

LIBRARIES

UNIVERSITY OF WISCONSIN-MADISON

Coelum philosophorum, seu liber de secretis naturæ : id est quomodo non solum è vino, sed etiam ex omnibus metallis, fructibus, radicibus, herbis &c. : quinta essentia, sive aqua vitæ, ad conservatio...

Ulstadius, Philippus

Augustae Trebocorum: Typis Caspari Dietzelii, & Hæredum
Christophori ab Heyden Bibliopol., 1630

<https://digital.library.wisc.edu/1711.dl/K3CGRSI7RSMA38B>

<https://creativecommons.org/publicdomain/mark/1.0/>

The libraries provide public access to a wide range of material, including online exhibits, digitized collections, archival finding aids, our catalog, online articles, and a growing range of materials in many media.

When possible, we provide rights information in catalog records, finding aids, and other metadata that accompanies collections or items. However, it is always the user's obligation to evaluate copyright and rights issues in light of their own use.

PHILIPPI VLSTADII

PATR. N.

COELVM PHI-
LOSOPHORVM,
(SEV LIBER:

DE SECRETIS NATVRÆ, ID
est: quomodo non solum è Vino, sed etiam ex
omnibus Metallis, Fructibus, Radicibus, Herbis, &c.

Quinta Essentia, sive Aqua vitæ, ad conserva-
tionem humani Corporis educi
debeat.

ACCESSIT IOANNIS ANTONII
Campeſii Directorium Summæ Sum-
marum Medicinæ.

NUNC AVTEM RECENS APPOSVIMVS
*Rosarium Philosophorum, M. Arnaldi de
Villanova.*

Editio emendatio & annotationibus locupletior.

AVGVSTÆ TREBOCORVM.

Typis Caspari Dietzelii, & Hæredum Christophori
ab Heyden Bibliopol.

ANNO M. DC. XXX.

L man
vund
mula
spirit
reddi
vulgo
huius
clarif
cessu
Cesari
um
nunc
& co
avit
sevis
opem
datis
ment
bus m

AD LECTOREM.

MAbes amice Lector eam Medi-
cina partem vel nobilissimam,
qua non succus aliquis ama-
rus agrè impingitur, aut cras-
sa rerum mistura corpori hu-
mano in Medicamentum cedit. Verum ut ea-
rundem purior secretiorq; potestas, ceu ani-
mula quæpiam rebus artificio subducta, sese
spiritibus nostris insinuat, vitamq; vegetiore
reddit. Rem sanè, quæ perinde nostri sæculi
vulgò mediculis incognita erat diu, sic popello
huius ope egenti desiderata diutius, quæq; à
clarissimis primum inventa Medicis, ac pro-
cessu operosius excolta, principibus solum viris
Cæsaribus, Regibus, ac Ducibus vel Medico-
rum industria fuerat familiaris Medicina,
nunc Dei optimi benignitate plebi & salubris
& communis ut fieret, ex opera hoc opere cu-
ravit Vlstadius. Laudent licet alij adversum
sævisimas agritudines nobilem Theria-
opem, alij contra affectuum messem Mæ-
datis Medicamentum miris præconsultati-
ment adhibere, nimirum pro sed ea, quod
bus nunquàm satis commendat.

Ad Lectorem.

crassa undiq³, constantur materia, haud alio-
quam corporeos pellunt morbos. Hoc autem
quis non planè probabit? quod non modo in
corporis pellat morbos, efficacissimum est, ve-
rùm his pulsus, tam spiritum adauget, quam
vitam mirificè prolongare potens est, quo ve-
maximè omnium fieri solet, ut quemadmo-
dum elementis, humoribus, membris, reliquis
que corporis particularis, spiritus præstat o-
mnibus, sic quæ hunc servant refoventq³. Me-
dicamenta, terrenis, crassis, impurisq³, mem-
brorum remediis præsentia magis sunt. Qua-
re optime Lector, hanc Vlstadij Lucubratione-
culam vel qualemcunq³, boni consule, atque
miserè ex spiritu laborantibus, hac rerum
crassissimarum secretionem salubriter consulte
esse tibi persuadeas, qua morbum regium, at-
tonitionem, cõvulsionem letalem, lethargum,
delirium, spiritum jam deficientem, aut
similes animi pereuntis ægrotudines, non
maiore fide ac dexteritate ar-
cebis unquam. Vale
benè.

STRENUO AC

NOBILI FOELICI DE

Gennasio, Valentiano, Delphi-

nali Domina, & contribuli, Philip-

pus Vlstadius.

S. D. P.

I VALES benè est, ego
quidem Dei benignitate
optimè valeo. Fœlix om-
nium fœlicissime. Sem-
per animo volui, quid ti-
bi pro innumeris in me collatis be-
neficiis possem referre, qui sciam in-
gratitudinem omni vitio ab omni-
bus detestari magis. Quare venit in-
mentem, parvum hoc, quicquid est,
literarum munus, vel nostra diligen-
tia ex variorum Authorum lectione
congestum, tibi dicare, tuiq; nominis
præsidio in lucem edere, quod & æ-
quo animo te suscepturum minimè
diffido. Tametsi breve admodum ac
succinctum sit, id tamen te maximè
oblectaturum non dubito, tum quod
novarum Medicinarum & antiqua-

):(3

rum sit velut repositoryum, tum
quod perobscure à Iohanne de Ru-
pescissa, Raymundo Lullio, Arnol-
do de Villanova, Alberto magno, se-
cretorum Naturæ rerum summis in-
dagatoribus scripta sint, tam Philoso-
phica, quàm Medica & Alchymica
pleraq;,, atque adeò ut à paucis, imò
quasi nullis, nostra ætate intelligi pos-
sunt. Quod ed fieri augurandum
est, quod veterum dogmatum, libro-
rumq; hætenus nihil, vel parum vi-
derint. Ad paucorum enim manus
pervenisse video Mercuriorum li-
brum aut Testamentum, aut Codicil-
lum, aut reliquos Raymundi libros,
quos si desideramus, haud facile ad
optatum finem pertingere licebit.
Tamen si nō ignorem, optimos libros
esse quibusdam, qui tamen ab ignaris
rerum naturæ contemnuntur atque
anicularum fabulis posthabentur, quod
vel maximè sit, ut non immeritò me
huic fœturæ illudum iri metuam, cum
id ipsum Lullio huius disciplinæ ex-
pertissimo acciderit: Quare cum tan-
to viro Zoili non defuerint, operi ego
meo

meo insidias poni ab invidorum lin-
guis facilè coniicio. Quosdam enim
vel doctiores ac Philosophos naturæ
secreta abdita inquirentes, male ha-
bebit, opus tam à multis cælatū diu,
in lucem edi, omnibus commune fie-
ri, Indocti verò contrà, non quòd la-
bori invideant, sed quod minus intel-
ligant, exhibilare non desinent: Qua-
re mi Fœlix suavissime, hanc nostram
Lucubrationculam tuo obtutu edi-
tam, à lividorum defende linguis, at-
que ideò magis, quòd non ad scien-
tiæ ostentationem, neq; laudis nanci-
scendæ gratia, verùm ut communi
hominum generi prodesset, sit facta.
Vale eximium Delphinalium He-
roum decus, & me, ut soles

ama. *Ex Friburgo Hel-*
vetico.

PROLOGVS.

Permultos veterum authorum scripſiſſe præclara volumina, cùm de Quintæ Eſſentiâ, tum de Auro potabili atque aquis vitalibus compoſita, nemo eſt qui neſcit, id ipſum verò à recentioribus factum eſſe itidem patet. Cum autem omnes, qui de arte hac aliquid ediderint, adeò minutim, aut conciſim, tamq̃ obſcurè ſcripſerunt, ut vel diligentiffimis rei rimatoribus in errorem labi, quàm fructum conſequi promptius fuerit, quos ut ſeduci miſerè cognovimus, non potuimus non aliquam certiorem dare inſtitutionem, quæ artis theoremata & operationem contineret, quæ ſervata ad deſtinatum effectum ire facile poſſemus. Edidimus autem hunc librum, ſatemur, ſermone incompoſito ac præmature nimis, quod eo factum eſſe putato, primum ne miſerè laborantibus id temporis quo celandus erat, deeſſet huius Medicina, tum ut tyrunculis rudis ſermo eſſet apertior. Sed jam ad inſtitutum aggrediamur, regula generali præmiſſa.

CA-

CANON GE-
neralis.

S Tellarum vim, quæ Cælo Philo-
sophico applicantur, cuiuscun-
que sint complexionis, Natu-
ra, seu proprietatis, ipsum cælum
perfectissimè ad se trahit. Raymundo
Lullio, Arnolfo de Villa-nova
& Iohanne de Rupefcissa
Authoribus.

INDEX CAPIT- TVM.

C	<i>Aput I. Quid sit Quinta Essentia cuiuslibet materiae simplicis</i>	1.	XV.
II.	<i>Quomodo extrahitur Quinta Essentia vini per distillatorium</i>	6.	XVI.
III.	<i>Quomodo materia rudis, distillationi minus obediens debeat putrescere</i>	14.	XVII.
IV.	<i>Quomodo possit cognosci, an Vinum digestum circulatorie distillationi sit aptum</i>	18.	XVIII.
V.	<i>Quomodo & quod modis sit distillandum circulatorie</i>	22.	XIX.
VI.	<i>Qua sit differentia inter digestionem & circulationem</i>	24.	XX.
VII.	<i>De modo extrahendi Quintam Essentiam absq; ullo labore vel expensa</i>	27.	XXI.
VIII.	<i>De modo facili distillandi circulatorie, & extrahendi Q. Essentiam absq; ullo igne</i>	30.	XXII.
IX.	<i>De modo extrahendi Q. Essentiam a quatuor elementis ad resoluendum in ea Solem pro auro potabile</i>	35.	XXIII.
X.	<i>Quomodo fiat Q. Essentia ad resoluendum Solem pro iuncturis</i>	39.	XXIV.
XI.	<i>De modo extrahendi Quintam Essentiam, in qua potest resolvi aurum, ad faciendum aurum potabile.</i>	59.	XXV.
XII.	<i>Quomodo extrahenda sit Q. Essentia à Melle, quae ingreditur aurum potabile</i>	63.	XXVI.
XIII.	<i>Quomodo extrahenda sit Quinta Essentia ex Chelidonia.</i>	67.	XXVII.
XIV.	<i>De modo extrahendi Q. Essentiam ex sanguine humano, & ex cornibus &c.</i>	76.	XXVIII.
	XV. De		XXIX.

INDEX CAPITVM

XV.	De modo extrahendi Q. Essentiam ex pomis, piris, & aliis fructibus	78.
XVI.	De modo extrahendi Quintam Essentiam a floribus, herbis, & radicibus	79.
XVII.	Quomodo extrahenda sit Quinta Essentia ab Antimonio	84.
XVIII.	De modo extrahendi Quintam Essentiam a Sole	85.
XIX.	De modo distillandi per descensum	90.
XX.	De modo claudendi Vasa sigillo Hermetis	94.
XXI.	De modo distillandi acetum & urinam humanam, in quibus omnia metalla calcinata resolvi possunt	96.
XXII.	De modo distillandi mel, quod ipsum aurum potabile ingreditur	98.
XXIII.	De auro potabili communi	100.
XXIV.	De auro potabili absq. aqua forti	107.
XXV.	De auro potabili absq. terra vel aqua forti	114.
XXVI.	De Auro potabili cum speciebus aromaticis	123.
XXVII.	De Auro potabili ex floribus cordialibus	126.
XXVIII.	De Auro potabili ex Quinta Essentia per lapidem	128.
XXIX.	De Auro potabili cum melle	135.
XXX.	De Auro potabili ex solo Auro & Aqua Essentia	136.
XXXI.	De Auro potabili cuiusdam Episcopi Treverensis.	137.
XXXII.	De Auro potabili ex Vino Graco vel similibus, & speciebus aromaticis	143.

De alio

INDEX CAPITVM.

XXXIII.	De alio Auro potabili excellenti	144.
XXXIV.	De Auro potabili cum gemmis	148.
XXXV.	De Auro potabili ad paralyſim	150.
XXXVI.	De alio Auro potabili bono	152.
XXXVII.	De alio Auro potabili cū aqua forti	153.
XXXVIII.	De alio Auro potabili	154.
XXXIX.	De Auro potabili Solatili	158.
XL.	De alio Auro potabili	160.
XLI.	De alio Auro potabili pretioſiſſimo	160.
XLII.	De Auro potabili Vegetabili	162.
XLIII.	De ultimo Auro potabili	166.
XLIV.	De Aqua Vita compoſita pro hominibus frigida complexionis & regionis	169.
XLV.	De Aqua Vita compoſita Friderici tercij Imperatoris	172.
XLVI.	De alia Aqua Vita compoſita	173.
XLVII.	De alia Aqua Vita compoſita	175.
XLVIII.	De alia Aqua Vita compoſita	176.
XLIX.	De alia Aqua Vita compoſita	176.
L.	De alia Aqua Vita compoſita, qua uteba- tur quidam Comes Palatinus	177.
LI.	De alia pretioſa Aqua Vita compoſita	178.
LII.	De alia Aqua Vita compoſita bona	182.
LIII.	De alia Aqua Vita compoſita	186.
LIV.	De alia Aqua Vita compoſita	186.
LV.	De alia Aqua Vita compoſita, qua valet ad Vertiginem capitis, & paralyſim	187.
LVI.	De alia Aqua Vita compoſita valde precio- ſa.	187.
LVII.	De alia Aqua Vita compoſita omnium aliorum precioſiſſima.	190.

COELVM

PHILOSOPHO-
RVM, VEL DE SECRE-

TIS NATURAE, PHILIPPI

Vltadij Liber, rei medicæ

Stuſtiosis utiliſſimus.

CAPUT I.

*Quid ſit Quinta Eſſentia cuiuslibet mate-
ria ſimplicis, & ad quid conducat.*

PRIMUM ERGO SCIEN-
dum, quid Eſſentia Quinta
cuiuslibet rei & materiæ ſim-
plicis ſit, quo cognito, & faci-
lius reliqua liquebunt. Marco
enim Cicerone teſte, Omnis ea
quæ de re aliquâ datur inſtitutio, à definitione
proſiciſci debet, ut intelligatur de quo ſermo
habendus ſit. Quare Q. Eſſent. ſcito eſſe quintû
Eſſe rei cuiuslibet habentis formam & ſpeciem,
& animam ſubtiliſſimam, extractam à corpore
ſuo tanquàm à materiâ craſſiori, & ſuperflui-
tate quatuor Elementorum per ſubtiliſſimam
& extremam diſtillationem, quæ ut fiat, inſiâ
dotebimus. Cæterùm ne miretur aliquis, quòd
poſtis hominibus fuerit incognita diu ars
iſta: multi enim priſcorum Philoſophorum ſic
in hæc relaborarunt, ut per eam hominis vitam
nutrarent, foverent, atque longiſſimam tribue-

*Quid Quin-
ta Eſſentia.*

*Arcana diu
incognita.*

A rent;

rent: mortem differrent, statutum quæ Naturæ terminum attingerent, neque tamen, quod vanis promittere facile est, vitam ipsam supra statutū à Deo finem prolongarent, id quod Paulus ait: Omnibus semel moriendum esse, quare corruptibili aliquo medicamento vitam perpetuò servare incorruptam, ut naturæ alienum est, sic hanc in omnem servare ætatem illamque medicamento incorruptioni vicino, natura potens est: quod ut optimè fiat, optimum antidotum est Quinta Essentia. Quæ quum res elementaris non sit, sed ceu anima quæpiam à suo corpore secreta, ita ut nulla in eâ remaneat qualitas frigida aut calida: humida vel sicca, quæ habent in se quatuor elementa, reliquaquæ omnia mixta. Quo vel maximè fit, ut incorruptibilis naturæ sit proximum quintum hoc Esse, sit ut quicquid ei commisceatur, incorruptibile quodammodo esse videatur. Nam confert & restituit omnes vires elementorū excrementa homini ademptas. Et est spiritus vitæ, cum digerat cuncta indigestibilia, abscindatquæ omnes qualitates superfluas, carnes à corruptione conferret, elementata confortet, juventutē pristinam restauret, spiritum vivificet, molle induret, durum mollificet, spissum rarificet, tenue inspisset, macrum impinguet, pingue extenuet, calidum infrigidet, frigidum inflammet, humidum desiccet, desiccatum humectet, repellatquæ omnem complexionem corpori adversam: proinde humorem superfluum incommoda extinguit, calorem naturalem instaurat, ita ut ad vitæ sustentationē à summis Philosophis convenien-

Natura potest medicamentis Quinta Essentia æm homini servare illam.

Philos. Quinta Essentia.

De Secretis Naturæ.

Naturæ
quod va
uprà sit
od Pau
ffe, qui
tam per
alienua
illazam
tura po
una ante
m reser
iam à se
neat qu
cca, qu
q; om
corrupti
ffe, sic
ibile qu
ert & re
nta hor
m dige
ones qu
ne com
pristina
duret, le
que in
niet, &
humida
q; omne
oiade h
extingu
nd vitæ
onvenit

nas inveniri nihil potuit unquam. Iam verò
Quinta licet Essentia habeat aliquando com
plexionem rei sibi adjunctæ, (nam cuiuscunq; rei
complexionatæ adiungitur, illius ad se com
plexionem trahit) tamen si est sola per se, nullam
minù ex quatuor qualitatibus, etiam non ex
ere, in se habet.

Quartò ergò & ultimò, scias etiam ipsam
Quintam Essentiam non habere aliquid de ele
mento terreo, frigido vel sicco, quia melanco
licas ægitudines (quæ frigidæ sunt & siccæ)
curat. Ergò pro conclusione vides ipsam nec ef
calidam vel frigidam, nec humidam vel sic
cam, quum sit res temperatæ naturæ, excedens
omnia elementa quæ sub cœlo sunt. Quum
autem administratur alicui, facit ipsum corpus
imperatum, nec à temperantiâ suâ recedit, as
sumendo aliquam qualitarum vel complexio
nem. Nec etiam sequitur, quòd sit medicina
firmitatum frigidarum, propterea quòd sit
naturæ calidæ, nec etiam cum curet calidas,
quòd sit frigidæ. Nam duo contraria non pos
sunt in uno corpore existere, quia unum con
trarium ab alio expellitur. Ideò videmus, ipsam
non debere dici calidam vel frigidam, nec sic
cam vel humidam, ex quo curat phthisicos, qui
sunt calidi & sicci, & hydropicos, qui sunt hu
midi & frigidi, sed omnes illæ quatuor qualita
tes in eâ sunt corruptæ & sublatae penitus. Et
tanquam non sit elementum, est tamen res
imperata, per elementa ipsa purificata, & ex
acta à fecibus quatuor elementorū, quæ sunt
corruptionis causa potissima. Segregantur igitur

*Excellentiss.
Q. Essentia*

*Alia dist.
Q. Essentia*

tur illæ feces sicut corpus grossissimum à sua
materiâ tanquàm ab animâ subtilissimâ per
scientiam distillationum.

Quia Quinta Essentia vocabulum commu-
ne est omnium rerum quæ formam habent &
speciem ad extrahendum ab ipsâ re: & licet po-
tissimum de vino intelligatur, tamen quàm plu-
res sunt aliæ materiæ ex quibus elici & educi po-
test ipsa Quinta Essentia, sicuti ex omnibus me-
tallis, ex omnibus fructibus, ex carne, ex ovis,
radicibus, herbis, & alijs quàm pluribus sicut
infra docebitur. Sed tamen omnia alia excel-
lentius quàm quædam sunt. Ideò à quàm pluribus Philosophorū fuit appe-
llatum Cælum Philosophorū. Nam sicut ipsum
cælum se habet erga quatuor elementa, ita et
se habet Cælum hoc Philosophorum (Quinta
Essentiam puto) erga quatuor qualitates
corporis humani, quod ex ipsis elementis com-
positum est. Appellatur etiam à quibusdam
Aqua ardens, quoniam in Igne, dum modo
ad suam perfectionem & extremam distilla-
tionem deducta, nullam superfluum humiditatem
in ipso vase relinquens, (ut infra de modo ipsam
cognoscendi docebitur) comburitur. À quibus-
dam verò dicitur ipsa anima vini. Nam
cut ipsa anima nobilior est suo corpore, sic et
ipsa Quinta Essentia, quæ per veram distilla-
tionem extrahitur, nobilior est ipso vino ex quo
educitur. Nuncupatur quoque ab alijs Aqua vi-
ta, eo quod vitam humanam à corruptione con-
servet, sicut videmus, quod administratur hi-
beribus syncope. Et quia vario modo extrahitur

Ex omnibus
rebus potest
elici Quinta
Essentia.

Ex diversis
diversa no-
mina d. h.
scribitur.

hitur, statim, ad distillandum aquam vitæ sur-
 ni forma depicta, de primo modo extrahendi
 dicemus.

Forma Furni ad distillandum Aquam Vitæ.

CAPUT II.

*Quomodo extrahitur Quinta Essentia per
distillatorium.*

Cognito ergò quid sit Quinta Essentia
& ad quid conducatur, siue propter quid
sit reperta, perpendendū & consideran-
dum est, per quot modos possit extra-
hi, & à quibus rebus. Et quia extrahitur à re-
bus humidis, siccis, calidis, & frigidis, primò di-
cemus quomodo extrahitur ab humidis, sicut
de iplo vino, & hoc fit ita: Recipe de vino ru-
beo optimo, parum ad dulcedinem declinante
quod nullo modo sit mixtum aut sophistica-
tum, sed sit plane naturalē, nō nimis recens, ne-
etiam nimis vetus, sed temperatæ ætatis. Aut
non poteris habere vinum rubrum, accipe al-
bum optimum in quantitate, quā volueris, &

*Quinta Es-
sentia de vi-
no.*

Cucurbita.

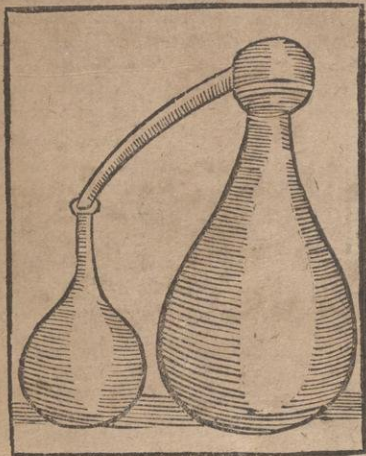
Quinta.

ponatur in Cucurbita
hanc, usq; quo duæ par-
tes sint plenæ, & tertio
vacua. Postea superim-
ponatur Alembicus cu
roistro, sicut hic est de-
pictus: ita quòd rostri
ingrediatur superiore
partem ipsius recepta-
culi, cuius forma haec
est. Et omnia benè lu-
tentur cum luto facti-
tud.

ex papyro, longo tempore madescentia. vel ex fa-
cina & albumine ovorum facta mixtura ad spi-

Caput A.
dembios.

studinem mellis. Potest etiam fieri secundum
Raimundum Lullium, cum olibano vel mastice

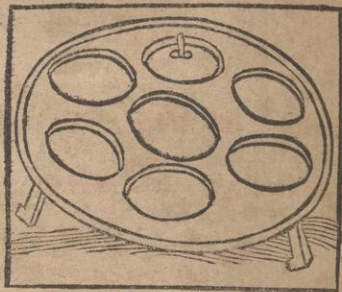
Pae luerat
in quo est
vinum pra
Quinta Es
fancia dist
lande.

A 4 molli.

molli, vel cum pulvere calcis viuae, incorporato cum albuminae ovi. Et cum tali luto lut. ntu. supradicta tria vasa, ne exhalet virtus animalis & vegetativa ex materia distillanda. Et vasa ita sint lutata, ut supra. Hoc facto ponatur cucurbita in annulum multa foramina habentem, qui dicitur Tripes arcanarum, cuius forma hæc est.

Tripes.

Postea ponatur tripes super furnum habentē caldare amplum, sicut est Balneum Mariæ, ita quod caldare repleatur pro dimidio, ve

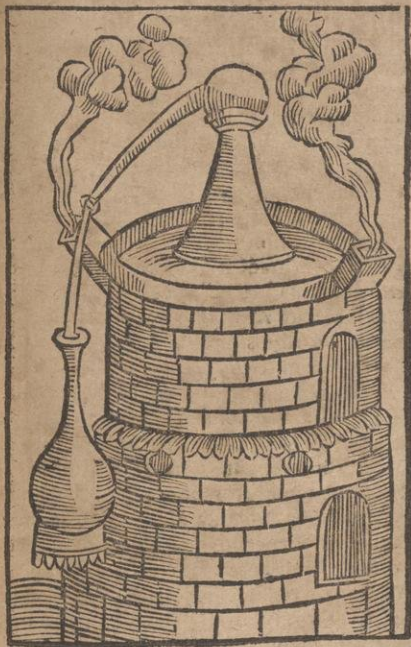
pro duabus tertiis cum aquâ. Forma autem caldaris hæc superius est.

Et tripes ponatur super dictum caldare, & sit immuratum ipsum caldare. Vel ponatur in furnum

incorpo a
o lut m

furnum Accidix, qui circa finem huius Capi-
tuli depingetur, subtrusque facito ignem len-
tum, semper parum augmentando ipsum. Et
quando ipsa cucurbita tepescit, non ultra auge-
bis ignem, sed semper imitare ipsam Natu-
ram, in quantum tibi erit possibile. Nam ipsa

Quatenus
gnis in di-
pillations
augmen-
tandus.

Furnus
accidix.

Quatuor ignis gradus.

Nota.

Natura (ut ait Galen. & Lullius in Luc. Mercurio) nihil violenti potest pati absque primævi corruptione. Quatuor enim, teste Avicenna, caloris sunt gradus, secundum quatuor complexionibus aut qualitates. Quorum primus est tepidus, scilicet ut aqua tepida: ita calefacta, ut nullum in eâ immissum ex membris possit lædi. Secundus verò gradus est calidus, ita ut possit sufferri ab aliquo membro humano citra læsionem. Tertius gradus calidus est, ut si membrum immissum fuerit, ex ipsâ possit offendi caliditate, & est gradus proximus ebullitioni. Quartus verò caloris gradus ita vehemens est, ut nullo modo caliditas possit tolerari, quia excedit nimium in calore, & hic gradus est ipsa ebullitio. Dicitur autem à quibusdam ignis balnei, ignis primi gradus. Ignis verò cinerum, ignis secundi gradus. Vltimò verò ignis ardens tertii gradus. Quartus autem rejicitur. Secundum verò alios Artistas, ignis balnei est in primo gradu. Ignis cinerum in secundo gradu. Ignis arenæ in tertio. Si verò esset procedendum ad ignem quarti gradus: (quod rarissimè fit:) loco arenæ ponatur limatura Martis, & erit ignis ferventissimus. Et tunc ipsa cucurbita debet undiq; lutari cum argilla, sicut fit in distillatione aquæ fortis, ne ex nimio calore rumperetur, quia limatura Martis quodammodo candescit. Et per hos quatuor ultimos gradus poteris optimè regere ignem, quia secundum Avicennam vix poteris, vel cum maximo labore. Circa hoc velim diligentē huius artis sectatorem, id est, qui distillandi velit obire ministerium,

rium, notare, quòd in omni & quacuncq; distillatione ignis nunquam debet augmentari usq; ad quartum gradum, quia ignis esset violentior quàm natura materiæ distillandæ potest sufferre, & exconsequenti posset violari ipsa natura ex nimio & violento calore. Et idè ab omnibus Artificis iste quartus modus rejicitur. Ideòque sunt quidam Aromatarij, Pharmacopolæ, & cæteri id genus alij, quibus immeritò facultas distillandi permittitur, quum id Philosophorum & Medicorum (qui naturæ sunt indagatores) peculiare sit officium. Natura enim ipsa à Deo optimo maximo ita fuit ordinata, ut nihil vehemens possit compati, absque sui ipsius corruptione: sicut ex multis Philosophorum potest probari opinionibus. Ideò consulo huius artis amatoribus, ut hoc in opus egregium à divinâ providentiâ ad humanæ conservationem vitæ nobis datum, nullo modo sese intromittant, nisi istorum quatuor caloris graduum perfectam habuerint cognitionem, eosq; & ignem, ut per omnia debet fieri, sciant temperare. Et idè in primâ distillatione faciendus est ignis cum carbonibus lenibus, vel cum ligno valdè secco usque ad finem tertij gradus caloris, ita ut balneum propemodum bulliat. In secundâ autè distillatione descendes, faciendo ignem, ipsûmque minues per tertiam partem unius gradus, vel ad duas tertias, & propemodum ad unum gradum, ut quasi sit diminutus usque ad secundum gradum. In tertiâ verò distillatione ita semper descendes, gradatim minuendo ignem, usq; quòd redigatur ad secundû gradum,

Ignis nō debet in arte distillandæ augmentari usq; ad quartum gradum.

Quibus distillandis facultas permittenda.

Quomodo in distillatione descendendum in temperamento ignis.

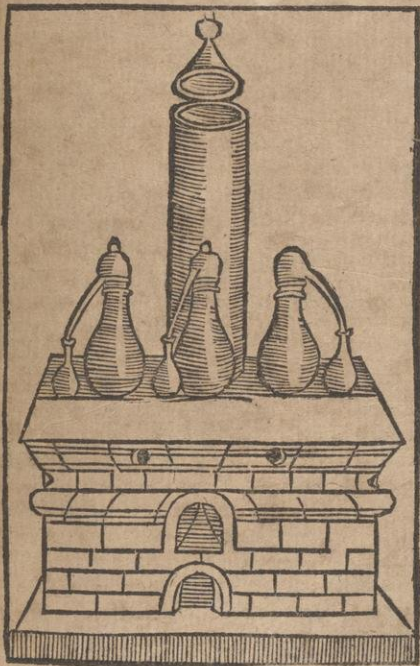
& tertiam partem unius gradus. In quartâ autem minuatur usque ad secundum gradum. In quintâ sic descendes, aut ignis sit unius gradus, & duæ tertiæ unius gradus. In sextâ sic decreseat, ut ad primum reducatur gradum cum unâ tertiâ. In septimâ verò & ultimâ distillatione ignis ita est leniendus, ut ad primum caloris gradum (quæ est tepiditas) perducatur, & non ultra descendes. Et nota quòd quilibet caloris gradus habet tria intervalla: Principium scilicet, Medium, & Finem. Hoc autem ulterius ita est intelligendum, quare gradus caloris sint semper minuendi, quia in primâ distillatione materia est grossissima, ita ut distillationi facillè obedire nullo modo possit, propter impuritatem & crudam substantiam, & per hoc non est similis aliis sequentibus distillationibus, secundæ vel tertiæ, aliisq; subsequentibus. Ideoq; in primâ distillatione, ignis est exaltandus per unum gradum usque ad tertium, ita quod ultimam tertiæ gradus partem attingat, & balneum sit calidissimum, non tamen debet bullire. In secundâ distillatione lenius est agendum, quia per primam grossities materiæ aliquantulum est attenuata, & ideo non adeò magni ignis est indigens. Et in tertia tanto subtilius, & ita semper descendendo paulatim in qualibet distillatione extenuabis ignem. Quia ut jam sæpius dictum est, si nimium cogeres ipsam substantiam quæ debet distillari, natura ipsa corrumpetur. At enim Galenus & Aristoteles, quòd Natura est incompatibilis, & motus vehementioris. Ideoq; ea qua poteris diligentia perspicuendum & perlustran-

*Aristot. lib.
de Physicor.*

lustrandum est totis animi viribus & conatibus, ne intemperandis caloris gradibus deficias, quia in hoc vera omnium distillationū ars consistit. Ideoq; totam rei substantiā aperte declarare volumus, ne mella absynthiis miscuisse videamur.

Intemperan-
dia ignis gra-
dibus confi-
sit ars di-
stillandi.

Alius Furnus Accidia.

A 7 CAP.

CAPUT III.

*Quomodo materia rudis, distillationi minime
obediens, debeat putrefieri.*

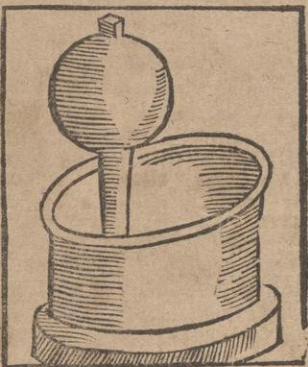
OMni diligentia & accurata industria considerandum est, cuius substantia sit ipsa materia digerenda, duræ scilicet vel mollis: hoc est, grossæ vel subtilis, & quâ aut quâ arte possit putrefieri aut digeri, ut obediat magis distillationi, & ut purum ab impuro, grossum à subtili, & contrâ, possit sequestrari. Quicquid igitur hoc sit, ex quo extrahere velis Quintam Essentiam per distillationem, primum & antè omnia in fimo equino, cui nullus color per accidens attribuitur, putrefiat, & digeratur per duos menses, & iterum inter primam & secundam distillationem per unum mensem, inter secundam & tertiam per tres hebdomadas, inter tertiam & quartam per quindecim dies, inter quartam & quintam per dies octo, inter quintam & sextam per dies quatuor, inter sextam & septimam per duos dies. Et scias quòd fimus semper debet esse eiusdem caloris, quia si calor deficeret, aquæ circulatio corrumpetur, & per consequens materia ipsa quæ in Quintam Essentiam deberet redigi, separaretur in calore coeli, quod poteris in diametrali lineâ videre, quæ ipsam Quintam Essentiam, quæ est pars superior, dividit à suis fecibus, & hæc est pars inferior. Et hîc notabis, hos gradus digestionis & putrefactionis materie suavitatè attribuendos esse, sicut suprà de gradibus

*Gradus putrefactionis
segiunt.*

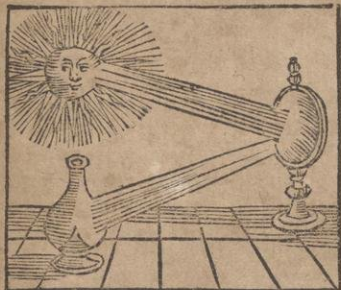
bus caloris narratum est. Iccirco longiori putrefactione opus est ante distillationem quàm pestea. Et facta primâ distillatione, materia ipsa non tantum grossitie in se continet, & magis est apta ad faciendam Quintam Essentiam quàm erat antea. Et ideo post primam distillationem putrefactio debet fieri breviori tempore quàm antea, quia materia est effecta subtilior & defecior quàm erat. Et ideo non immerito perpendendum est, debere fieri septem digestiones seu putrefactiones, sicut & septem distillationes.

Modus putrefaciendæ materiam.

Modus autem digerendi secundum Philosophum opinio per unum hoc modo traditur: Qui vult tale opus perficere: faciat fodire quatuor pedum profundam, latera ipsius quatuor pedum, in diametro vel paulò plus, in tali formâ, in loco humidissimo, sicut in aliquo cellario, qua facta, fiat stratum in fundo eiusdem de calce vivâ per spissitudinem semipedis, super quo strato fiat aliud de limbo equino non nimis putrefacto, vel etiam nimis recenti, super quo strato impones vas ipsum

ipsum in quo est materia fermentanda. Et in circuitu vasis undequaq; ponatur de ipso fimo, donec tota forca impleatur. Quo facto made fiat fimus cum aquâ tepidâ secundum magnitudinem & quantitatem fossæ, donec dignoscatur calor circa vas aut cucurbitam, & hoc fit communiter in spacio dimidiæ horæ. Si autem non fiat in mediâ horâ, superinfundatur ulterius de aquâ tepidâ, & hoc fiat tribus vel quatuor vicibus in hebdomadâ, itâ tamen quod calx & fimus verus semper amoveatur, & de novo alia fiant strata, ut superius dictum est. Et hic modus debet servari in omnibus rebus quas distillare volueris, & ideo fit digestio, quod leniter & absque ullo naturæ vehementi motu, actione, & mutatione, materia grossa magis subtilietur, & distillationi obediat. Digestiva verò variè ordinantur, secundum quatuor gradus caloris, itâ quod in primâ magis sit operandum quàm in secundâ, tertiâ, quartâ, & aliis, sicut de calefactione balnei prius dictum est. Ideoque in secundâ digestionē temperatius est agendum, & stratum de calce sit magis tenue, stratumque firmi magis superelevatum quàm in primâ, & ita ulterius in digestionibus procedes usque ad ultimam, in quâ non debet fieri stratum de calce, sed tantum de fimo. Potest etiam fieri digestio, ponendo ipsam cucurbitam cum materiâ digerenda per aliquod tempus ad solem in diebus canicularibus. Vel potest etiam poni ipsa materia digerenda in suâ phialâ sive cucurbitâ super furnum sive fornacem aliquam tempore hyemis. Potest etiam fieri aliqua putrefactio

refractio in speculo calybis, ita quod materia digerenda ponatur ad solem, inter ipsum solem & speculum, ita quod radii solares ad id reverberent, & ex calefactione istâ potest fieri digestio principaliter in diebus canicularibus. Aut quod cucurbita ponatur eisdem diebus in vasis impleto arena, & calefiat paulatim cum aquâ tepida, & cucurbita tegatur ab ipsa arena pro duabus tertiis. Aut quod ponatur vas in aquam tepidam, quodammodo in balneo Mariæ, & hoc potest fieri duplici viâ: Vna, quod habeatur caldare in collo fornacis, ita quod ignis non sit subtus, quia ex nimia ipsius ignis caliditate natura magis corrumpetur quàm justificaretur. Alia via est, quod vas in quo materia est digerenda, ponatur in æstate in congerie formicarum, ita ut fundus circulatorii sit penitus sepultus, & quod sol reverberet super extremitatem, & in hoc videbis mirabilem digestionem. Septimò & ultimò potest ipsa materia digeri & putresceri in Mense Octobri in vinacea, quia etiam

*Notabile de
Vinacea.*

Notabile de
junipero.

etiam nullum habet calorem per accidens, sicut
& ipse finus equinus, & quando botri sunt ex-
pressi, & habet etiam mirabilem operationem,
dum vasa circulatoria in ipsâ sepeliantur. Et li-
cet à quampluribus non ponantur nisi septem
formæ digerendi. Isidorus tamen de Junipero
ait, quod si imponantur prunæ in cineres juni-
peri, optimè cooperiendo ipsum cinerem, quod
possit conservari ignis in extinguibilis per to-
tum annum. Et in hoc cinere etiam possit fieri
quam optima digestio. Et hæc sufficiant de pu-
trefactione facienda, & materia digerenda.

CAPUT IIII.

*Quomodo possit cognosci, an Vinum digestum
circulatoria distillationi sit aptum.*

Alii volūto
quod nisi
quatuor vi-
cibus debeat
digeri.

Vinum ita septem vicibus ut suprà audi-
tum est, digestum, poteris hoc modo,
an sit ad faciendam distillationem cir-
culatoriam aptum, probare. Accipe
lindeolum, & madefac in digesto vino, postea
accendatur cum candela, & si vinum comburi-
tur absque læsione & combustione lintei, non
est ratum, sed est verum indicium, aliquam sub-
stantiam aqueam in eo superstituisse adhuc. Et
ideò semper adhibenda est opera, ut digeratur
toties, & tandiu, ut possit ex eo fieri probatio.
Sunt autem nonnulli, qui dicunt zucarum de-
bere immitti, & si sit benè rectificata, zucarum
cum ipso vino planè comburi. Notabis ergo
istud, ita digestum vinum nondū posse appellari
Q. Essentiam, sed ipsum subiectum Quintæ
Essen-

Subiectū Q.
Essentia.

Essentiæ. Quum verò pannus linteus aduritur cum ipso, & quod planè perdiderit omnem saporem horribilem, acutum, & sulphureum, ita quod gustanti videatur propemodum dulce, & quod nil de fumositate restet in ipsâ adustione. Et tunc tempore poteris appellare Quintam Essentiam. Sed in rebus insensibilibus, & nullum saporem habentibus advertendum est ad fumum, sicut in auro, & argento, & aliis metallis, & lapidibus pretiosis, ex quibus extrahitur aliquando Quinta Essentia, quæ aurum potabile ingreditur. Circulatoriæ verò distillationis vasa sunt diversa, à diversis tradita authoribus. Sunt enim aliqui facientes vas eò modo, quod imponatur alembicus cæcus super cucurbitam, & in supremate faciunt parvum foramen. per quod materia immittitur si-
 ve extrahitur, quando debet
 circulatoriè distillari, & ob-
 turetur cum parva portione
 vitri facta ad id ut undequa-
 que benè recludatur, ne ma-
 teria possit exspirare. Potest
 etiam fieri clausura de ar-
 gento, eo tamen modo, ut
 foramen penitus sit obstru-
 sum. Et hoc vas ab aliqui-
 bus dicitur Pellicanus. Cu-
 jus forma hæc est.

Quomodo co-
 gnoscitur Qu-
 intia in
 rebus sensi-
 bilibus &
 in reb. nul-
 lum saporem
 habentibus.

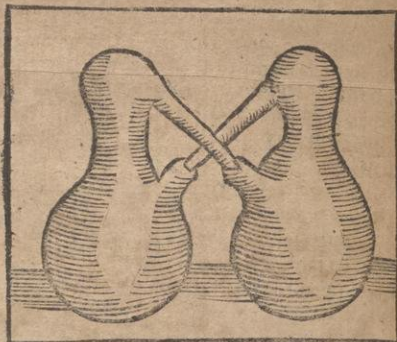
Vas Cæcum
 circulatori-
 um.

Alij

Alij verò faciunt vas in omni parte æquale, amplum in fundo sicut in collo, Cuius forma hæc est.

Sunt etiam nonnulli qui ponunt duas cucurbitas rostris connexas, ita ut rostrum unius ingrediatur in ventrem alterius: Cuius forma hic sequitur. Et hi possunt appellari duo Fratres, & ita materia circulariter distillanda descendit in

uno, & in alio ascendit, & iterum descendit in aliud, & aliud ascendit.

Per quod dicitur gemit, vel duo fratres, et est vas circulariter.

Alij verò faciunt unū solum vas rotundum, super & sup̄us largum, in medio verò strictum, & habet rostrum præcedens à parte inferiori, &

quan-

quando materia dicto
vasi imponitur, benè re-
cludatur cum vitreo vel
argenteo obstruorio.

*Et forma huius Vasis
hæc est.*

Alij verò habent cu-
curbitam cum Alembi-
co caeco, sine rostro, ita
quod sint duæ cucurbi-
tæ, una super imposita
alteri, & os inferioris est
largius quàm os supe-
rioris, & optimè lute-
tur alterum super alte-
rum, cuius forma hæc
est.

Alii verò faciunt vasa
circulationis æqualia,

*Vas cucum
circulatorij*

*Vas cucum,
sive cucur-
bita cum a-
lembico sine
rostro, ita
quod sint
duæ cucur-
bitæ, una su-
per imposita
alteri.*

ita quòd ab unâ extre-
mitate ad aliâ sint eiu-
dem magnitudinis, &
in medio habet rostrû,
sicut hæc est.

*Aliud Vas
circulare.*

Aliqui

*Optimè Vas
circulatoriū
Hermetis.*

Aliqui etiam faciunt vas vitreum unius fragmenti, & habet duas anfas sicut duo brachia, ita quod anse ipsæ à superiori parte procedentes, ingrediantur ventrem inferioris, & pars superior parvum foramen cum rostro habeat, per quod immittitur & extrahitur materia circulanda, hoc modo.

Debet autem ipsum foramen optimè lutari, ut de aliis suprà dictum est. Et hoc tertium, extremumque circulatorium vocatur ab aliquibus Pellicanus, ab aliis verò alio nomine, Vas Hermetis, & est nobilissimum & accommodatissimum inter omnia circulatoria, sed rarò possunt fieri, qui vitriarii adeò rudes, idiotæque sint ad formam faciendam ex uno solo fragmento. Sed si poteris artificem expertum habere, non dimittas, quin tale fiat pro auro vel argento.

CAPUT V.

*Quomodo, & quocumque modo sit distillandum
circulatoriè.*

CUm ergò cognoveris, supràque scripta probatione expertus fueris, materiam antedictam per frequentem putrefactionem satis esse digestam, vasaque ad circula-

culacionem apta habueris, impone materiam in dictum vas ad circulationem nobilissimum, & reconde in fimum equinum, aut in diebus Canicularibus pone ad solem, aut in balneo Mariæ, calefactum usque ad primum gradum caloris, vel paulò plus, secundum quod videris materiam esse temperatam & subtiliatam per digestionem, & ibi longo tempore dimittatur, quousque in Quintam Essentiam tibi desideratam convertatur, & hoc poteris ex ipso sapore cognoscere, ut superius dictum est. Et nota diligenter, quod si appareat in fundo vasis hypostasis, hoc est nubecula quædam turbida, à materiâ na debet quàmprimum separari per distillationem, & hoc facto iterum circuletur, ut inceptum est. Aut si commodè fieri potest, debet colari in aliud vas circulatorium, ita ut grossicies materiæ in primo vase relinquatur.

Tres modi
distillandi
circulatoriè.

Quum ergò diligens huius artis inquisitor perceperit Quintam Essentiam in subtiliatione & purificatione materiæ vini vel fructuum, æstimet & credat simile id contingere in omni-
us aliis huiuscemodi. Et ideò benè credendū est opinioni & sententiæ Aristotelicæ, quòd materia ita per distillationē nobilitata & immateria-
a, nō possit ultrà reduci ad formā vel spiritualitatem aliquā, quum sit sine substantiā elementata, excedens formalitatem & corruptionem, & ideò est quasi corpus coeleste. Nam sicut osum cœlū se habet ad omnia inferiora, sic etiā
sa Quinta Essentia ad omnes complexiones & qualitates. Et quemadmodum omnia sydera
ursum suum habent ex nobilissima influenza
primi

Notandum
hac sunt.

Cursus Syde-
rum ex in-
fluencia pri-
mi mobilis.

primi mobilis, sic etiam cunctæ medicinae quibus Quinta Essentia admiscetur, virtutem suam attrahunt ab ipsâ, quemadmodum Adamas ferum. Sed quoniam adeo magnum exegit laborem, & parit multum fastidij, ideoque ab omnibus floccipenditur, hinc fit ut nostrâ ætate paucissimi inveniuntur Philosophi, qui huic negotio navent operam.

CAPUT VI.

*Quid inter se distent Circulatio &
Digestio.*

*Differentia
inter circu-
lationem &
digestionem.*

Maximò pere considerandum est, quid differimins inter circulationem & digestionem sit. Primum ergò de vitris, quæ ad quodlibet horum necessaria sunt, dicendum. Ideo oportet, quod habeas ad digestionem instrumenta, & cucurbitas in superiori parte amplas ad imponendû in ipsas substantiam grossam, per quæ imponendi sunt alembici cæci, sine rostro, ita quod quando in ipsis sit digestum, possis materiam grossam extrahere, amoto alembico cæco, & imponendo alium cum rostro. Si autem materia sit clara, cum est semel distillata, feces non immisceantur cum distillato, sicut in ipsâ Quintâ Essentiâ vini, tunc potest capi circulatorium, ita ut infra & supra sit æquale, amplum in unâ formâ. In medio verò debet esse strictum, & circa caput inferioris ventris habeat canale in longitudine unius digiti, in grofata, si-
litudine vero sit minus digito. Sunt tamen alia di-
qui, qui faciunt vasa ad circulaandum, quæ aptum
pellant

pellantur Pellicani, cuius forma hæc est.

In hoc possunt res clarè digerì, & quodlibet etiam circulari potest. Sed hæc vitra, quæ sunt difficilis operæ, à vitriariis nostris non possunt fieri, ut decet. Et ipse ego amicum per optimum habeo Friburgi, qui in partibus Del-

Vas Circulatorium Hermetis, quod dicitur brachiale, & secundum aliquos dicitur Pellicanus, sed meo iudicio Pellicanus melius dicitur cuius forma hic describitur.

Vas ad circulationem optimum.

phinatus propè Viennam voluit facere fieri huiusmodi pellicanum à vitriario quodam, sed non potuit habere pro precio trium librarum Thuronensiū, quæ sunt apud nos duo floreni Rheenses. Quicquid tamen sit, sciro, quòd hoc ipsum sicut in pretio istius instrumenti omnia sua superantur, sic etiam hoc ad omnia nobilis est, quàm quodcunque vas circulatorium quod fieri possit. Et ideo consulo omnibus huius operis studiosis, quòd si hoc vitro indiguerint (dummodo vitriarium expertum invenire poterint) nequaquam argento vel auro parant. Est igitur differentia inter fermentandum & digerendum, & circulandum, & præcipuè hoc, quod considerandum est totis animi viribus, quomodo vitrum sit imponendum. Dum vero ergò volueris digerere, accipiat una cucurbita vitæ in alembico cæco. Si verò materia est depurata, sumatur circulatorium, & imponatur magna fovea, sicut supra scriptum est, in qua fiat stratum de calce viva pul-

Differentia inter fermentationem, circulationem & digestionem.

B veris-

verisata, in spissitudine trium vel quatuor digitorum, super quo fiat aliud stratum per septem aut octo digitos de fimo equino nō nimis molli & putrido, nec etiam nimis duro. Et circa circulatorium ponatur undique fimus in altitudine sicut est stratum de ipso. Hoc ergo facto, fovea impleatur cum terrā in altitudine unius pedis cum dimidio, & ponatur de aquā suprà vitrum, ita quod descendendo de fimo in calce calefaciat finem ipsum. Et omni hebdomada renovetur calx & fimus duabus vicibus. Possunt etiam poni in foveam de fimo vel vinacea recentem, absque calce. Quum verò volueris extrahere vitrum, cum materia satis est digesta, caute excipiat, ne aliquo violento motu commutetur & rumpatur. Dum verò volueris circulare, imponendum est vitrum, omni forma modo prædicto. Excepto, quod ipsum circulatorium in supremā parte non debet esse occultatum, vel in fimo abstrusum, sed saltem interior pars instrumenti debet reponi in calce in fimo, usque ad mediam partem, & ad omni minus tertiā parte debet esse extra finem aerem, ut ex frigore iterum descendat, quod calore in collum circulatorij ascendit. Et hoc etiam potest fieri in Balneo Mariæ, vel in calce arena, ponendo materiam circulandam diebus æstivis ad Solem, aut quod ponatur tempore autumnii in vinaceam recentem, postquam bulliti sunt expressi, sicut etiam sæpius in antecedentibus notatum est.

CAPUT VII.

*De modo extrahendi Quintam Essentiam
absq; ullo labore vel expensâ.*

Espeçimus illud Vergilianū : Non omnia
possumus omnes, Præterea & illud Hesiodi
libello Opera & dies: Non uni dat cuncta
us &c. Et cum propter nimium laborem
semper fastidium & nauseam facit, & pro-
magnas expensas, quæ in hoc opere egre-
non immeritò adhiberi solent, paucos ad-
videmus laborare modo prædicto.
igitur dare modum breviorē & facilio-
rē, minuscq; expensarum egentem. Scio enim
plures esse studiosos huius artis, qui ex ipsâ
hione nostri operis possent ab hoc egregio la-
re ob expensas abduci. Ideò alium modum
trahendi Quintam Essentiam vini, absque
agno labore & expensâ, illis præscribemus,
est talis. Cape de vino meliori quod inve-
potueris: sive sit album sive rubeum, quod
um sit dulce, & hoc distillabis per Alembi-
m quatuor vicibus, sicut cõmuniter fit apud
saqua ardens, vel aqua vitæ, & sic potest fieri
pius: melius foret, ut probatione possit ap-
ere, ipsum satis superque esse distillatum, ita
od cum in vas argenteum vel stanneum su-
impositum, quod incensum penitus adur-
ur ita ut nulla humiditas in vase remaneat.
haec est vera probatio. Et vinum ita di-
latum est accommodatissimum ad hoc opus
tillationis circulatoriæ. Hæc ergo materia

*Pellicanus
ansatus,
vel Her-
metis.*

ita digesta & rectifica-
ta, ponatur in hunc
pellicanum ansatum,
quē nunc vas Herme-
tis nuncupamus, & ha-
beat in summitate fo-
ramen, per quod im-
mittitur & extrahitur
materia circulanda.

Quum ergo hæc ma-
teria ita fuerit in vase
benè lutato, & cum lu-
to forti cæmentato, ut
vires materiæ evapo-
rare non possint, & ex frequenti ascensione ut sic
descensione ipsa aqua vitæ in veram Q. Essentia
convertetur, & ipsum vinū ita distillatū, ut si de-
dictū est, cum habeat omnia quatuor elementa
tamen per crebram motionem & agitationem
quæ fit propter ascensum & descensum, de-
ruptibili in quodam modo incorruptibile tra-
net, convertitur. Si ergo videtur per crebrū as-
sum & descensum distillationis, impurū à
& grossū à subtili separari, quantò magis id
tingit in distillatorio, quia milles millesies
sum & deorsum agitur, tantò magis ex-
mandum est putreficari ipsam materiam
mentatam, & converti in substantiam in-
mentatā & corpus incorruptibile. Igitur quan-
tò cælum ipsum incorruptibilius est ipsis qua-
tuor elementis, tantò magis ipsa Quinta
sentia incorruptibilior est corpore elementa-
to.

*Q. Essen-
tia incor-
ruptibilis.*

Quum autem illa sublimatio multoties

facta in stillatorio prædicto, tandem aperiatu-
 oramen quod est in summitate pellicani, & ex
 ipso pretiosissimo & fragrantissimo odore po-
 teris cognoscere, si sit aliquid ex quatuor ele-
 mentis restans in ipsa materia, quæ debet con-
 verti in Quintam Essentiam. Quia si ad Quin-
 tam Essentiam perfectè venit, exibat ex circula-
 torio odor fragrantissimus, ita prætiosus, ut vi-
 deamur esse ad cælum elevati ex eius odore &
 in sua dulcedine, & apparet quodammodo esse
 fragrantia coelestis. Et si aliquem locum domus
 cretum intret ille fumus, adeo replebit totam
 domum, ut nihil suavius, nil amoenius, nil de-
 que odorantius unquam sensisse videaris,
 ut sit mirabile dictu & ferè incredibile. Si
 in Q. Ess. quoque ponatur in summitate turtis, omnes aves
 volatiles se attrahet, quæ circa sunt in vicinis. Si vero
 in ore elefantis tingerit quod non ita adoleat, iterum clau-
 ditur pellicanus, & benè luteretur, & rursum in-
 sistat, donec ad distillationem circulatoriam tandiu,
 donec appareat effecta ipsa Quinta Essen-
 tia, sive ut vult Raimundus *lib. 2. cap. 2.* Mer-
 curius vegetabilis, quod semper ex odore supra-
 dicto poteris cognoscere. Et non solum habet
 suum odorem & saporem excellentissimum,
 sed etiam quandam incorruptibilem incorru-
 tionem circa alias medicinas, & certè nullam
 habet adustionem in ore, sicut aqua vitæ, neque
 etiam aliquam humiditatem sive phlegma, quia
 omnia materia terrestris & elementaris in fun-
 do residet. Et sicut ipsum cælum est compositum
 ex materia & forma, sic etiam ipsa Q. Essentia,
 adeo ipsi cælo comparatur. Nec tamen est

B 3. omnis

Quintessentia non est omnino incorruptibilis.

Christiana sermo.

omnis corruptionis expertus, quia si esset perfecta in incorruptione, sine aliquo obstaculo faceret nostra corpora perpetua & aeternalia, quod ab ipso omnium creaturarum creatore non permititur, quum statuerit nobis terminum vite quem prætereire non possumus, ut ait Plinius philosophus, quia teste Seneca, *Nihil certius est morte, & nihil incertius hora mortis.* Et ideo quum res aliqua in Quintam convertitur Essentiam, hæc non est divinum sed naturale, fit tamen in adminiculo & juvamine omnipotentis Dei, in quo factum est nihil.

CAPUT VIII.

De modo facili distillationis circulatorie, & extrahendi Quintam Essentiam absque igne.

Duplex via Quintessentia extrahendi absque ullo igne.

SI in hoc opere excellentissimo omnes expensas, & (quod maximum est) temporis consumptionem & perditionem subiciamus desideres, serva & hanc viam duplicem extrahendi Quintam Essentiam, poteris hoc facere absque ullo igne vel carbonibus. Prima via hæc: Accipiatur fimus equinus, & imponatur in quoddam vas magnum & profundum, in foveam factam ad hoc, & in medio fimi plantatur distillatorium impletum cum materia stillanda ad duas tertias, & tertia pars remaneat extra finem vacua, quia Natura id desiderat, ut materia possit habere ascensum & descensum, & possit per consequens in aquam clarissimam converti, & hoc fit absque ullo labore.

vel igne: tamen oportet omni hebdomada re-
novare fimum, saltem unâ vice. Et hoc etiam
potest fieri in vinacea, ut suprà dictum est, dum-
modo accipiat tempore vindemiæ, statim
cum botri in torculari expressi sunt, & in hoc
videbis mirabilem operationem. Vel etiam po-
test fieri diebus canicularibus ad Solem. Et ideò
divina providentia æquè pauperibus ac diviti-
bus providit, ut possint habere modum opera-
tionis huius artis. Potest etiam extrahi Quinta
Essentia ex vino turbido, immundo & putrido,
dum tamen non sit acetosum, quia tunc præsu-
mendum est, ipsam Quintam Essentiam ex tali
vino exhalasse, & evaporatam esse, ut ait Lullius
lib. 1. cap. 3. Et quanquàm vinum sit putridum
& pessimæ substantiæ, tamen in ipso semper re-
manet Quinta Essentia, quod potest ex hoc co-
gnosci: Quum enim habes vinum corruptum
quod in bono loco sit natum, & sit aliquo mo-
do factum turbidum, aut malè saporosum, ta-
men videmus de eo fieri optimam aquam vitæ.
Et ideò non est reiiciendum tale vinum à pau-
peribus. Licet enim vinum sit imperfectum, &
aliquo modo corruptum, illius tamen Quinta
Essentia nullo modo est laesa.

*Alia Via extrahendi Quintam Essentiam
absq; nullo labore vel igne est hæc.*

Recipe nobilissimam aquam vitæ quam po-
teris reperire, ponatur in vitrum cum collo lon-
go, habente in summitate foramen, quod de-
bet claudi, & lutari cum talicera, ut infra do-
cebitur. Vertatur vitrum, & cum collo impo-

*Ex omni
vino, im-
mundissi-
mo etiam,
sed nō ace-
roso, potest
extrahi Q.
Essentia.*

*Secunda
via extra-
hendi Q.
Essentiam
absq; igne*

natur in fimum, sicut supra multoties dictum est, ita quod grossities materiæ resideat in fundo ipsius distillatorii, & quū aliquandiu longo tempore fuerit in fimo sepultum, denuo extrahatur ab ipso leniter, in forma, sicut est impositum. *Cuius forma hac est.*

Tunc videbis separationem puri ab impuro, & subtilis a grosso, & omnis materia grossa erit circa collum vitri. Recipe ergo stillum ferreū subtilem & acutum infigatur ab inferius in ceram, usq; quo sit perforata usque ad aquam. Postea extrahetur stillum illum, & exhibit grossities materiæ terrestris, quæ in collo distillatorii residebat. Et postquam totam divideris usque ad subtilitatem Quintæ Essentiæ, vertatur distillatorium cum digito obstrusum, & residuum quod in vitro permanet est ipsa Quinta Essentia. Sed tamen non est ita preciosa, sicut illa de quâ supra diximus.

Simili modo potest capi aqua ardens, in vitrum posita, directè ut non vertatur, & ita sepeliatur in fimo per aliquod tempus. Postea coletur materia grossa, quæ residuebit in fundo, a subtiliori permanente circa collum vasis, tamen etiam non est ita efficax sicut prima. Attrahit tamen omnes virtutes herbarum, & aliarum materialium, & ideo non est omninò vilipendenda. Reperiuntur etiam multò faciliores viæ pro inopibus & pauperibus, qui non possunt
oleum

oleum & operam, huic operi semper impendere. Sed tamen pie consulo, ut primam viam seſteris, quum sit optima & excellentissima, & sit parvo admodum labore, & paucio argento. Nec te pigeat paruum in hoc tempus terere, & aliquantulum nummorum elargiri. Inuenies etenim, quum fuerit perfecta, millenarium fore nus in ipsa. Si autem volueris extrahere Quintam Essentiam de Dolio vini tempore autumnii, dum adhuc est novum, & in vase bulliens.

Q. Essentia ex musto.

Dolium pro
Q. Essentia
est musto
extrahenda.

Quum ergo volueris spiritus educere ex ipso dolio, absque omni detrimento vini, fac fieri ex duro & robusto ligno, valde sicco canale unum in magnitudine brachii, & fac pariter modo fieri colatorium amplum, quod ab interioribus & ab inferioribus habeat grossitudinem pollicis, vel paulo plus, & habeat longitudinem duarum palmorum. Intrudatur ergo cannale predictum

B s in

in dolium eo modo, ut non sit possibile ipsum
facile amoveri, & vas ipsum undique obturetur
meliori viâ qua poteris. Et cum omnia fuerint
benè obturata & clausa, pone tres aut quatuor
calamos stramineos circa ipsum canale, quia
non ita faceres, totum vinum à dolo secederet
& emaneret, & super canale imponatur Alembicus,
& omnia cum luteo optimè circumvolvuntur,
postea cum luto sapientiæ lutentur, & sine
de aliâ parte vasis pones Receptaculum, & sine
ita stare, donec vinum sit defecatum & depura-
tum, & omnes spiritus in receptaculum transi-
bunt, & hoc fit absq; ullo nocumento vino.

*Vas circu-
latorium
Hermetis.*

Postquâ verò omnes
spiritus fuerint collecti,
mittantur in distillato-
rium sive in circulatori-
um Hermetis. Cuius
figura est hæc.

Melius tamen foret,
quod Dolium sepelire-
tur in vinaceis, sed oportet
canale esse ita longum,
ut extra finem appareat,
super quod ponitur alembicus cum
receptaculo, nullo modo vinaceam attin-
gente. Et cum ita una vel alia via spiritus
collegeris in receptaculo, ponantur in pelli-
canum, & distillentur circulatoriè,
omni modo & viâ ut
suprà.

CAPUT IX.

De modo extrahendi Quintam Essentiam à quatuor Elementis, ad resolvendum in eâ solem pro auro potabile.

Dictum est superius satis, quid sit ipsa Quintam Essentia, & cuius sit operationis, quomodoque extrahatur à materiâ suâ, & modus extrahendi æquè pro pauperibus ac divitibus, & cum quâ non solum vires auri, argenti, æris, & aliorum metallorum, sed etiam lapidum pretiosorum & herbarum elici solent, dum in eam immerguntur. Sed tamen non ignoro, quamplures studiosos ultra progredi desiderare, cogor itaque referre, quod ex frequentiori lectione, experienciâque, quæ rerum est Magistra, consecutus sum, scilicet modum extrahendi Quintam Essentiam ex vino, in quâ quidem aurum, argentum, margaritæ, & lapides pretiosi, aliâque metalla dissolvi possunt, ad faciendum aurum potabile, quod tamen magis congruit Artistis, qui Alchimix rivulos scrutantur, quam Medicis. Et licet multi sint veterum Scriptores, qui doceant modum extrahendi Quintam Essentiam vini, per separationem quatuor Elementorum, ita quod in unam redigantur substantiam & esse, quod quidem ita subtiliatum, & tanquam ab humoribus & omni superfluitate quatuor Elementorum extractum, dici potest Quintam Essentiam, ad resolutionem Solis. Per hanc ergo non solum poterimus ipsam resolvere, sed etiam omnes eius vires extrahere ita quod possit ingredi au-

*Experientia rerum
Magistra.*

Ex Quinta
Essen-
tia non fit
aurum.

Antimo-
nio proba-
tur auri
falsus con-
ter.

rum potabile. Sed certè quicumque penitus materiam perspexerit, potius Alchimie quam Medicinæ convenire iudicabit. Verùm non nego, veteres quamplurimos invenisse modos huiusmodi, ad dissolvendum Solem, magis tamen aptaverunt ad Alchimiam quàm ad Medicinam. Hæc ergò arte multi sunt decepti, putantes fieri aurum ex tali Quinta Essentia. Et quanquàm in multis sit constans, & habeat pondus, nitorem, & clangorem auri, tamen nostro tempore id vera probatione falsum esse demonstratur, quò in tenuissimas laminas minutim malleetur, & in aqua forti cum aliis metallis resolutum fuerit, vel etiam per Antimonium (quod ultimum auri est supplicium) probetur, unde fictus & peregrinus color ad unguem demonstratur. Ideoque Arnoldus de Villa Nova ait: Vinum in quo lamina auri quadagesies aut quinquagesies extincta fuerit, apud quosdam loco auri potabilis habetur. Vnde etiam Lohannes de Rupefissa ait: Quòd melius fieret id vinum extinctionis laminarum auri, si ipsum aurum fuisset calcinatum, & in pulverem subtilissimum redactum, vel quòd laminetur tenuissimè, & postea in parva frusta scindatur, quia ex ipso facilius virtus extraheretur, si sit ita minutim scissum, quàm si sit laminatum. Sit tamen aurum naturale mineralibus terræ repertum, non quòd humanâ subtilitate, & industria sit factum. Hoc enim virtutem nullam habet ad conservandum vitam humanam, sed magis est deceptio & obfuscatio oculorum. Quis enim Alchymistarum audeat se iactare, aurum

aurum unquam absq; materia venenosa (quæ est Mercurius) composuisse? Et ided reverà hoc Alchimistarum aurum, licet colorem veri auri habeat, formam etiam ac clangorem & pondus, tamen non habet virtutem sicut aurum minerale. Talis ergò Essentia vini potest ab ipso vino optimo extrahi, secundum opinionem & doctrinam veterum. Quorum ego viam (omissis aliis verborum ambagibus) enarrabo.

Accipe aurum, & mallea subtilissimè ad resolvendum in formam potabilem coloris auri.

Quo per se, aut etiam aliis medicinis appositus, poterimus uti, ut infra docebitur. Quanquam

etià sit alia via reperta ad resolvendum aurum cum aqua forti, aut cum aceto distillato, aut

per urinam humanam distillatam, de quibus loqui non convenit in loco medicinæ, quum

magis sint corrosiva naturæ quàm salubria. Et quanquam possit huic materiæ acutæ aliquid

adimi, ut quidam volunt, tamen non est securum, & non benè credibile. Et si fieri posset,

nollem tamen eo uti. Philosophi enim nostri dicunt inter duo dubia certius esse eligendum,

& incertius fugiendum: Eam ob causam monstrabimus faciliorem & subtiliorem viam separandi Quintam Essentiam à quatuor elemen-

tis, & in unum esse digerendi, per acuitatem quæ in ipsa est mixta, cum subtilitate, per quam

aurum & argentum, & alia metalla possunt resolvi. Etiam extrahendi virtutē ex ipsa, ut in formam potabilem, aquæ similem reduci possit,

per quam acuitatem ipsa metalla resolvuntur, & per nihil aliud, dum quatuor elementa non-

duam

Alchimi-
co non,
sed natu-
rali auro
inest vir-
tus conser-
vandi vi-
tam hu-
manam,

Dissolutio
cum aqua
forti non
est mera
dissolutio:
sed potius
calcinatio
ipsius me-
talli.

dum sint separata, & terra ipsa calcinata, sive per aduersionem facta & versa in salem, calcem, vel cinerem, in forma cuiusdam lapidis dicti ab aliquibus antiquorum, Lapis Philosophorum: Et viæ sunt duæ. De communiore aliquid factum, cum discretionem extrahitur de vino suprâ dicto, in quo est magnus labor. Taceo (sicut prius docui) ipsam subtilem substantiam tanquam animam, à grosso, hoc est, ab ipso corpore segregatam, per suam subtilitatem rem aliquam subtilem subtiliorem posse facere & penetrare, per quod vires & efficacia eius multum in modum multiplicatur. In tali ergo Essentiâ potest extrahi virtus cuiuslibet rei, sicut Solis, Lunæ, & aliorum metallorum, margaritarum, lapidum pretiosorum, herbarum & cetera id genus alia, sed non potest dissolvi aurum. Alia autem via est, quod separando ipsam Quintam Essentiâ aërem, ignem, aquam, & terram, postea apponendo per calcinationem terræ aliis qualitatibus, & in unum sublimando per crebram distillationem circularem, & digestionem potest dissolvi aurum. Modum autem faciendi talem Essentiâ, duplici viâ intelligitur. Primò quâ & qua viâ separanda sint quatuor Elementa, & quomodo iterum possint in unum corpus redigi. Et hoc modo secundum quosdam Lapis Philosophicus videtur compositus & per eius latentem & occultam vim omnia mineralia metalla possunt resolvi, ad tingendum colorandum, & coagulandum Solem & Lunam, & alia. Secundo quomodo sit separanda terra, extracta Quinta Essentia, per quam vi-

*Dua via
separandi
Quintam
Essentiâ
à quatuor
elementis.*

*Lapis Philosophi-
cus omnia
mineralia
metalla
resolvit.*

tus terræ elicitur, & per quam etiam potest resolvi aurum vel argentum, & alia metalla, & possunt redigi in formam & substantialem potum, humanæ vitæ conservativum & restaurativum.

CAPUT X.

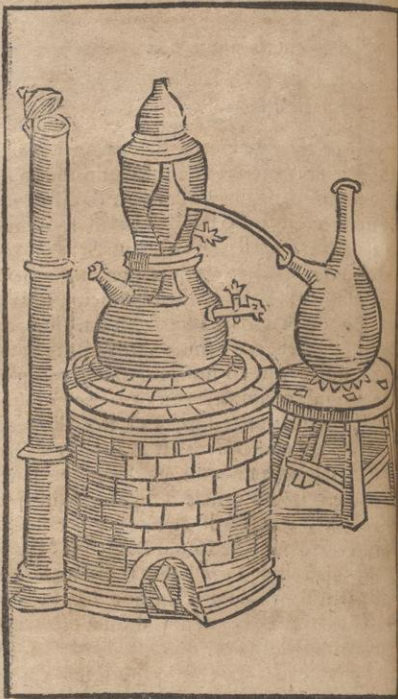
Quomodo fiat Quinta Essentia ad resolvendum Solem pro tinctura.

REcipe ergò de vino rubeo meliori, quod invenire poteris, & quod nullo modo sit sophisticatum, ut suprà diximus, & distilletur per tres vices in furno tali. Hæc autem fornax ab aliquibus appellatur Balneum Mariæ. Est tamen differens ab eo de quo suprà dictum est. Quare suprema pars, id est, alembicus, qui recipit spiritus, & ipsos reddit, debet stare in aqua tepida, & debet per ipsam aquam regi, ita ut vinum distillandum eo minus aliquam complexionem igneam amplectatur, quæ per multas & varias distillationes difficilimè abstraheretur, & magis per consequens est nocivum quàm proficuum humanæ naturæ. Sicut apertè videre poteris ipsum canale distillatorii, in quo est vinum, transgredi & transire per ipsam aquam tepidam. Sed aliud Balneum Mariæ, de quo suprà est dictum, habet infimam fornacis partem sicut caldare, in quo debent poni omnia vasa & instrumenta distillatoria cum aquâ, & superior pars, quæ est alembicus, in nullâ aquâ debet stare, sed propriè ipsa cucurbita, in quâ est vinum, quod debet distillari, & hoc

*Aliud
Balneum
Mariæ.*

hoc est Balneum Mariæ. Et quodcumque in
 primo balneo caldaris aliquid est distillandum
 adhibenda est opera, ut habeantur disci, sive
 circuli plumbei magni & parvi, super quibus

Aliud
 Balneum
 Mariæ.

ipsa vitra debent ligari, ne ex calefactione aquæ
balnei hinc inde agentur & rumpantur, cuius
forma hæc est.

*Intus vas
debet esse
de cupro.*

Et nota, quòd in tali balneo caldare debet esse
immuratum, & latere fornacis habeat longum
canale de cupro vel ferro, in quod injiciantur
carbones, qui debent esse subrus caldare
ignescerent, vel quòd calor ipse carbonum re-
verberet contra caldare, quia in ipso canali non
possunt aduri, eà ex causâ, quòd ea multa sunt
foramina in fornace, & etiam propter clausio-
nem canalis. Item alembicus qui in aqua stat,
debet esse de cupro, & ab intus sit stannatus.
Et superius & inferius vasa in simul cæmenten-
tur, & in exteriore parte, ubi sunt juncturæ, cum
stanno lutentur optimè, ne aliquid aquæ possit
ab

ab hac abire. Quum verò aqua fuerit calefacta, aperiatur pullus siue lixale inferius, & emittatur aqua calida, imponendo de novo aquam frigidam, quia ex hoc aqua vitæ melioratur per distillationem, & eò minus calidam & igneam naturam ad se attrahit. Instrumentum vel vas in quo aqua continetur, debet esse de cupro vel auricalco, & sit latum in modum unius palmæ, vel paulò plus, & in medio habeat foramen, & circuitus qui est ab extra, sit latus & spissus duobus digitis, & ponatur super ipsum caldare quod est in fornace, & foramen caldaris non sit maius ipso foramine, quod distillatorium est, & omnia bene lutentur cum luto sapientiæ, vel cum luto immixtis lanis, quæ à tonsoribus panni rejiciuntur, Quum ergo vinum tuum ita in caldare imposueris, omnia lutata & cementata in loco suo permaneant, donec nec tantum de vino distillaveris, quantum tu suffeceris vel libueris, quia si tolleres aliquam majorem haberes poenam restruendi, si forsitan non satis vini haberes, & ideò in caldare inferiore lixale, per quod debet emitti aqua quum vinum fuerit distillatum. Et quum non fuerit plus efficaciæ in ipso vino, aliud debet imponi à parte suprema, ubi est parvum foramen, in quo imittatur colatorium, per quod implebitur distillatorium. Deinde optimè claudatur, ut nullus vapor possit exhalare, & claudatur in strumento stanneo.

Et lutetur cum luto facto ex crinibus. Et scias, quòd paucæ tales fornaces reperiuntur apud Artistas nostros. Quum ergo omne vinum

num tuum distillaveris, reservandum est phlegma, quia infra de eo dicetur. Ipsum verò vinum ita distillatum, iterum ponatur in balneo, de quo in principio diximus, vel fiat in furno acidioso per arenam. Cuius forma depingetur. Si autem non velis ponere in Furno acidia, ponatur in balneo, ubi fiat multa vas distillatoria simul, & quodlibet sit positum in circulo suo. Omnes verò circuli in uno anulo sive tripode complectantur. Et balneum sit ita factum, quod fornax fiat in inferiore parte alicuius domus, & sit lata, sicut sextarium, vel sicut tres quartæ unius mlae, & fiat excupro cooperculum. Locus verò ubi carbonēs debent injici, sit factus ex lateribus muralibus, undiquaque optimè lutando in spissitudine duorum vel trium digitorum. Et cooperculum sit ita factum, ut cum clausum sit, calor ipse, qui ad id ascendit, possit iterum regredi usque ad pedem fornacis, & optimè claudatur ubique, ut calorem conceptum non possit facile amittere. Hoc ergo canale sit supra fornacem, & infra canale sit craticula per palmam unam, ita ut cineres possint dilabi in fundum. Fornax verò debet esse quadrata, & in quodlibet quatuor angulorum habeat foramen sive spiraculum, per quod

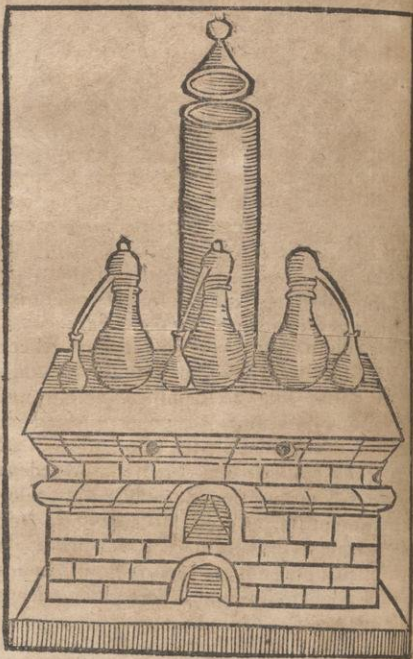
Quo furnus & balneum ponenda in domo.

Fornax debet esse quadrata.

fumus

fumus possit exire Et ipsum canale habeat fenestram distantem ab ipsa fornace per unam palmam, per quam fenestram carbones debent injici, & semper optimè claudatur cum aliquo instrumento, ad hoc facto, quod debet esse ita spissum, sicut est ipsum canale. Ignis verò sem-

Furnus Accidia.

per moderetur & temperetur per ipsa quatuor
foramina angularia, cum aliquibus registris ob-
struendis ad hoc aptis & idoneis. & ita calor per
canale transibit usq; ad cooperculum cupreum,
Forma fornacis & balnei est hec.

& ne.

& nemo sciet unde ille ignis possit venire. Et fiat vas ligneum in magnitudine & circumferentiâ rotæ curus; ut ipsum cooperculum cupreum penitus circundet. In quo vase debet imponi aqua, ita ut ipsum cooperculum totum stet in vase aqua pleno usq; ad mediam partem vasis. Vas autem sit altum quatuor vel quinque cubitis, & per duos cubitos à fundo vasis fiat cooperculum ligneum, cum multis foraminibus, ita quòd cucurbita qualibet in quòdlibet possit intrare foramen. Et super quamlibet cucurbitam ponatur alembicus, & infra quemlibet alembicum receptaculum super cooperculo vasis majoris, & optimè omnia camententur & lutentur, scilicet super ipsum vas cooperculum, super ipsa foramina cooperculi cucurbita, super cucurbitas alembici, & receptacula circa ipsa, & sic habebis calorem ad hoc opus sufficientem & ignem secretum.

*Nota ad
cognoscen-
dum quo-
modo spi-
ritus fue-
rint sepa-
rati a vi-
no.*

Quum verò scire volueris, quando omnes spiritus ab ipso vino sint distillati & segregati, inspice alembicum, & quando videris in ipso guttas quasdam distillantes, tunc certissimum signum est, nihil amplius de spiritibus restare, & tunc ipsa aqua in ipsâ cucurbitâ ponatur seorsum, & custodiatur, & imple iterum cucurbitam aquâ vitæ, super imponendo alembicum, & benè obturetur cū cerâ tali, ita ut nullus spiritus possit exhalare, & distilletur per cineres in furno accidiæ. Sed esset melius, si distillaretur in balneo Mariæ. Quum autem volueris cognoscere, quando omnes spiritus à vino secesserint, semper per priora indicia tibi patebit, aut pote-

re. Etpoteris etiam ex ipso alembico capere de aqua
 cumse, vita, gustando si quippiam aquositate reman-
 erit, & hoc est certius certo. Quando itaque
 secundum nostram doctrinam hoc in Balneo

Furnus
 Balnei
 Mariae.

Mariae

Mariæ vel in furno accidiæ ita distillaveris, cap
 ipsum phlegma, quod in ipsis distillatoris re
 mansit, & distilletur octo aut novem vicib
 omni vice phlegma remanens, cum priori con
 jungendo, & hoc fiat toties, quousq; ipsa aqua
 vitæ in igneam substantiam convertatur, in
 quod si ex ipsâ madefiat pannus, & accen
 fuerit, quod statim cum ipsa aqua comburatur
 Si etiam unam solam guttam olei olivæ
 immiseris, statim in fundum mergetur, & nu
 quam alterius ascendet, quantumvis ipsum
 moveatur & concutiarur, & ita habes Quintæ
 Essentiâ ipsius vini, à quatuor Elementis sep
 ratâ. Et nota præcipuè, quod omnes rimæ c
 & circum alembicum & alia vasa, quamqu
 benè obturata sint cum terra virginea, hoc
 argilla, non tamen debes cessare involvere
 tribus vel quatuor pannis lintheis, quia qu
 tò melius clauduntur, tantò minus evap
 rant.

Nota etiam, quod quâdo primùm ipsa aqua
 vitæ imponitur, de decem cantharis nō distillat, l
 bis nisi unum vel alterum semis, & omne re
 duum quod in caldari permanet, nullius est
 loris, nullamq; potius habet virtutem, & co
 citur ipsum phlegma, id est, ipsa aqua, ex
 componitur aër, ignis, & terra. Ita distillat
 cantharos sexaginta, & ex primâ distillatio
 vix habebis septem cantharos, In secundâ
 vix quinque, In tertiâ vix duos vel tres, & ipsâ
 quantò plus distillaveris, tantò minus habebis
 & quod in ultimo erit distillatum, id erit pur
 simum, subtilissimum, & optimum ad auru
 po

*De auro
 potabili
 componē
 do & sol
 vendo so
 le.*

potabile componendum, in qua etiam poteris
solvere Solem.

Quum verò per tres vices ipsum distillaveris,
erit subtilissimum. Et ideo nisi benè præcave-
ris, omnis virtus ipsius faciliè exhalabit. Cape
ergò colatorium, quum volueris mittere de uno
vale in aliud, & imponatur in vas cui immittis
vinum, & circumquaq; obturetur cum cera,
tali, ut docebitur hic infra, & aliud vas super-
imponendo, ita quod collum penitus in cola-
torium præcipitetur. Et pari modo undiq; lu-
tabis collum colatorii. Et hoc facto, sinas vi-
num in aliud vas de suo fluere, & minus exha-
labit virtus. Sit autem colatorium in longitudi-
ne unius palmi.

Modus verò faciendi ce-
lam ad lutandum, est talis:
Recipe resinæ pini libras
duas, fundantur in vas ter-
reum, ab intus benè vitrea-
tum. Postquàm autem ita
erit, habeas alium cacabum
vel urceum terreum, in quo
est aqua limpida, & super ur-
ceum imponatur de stramine.
Postea funde super hoc stra-
men ipsam resinam in aliū
urceum, & omnis impuri-
tas eius residebit in stramine. Si verò videris
eam non satis esse depuratam, Recipias ceræ
virginæ libram semis, olei olivarum, duo aut
tria cochlearia, vel si oleo carueris, sume tantum
de butyro, fundantur, misceanturq; omnia si-
mul.

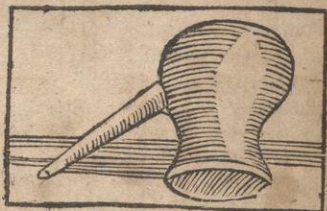

Cera pro
lutando
sic fit.

Confectio
cera ad
lutandum
vasa.

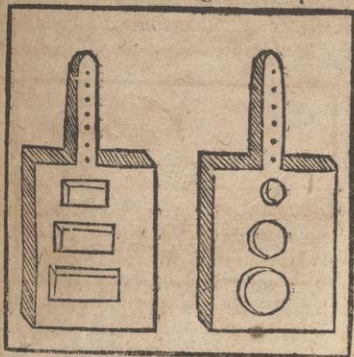
simul. Postea agitetur cum spatula parva ad tempus, donec frigescat, postea manu operaberis, & ipsam omnino parabis. Et cum hæc cerâ debent lutari omnia vasa & distillatoria, in quibus aliquis voluerit cōservare aquam vitæ. Vasa verò sint optimè adæquata & polita. Postea super imponatur vitrum tenuis quasi operculum, & denuo lutetur cum cerâ supradicta. Nota etiam, quod quum tale vinum fuerit duabus aut tribus vicibus distillatum, poteris accipere spongiam subtilem, quæ debet scindi in frusta, ita magna, quod ab omni parte possint attingere cucurbitam in parte superiori, & debet alligari prædicta cum tribus vel quatuor funiculis extra eminentibus, quando super imposueris alembicum, ita quod spongia non possit infundum distillatorii cadere: & intingatur in oleum olivæ, & parum iterum comprimatur, ne fortè ipsum oleum in cucurbitam incideret, & cum ipsa materia distillanda misceretur, & alembico super imposito claudatur.

Alembicus rostratus.

cum cera prætata, & ipsi spiritus optimè per hanc spongiam distillabuntur, & ipsum phlegma per hoc non transibit causa olei. Et hoc modum

modo plus in una distillatione operaberis, quam in tribus aliis. Alembicus tamen sit factus absq; duplici margine, sicut sunt alembici cæci, excepto saltem quod non habent rostra sicut illi. Poteris etiam facere capellas sive sedilia quatuor, ita ut in quolibet stet una cucurbita, in qua ponatur materia distillanda, scilicet vinum ipsum ita distillatum, ut supra dictum est, & ita brevius & facilius ad optatum effectum poteris pervenire. Canale verò quod in medio est, non sit altius quàm est ipsa fornax, & potest fieri ipsum canale quadratum de lateribus non coctis. Et intra quemlibet angulum fiat fenestra, in longitudine & latitudine quatuor vel quinque digitorum. Et sint fenestrate factæ cum margine, ita quod deorsum possint mitti quædam instrumenta ferrea sive Registra, ad temperandum ignem. Oportet au-

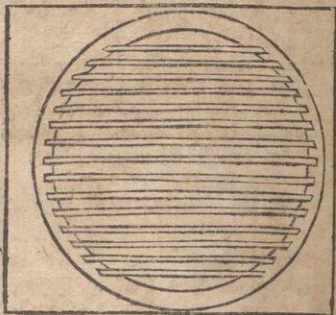

Registra
ad temperandum
ignem

tem ut talia Registra sint ita grandia, ut totus

margo fenestre ex ipsis impleatur, per quam calor possit exire. Hoc autem instrumentum ferreum habet palum multa foramina habentem, quæ sint segregata unum ab alio per spacium digiti obliqui vel transuersi, ita quod si magnum & ingentem volueris habere calorem ipsum ferrum suspendatur altius, & in foramine inferiori ponatur restaculum. Si verò desideres ad opus exiguum calorem, ferrum suspensum demittatur ab alto, quantum volueris. Forma autem dictorum registorum est hæc. Subtus autem canale sit craticula, super quam carbonēs ponantur, cuius forma sequitur.

Craticula
supra quā
ponendī
sunt car-
bonēs.

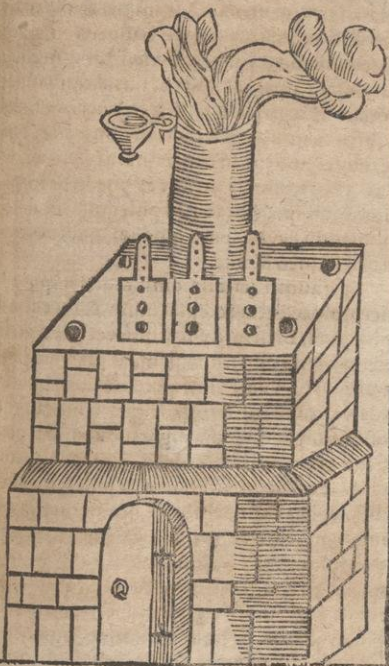

Poteris etiam habere registra facta, quæ habeant tria, vel quatuor foramina, vel plura, ita quod altius sit minimum, & inferius sit maximum. Et quantò magis levabis registra, tanto magis habebis de calore, & sic poteris facere ignem parvum vel magnum ad libitum tuum.

Hæc fornax est facta ob duas causas. Prima

quia

quia in ipso poteris facere parvum vel magnum ignem, ad distillandum fortiter vel leniter, sicut placuerit. Secunda, quia cum semel fuerit calefacta, non facile in frigescit, & ideo non

Forma
fornacis
ad separa-
dum qua-
tuor Ele-
menta.

C 3

multi

*Quomodo
debent se-
parari
quatuor
Elementa.*

multi carbones perduntur. Et nota, quod ipsa distillatoria non debent extrahi vel imponi, nisi prius fuerint infrigidata, & hoc poteris facere, aliquod registrorum in fundum mittendo, & nihilominus alia habebunt operationem suam. Et quando iterum imposueris vas plenum aqua vitæ; ignem ad placitum tuum reges, donec sufficientiam materiæ habueris. Quatuor autem Elementa debent ita separari. Accipiantur omnes aquæ prædictæ, simul congestæ, & ponantur in caldare primæ fornacis, vel in magnam Cucurbitam. Si autem non posses habere magnam cucurbitam, ponatur in plures parvas, & distilletur in una ex prædictis fornacibus, & ab ipsa extrahatur phlegma, usque quod nihil ultra exeat, lento quidem igne, sicut si distet in Balneo Mariæ.

Et quum fuerit ita distillatum usque ad finem, amoveatur receptaculum, & inuenies illud phlegma, Et in ipsâ cucurbitâ vel caldari remanet materia nigerrima, sicut est pix liquida. Alii qui verò brevitatem inquirentes, imponunt in eas vas vel capsiam ferream super lentum ignem carbonum, donec illa nigra substantia appareat, sicut pix tenuis, & hæc ponatur in cucurbitam. Postea ponatur de alio phlegmate in capsiam, & fiat sicut de primâ, & iterum materia nigra ponatur cum aliâ. Et hoc facies toties, donec nullum phlegma remaneat. Et iterum materia nigra ponatur in cucurbitam, & ponatur in arenam, & extrahe superfluum humiditatem ab ipsâ, & postea infunde Quintam Elementiam, quam prius ab ipso abstraxisti, in spiritum

stitudo quatuor aut quinque digitorum, &
 benè misceantur insimul, & ponantur in Bal-
 neo Mariæ, ad digerendum, postea distilletur
 per alembicum: Et cum ita aqua fuerit distil-
 lata, fundatur iterum super feces, & iterum di-
 stilletur, & iterum digeratur atque distilletur.
 Et quantò sæpius hoc feceris, tantò melius
 erit. Et hoc quod in septima distillatione est
 distillatum, appellatur Sanguis humanus,
 quem Alchimistæ maximè inquirunt, & est
 ipse aer. Et ita habes duo Elementa in vir-
 tute Quintæ Essentiæ exaltata, quæ sunt aer
 & aqua. Postea cape materiam nigram, de
 quâ suprà dictum est, quæ in distillatorio re-
 mansit, & distilletur in arenâ per alembicum,
 & ab ipsâ separa oleum suum, qui est ignis. Et
 quando nihil in eâ remanebit, servabis hoc
 oleum segregatim, & in fundo cucurbitæ in-
 venies materiam nigram, siccam, quæ est ipsa ter-
 tiaria. Ex quâ potest fieri fermentatio, ad unien-
 dam & acuendam Quintam Essentiam. Et
 in eâ Quintâ Essentiâ potest resolveri aurum, &
 omnia alia metalla. Et quando videris in alem-
 bico guttas distillantes, sicut est clarum oleum,
 tunc removeatur receptaculum, & maius ante
 ponatur (sicut si velis facere aquam fortem)
 causa spirituum, qui in ipsum intrant, & non
 fiat ignis magnus, per horas viginti quatuor,
 quia illa nigra materia ascenderet in alembi-
 cum. & de ipso transiret in receptaculum.

Ultimò autem quum nihil plus de oleo ap-
 parebit, ignis magis est augmentandus, donec
 guttæ omnes ex alembico recessoerint, & in fun-

Sanguis
 humanus
 est ipse
 aer.

In quâ
 Quintâ
 Essentiâ
 possunt
 resolveri
 omnia me-
 tallâ &
 aurum.

do remanebit materia nigra, sicca, & combusta. olens sicut aliqua alia materia combusta. Postea habeas phlegma, sicut prius est dictum, & ponas in capsiam, ut jam sæpius est narratum. Et cum per crebras ebullitiones fuerit consumptum. Recipe de illâ aquâ, quæ remanet post distillationem aquæ vitæ, dum est depurata, ita quod habeas *unam libram* fecum, & *quatuor libras* aquæ prædictæ, & misceantur benè insimul, & ponantur in urceum vitreum de terrâ, & quum feces per quietem infundum secesserint, coletur, & super feces iterum super imponantur *quatuor librae* de aqua prædicta. Et hoc fac toties, ut omnis fætor ex illa materiâ nigrâ recedat. Et nisi hoc ita feceris, oleum & operam perdes. Quia nisi ita super infunderis Quintam Essentiam, & rursus ab ea distillaveris, sicut supra dictum est, nihil omnino valebit. Terram autem nigram sic lotam & purificatam desiccabis, & fac pulverem subtilissimum, & immisce cum duobus elementis prædictis rectificatis, scilicet aquâ & aëre, quæ prius sanguinem humanum appellavimus, & ponatur in balneum Mariæ per tres dies, & tres noctes, vel paulò plùs. Postea iterum distillatur, & aqua quæ venit ex hac distillatione, dicitur Aqua Ignea rectificata. Et ita habes tria elementa exaltata in virtute Quintæ Essentiæ. Post hoc cape illam materiam nigram, & redigatur, comburendo in Furno reverberationis vel calcinationis in cinerem, habentem albedinem calcis. Non tamen semper fit ita alba, quia aliquando retinet de rubedine, sicut est rubedo

Aqua Ignea.

Ger
qua
ign
hoc
cò
ver
form
pot

ip

ipſius combustionis. Sed ignis infurno reverberationis aliquando non eſt ſatis validus, ideoque ad vitandum magnum laborem, & multas expenſas, pones hanc materiam in ollam novam terræ, & cooperiatur cooperculo, & lutetur optime luto ſapientiæ, vel luto factò ex laminis, quas Tonſores panni abjiciunt, & ponatur in fornace calcis optimè calefacta, & ipſam in tali Furno calcinabis per tantum ſpaciū, in quo poſſit aduri calx. Et hoc communiter fit in

Furnus
calcinatiois

Germaniā ab aliquibus, in ſpacio duodecim vel quatuordecim dierum, continuè faciendū ignem, ſicut fit, ad faciendam calcem. Poſt hoc, quando ex fornace calcis fuerit exempta, eò melius poteris ipſam calcinare in Furno reverberationis. Et ſi prius feciſſes, antequam in fornacē calcis conſtituiſſes, longo tempore non potuiſſet calcinari. Si verò primā vice non erit

Aqua
ignea.

fatis uſta in fornace calcis, iterum imponatur in eandem. Et quum fuerit ſatis uſta, miſce cum eâ aquam igneam, de qua locuti ſumus, & ſinas ſtare per tres dies, & totidem noctes in balneo Mariæ, Poſtea iterum diſtilletur. Et hoc fiat ſepties, & toties calcinetur in furno reverberationis. Quumq; ita ſepties diſtillata, & toties recalcinata fuerit (quod ex eo poteris cōſiderare, quando acceperis de hâc terrâ, & polueris ad aërem, & feceris ſiccari, & poſtea ſuper inſunderis tres aut quatuor guttas aquæ prædictæ, ſi nō reſolvatur) tunc habes certiffimum indicium ipſam ſatis eſſe præparatam. Si verò ſolvitur iterum debet calcinari, & reverberari, & diſſolvi in balneo Mariæ ſicut dictum eſt.

Lapis Philoſophicus
ſuis ſigis
omnes ſpiritus.

Et hoc fiat toties, donec terra non ultra ſolvatur, & tunc erit verè præparata, & appellatur Aqua vitæ, propter quod ab eâ, & per ipſam reſolvitur & ſubtiliatur aurum. Sed veriffimè hic eſt ille lapis, & non ſal (ut dicunt quidam qui dicitur Lapis Philoſophicus rectificatus, & ipſa Quinta Eſſentia à ſuis quatuor elementis ſeparata, in quâ latet ſpiritus ſeparatus à ſpiritu, hoc eſt, à phlegmate ſuo, quæ eſt ipſa aqua, & ab oleo ſuo, quod eſt aër, & ab aquâ ignea, quæ propriè eſt ipſa aqua & à ſuis ſecibus aduſtis, quod eſt elementum terreum. Et illa Eſſentia ita reverberata, calcinata, reſolutaq;, & iterum recalcinata, in formâ ſuprà dictâ, convertitur in lapidem, cum quo fixantur omnes ſpiritus, quia ſupremam habet virtutem ſpiritualem, & inſimam virtutē corporalis. Et ideo dicit Hermes: *Supremum eſt, quod eſt inferius.*

Et inſe-

Et inferius est quod est supremum. Et est unica essentia ad perficiendum Solem, & alia quæcunque metalla resolvenda, propterea quod semper vim & virtutem suam observat, & habet omnem substantiam quatuor qualitatum seu elementorum in unam complexam essentiam, in quo Secreta secretorum naturæ sunt contenta. Et ideo dicit Philosophus: Lapis de terra sicut de quatuor corruptibilibus qualitatibus, ad cælum, quod est incorruptibile, ascendit. idemq; de cælo iterum in terram descendit. Quod significavit per verba prædicta, quum aiebat: *Supremum est, quod est inferius, Et inferius est, quod est supremum*, ita quod habet virtutem Quintæ Essentiæ, ad fixandum metalla ipsa, quæ ex terrâ oriuntur. Est enim Lapis Elixir, & est sicut Crystallus, qui perfectissimè tenet de Mercurio, matre omnium metallorum, Et quum ipsa Quinta Essentia cum lapide prædicto admiscetur, & adjungantur folia auri, resolvuntur per copiosam penetrationem, quæ est in ipso lapide, & subtilitas superflua quæ in ipsâ Quintâ Essentiâ latet occulta, in aurum potabile convertitur.

Elixir lapidis sicut Crystallus.

CAPUT XI.

De modo extrahendi Quintam Essentiam, in quâ potest resolvi aurum, ad faciendum aurum potabile.

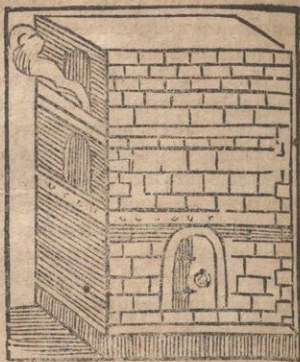
Promissimus suprà duplicem viam nos demonstraturos, quomodo sint separanda quatuor Elementa, & in unam formam redigenda,

Vitæ
Aqua
vita

Sanguinē
humanū
id est, ipsū
aerem.

genda, ad resolvendū Solem, Lunam, & omnia alia metalla. Cuius prima via satis superq; iam superius est elucidata. Nunc verò ad secundam viam est procedendum, quomodo scilicet terra separanda sit, extracta ipsa Quinta Essentia, per quam omnia Metalla possunt resolvi, & in substantiam aquæ potabilis redigi. Dicunt enim omnes Philosophi unanimiter: quod potest fieri aqua vitæ, ad sustentandam naturam humanam, & ad evitandam omnem ægritudinem. Facitaque Aquam vitæ claram rectificatam, ita ut ardeat accensa, ut supra diximus: Et nullo modo fac sanguinem humanum, quia si aliqua herbæ vel aliud quiddam materialium in ipsam fuerit immisum, ex superfluitate, quæ in ipso est, perdent vires suas, & omnem bonum saporē & odorem amittent, esset etiam horrendum usui humano. Nec etiam fiat Aqua Ignea, quia talem calorem & acuitatem in se contineret, quod omnia materialia (exceptis metallis) talem calorem superfluum & igneum ad se traherent, ita quod quum putares facere Aquam vitæ, potiùs aquam mortis faceres. Ex quo autem omnis virtus & perfectio est in ipsa terrâ, redacta in lapidem, ut supra copiosè declaravimus, ergo hanc terram huic nostræ aquæ præsentibus, non facientes vel sanguinē humanum vel aquam igneam, & tunc appellatur vera Quinta Essentia, sive Aqua vitæ, & non aqua mortis. Et quantò sæpius distillatur per terrâ, tantò fit efficacior & melior. Et notandum est, quod parum de hac terrâ, summā habet virtutē in illo opere. Sicut enim parum fermenti magnā & copiosam pastam

& omnia pastam ad coquendum panem facit, sic etiam minima huius terræ pars, maximas erigit perfectiones & virtutes humano corpori aptas. Et ideo est cavendum ab his, qui faciunt terram ex tartaro, aut qui comburunt vinaceâ in cinerem, aut qui accipiunt calcem pulverisatam, vel cinerem vitium, & salicum, & dicunt, hanc esse terram, de quâ est nostra locutio, quod planè est à humilitate extraneum, *quum dicat Geber*. Esse lapitudinem & medicinâ incompatibilem mixtionis recitaram extraneâ. Quando ergo ita feceris Aquâ. Et nullâ vitæ, rectificatam tribus aut quatuor vicibus, ita si aliquot nullum indicium humiditatis remaneat in eo in ipso loco ubi aduritur, ipsa terra à Phlegmate suo in ipso breviori viâ, quâ fieri potest, separetur, ipsumque Phlegma ponatur in caldare, & coquatur usque in horreâ spissitudinem mellis dissoluti super ignem. Quâ igne Postea tolle ab igne, & sine frigescere usque in contradiem sequentem, & videbis parvos lapillos in metallo fundo vasis, sicut si esset Sal nitrum fufum. Contra sedetur ab ipsis desuper existens aqua & oleum, & Aqua fundatur alia aqua super illam terram sive quo ad lapillos, misce insimul. Postea iterum sinas terrâ, residere, ut superiâs. Et quum colaveris aquam, rariâ ponas ad priorem, & sinas bullire sicut prius. Postea in frigidetur per duos dies, ut supra, & in manuum venies lapillos albos, sicut supra. Et hoc toties vera facies, donec nullus lapillus in fundo vasis appareris. Post hoc omnes lapilli congesti exsiccentur sicut opimè, & ponantur in testam terream, aut parum rigillum Aurifabri, & ponuntur ad calcinandum donec in albedinem nivis sit deducta in fornace Furno calcinationis. Cuius figura hæc est.

Furnus
calcin-
ationis.

Cave etiam, ne à nimio calore fundantur pan-
 quia oleum & operam perderes, licet sint albi-
 qui, qui dicant, quòd debent poni in Fornacem
 calcis, vel in Vitrearium, & quòd ibi debeat per Mel
 manere, viginti & uno diebus, sed certissime, si
 illa terra flueret ex nimio calore, hinc magis ab-
 ehimia quam Medicinæ conveniret. Et ideo pie-
 dicunt: quòd cum tali terrâ potest aliquis ab-
 dubio resolvere Solem. Sed sufficit, quod cal-
 cinetur in ipso Furno reverberationis, quousque res h-
 ducatur usque ad albedinem Nivis vel Salis ex ca-
 Quumq; ita fuerit calcinata, superinfundatur mel
 de Aqua vitæ ita rectificata, ut sæpius dictu est cum
 & distilletur per septem vices, sicut jam est mon-
 stratum. Et in hac Aquâ poteris solvere solis feci-
 Auri, quia ipsorum vim ad se trahit. Et hinc fit hab-
 Aurum potabile mirabilis operationis, ad sus-
 tentandam vitam humanam, ita quod per mo-
 ipsum

ipsum omnes corporis Morbi & ægritudines tolluntur, cum hoc usi fuerimus. Et ideo dicitur, quod facit hominem iterum reviviscere.

CAPUT XII.

Quomodo extrahenda sit Quinta Essentia à Melle, qua intrat Aurum potabile

Nunc procedendum est ad ipsam Quintam Essentiā Mellis, quomodo debet extrahi. Quum ergò ipsam extrahere volueris, habeas bonam quantitatem boni & optimi Mellis, à quo favus nō sit adhuc separatus, sicut est quando de alveari eximitur. Exprime Mel à favis absq; igne, faciendo tres aut quatuor saccos ex undampanno colatorio, in longitudine duorum cubet sintibitorum: Latitudo verò debet esse in quantum Fornacum panus se extendit. Hoc impleto, impone Mel cum favo in prædictos saccos, & diebus certissimis æstivis ponantur & suspendantur ad Solem. Et magni sub quolibet sacco ponas vas mundum, ad recipientem. Et incipendum Mel distillans à saccis, Et si fortassis aliquis à fuisse diebus hyemalibus, calefiat balneale vas, quod oporarium, sicut in Germaniā apud locupletiores, quoties habetur, & saccus pendatur ad parietem, ut vel sex calore balnei mel fundatur. Et quum omne infundamel fuerit liquefactū, imponatur aliud in saccis dictū cum & fiat sicut de primo. Et hoc toties facies, donec habes quantitatem sufficientem, Et deolvere fecibus facias fieri ceram, sicut moris est. Postea Et hinc habeas sex vel octo vasa terrea, de meliori terrā is, ad quam poteris habere, quæ sint facta quasi in quodam modum cucurbitæ, & quodlibet horum vasorum

rum sit amplum, ut possit tenere quindecim
aut sedecim libras: Et sint in gutture strictum
in ventre verò lata, ita ut possis superimponere
Alembicum, & ha-
beat ab orificio per
spatiū vnius palmæ
duas ansas in longi-
tudine unius parvi
digiti, ita quod pos-
sint per eas imponi
& amoveri à fornace,
& ab inferius sint
optimè lutata, quo-
rum forma hæc est.

Et quum ita erunt
omnia præparata,
Magister operis impleat quodlibet d. forum
forum usque ad tertiam partem de melle, ita
tracto, ut jam diximus, & reliquæ duæ partes
vasis sint vacuæ, ita ut mel possit ascendere
descendere, & ponatur in furnum accidia.
super imponatur Alembicus, & omnes rimæ
circunquaque optimè obturentur cum panno
linleo, fermentato ex argilla tenui, & fac
stillationem tuam lento igne. Quia si nimium
calefaceres furnum, mel ipsum in Alembico
ascenderet. Et idèò sedula opera semper per-
spicies, si vasa sint nimium calida, madefiant
linlei panni, & circunquaque involvantur vasa
circa Alembicum, non tamen ipsum attingant
vel quod aliqua gutta Aquæ super ipsum cadat
quia citissimè Alembicus rumpetur. Et lin-
teoli sint involuti circa ipsum vas, donec
gelent.

quideſcat, & ſic ipſum mel non poterit aſcendere,
 ure ſtrictel per Alembicum diſtillare. Et prima aqua
 impoſitæ: b ipſo melle diſtillatur, habet in ſe ſpiri-
 tus, qui aurum potabile ingredientur, & cum
 parum ſenſerint caloris, aſcendunt, & non per-
 manent. Et ideo mel, quod à favo ſuo eſt ex-
 tractum per ignem, huic noſtro operi præſenti
 nil planè conducit, quia omnes ſpiritus ex eo
 adempti ſunt, expiraverunt & ſeceſſerunt. Et
 hoc accuratè conſiderabis. Quòmque in Alem-
 bico nullos ſpiritus conſpicias, extrahantur vaſa,
 & hoc ipſum conſiderare poteris, cum guttulæ
 apparebunt circa lineas Alembici, & tunc vaſa
 ex fornace extrahantur, & mel in quoddam vas
 ſeparatim reponatur, quia nihil ultra ad hoc o-
 pus valet. Et ſtatim infunde Aquam bullien-
 tem in tuam cucurbitam, & optimè lavetur, &
 habeas ſpatulam ferream latam duorum digi-
 torum, cum quâ ipſam cucurbitâ optimè mun-
 dabis, ut ſi quicquam mellis combuſti in eâ re-
 ſederit, poſſit ab ipſa amoveri & deponi. Et hoc
 facies ſemper, quando volueris imponere mel
 in ipſam. Si verò volueris ſecurè tuum mel di-
 ſtillare, ita quòd non habeas aliquam ſollicitu-
 dinem, quod poſſit aſcendere in Alembicum
 Capias foliorum hederæ manipulum unum, &
 mellis libram unam, miſceantur inſimul & di-
 ſtillantur, & ſic mel tuum nunquam aſcen-
 det. Et hoc modo poſſet diſtillari per campä-
 nam.

Sunt tamē aliqui, qui accipiunt parvos lapil-
 los albos, qui in ripa fluminum reperiuntur, &
 hos in cucurbitam cum melle imponunt, & eſt
 idem
 gelo

Caput Alembici.

adem, quia mel non potest propter ipsos ascescere. Et cum omne mel ita distillaveris, & aqua in qua spiritus continentur, in cucurbitam in hoc polueris, pone super ipsum Alembicum vitreum, & distilla, & spiritus ab ipsa aqua distillabuntur, sicut supra dictum est de aqua vitæ. Et haec erit Quinta Essentia mellis. Hæc ergo habet odorem suavissimum, sicut germen prunellæ, & magrestium. Si verò non possis in Alembico cognoscere, quando omnes spiritus secesserint, amovebis receptaculum, & gustabis materiam distillatam, & si habet gustum mellis, scias spiritum adhuc esse ibidem. Et in eo toties continuabis ipsam materiam distillare, ut nullum omnino sapor mellis in eâ remaneat, Spiritus enim verò congregati in unâ cucurbitâ ponantur, & ea superficie claudatur cum vitro, & lutetur cum colla eorâ supradictâ, vel cum luto sapientiæ, & sicut bet ut supra dictum est de Quintâ Essentiâ vini, non

vis in hoc operari, habeas bonam quantita-
tem mellis.

CAPUT XIII.

*Quomodo extrahenda sit Quinta Essentia
ex Chelidonia.*

Chelidonia secundum Raym. Lullium, & Iohannem de Rupescissa dicta est, quasi chelidonium, Sed si Etymologiam vocabuli, & etiam derivationem inspicere voluerimus, aliter de ipsius derivatione loquendum erit. Dicitur enim Plinius & Aristoteles Chelidoniam esse ab Hirundine nuncupatam, vel ab Hirundinis ripis alioquin. Græcè enim Chelidon, Hirundo dicitur: unde Proverb. est hoc, *Μὴ Χελιδὼν ἔσται ἡ ποιεῖ*, hoc est, Vna Hirundo non facit Ver. Ab hac, quoniam nomen hoc Chelidonia sumpsit, monstrata hominibus ab hirundine. Hanc enim hirundines occupant. Eius pullorum in nido restituant visum. Genetrix ergo eorum duo sunt. Maior fruticoso caule, forma paulo pastinacæ, cortice ampliore altitudine duobus in Aleum cubitorum, colore albicans, flos luteus. Minor folio hederæ minora aliquantum, & rosis marcescuntiora, minus candida, succus croci mordax, foliis, scilicet semina papaveris, florent adventu hirundinum, toties discessu marcescunt, florentibus succus exprimitur, ut nimirum, & in aereo vase cum melle leniter ferventi, ut, Spaciare decoquitur. Singulare remedio contra cataractas, caligines oculorum utuntur, & per se succo in oculis, & collyriis, quæ ab eâ Chelidonia appellatur. Habet etiam innumerabiles alias Virtutes, & ideo non immerito huic nostro operi immiscere volumus,

Lullius li-
bro 1. c. 4.

Virtutes
Chelidoniae.

luimus, quomodo ex ipsa extrahenda sit Q. Essentia, quæ etiam ipsum aurum potabile ingreditur. Recipe ergo de Chelidonia tempore æstivo, quando est totaliter matura, viridis, & incipit quasi albescere, & tota eius substantia, scilicet flos, radix, & herba in quantitate quam volueris

scindatur minutim & pistetur in Mortario lapideo. Postea ponatur in cucurbitam terream vitream. Et cucurbita impleatur tota, bene ipsam claudendo & lutando. Postea ponatur in finum equinum recentem, ad fermentandum & digerendum per spacium trium hebdomadarum. Dehinc super imponatur Alembicus, & distilletur in Balneo Mariæ: Et sit ignis admodum lentus, & omnia optimè obtinentur, & exibat ex hoc ipsum phlegma, & alia tria elementa manebunt in fundo distillatorij. Postea fæces extrahantur ex ipso, & optimè retentur super uno marmore adeò tenuè & subtiliter quantum poteris. Et postea iterum imponatur in vas, & super infundatur phlegma ab aliis tribus prius distillatum, & super imponatur Alembicus cæcus.

Et optimè omnia ludentur, & ponantur in Balneo Mariæ per septem vel octo dies, ad perficiendum & digerendum. Si verò times

pensas, fermentetur in fimo equino. Hoc facto,
 materia paulatim infrigidetur. Postea pona-
 tur in aliam fornacem ad distillandum per cinc-
 is, & imponatur Alembicus cum rostro, & di-
 stilletur sicut in capitulo decimo, de separatione
 olei ab ipsâ terrâ dictum est, & tunc exhibitaqua
 impida, habens colorem olei, quæ in se duo
 Elementa

Elementa complectitur, scilicet aërem & aquam
& in fundo alia duo Elementa residebunt, quae
sunt ignis & terra. Quū verò volueris separare
phlegma ipsum ab aëre, ponas oleum in distilla-
torio recens, & distilletur in Balneo Mariae
cum modico igne, & videbis ascendere ipsum
phlegma, & oleum residebit in distillatorio.
ita habebis duo Elementa, scilicet aërem & aquam
quodlibet segregatum ab altero. Nam oleum
non potest ascendere vel sublimari in Balneo
Mariae, quia ignis non est satis potens. Quā-
verò volueris separare cetera duo Elementa,
cipe feces ex quibus oleum distillasti, & tera-
tur super marmore sicut prius. Postea ca-
tuatur quatuor partes phlegmatis, & unam partem
cum, & insimul misceantur & incorporentur.
Postea ponatur in fornacem balnei per septem
dies, postea distilletur per arenam magno igne
donec exeat aqua rubicunda, & semper distilla-
tur, donec in illam aquam convertatur. Et ha-
bebis in ea elementa duo, scilicet ignem & aquam.
Terra verò remanebit in fundo cucurbitae siccatae
materia nigra. Deinde ponatur illa aqua
rubicunda in aliam cucurbitam, super impone-
do Alembicum rostratum, & distilletur in Ba-
neo Mariae, & phlegma separabitur ab ipsa,
in fundo vasis remanebit oleum rubicundum
quod est ipsum elementum, scilicet ignis.
ita habebis omnia quatuor elementa segrega-
tim extracta, unum ab alio. Elementum verum
terreum calcinetur cum igne forti, & urgeatur
per ipsum ad spacium decem dierum, ut bene
possit exicari. Postea teratur iterum super
marmo

amore, & imbibatur cum ipso phlegmate, & distilletur per Alembicum, donec in illa materia videas parvos lapillos albos sicut sal, Et hoc ipsū iterum dissolvatur cum aqua ex quā distillaveris, & postea iterum dissolvatur, & distilletur. Et hoc fiat toties, donec ipsa terra amittat omnē purum & terreum colorem, scilicet ut albeat, & in albedinem cereæ deducatur, & tunc habebis terram ipsam rectificatam. Posset autem aliquis percontari, quare terra ipsa in fundo distideat. Hoc eò fit, quòd in fundo remanet aer, & ipse ignis per ipsam aquam tanquam per phlegma potest extrahi, & nullo alio modo. Quum autem faciliori viā id facere volueris, distillatur quodlibet Elementum cum aquā suā per partes æquales. Ut si phlegma in quo est distillaveris, ut tantundem de aëre in fundo remaneat. Accipias iterum tantundem de ipso phlegmate, & distilletur cum aëre. Et hoc fiat septies. Ex alio verò phlegmate extrahatur aer, ex ipso quod post aërem remanserit, pari modo extrahatur ignis, sicut supra docuimus. Postea distilletur in Balneo Mariæ, & abstrahatur ipsum phlegma, & talis materia adjungitur tantò olei ubi, quod in fundo Distillatorij prius remanerat, sicut jam declaratum est, & per septem quoque vices distilletur. Postea ipsa terra cum phlegmate abluatur, Et hac forma quodlibet Elementorum in suā virtute magis perficitur ad operandum operationes sibi appropriatas. Est etiam alia via subtilior, redigendi quodlibet elementum in suam summam substantiam & Quæssentiam, tamē præsupponitur, quod elementum

tum quodlibet sit prius justificatum. Deinde acci-
piatur & ponatur in vas circulatorium. Ponatur
tur in simū equinum,
aut in Balneum Mariæ
per dies triginta. Post-
quam autem ita circu-
laveris per hoc spaciū
dierum triginta, ite-
rum distilletur. Tunc
corpus ipsum tanquā
materia grossa permu-
tabitur in spiritum vel
substantiam subtilissi-
mam. Sunt etiam qui-
dam qui faciliori viā
hoc operantur, acci-
piendo quatuor partes terræ, & unam partem
de uno quatuor elementorum, quodcunque vo-
lueris, & digeratur in forma prædicta, & circu-
letur per dies triginta, & per crebrum ascensum
& descensum materiæ qui fit in circulatorio
per tantum temporis quodlibet elementorum
in Quintam Essentiam permuratur. Et quoniam
scire volueris, quando materia sit satis circulata
vide quom ipsa Quinta Essentia natat super gelati-
liam materiam, tunc satis est. Habes itaq; facili-
superq; declaratum, quomodo sint separanda, quæ
quatuor elementa, & quomodo ipsa Q. Essentia
sit extrahenda ex ipsa Chelidonia. Restat nunc
dicere virtutes Quintæ Essentiæ ab ipsa Chelidonia
doniā extractæ, Elementum igitur aquæ. Super
ipsum phlegma conducit ad omnes aegritudines
mes corporis calidas & frigidas. Temperat enim Chelidonia
omnino &

*Virtutes
Q. Essent.
ex Cheli-
donia.*

omnes venas circa cor existentes, & omne venenum ab eo expellit. Curat etiam omnes Morbos accidentales pulmonis, Sanguinem purificat, & hominem præservat ab omni corruptione virtutis naturalis. Opitulatur denique omnibus infirmis, etiam in quacunque infirmitate sint. Elementum verò aeris est sicut oleum, & habet has virtutes: Iuvenes in robore suo confirmat, in fortitudine scilicet & venustate, quum aliquando fuerint in epulis, quia nullum sanguinem permittit putrescere. Adurit etiam & expellit omne phlegma salsum, & melancholicam sustollit, omnem denique adustionem colesæ nimirum aufert, Elementum autem ignis, quum de eo accipitur in quantitate unius granum tritici, & conteratur, & incorporetur cum vino optimo, & in collum hominis ægroti, imò etiam semimortui immittatur, hanc habet effectum alexandricam. Omnes vires corporis amissas recuperat & refocillat: penetrat enim usque ad cor, & elementum ipsum calefacit, & expellit omnia venena & omnia. Et omnes humiditas superfluitates ab ipso corde. Si atque circumsis hominem in agone mortis existentem, inatrat supràgesima parte horæ curare, ut sit miraculum, res itaq; quasi illusio, dabis ei granum unum olei huius sepius, quod est elementum ignis, & statim convalescet, etiam ut astantes mirabuntur, dicentes, Retinisse quoddam magnum miraculum, Et ita sensu ipso. Lullus. lib. 2. dist. 2.

Sunt autem aliqui, qui alio modo Quintam essentiam ex Chelidonia extrahunt, accipiendo Chelidonium dum adhuc florescit, cum radice & flore, & ponderetur, pondus usque ad suum

Sanatio
hominis
ex agone
mortis.

Alius modus extrahendi Quintam Essentiam ex Chelidonia.

D

tempus.

tempus reservando, discindatur minutim, & super ipsam infunde aquam fontis purā, & ponatur super ignem, & tantum bulliatur, donec ad suum prædictum pondus reducat. Hoc facto, pistetur in Mortario lapideo, & exprimitur succus per pannum colatorium, amoveatur feces, & reliquum bulliatur, donec ad spissitudinem mellis perveniat, Et tunc illa materia erit præparata, ad separandum quatuor elementa, unum ab alio. Et ponatur in cucurbitula ipsam implendo pro media parte, & luteretur super alembicus, meliori viâ quā poteris, & distilletur igne lento in balneo Mariæ, ita quod aqua ab ipsâ materiâ expellatur. Deinde distillatorium ponatur in cinerem, & separabitur ipsâ alia aqua, quæ est sicut oleum. Quumque tunc vice videris oleum supernatans, amoveatur Receptaculum, & aliud anteponatur, ad recipiendum illud oleum, quod est ignis. Et ita habes tria Elementa, ab invicem separata, scilicet aquam, aërem, & ignem. Terrea verò substantia infuso vasis remanet sicut materia combusta. Et quodlibet horum elementorum segregatum in vase reservetur. Quum verò quodlibet elementorum volueris rectificare, quia sic fieri oportet si vis eo loco medicinarū, uti, Aqua igitur per Alembicum septies distilletur, & in qualibet distillatione Cucurbita optimè lavetur à fecibus remanentibus, quæ debent admisceri elementis terreo, & distillentur in Balneo Mariæ, & vase quo aqua illa debet reservari, optimè perlustratur. Tali etiam modo rectificabis aërem per cucurbitariam reiterationem in cineribus, semper miscendo

miscendo feces cum ipsâ terrâ. Hâc etiam for-
mâ elementum igneum temperabis, & justifi-
cabis. Et hoc est ipsum oleum tertium. Et quod-
libet oleorû reservetur in vase benè clauso. Post-
quam autem rectificationes cuiuslibet elemen-
torum monstratæ sunt, operæ precium est, scire
naturam & virtutem cuiuslibet elementorum.
Aqueæ ergò qualitatis vis est, expellere omnes
calores & venena ab ipso pectore, mundificare
etiam sanguinem. Valet etiâ contra opilationes
pulmonis & epatis. Corruptit omnem humo-
rem & phlegma supervacuum. Deniq; hominē
in novem diebus ab omni infirmitate liberat.
Oleum verò aëris juvētutem & robur cum pul-
chritudine & optimâ venustate conservat, nec
permittit sanguinem putrescere, vel melancho-
licam dominari, aut colerâ adurere, nec phlegma
in corpore humano abundare sinat, augmentat
sanguinem, & per quæq; membra ipsum disgre-
gat. Et ideo qui hoc oleo aëris utuntur, sæpè
phlebotomisant, quia est valdè penetrativum.
Aegrotos maximopere sustentat & nutrit. Va-
let etiam, si quispiam timeat & in periculo sit
mittendi oculum, & per spacium triginta die-
rum imponat in ipsum omni die unam guttam
vel duas, & in hoc miraculosè prodest. Efficacia
verò qualitatis igneæ multò est maior cæteris
quibus. Operatur enim in illis in quibus prio-
ria nihil proficiunt. Homines senes in juventute
conservat, & facit ipsos juvenescere, Et si homo
esset in iudicio mortis, & caperet de hoc oleo
ignis in quantitate unius grani tritici, cum vino
vel cum Aquâ vitæ temperatum, restaurat ipsum

*Natura &
virtutes
oleorum
ex qua-
tuor ele-
mentis.*

*Ignis
qualitas
excellis
omnia
olea.*

*Elixir vi-
ta.*

*Lapis figit
omnes spi-
ritus.*

ad vitam, calefacit sanguinem, recreat cor, con-
servat hominem à morte, & ipsi restituit vires
juventutis. Et si sumitur cum aquâ filiginis, di-
citur esse Elixir vitæ. Materia quidem terrea re-
tificata per dissolutiones, coagulationes, & ca-
cinationes, est subtile sal terre, cum quo possunt
transmutari omnia metalla in lapidem, cum
quo omnes spiritus figuntur, habentes humida-
tatem radicalem. Nutrit etiam leprosos. Ex hoc
autem Philosophi antiqui lapidem fecerunt
quem Philosophalem appellaverunt. *Modus
vero sumendi ipsam medicinam, est hic:* Recen-
tres guttas ignis Chelidonie, tria cochlearia
quæ rosarum, medicum cochleare de aëre sa-
guineo, capiantur immixta simul stomacho
iuno. Si infirmitas est calida, detur cum vino
si homo excessisset annum vigesimum qua-
tum, cum aquâ vitæ. Si autem febres sunt
lidae, nullo modo debet administrari patienti.

CAPUT XIV.

*De modo extrahendi Quintam Essentiam ex
sanguine humano, & in carnibus,
& similibus.*

SI vis ergò extrahere Quintam Essentiam
sanguine humano, accipiat de sanguine
hominis sanguineæ complexionis, vel colorem
sani, mediocris ætatis, & bonum vinum bibu-
tis, postquam phlebotomisaverit, & sanguis
fidens infundo velis ab ipsâ aquâ segregatus
fuerit, teratur in aliquo vase cum decima parte
salis communis, & benè concutiendo in sim-
miscetur, & ponatur in pellicanum clausum.

Et postea ponatur in foveam quinque pedum profundam, & latam duorum pedum, habentem unum stratum de calce vivâ, & aliud de fimo equino, sicut supra dictum est de digestivo, & fermentetur ibi per unam Lunam, vel circiter, secundum quod videris tempus esse nubilum vel serenum. Postquam autem videris ipsam materiam esse resolutam in aquam, scilicet quod grossa substantia, quæ insunt

pellicani residet, ab aqua penitus sit segregata, extrahatur ab ipso fimo, & ponatur in Balneum Mariæ cum alembico, & distilletur, igne lentissimo, sicut supra de Quintâ Essentiâ vini dictum est. Et quum primam distillationem perfeceris, admisceatur iterum cum fecibus quæ in distillatorio remanserunt, & iterum in fimo putrefiat, donec videris purum ab impuro esse sequestratum, & materiam depuratam & subrirem natam super fecem, & si sit tempus clarum, putrefiat in loco præfato longiorique tempore, si fuisset nebulosum vel imbriferum. Hoc facto, secundariè distilletur. Postea iterum cum fecibus ponatur ad digerendum, & denuò distilletur, & hoc fiat quatuor vicibus ad minus. Post distillationem autem quartam circulabis tempore longo, sicut supra dictum est de Quintâ

Essentiâ vini, ita ut talem perfectionem acquirit, ut ex claritate sua immaterialitatem & incorruptionem adipiscatur, & per distillationem approprietur Quintæ Essentiæ sanguinis humani corporis, Et hæc in omnibus ægritudinibus ex nimia suâ nobilitate & virtute maxima est sustentativa naturæ humanæ, & citissime ægrotantem à quocunq; morbo liberat. Et hæc sufficiant de sanguine humano. Ex carne autem & ovis quum Quintam Essentiam extrahere volueris, caro illa, ex quâ illam educere vis, sit subtilissimè & minutissimè concisa, & postea in mortario pistetur, cum decima parte sale communis. Pari modo ova in mortario cum sale pistentur, donec in aquam redigantur. ponantur postea in Cucurbitam, & super imponatur Alembicus cæcus, & fiat per omnia in digestionem, fermentationem & distillationem, sicut jam de sanguine humano elucidatum est,

CAPUT XV.

De modo extrahendi Quintam Essentiam de Pomis, Piris & aliis Fructibus.

SI vis extrahere Quintam Essentiam à Pomis, Piris, Prunis, Cerasis, Castaneis, & aliis generibus Fructuum, minutissimè cum cultello frustulentur, postea pistetur in mortario terreo, & optimè incorporentur cum decimâ parte sale communis. Postea ponantur in Cucurbitam, & super imponatur Alembicus cæcus, & optimè perlutetur & ponatur infimû, ad putrescendum, sicut jam de sanguine humano est dictum.

Et tunc est perspicendum, si aliquis fructuum
habeat virtutem ad hoc ad quod uti volueris,
quia illa virtus & præstantia ipsius fructus
venit ex sui Essentiâ, quæ in ipsâ materiâ est la-
tens & occultata, & illa dùm à fecibus suis, &
materiâ grossiori segregata, & ad immateria-
litatem & quasi incorruptionem quandam re-
ducta fuerit, haud immeritò à Philosophis
Quinta fructus Essentia nuncupatur. Et idè
illies majorem habet virtutem quàm antea
habuerat, dùm adhuc corpus erat elementa-
tum. Feces enim ipsorum fructuum ex qua-
tuor qualitatibus (ut nemini dubium est) com-
positæ sunt.

CAPUT XVI.

*De modo extrahendi Quintam Essentiam à
floribus, herbis, & radicibus.*

Si vis separare Quintam Essentiam à quatuor
qualitatibus florum, herbarum, & radicum,
Accipias eas dùm benè sunt maturæ, cum totâ
substantia suâ, tempore claro & sereno, lunâ
ipsâ crescente, & jam quasi plena, quia tunc o-
mnes flores, herbæ & radices carent quodam-
modo omni corruptione, ita quòd sunt separa-
tæ ab omni calore exiraneo & super naturali, &
optimè ab omni immundiciâ purgètur. Postea
minutissimè secando, pistètur in mortario mar-
moreo, cū decimâ parte salis, & ponatur in cir-
culatorium. Fermètetur infimo equino per unū
mensem, omni hebdomadâ renovando semel
fimum. Mense autè peracto extrahatur à fimo,

Mortariū
marmo-
reum.

alembicum cæcum deponendo, & superimponendo
natur alembicus cum rostro, & distilletur in Balneo

neo Mariæ, augmētando primū ignē usq; ad tertiū gradū. Et aqua distillata reservetur, & feces ex cucurbita trahantur & pulveres ridentur minutissimā. Postea superfundatur aqua distillata super feces, & iterū apponatur alembicus cæcus, & rad-

omnia optimè lutando, sicut priori vice fecisti, aqua i
& distillentur in balneo Mariæ, ignē minuendo est dist
per gradum medium. Post hoc iterū feces pul per se
verientur, & superfusa aqua, quæ ab ipsis era rā, m
distillata, iterum digeratur ut suprā, & tertiō d factum
stilletur, & putrefiat, semper ignem diminu tes sep
do per medium gradum. Putrefactio quoq; de not re
crescat semper per medium gradū, scilicet quod tur, q
in secundā digestionē putrefiat per dies vigin autē
& unum, in tertiā per dies quatuordecim, in quor
quartā per dies octo, ita quod quaternis vicibus hocr
fermentetur. Quar ā autem distillatione pera vilio
ta, ponatur in hoc circulatorium. Et sepeliatur to m
infimo equino, vel in balneo, faciendo ignem distil
in primo gradu. Potest etiam poni ad Solem die getti
bus æstivis, vel etiam occultetur in vinacea phle
ibidem circuletur per unum mensem integrum sum
vel paulò plus, quia quantò plus circulator, tãd rilla
nobi-

superius nobilior efficitur, dum
 etur in ea superflua humiditas
 e, augmētatur quatuor qualitatū pe-
 ritūm ignitus digeritur, confu-
 teriū gemitur & resolvitur in
 ua distillatorio p frequē-
 etur, & item ascensionem & de-
 cursum ascensionem. Et ita ha-
 ur & pulvis Quintam Essentiā,
 minuitur quā maxima virtus
 ea super Herbarum, Florum, &
 r aqua Radicū delitescit. Ma-
 super feces tamen est efficax, si
 apponatur accipis herbam, semē,

us cōtineat vel radicem, & distillaveris ex eis aquam, & illā
 vice feces aquā ita distillatā iterum super feces suas, unde
 minuitur est distillata, fundatur, digerēdo infimo equino
 feces per septē dies. Postea distilletur per cineres omniū
 ipse per viā, modo, & formā, sicut suprà in Chelidonia est
 & tertiū factum. Quia per hoc ex ipsis quatuor qualita-
 tibus separabis, & materia tantū nobilior & prestā-
 tior reddetur. Et quodlibet segregatim reserve-
 tur, quia aliter feces nullius essent valoris. Possit
 autē aliquis sciscitari, quid est Quinta Essentia,
 quum nō sit plus quā alia aqua distillata? Ad
 hoc respondeo, ipsam nihil aliud esse in formā &
 visione quā aliam aquā distillatam. Sed mul-
 tō maior, subtilior, & nobilior est quā alia aqua
 distillata simplex, quum per multas & varias di-
 gestiones, circulationes, & distillationes omnis
 phlegmatica & aquea humiditas in ipsa sit con-
 sumpta. Pari modō per suam excellentem sub-
 tilitatē, dum super feces funditur, & iterum di-
 geritur,

*In quo ex-
 cellat 2.
 Essentia
 alias a-
 quas di-
 stillatam.*

geritur, & ab ipsis fecibus iterum distillatur, omnem suam vim & virtutem, quæ in ipsâ latebat, recuperavit, Et idè assimilatur ligno combusto, quod jam in carbones est redactum, & tamen ipsi carbones non sunt ulterius flamma. Comparatur etiâ mortuo. Dum enim ipsa anima est à corpore segregata, cadaver ad aliam vitam nihil prodest quàm ad putrescendum. Et propter ea omnia ad unguem manifestare volui, si quippiam subtilis & magnæ efficacæ habere velis, posses ad operationem secundum arbitrium tui libitum perducere, accipiendo de istâ Quintâ Essentiâ loco aliarum aquarum, & adjunderis. Quod quascunq; species volueris, & pari modo distilletur, sicut jam sæpius auditum est, scilicet Recipiendo de Quintâ Essentiâ *uncias 6.* aliarum specierum quarumcunq; *drachm. 4.* pulverisentur subtilissimè, & ponatur in Cucurbitam super imponendo Alembicum cæcum, & digeratur in fimo equino per mensem integrum. Postea distilletur, ignem faciendo usq; ad finem tertii gradus. Postea feces pulverisentur, & superfusa aqua de eisdem distillata, ponatur iterum in Alembicum cæcum, digerendo per tres hebdomadas. Deinde iterum distilletur, & digeratur per dies quatuordecim, minuendo semper ipsum ignem per unum gradum. Et cum quater distillaveris & putrefeceris, iterum feces pulverisentur, & ultimo ignis fiat in primo gradu caloris, & digestio fiat per dies octo. Postea ponatur in circulatorium, & ibidem circuletur quantum volueris, tunc in quolibet mirabilem operationem invenes, ad quam ipsa materia est ordinata.

illatur, & dinata. Si autem putes de corruptibili fieri in-
 corruptibilē: decipieris, *ut ait Iohannes de Rupe-*
scissa. Licet enim faciat corruptibile in corrupti-
 bili vicinum, tamen ad veram perfectionem nō
 adducitur, *ut ait Lullius.* Quia quicquid sub cœlo
 in ipsa aëre, corruptibilē est. Et ideo maximē est absur-
 dum, præparare vel facere varias res, ut aliqua
 materia possit omninō à corruptione præserva-
 re volui. Sicut in ægrotis videmus, qui aliquando à
 medicis casu fortuito sublevantur, nullā tamen
 debitā curā præeunte. Sed tamen (*ut ait Ovi-*
dius) Non est in medico semper relevetur ut æ-
 ger. Quia si hoc esset, homines qui ab hinc jam
 centum aut ducentis annis elapsi sunt mortui,
 adhuc essent in vitā. Ideoq; si vero auro potabi-
 li uteris, sicut jam ante quingentos annos in-
 ventu fuit, putes te trecentos aut quingentos an-
 nos victurum, sicut de pluribus veterum legi-
 tur? frivolum hoc est, & maximē ridiculum hac
 ætate nostrā, quum natura hominum, & virtus
 vegetativa de die in diem decreseat, quumq;
 nullum bonum inter homines sit regimen in
 esu & potatione. Quia nostro tempore (quod
 etiam divus Paulus præcinit esse commune)
 nemo est qui dubitet, plures mori crapulā quā
 gladio. Deniq; nullum Dei cultum, timorem
 & ceremonias recto tramite observamus, sicut
 antecessores nostri fecerunt. Et ideo raptus est
 justus ne malitia immutaret intellectum. Viri
 sanguinū & dolosi dimidiabunt dies suos.

Et ideo quicquid molimur,
 inanē est.

*Quomodo sit extrahenda Quinta Essentia
ab Antimonio.*

Essentia Quinta ex Antimonio extrahenda multū valet, ad plagas exiccandas. Et fit ita.

Recipe pulverem Antimonii subtilissimum, incorporetur cum aceto distillato, & sit melius quod haberi potest. & tantundem ibidem permittatur Antimonium, donec acetum in colorem rubicundissimum convertatur. Coletur deinde acetum & ponatur in vas mundum, super infundatur de alio aceto distillato, ponatur super ignem modicum, donec acetum coloretur. Et hoc fac toties, ut acetum cesset colorari. Ipsumque quod coloratum est, accipies, ponendo in cucurbitam, distilletur per Alembicum in fornace cinerum. Et primo distillabitur acetum ipsum, post hoc per restum alembici videbis egredi materiam mille colorum, & hæc est ipsa Quinta Essentia, quam Philosophis appellatur Plumbum Philosophorum. Nuncupatur etiam à quibusdam Artistas Lac virgineum. Est tamen differens ab illo, de quo infra dicetur, & ferè oleo benedictio in colore assimilatur. Hæc itaque ponatur in Pellicano, ad circulandum per dies quadraginta, & poteris eo uti ad omnes plagas loco Balsami, quia facillè & citissimè omnia vulnera curat. Etiam omnibus apostematibus mirum in modum confert. Et ex ipso plumbi quoque vel cerula etiam extrahitur Quinta Essentia, sicut ex Antimonio, super fundendo

*Plumbum
Philoso-
phorum,
vel lac vir-
gineum.
Errat hic
quia per
eorū plum-
bum non
intelli-
guntur
Essentiam
Antimo-
ni.*

endo acetum distillatum, per digitos quatuor. Postea in fimo equino digeratur, sicut narratum est de Quinta Essentia herbarum & florum. Deinde distilletur, & primò videbis ascendere ipsum acetum, post ipsum quandam humiditatem, sicut est oleum, & hoc etiam appellatur Oleum plumbi, sive Q. Essentia plumbi, & habet in se quandam dulcedinem, sicut oleum Antimonij. Valet autem contra omnes combustiones ignis, & aquæ calidæ, & contra impetiginem, & vesicas cholicas. Notandum tamen est, ipsam cerusam prius debere ablui sæpius cum aqua rosarum, colando per pannum linteum, donec nil in ipso remaneat de pulvere cerusæ. Deinde exiccetur, & usui reservetur.

Et ita Guli Seruator, & Ioannes de sancto Amando, super Antidotario Iohannis Mesue.

CAPUT XVIII.

De modo extrahendi Quintam Essentiam ex Sole.

Multi diversi modo de Quinta Essentia Auri tradiderunt, tamen brevitatis causâ subtiliorem & breviorẽ modum demonstrabimus. Quum ergò volueris extrahere Quintam Essentiam ab ipso Sole tanquam pretiosissimo omnium Metallorum & perfectissimo.

Recipe Solis optimi *uncias iij.* Mercurij vivi & optimè abluti *uncias xxiiij.* fiat amalgama. Et habeas tria vel quatuor, vel plura instrumenta terrea, à figulo facta de optimâ terrâ, quàm habere potueris, & fiant in forma pixidis, de

unâ latitudine & amplitudine ab uno fundo ad aliud, & fiat in fundamento rotunda, in longitudine unius palmæ lata, ita ut possit ingredi tigillum aurifabri, & ab intus fiat vitreata, & circa ambitum vel orificiū.

Quorum forma hec est.

Postquam autem facta fuerint, circa orificiū optimè adæquantur & poliantur, ita ut sint æquata perfectissimè. Hoc factō, accipe tria aut quatuor tigilla vel crucibulos, ponendo in ignem, & calefaciendo, ut rubescant, & cum ita erunt candentes, amoveatur unū & super marmore ponatur, infundendo ipsum amalgama, & subito habeas unum ex prædictis instrumentis, super imponendo ipsum tigillum in quo est amalgama, & sine ita frigesce super lapidem. Dehinc habeas pedem Leporis, cum quo vasculum optimè ab omni Mercurio mundetur, qui in ipsum ab intus ascendit, & rursus in tigillum imponas, cum ipso amalgama. Abhinc imponatur amalgama in conctile mundum, optimè ipsum terendo & agitando cum instrumento ferreo, vel parvo pistillo, & videbis ascendere quandam materiam nigram, subilem, & levissimā, sicut est pulvis aliquis, quam cū pennā abstrahes, imponendo in Cucurbitā & optimè ipsam perlutabis cum luto sapientiz. Accipiaturs deindè amalgama, & imponatur in aliud

aliud tigillum candescens, super imponendo
 unum ex prædictis vasis, & frigeat super ipso
 marmore, & fiat per omnia sicut de primo. Si
 autem breviori viâ hoc operaveris ipsum amal-
 gama in tres vel quatuor partes dividatur, im-
 ponendo quamlibet partem in uno vasorum,
 sicut per omnia enarratum est, & quum amal-
 gama erit in frigidatum, semper habeas tigil-
 lum candescens præparatum, ut imponas aliud,
 semper ipsum vas mundando cum pede Lepo-
 ris, sicut iam dictum est, & Mercurius qui ascen-
 dit ab intro, debet semper admisceri iterum cum
 amalgamate, donec nullum Solem videas ad-
 mixtum cum Mercurio. Hæc autem materia
 nigra, de qua jam diximus, à Philosophis Ca-
 put Corvi appellatur, & est initium omnis veræ
 & perfectæ scientiæ. Et licet sit nigra & fusca:
 est tamen Aurum quod infundendo poteris pro-
 bare. Et quando videbis ipsum Mercurium
 non plus reddere de tali materiâ nigrâ, tunc est
 certissimum indicium, nullum Solem plus in
 ipso contineri. Dùm ergo ipsam ita collegeris,
 debet optimè lavari, ut totus Mercurius ab eâ
 secedat & separeretur. Hæc autem lavatio fit hoc
 modo: Distilla semel aquam fontis per Alem-
 bicum, imponendo materiam nigram in urceo
 vitreato, super infundendo de hac aquâ distil-
 lata, & teratur cum digito mundo hinc & inde,
 & videbis Mercurium ab ipsâ materiâ separatum,
 in fundo residere. Postea colabis aquam &
 materiam ab ipso Mercurio in urceum alium vi-
 treatum, super infundendo aliam aquam distil-
 latam, faciendo sicut prius. Et hoc toties, do-
 nec

Erat: quia
 caput cor-
 vi apud
 Philosoph.
 est deni-
 gratio ma-
 teria: Itē
 putrefa-
 ctio vel
 digestio.

nec tota materia ab ipso Mercurio segregetur. Postea Recipe urceum cum illâ nigrâ materiâ & pone ad locum securum, ipsum optimè tegendo, ne aliquid impuri possit incidere, & mitte ita requiescere per diem & noctem, & materia in fundo residet. Dehinc aqua à materiâ ipsâ coletur cū panno linteo albo & munda, & illa materia siccetur super parvū ignem de carbonibus factum, aut ponatur in arenâ calidam, vel in cineres. Postea in Cucurbitulam ponatur ipsam optimè lutando, & usui reservetur, donec volueris ea uti. Mercurium autem tuū, cum quo præparabis Amalgama, ita præparare debes. Primò accipe de Mercurio quantum volueris, imponatur in mortarium cum aceto & sale communi, teratur, immisceatur quod insimul cum pistillo ligneo, donec acetum in nigredinem deducatur. Quo facto, ab ipso Mercurio segregetur, & coletur, aliud recens superinfundendo, iterumque pistando, donec nigrescat. Deindè iterum coletur, & aliud superinfundatur. Et hoc fac toties, ut ipsum acetum aliò destinat nigrescatur. Postea permittas stare donec Mercurium in ipso fundo videris, & inde accipe iterum coletur. Mercurium verò ipsum cum sale in urces vitreato pones ad ignem, exsiccat. Quo facto, ipsa materia in substantiam aliquantulum duram emutabitur. Hanc ergò in mortario iterum teres cū pistillo ligneo superfundendo aquam fontis puram, semper terendo. Et quando videbis materiam nigram esse, collabis aquam ab ipsâ, & impones recens. Et hoc fiat toties, donec tota nigredo à Mercurio

Præparatio Amalgamatis ex Mercurio.

Mercurio abeat & recedat unà cum sale, & tunc
 præparatus ad ipsum Solem. Dehinc per
 teolum coletur tribus aut quatuor vicibus, &
 ultimò per corium, sicut faciunt Aurifabri. Ve-
 am ergò sic habebis Mercurij rectificationem.
 unt tamen aliqui, qui alio modo ipsum præpa-
 albo & ment, scilicet accipiendo capita Allij, quæ opti-
 parvù igne debent à corticibus suis mundari, deindè
 in arenâ stentur quantum poteris, & exprime succum
 Cucurbitæ sum per pannum, & accipias de Mercurio
 & usui quantum volueris, teratur super marmore cum
 aurum ad dicto succo Allij, donec mortificetur, & ab
 ma, ita praxicem separetur Mercurius, ut nihil penitus
 curio que ipso appareat. Deindè alium Mercuriũ, ite-
 rarium cum cum Allio terendo, & fiat sicut de primo.
 mificatur Quod factò, ponatur in vas terreum vitreatum,
 ec acetum ut in mortarium, terendo fortiter cum pistillo
 cto, ab igneo, admixto sale & aceto, & quum nigra
 ud recentuerit, coletur, & iterum aliud acetũ imponatur.
 do, donec hoc fac toties, donec nihil de materiâ nigra
 & aliud remaneat, & ita erit optimè præparatus. Alij
 sum acetu verò aliâ viâ ipsum purgant, & est melior quàm
 stare dilla quæ fit cum sale vitri & vitreolo, & fit sic:
 & deindè accipe sal commune præparatum, & cum ipso
 verò ipse Mercurius sublimetur, & cum albescit sicut nix,
 d ignem projiciatur in aquam calidam, donec in simul
 a in sublimet, Quo factò, ex aquâ deponatur, &
 itur. Et fiat sicut priori modo, & erit optimè purga-
 tus. Cum quo poteris solvere deinde
 Solem vel Lunam per-
 optimè.

*Alia præ-
 paratio
 Mercurij.*

*Alia pur-
 gatio me-
 lior.*

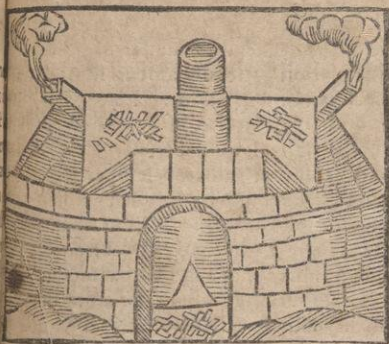
De modo distillandi per descensum.

DVplicem esse modum distillandi neminem latere arbitror, per ascensum scilicet & descensum. Quorum ille ab omnibus facile cognitus, hic vero à paucis. Qua de re operam precium me facturum ratus sum, si huius artem tyronibus viam distillationis per descensum in sinuaro. Plura enim per hunc modum distillantur, Sicut fit in oleo Iuniperi, in oleo Berberidis, in oleo Nucis muscatæ, in oleo Vitellorum Ovorum, & in multis aliis. Talis ergo stillatio potest fieri in fornace quadrata, facta à lateribus non coctis. Et sit in amplitudine latitudine trium cubitorum, vel paulò plus, ponendo unum lapidem post alium, sicut fit in Germania, in constructione focorum, super quibus busefculenta coqui solent. Et sit de terra, altitudine unius cubiti & medii ab omnibus lateribus, excepto anteriori, supra quo ponantur ferramenta, super quibus alii sunt lateres tenuiores, quos tegulas dicimus. In medio verò habeat foramen latitudinis unius cubiti, quum ex ipsius longitudine fit annulus, per quem possit immitti pes hominis. Super hunc ergò focum in omni parte fiat una positura laterum muralium in altitudine unius cubiti, vel circiter duorum.

Cuius forma sequitur.

Postea habebis Fornacem paratam ad distillandum & sigillandum omnia vitra distillatoria quæ volueris recludere, & appellatur Sigillum Hermetis, sicut in capitulo subsequenti copiosè declaratur.

*Sigillum
Hermetis.*

Furnus de
stillationis
per descen
sum.

Quum ergo volueris distillare per
ascensum, accipiat cucurbita de meliori ter-
ram quam invenire potueris, vel si non possis ha-
bere terram bonam, fiat de cupro vel auricalco,
et impleatur usque ad tertiam partem cum ma-
teria illa quam distillaveris, & in hoc claudatur
operculum ferreum
tenuissimum, factum
de laminis ferri, sitque
plenum foraminibus
parvis: Et orificium cu-
cubitae vertatur hoc mo-
do. Et intret foramen
quod est in fundamen-
to fornacis in latitudi-
ne trium digitorum, &
sic omnia per optimam
copulatata, quod a summate

Quomodo
distillatur
per descen
sum.

Vas descen-
sionis ex
bona ter-
ra vel cu-
pro.

Forna-

Fornacis in fundum eiusdem nil possit cadere. In inferiori verò parte fornacis ponatur receptaculum, ad suscipiendum materiam distillantem, & in superiori parte fundamenti fornacis fiat ignis de carbonibus ab omni latere, sit tamē longinquus à distillatorio, in quantū est possibile. Et in principio, ignis debet esse valdè exiguus, postea sensim & paulatim semper augmentetur, & semper poteris ipsum appropinquare paulatim ipsi Cucurbitæ. Et scias quòd quælibet materia in principio distillabit aquam, tamen una plus quàm alia, quemadmodum alius duus huius artis sectator ex variarum materiarum distillatione videre potest. Ponatur ergo infra ipsum orificium per fundamenti superioris partem cucurbita vitrea in inferiori parte fornacis, ad recipiendū quod distillaveris. Quūq; videbis oleum distillans, ipsum vas debet evacuati, & iterū supponatur, & semper augmentabis ignem, approximando ipsi distillatorio sic vè cucurbitæ, donec nullum oleum videas plus distillare. Tunc enim ignis est amovendus & retrojaciendus, & quantò longius, tantò melius, donec extingatur, & superior cucurbitæ pars sit infrigidata. Et deinde inferiorem partem, in quā est oleum, amovebis, & reservabis segregatim. Quòd autem ignis in principio debeat esse valdè exiguus, & debeat paulatim augmentari, ita ut sit in quarto gradu, hoc fit duabus ex causis. Prima quidem est, quòd ex illo abundanti & vehemēti calore cōsumitur omnis humiditas ex quo potest fieri oleum, & hoc fit præcipuè in oleis vitellorum, ovorum, & nucis

musca-

muscata. Sed in aliis, sicut in oleo Iuniperi, po-
 teris facere ignem repentinum, quantum libue-
 rit. Secunda causa est, quod ipse lignum ac-
 censum possit ipsam cucurbitam lædere, ut pos-
 sit comburi, vel rumpi, vel oleum ex eo possit
 quem factorem attrahere, & idè ignis in
 principio secundum cursum naturæ est facien-
 sus, quum ipsa natura nihil violenti patitur,
 ut jam ex Avicennæ & Aristotelis Sententiis
 probatum est, in Quinta Essentia vini. Sed in
 oleo benedictio simplici debes saltem augmen-
 tare ignem in fine distillationis, poteris etiam
 acere Fornacem hoc modo. Ita ut sit fovea in
 terra fossa, in longitudine, latitudine, & profun-
 ditate, sicut materia distillanda exiger, in qua
 ponatur olla vitreata, benè lota cum aquâ, ad
 vitandum, ne olea distillata ipsam ingrediantur.
 Superq; orificium ipsius ollæ ponatur lamina
 ferrea tenuis, multis foraminibus perforata, ita
 quod olla laminâ ascendet in latitudine unius
 digiti obliqui sive transversi, & super hoc vas
 terreum, aliud imponatur, vertendo unum ori-
 ficium contra aliud. In illâ verò superiori sit
 materia distillanda, benè claudendo ipsum vas,
 ne materia possit elabi. Deindè opumè omnia
 lutentur, & fiat ignis circa ollam superiorem,
 quæ debet esse tota extra foveam, præter onfi-
 cium, quod sit in magnitudine fossæ. Sed hæc
 secundâ viâ non potest benè fieri sicut primâ,
 ex duabus rationibus. Quarum prima est, quia
 primâ vice non possis separare aquam ab oleo.
 Secunda verò est, quia non potes facilè scire,
 quando tota materia est distillata, nisi per circ-
 brum

Prepara-
 tio Fornacis.

Alia pra-
 paratio
 Fornacis.

brum usum & consuetudinem experiaris. *Pro-*
 test quoque per aliam viam fieri Fornax distil-
 landi per descensum, hoc modo: Fiat fovea in
 colle præcipiti, & inferius distillatorium in for-
 ma prædicta imponatur, semper imponendū
 aliud, in cuius fundo multa sint foramina. *Et*
 super hoc distillatorium vel ollam ponatur te-
 gumentum, ab inferiori usq; ad superiorem par-
 tem undiq; optimè claudendo, vel lutando. *De-*
 circuitus ollæ superioris sit inferior colle, ita
 collis ipsam ollam ascendat, deindè fiat ignis in
 formâ suprà dictâ. *Pos-* Possis etiam supponere ve-
 trum huic ollæ. *Nam* prior Fornacis pars est
 olla inferiori debet esse aperta, ut possis cognos-
 scere, quando tota materia sit distillata.

CAPUT XX.

De modo claudendi Sigillum Hermetis.

*Sigillum
Hermetis.*

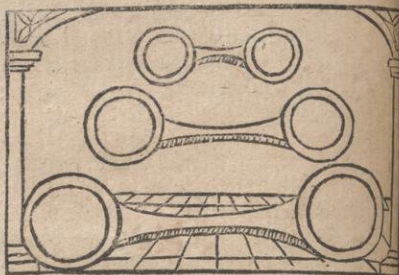
SAEPIUS oleum vel aqua nobilis exigit ex
 miam clausuram, ne spiritus & virtus ve-
 getativa ab ipsâ possit exhalare sive expirare, &
 sæpius hoc exigit materia circulanda vel fer-
 mentanda, ne virtus rei diminuatur. *Et* hæc
 clausura appellatur Sigillum Hermetis, & inter
 omnes alias Sigillationes est nobilissima & ex-
 cellentissima. *Quæ* quidem ita fieri solet. *V-*
 trum sive distillatorium impletum usq; ad ter-
 tiam partem de materiâ digerenda circulandâ
 collum habeat longum, & intrudatur ab infri-
 in foramen parvæ Fornacis, sicut in antecedenti
 Capitulo narratum est, ita quod ipsum vas pe-
 netret foramen Furni per quatuor digitos obli-
 quos.

Si verò ipsum foramen sit amplius quàm
 vitri, debet obstrui argilla ab omni par-
 te quicquam circa vitrum possit in inferio-
 rem fornacem cadere, & ipsum orificium vitri
 liberum in fornace nec ullatenus sit circum-
 datum argilla. Postea fiat ignis exiguus de car-
 bonibus in superiore parte Fornacis, ita remo-
 veatur, quantum poteris ab ipso vitro seu distilla-
 torio. Deinde sæpè appropinquabis ipsum cir-
 cucurbitam, paulatim augmentando, donec
 videas ipsum vitrum rubescere, sicut velis fundi.
 Recipe ergò forcipem alicuius Fabri ab ante-
 riore parte candescentem, cum quâ supremam
 vitri partem rubescentem stringes, paulatim can-
 endo & vertendo forcipem, & sensim ab inde
 abstrahendo, & videbis ipsum vitrum ab eâ par-
 te esse integratum, sicut est in aliis. Post hoc
 ignis parum amovendus & leniendus, for-
 na & modo, ita quòd fiat sensim, donec ipsum
 vitrum planè sit infrigidatum, quia si post exten-
 sum calorem frigus repentinum succederet, ita-
 tum rumperetur, & ita omnis labor industria &
 impensa foret super vacua. Ideoque non par-
 va diligentia ignis est minorandus, & ipsum vi-
 trum infrigidandum. Hoc itaque modo potes
 custodire instrumentum sive vas reclusum, quan-
 tum volueris. Quando autem ipsum referaveris,
 habeas filum sulphuratum, cum quo collum
 vitri sex aut septem vicibus circumdabis, & ac-
 cendatur ipsum Sulphur paulatim cum candela
 cerea, & dum totum filum adustum fuerit, ipsum
 vitrum rumperetur. Amove ergò collum, & im-
 pone vel extrahe quicquid volueris. Aut habeas
 tria

*Reservatio
 ipsius fi-
 gilli Her-
 metici.*

tria vel quatuor instrumenta ferrea, longitudinis duorum cubitorū, vel paulò plus, in quorū extremitate sint duo annuli, quorū unum his, quod magis ad hoc aptum videtur, colū vitri imponatur, & modico elapso tempore ipsum vitrum rumpetur, & hoc modo poterit abscindere parva vel magna vitra, ut voluerit & erunt adeò æquatim abscisa, sicut si cum aliqua seira adempta fuissent. *Quorum forma hæc.*

Instrumenta ferrea,
quib. poteris ab-
scindere
parva vel
magna
vitra.

CAPUT XXI.

De modo distillandi acetum & urinam humanam, in quibus omnia Metalla calcinata resolvi possunt.

IN superioribus capitulis huius operis diximus, in aceto distillato solvi posse Solem, quomodo etiam per ipsum Quinta Essentia à ipso Plumbo & Antimonio exrahitur. Necessarium ergò pro tyrunculis modum distillandi describere. Est enim quiddam magni disci-

*Differētia
inter di-
stillationē
Aquæ vi-
tæ & A-
ceti.*

minis inter distillationem Aquæ vitæ & aceti.
Quia in aquâ vitæ substantia melior primò di-
stillatur. In aceto verò ultimò. Ita quod aqua
vive phlegma in vino sit posterius, in aceto verò
anteriorius. Et idèò quum melior substantia aceti
per distillationem ad receptaculum dilabitur,
habebas optimum acetum, quod habere potueris,
ponatur in Cucurbitam, super imponendo
Alembicum, & distilletur per cineres, vel in Bal-
neo Mariæ cum igne lento, donec nulla plùs a-
qua egrediatur. Postèa gustetur sapiùs atque
sapiùs super linguam, si fortificatur in acetosi-
tate cum quodammodo mordacitate aliquâ,
tunc tempus est amovendi Receptaculum, &
aliud in locum suum ponatur, quod sit benè lu-
cratum, & ignis parum augmentetur. Quumq;
videris parvas lineas albas, quasi nubeculas in
Alembico, distillabis ultrà, donec spiritus egre-
diantur, quorum vaporositatem videbis elevari
in supremitate Cucurbitæ, & egredi ex Alembi-
co in ipsum Receptaculum. Sed quum vide-
buntur tibi guttæ sanguineæ in Alembico, ite-
rum aliud Receptorium anteponatur & itatun-
dem distilletur, donec tota materia sanguinea
sit in Receptaculum egressa. Et hæc materia val-
dè est foetida, combustionem olens, & idèò
hoc acetum non est bonum ad resolvendum
Solem calcinatum, pro faciendò Aurum pota-
bile, sed benè pro tingendis metallis, quia foetor
ille combustionis adhæreret substantiæ Solari,
ex quâ potiùs Aurum potabile corrumperetur
quam melioraretur. Si verò distillaveris urinam
humanam, in quâ possunt resolvi folia auri, vel

E etiam

etiam aurum calcinatum, ex quo ipsa urina ita
distillata potest extrahere colorem, ad facien-
dum Aurum potabile, jam multoties præno-
minatum, quæ etiam habet maximam vim ad

*Ad podag-
ram.*

podagram, dum pe-
des omni die duabus
vel tribus vicibus ex
illâ illineantur, & de
semetipsis exiccentur.
Valet etiam physicis,
& multis Medicinis
accommodari potest
quas brevitatis causâ
omitemus, dum etiâ
non sit hîc nostri pro-
positi. Itaq; distilla-
tur humanam urinam

tali modo: Accipe uri-
nam hominis sanguinei vel cholericî sani, bi-
bentis bonum vinum: qui nondum trigeti-
mum quintum annum excefferit. Distilletur
quatuor vicibus per Alembicum in Balneo Ma-
riæ, Postea circuletur in Pellicano per dies qua-
draginta, & usui reservetur. Alii septies distil-
lant, & melius.

CAPUT XXII.

*De modo distillandi mel quod ipsum Au-
rum potabile ingreditur.*

*De his vi-
de Plin.
lib. xi. cap.
xvi. et 16.*

Mellis bonitas natione cõstat, aliubi enim
favi cera spectabiles gignuntur, ut in Pe-
lignis, Sicilia, aliubi mellis copia, ut in Creta,
Cypro,

pro, Aphrica. Aliubi magnitudine, ut in
 septentrionalibus, viso jam in Germania octo
 dum longitudinis, in favo, in cavâ parte ni-
 os. In quocunq; tamen tractu terna sunt mel-
 genera. Verum ex floribus constructo favo,
 od ideo vocatur Anthinum. Alterum genus
 mellis æstivi, quod ideo vocatur horæum,
 tempestivitate præcipue &c. Tertium autem
 nus mellis est sylvestre, eximiturq; post pri-
 os autumnii imbres. Ericæum id vocant, ab
 icâ frutice, quæ & Sifarum dicitur, quæ herba
 tempore sola floret in sylvis, ideoq; melli no-
 en præbet. Sed quia apud nos ne ipsum mel-
 ticum, nec præscripta inveniuntur genera, ac-
 nendum est de nostrate, meliori quod inve-
 nire potest, & hoc debet esse rubicundum, spis-
 m, & nullam in se habens aquositatem, im-
 onatur in caldare, vel in caphiam ferream in
 aritate quâ volueris, addatur aqua fontis pu-
 In quantitate mellis, & coquatur super lentū
 nem, semper spumas colando usq; ad cōsum-
 onem aquæ, & hoc fiat per novem vices. Po-
 temò verò coquatur, donec in spissitudinem
 opriam mellis reducat. Exinde circuletur in
 alneo Mariæ, calefacto in primo gradu caloris,
 r dies quadraginta. Quo facto imponatur in
 acurbitam, quæ sit longior & altior quàm in-
 is materiis distillandis, & sit de terrâ ab intus
 reata; ponatur in Balneo Mariæ, distillando
 r Alembicum. Et si forsitan mel ipsum ascen-
 rit habeas pannos madefactos frigidos, qui
 eum Cucurbitam volvantur ab intus per
 Alembicum, & exibat primò aqua clara,
 E. 2. quæ

quæ debet reservari segregatim, quia valet
 elongandum & colorandum capillos. Post hoc
 exhibit aqua citrina & aurea cum oleo, & haec
 iterum segregatim custodies. Et hæc aqua
 cunda habetur apud quosdam Chyrurgos lo-
 Balsami artificialis. Valet enim ad loca interi-
 ra lixanda & chyrurganda, & ad plagas profun-
 das mundificandas, & etiam ad crines coloran-
 dos. Tertiò verò & ultimò distillabitur per
 neres & exhibit aqua rubicunda, declinans per
 ad aliquam nigredinem, & valet ad munda-
 candum & incarnandum plagas. Si ergo
 priori aqua habueris maiorem quantitatem,
 natur ipsa aqua prima super feces suas, & distil-
 labis, sicut primâ vice fecisti. Et quamlibet
 quam vel oleum separatim in phiala sua reced-
 des, & custodies.

Capilli.
Balsamus
artificia-
lis.
Capilli co-
lorandi.

Ad pla-
gas,

CAP. XXIII.

De auro potabili communi.

IN superioribus capitulis tractavimus de mo-
 do Quintam Essentiam de omnibus rebus
 quæ formam habent & speciem, extrahendi
 quæ maximè ad Aurum potabile cõficiendum
 administrantur, nunc non inopportunum foret
 si pauca de modo & vneiis variis faciendi Au-
 rum potabile, per quod vita humana quali-
 corruptione, scilicet ad terminum ætatis nobis
 præscriptum conservaretur, disseramus. Van-
 enim operantur variè, & quisque suum laudat
 quamvis laudabilè non sit. Quatuor enim
 modos principales invenio, per quos anti-

nitus aurum in substantiam potabilem redigebatur. Tamen ne aures tyrunculorum te-
 nues obtundam breviorē communioremq;
 declarabo viam, Rusticorum enim est adagium:
 trita semita non posse aberrare. Monstrabo
 itaq; viam satis tritam & usitatam, ex quā opti-
 mam poteris habere practicam, Est etenim se-
 cretum ab ipsâ Quintâ Essentiâ extractum, in
 quo Philosophi antiqui maximum habentes la-
 bore, tamen omnia nobis occultarunt ex ra-
 tione, quia habet virtutem occultatam (quam
 divina providentia ei indidit) per quam juven-
 is ipsâ venustatem & robustitatem amissam
 potest recuperare, per quam etiam tota sene-
 ctus abigitur, non tamen ex eo gradu in quo
 est, sed repræsentat hominem antiquum esse
 juvenem, si de eo utatur, ut infra copiosius do-
 cebitur. Et hæc est substantia & materia pri-
 ma, in quâ veteres Philosophi tantum labora-
 verunt, ut possent aliquo modo substantiam &
 naturam humanam à corruptione præmaturâ
 conservare. Omne enim genus hominum (te-
 ste Stagiritâ philosopho) cupibile est posse à cor-
 ruptione præservari. Sed à Deo optimo maxi-
 mo præscitum atque prædestinatum est, *semel*
nos debere mori. Vnde Cordubensis noster Se-
 neca non illepide ait: *Nil certius esse morte, &*
nil incertius esse hora mortis. Et divus Paulus:
Statutum est omnibus semel mori. Et idem,
Omnes in Adam morimur. Impossibile ergo
 est, posse nos invenire materiam corruptibilem,
 quæ à corruptione nos præservet, quum nihil
 sit sub cælo (teste Aristotele) quod corruptio-

E. s.

nis

Quatuor
 modi re-
 digendi
 aurum in
 substantiâ
 potabilē.

Juvene-
 scunt se-
 nes.

nis sit expers. Ideo q; nobis inveniendum est alio
quid incorruptibili vicinum. Censeo q; quādam
plures in hoc laborasse, ut æternaliter viverent facer
qui scripserunt, ipsam Quintam Essentiam efficit in
adeo perfectam & incorruptibilem, ut ei nihil
desit, quod quidem est falsissimum. Nam si efficitur
adeo perfecta, ut nihil ei deesset, faceret nos eterni
nales, quod est contra voluntatem Dei, ut iam qui n
sapius dictum est. Possumus tamen invenire
viam & artem prolongandi vitam nostram
que ad terminum nobis præscriptum, dum
do timeamus & veneremur Deum, ut iustum
& dignū, regimenq; habeamus, quod vitæ
stræ non sit incommodans. Ideo Iohannes
Toleto, & Hugo, ambo cardinales, fecerunt
rum potabile in hanc viam, quo quidem sen
per in omnibus esculentis utebantur, & pro
sauro abscondito habebant. Et hoc sic fit.
mum & ante omnia habeas aquam, in qua pot
sit dissolvi aurum, & argentum, & omnes lap
des preciosi. Et fit hoc modo.

Accipe salis ammoniaci, salis nitri analab
conterantur & pulverisentur in mortario: Po
stea adde sulphuris vivi, *unciam 1.* Mercurii sublimem
limati *unciam 3.* conterantur, & misceantur
maia simul. Quo facto, accipie de dictis rebu
pulverifatis in pondere *unc. trium*, distilletur
igne lento, in fine ipsum augmentando, sic
fit in aquâ forti, quia ipsa aqua cum magno
peru egredietur, Et fac ut possis habere
unciam de dicta aqua, quam reserva in vitro cum
collo stricto, benè recluso. Et quando volue
is facere Aurum potabile, Recipe de auro

*Aurum
potabile
Hugonis
pestimum,
mortale &
veneno-
sum.]*

*Difficili
Aqua &
periculo.
sa.*

dum est alio *unc. 2.* vel *drach. 1.* vel
 eo quod quantum libuerit, potes
 er vivere cum facere ad placitum, Mal-
 entiam accetur in laminas tenuissi-
 ut etiamas, & quantum poteris sub-
 Nam subtilissimas. Et pro unâ parte
 ter notauri capias partes tres Mercu-
 Dei, uti, qui nondum fuerit subli-
 en in ventum calefiat amalgama in
 nostram modum pultis, & tam diu
 m, dum amalgametur, donec omnia
 ut iustè benè simul incorporentur

modum. Quum autem fuerit benè amalgamatum, fun-
 datur in aquam frigidam. Potest etiam fieri
 fecerit amalgama cum pinguedine quæ in bombardis
 uidem remanet, postquam sæpius extorsa fuerint.
 Quum enim fuerit materia liquefacta, debet
 fundi in bombardam, & hinc & illinc agitando
 optimè amalgamari. Et hoc fac toties, agitan-
 do & concutiendo, donec pulti assimiletur. Pos-
 se à ponderetur, & tantundem de sulphure vi-
 vo accipias, quantum ponderabit Mercurius &
 & aurum, iterum in urceum imponendo super
 ignem, & tantidem agitando, donec totum
 sulphur comburatur. Postquam autem ab igne
 fuerit extractum, iterum conteratur & miscea-
 tur simul, ponendo super prunas, donec rube-
 scat. Quo facto deponatur ab igne, & inuenies
 aurum tuum optimè & subtilissimè calcinatum.
 De hoc ergo aureo pulvere capies *drachm. 2.* &
 de aqua prædicta *unciam unam*, & imponatur
 in vitrum cum collo longo, ipsum orificium

optimè claudendo, ut nullus vapor vel spiritus possit exhalari, & in ictu oculi ipsum aurū fundetur, & in aquā puram convertetur, citrini quidem coloris, ut etiam, si humana cutis cum ea tingatur, appareat esse rubicunda. Et cum tali aquā pennæ colorantur in colorem rubeum. Ex quo etiam evenit, ut multæ res diversæ in eam impositæ, diversos acquirant colores, Nam si in prædictam aquam imposueris limaturam argenti, vel argentum calcinatum, aqua ipsa colorem coelestem nanciscitur, ex quâ capilli & crines equorum vel aliorū animalium possunt tingi in colorem cœli. Si verò imposueris argentum calcinatum, cum totidem Mercurio, convertetur in colorem nigrum, omnia tingentur quæ apposueris. Si autem cuprum adustum imposueris, in viridem colorem mutabitur, & tali proportionem crines fiunt virides, & omnia alia quæ cum tali aquâ tinguntur, & per consequens possit habere multos & diversos colores ex diversis substantiis impositis, quæ omitto, ne tædium lectoribus ingeram. Ista enim aqua non fit ad colorandum sive tingendum, sed potius ad resolvendum aurum, argentū, & omnes lapides pretiosos, & in substantiam potabilem possint converti & hoc est maximum Secretum in Medicinâ. Est etiam hæc aqua reperta propter hoc, ut leprosi possint cum eâ lavari, Curat enim omnem paleationem. Et ideo dicunt aliqui quod possit à leprosis bibi, quod Medicinæ Consultoribus relinquo. Ego etenim censeo, id horridum, & à naturâ quantumcunq; corrupta alienissimum, causa receptæ venenositatis. Nam videtur

non est vera resolutio.

Non est verum.

Bene dicitur.

des apertè in eam ingredi Mercurium sublima-
tum, sal ammoniacum fixum, & aquâ fortem.
Propter quod est maximè horrendum. Certissi-
mè tene quòd in ipsâ conservatione naturæ
oportet aliquid sit consonans radiculi naturæ
humiditatis. Idè Raymundus Lullius in suo
est. affirmat omnia quæ prosunt corpori hu-
mano etiâ & lapidi nostro, quod secus fit per
aqua corrosivas. Et idem Lullius docet in Libr.
de virtutibus mundi, habere aquas Philosophi-
cas, quas vide ibi. Quum ergò volueris ut ope-
retur hoc Aurum potabile, Recipe aquam for-
tem separatam à suis fecibus prædictis, in quo
resolvatur aurum, & post distilletur per alembi-
cum igne lento.

Et hoc fac toties, donec ipsa aqua separetur
ab auro, & infundo remaneat sicut aliquod bu-
tyrum. Accipe postea pimpinellæ libram semis
Camedreos, gentiana ana unc. conterantur om-
nia optimè, & super infundatur de aqua vi-
tæ bene rectificata. Ponantur in vitrum per diē
& noctem, optimè claudendo ipsum vas. Postea
distilletur per filtrum, quo factò, misceatur cum
prædicto auro simili butyro, & statim converte-
tur in aurum, habens colorem optimum, sicut
color croci. Habet etiâ in se quandam dulce-
dinem, sicut mel vel zuccarū, & hoc debet sumi
in cibo vel potu quando volueris. Natura enim
optimè per id sustentatur, Facit etiâ bonam
memoriam. Si verò leprosus ex eo lavetur, mira-
biliter ei proderit, simili modo etiâ paralyticis.
Est enim spiritus ad recuperandum omnem ca-
lorem amissum. Et hoc modo omnes lapides pre-

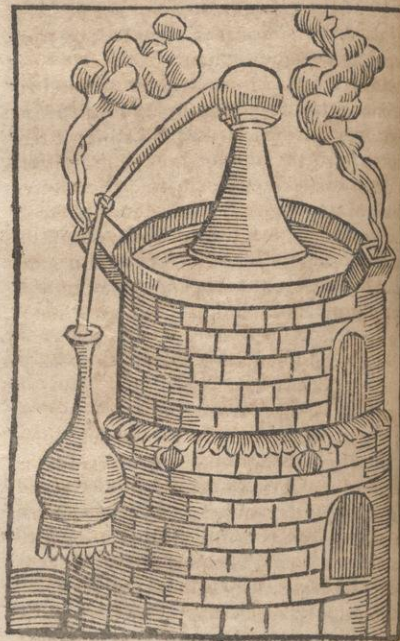
E. 5

tiosū

Non bene
separabi-
tur, quia
spiritus cū
auro re-
manebūt.
Aurum
hoc pota-
bile vene-
nosum est.

Ad me-
moriam.
Ad le-
pram.

ciosi possunt in formam potabilem redigi, sed attigil
non debes imponere Mercurium, sed saltem sulphur, & to
phur. Et ideo de quolibet lapide precioso pot
ris capere, & ipsum optimè pulverisare, & post
hoc tantum de sulphure depurato immiscebis
& simul omnia optimè consterantur, & in pul
verem subtilissimum redigantur. Postea ponan

redigi, le
a saltem
cio po
are, & p
mmile
, & in p
stea po
tur in tigillo super prunas, donec sulphur accen-
datur, & totum comburatur, & omnis foetor à
tigillo recesserit. Deinde iterum super marmor
& teratur subtilissimè, apponendo tantundem
de sulphure depurato, sicut primâ vice, & iterum
aduratur ut suprà. Et hoc etiam fiat tertiâ vice
ipsum pulverisando subtilissimè, & erit præpa-
ratum. Cape de hinc de lapidibus prædictis, ita
purgatis & mundificatis *unc. sem* & de qua for-
ti prædicta *unc. xij.* imponantur insimul in vitru-
cum collo longo & stricto, bene ipsum clauden-
do, & statim lapides solventur. Quumq; fuerint
soluti, aperiatur vitrum, ita quòd aqua fortis e-
vaporet, & totam substantiam & vim amittat,
& videbis lapides pretiosos in fundo sicut buty-
rum, de quo operabere priori modo, sicut fecisti
de butyro aureo, & si addis de aquâ vitæ, & de
speciebus prædictis, habes verum aurum pota-
bile, quod habet multam operationem, in variis
& gravissimis ægritudinibus.

CAPUT XXIV.

De Auro potabili absq; aqua forti.

Poteris etiam facere Aurum potabile absq;
aquâ forti, & hoc magis convenit Medici-
næ, quàm illud de quo jam dictû est. dùm tuum
aurum solveris per aquam vitæ ad habendam
vim suam de lapide hoc, qui dicitur Philosophi-
tus, qui fit ex Quinta Essentia per separationem
quatuor Elementorum, sicut jam suprà sæpius
est auditum. Habet enim ipsa Quinta Essentia
tantam virtutem, ut quicquid in eam immisc-

*Vnde fac
lapis Phi-
losophi-
cus.*

feris, eius ad se efficaciam & vim attrahat. Durum enim carnem mortuam à corruptione conferret, quàm magis carnem humanam adhuc viventem, & in quâ est spiritus vitæ? Digerit quoq; omne indigestibile, & omne digestum per naturam suam educit. Et idè omnes malos humores & complexiones naturæ humanæ contrarios à corpore expellit, quum non sit Elementum, sed subtilissima substantia ab elementis extracta. Et quoniam ipsa quatuor Elementa sunt corruptibilia, oportet ergò habere substantiam incorruptibilem, vel incorruptibilem, & hoc est ipsum Quintum Esse, in quo potest resolvi aurum, & omnis eius vis extrahi. Aurum enim nullam corruptibilitatem patitur ab ipsis quatuor qualitatibus, nisi artificiosè, non autem per naturam. Quis enim unquam vidit ipsum aurum in aqua putrescere? Quis ab igne comburi? Quis à terrâ eruginem attrahere? Quis denique cognovit ipsum ab aère posse consumi? Sed hæc in omnibus aliis substantiis sunt possibilia. Idèq; cum aurum ipsum Quintæ Essentiæ apponitur & admiscetur, potabile appellatur. Idèq; magnæ scientiæ est, invenire modum subtilem ad resolvendum aurum, & in formam potabilem redigendum, ne fortè, quum putares te fecisse Aquam vitæ, aquam mortis faceres. Hoc ergò Aurum potabile debet fieri cum aqua vitæ rectè & debitè, ut decet, rectificata, abstractis quatuor Elementis ab ipso vino, in quo latent. Ne etiam facias sanguinem humanum, materiam pessimè & foetidè olentem, quia ibi vires suas perderet, & attraheret.

*Aurum
non pati-
tur corrup-
tionem
ex natura
sed artifi-
ciose.*

*Quomodo
fit aurum
potabile.*

abat. Duceret omnem factorem ex oleo sanguinis hu-
 one conleman. Et si non fieret ex ipsa terra, ex qua La-
 nam adhaerens Philosophorum componitur, non posses re-
 ae? Digere ipsum Solem. Quia autem putares fa-
 ne digere aquam igneam, id planè foret absurdum
 omnes & nocivū utenti, & ideò non curabis, si sit mo-
 ra humidū de hac terrā, quia quantumvis modicum,
 non sit maximam habet virtutem. Caveas etiam, ne
 ab elemēta alienam accipias, sicut faciunt aliqui,
 or Elemēta qui capiunt calcem, alii verò cineres salicis, alij
 habere tartarum adustum, alii denique cineres vitium,
 corruptibilia sicut jam suprà copiosè enarravimus. Et cum
 tum Esse hac terrā alienā aestimant se facturos Aquam
 eius vitæ, quum non sciant se præparare aquā mor-
 ptibilitatis. Sicut Geber ait: Esse terram & medicinam
 us, nisi incomptabilem alterius mixtionis, ut jam sæ-
 is enim pius diximus. Ista enim terra virtutem confert
 putredinis ipsi Aquæ vitæ, dum fuerit ita facta, ut suprà
 docuimus. Oportet ergò habere modum se-
 parandi quatuor Elementa, ut possis facere ve-
 ram Aquam vitæ, vel potiùs Quintam Essen-
 tiam, in quā potest resolvi Aurū duplici modo.
 Primò cum aqua vitæ, quæ virtutem suam ex
 Lapide Philosophorum attrahit. Secundò verò
 redigendo aurum in pulverem, sive calcinando,
 ut infra docebitur. Quum ergò separaveris
 quatuor Elementa ex ipsa aqua vitæ, sive ex vi-
 no, de quo sit aqua vitæ, oportet te accipere vi-
 num quàm optimum & magna quantitate, po-
 nendo in multas Cucurbitas, ita ut possit bona
 quantitas in quamlibet cucurbitam ingredi. Et
 cum totum vinum fuerit distillatum, pones
 ipsum à parte, & phlegma quoque segregatim
 E 7 ser-

In 2. Es-
 sentia re-
 solvitur
 aurū du-
 plici mo-
 do.

Modus se-
 parandi
 quatuor
 Elemen-
 ta.

servabis. Et vinum distillatum ponatur semper super feces suas, & quum phlegma ab ipsa terra tanquam à fecibus suis fuerit extractum, remanet in fundo ipsa terra. Quum ergò ægueris terræ, quæ est materia combusta, ut suprà dictum est, optimè lavetur cū phlegmate, ut jam monstratum est, ut nil de substantia combustionem olente remaneat, & per hanc ipsa Aqua vitæ iustificatur. Est etiam alius modus subtilior. Quum ipsum vinum fuerit extractum à fecibus suis, recipiatur phlegma cum hoc quod in distillatorio remansit, à quo vinum distillatum separasti, & in caldari tam diu ad ignem temperatum coquatur, donec in spissitudinem mellis liquefacti deducatur. Postea ab igne removetur, & frige fiat, usque in diem sequentem, & videbis lapillum quasi modo in fundo residentem, ita clarū, sicut si esset Sal nitrum. Deindè coletur aqua, & oleum supernatans, & ipsum phlegma super lapide vel terrā prædicta fundatur, donec à fecibus suis clarificetur. Hoc facto, secundariè bulliatur, & in frigidetur ut suprà. Et hoc fac toties, donec terra ab ipso separetur. Deindè exiccabis ipsam in Furno reverberationis in vase mundo, quod in superiori parte sit apertum. Et in hac Fornace reverberatoria tam diu calcinabis, donec in substantiā albiſsimam nivi similem convertatur. Tamen autem omnia temperabis ignem, ne à nimio calore materia fundatur, quia si hoc fieret, magis Alchimie quam Medicinæ conveniret. Et quum ipsa terra fuerit satis calcinata, ponatur in vitrum cum collo longo, super quam ponatur vinum suprà distilla-

Alius modus separandi quatuor Elementa,

tur semper distillatū, quod debet à suo phlegmate esse se-
 paratum, & putrefiat in Balneo Mariæ per duos
 dies, Postea per Alembicum distille-
 re agitur, & videbis ipsam terram cum aquâ in alem-
 bico ascendere, sicut clarum CrySTALLUM. Et
 jam non hâc aquâ potest solvi purum Aurum, lami-
 nationum in tenuissimas laminatas. Melius tamen
 videretur, si essent folia auri, quia facilius resolveren-
 tur, & in substantiam potabilem converteren-
 tur. Fit etiam Aurum potabile, separando quod-
 libet quatuor Elementorum segregatim, & de-
 stillatum, inde extrahendo Quintam Essentiam, in quâ
 poteris solvere Solem, & in aurum potabile per-
 mutare, Præsupponitur tamen, quod Aurum
 remanet in tenuissimas bracteas laminatum. Et ita
 quando spiritus, sicut anima à phlegmate suo
 residet, tanquam à corpore abstractus est per Alembi-
 cum, ipsæ feces sive terra, quæ ultimâtim in di-
 stillatorio remanserunt accipiantur, & quater
 tantundem de suo phlegmate, & imponentur
 in Balneo Mariæ per dies novem, donec benè
 putrefiant. Postea distillantur per Alembicum,
 & exibat Oleum citrinum, Et quando non po-
 terit plus ascendere in Alembicum, scias tria
 adhuc in distillatorio remansisse Elementa. Vi-
 debis enim ipsam aquam sive phlegma exire
 clarum, aer autem in fundo remanet, sicut
 Oleum aurum. Postea separetur ignis à terrâ,
 accipiendo quatuor partes phlegmatis, & unam
 partem terræ, & digeratur in Balneo Mariæ cū
 igne violento, & videbis Oleum rubicundum,
 in quo est Elementum ignis & aquæ. Et ita
 habebis quatuor qualitates separatas, quas re-
 ducet

*Alius mo-
 dus faci-
 endi au-
 rum pota-
 bile.*

*Aqua.
Solis.*

*Virilitates
Auri po-
tabilis.*

*Aeris vir-
tus.*

duces tandem in Quintam Essentiam, ita quod terra calcinetur in Fornace vitreatâ per tres hebdomadas, deindè superfundes phlegma, & digereres septies, & toties distillabis. Et ita habebis aquam Solis, in quâ poteris resolvere Solem subtilissimè laminatum. Et scias, quod quantum plus ultra septē vices de terrâ suâ, quam etiam diximus Lapidem Philosophorum, distillaveris, tantò nobilior, præstantior, virtuosior, & efficacior erit ad resolvendum. Et quum in hac aquâ volueris resolvere Solem, habeas folia auri subtilissima, & ponantur in vitrum cum collo longo, & quum habueris unam partem de auro, superinfundas tres partes de ipsâ aquâ vitæ, quæ de terrâ prædicta per septem vices distillata, & ponatur in Balneum Mariæ, donec resolveretur. Et ita potest fieri Aurum potabile ad sustentandam naturâ humanam, & omnes ægrotudines expellendas, & ad faciendum hominem reviviscere, cum à quodam Medico censeretur mort, & idèd omni tempore habeas tecum. Notandum est etiam, qualem habet virtutem ipse lapis, per quam operatio aquæ completur, quia spiritus ubi vult spirat. Et idèd quicumque hanc artem ignaris ostendit & manifestat, est maledictus. Qui verò doctis & sapientiæ amatoribus, hic lauro est coronandus, hic cedro digna locutus. Et multi hanc scientiam quæsi verunt, sed pauci eam invenerunt. Quum ergò habueris quatuor Elemēta separata quolibet singulorum reservabis. Nam quodlibet singularem habet operationem. Et oleū quod ab aquâ rubicunda separatum est, per Elementum

tum

ipsius ignis, optimè conducit adolescenti-
 bus, & eos in vigore, robore, venguatate, & pul-
 critudine corroborat, nec patitur aliquem san-
 guinem putrefieri, omnem etiam coleram edu-
 cit, & phlegma omne expellit. Est quoq; maxi-
 mè generativum sanguinis & spermatis. Ideò
 quicunque voluerit eo uti, sæpius debet phle-
 botomifari, quia alioqui venas penetraret. Et
 homo ante trigessimum annum eo utatur ma-
 ximòpere crescit, ita quòd omnes mirentur. Va-
 det etiam ad visum recuperandum, dum omni
 die unam guttam in oculum immittas, per spa-
 tium unius mensis. Conducit etiam maximò-
 pere ad auditum perditum. Elementum au-
 tem ignis est ipsa aqua rubicunda, quæ de oleo
 antecedenti est distillata. Et hoc ad omnia su-
 præ scripta valet. Et ex senibus facit apparere
 juvenes in colore. Debent autem eo uti cum
 modico aquæ vitæ senes, sed juvenes cum opti-
 mo vino. Tollit omnes ægrotudines senectu-
 tis, & ideò appellatur Elixir vitæ. Et hoc est
 maximum secretum in Medicinâ, quod nun-
 quam ab aliquo Medicorum tractatum fuit, sed
 benè ab ipsis Philosophis. Quia autem Me-
 dici de ea reticuerint, id ideò arbitror evenisse,
 quia habet quandam acuitatem, quam de terrâ
 sive de Lapide Philosophorum attraxit, & ideò
 non conducit utentibus, est tamen securiùs
 quàm id quod fit per aquam
 fortem.

Efficacia
 igni.

Elixir vi-
 ta.

CAPUT XXV.

*De auro potabili absque terra Sel
aqua forti.*

Modus autem faciendi Aurum potabile absq; hac acuitate Lapidis vel Aquæ fortis talis est: Accipe mel, & guttas guttatim per marmor funde, addendo & superimponendo ipsa folia auri, sæpius terendo, sicut si cum auro velis scribere, ita ut nil penitus de auro appareat. Et cum triveris ita *ancias ij. Sel ij.* Auro, sine ita stare per horas xxliij. Poteris enim addere de Sale communi præparato, sed non est necessarium, nisi ut citius materia teratur. Quumque materia ita residerit, per dictum speculum, ponatur in vas argenteum, vel in cyphum latum, super in fundendo de aquâ tepida, à melle vel de aquâ fontis distillata, & mel ab ipso auro separabitur. Si autem imposueris Sal, hoc modo quoque separabitur. Deindè colabis ipsum Sal, super infundendo aliam aquam distillatam desuper, & resideat, ut supra, & solvetur per modo, ut dictum est. Et cum Sal immiscueris, sæpius ita facies ac si nullum immiscuisses, donec totum separetur & resolvatur. Deindè iterum superinfundas aquam forma prædicta, & imponas in Cucurbitam, distillando in Balneo Mariæ, ita ut solum Aurum in distillatorio remaneat, & quodd Sal & Mel ab ipso separetur. Sed verò non admiscueris Sal, eò longius super marmor terendum est. Quando verò totum Mel ab Auro fuerit distillatum, superimponatur, & iterum

terum distilletur, & hoc facies duabus aut tri-
bus vicibus. Vltimò autem, quando perfectè
cognoveris, totum Mel ab Auro esse separatam,
superimponatur de optimo aceto distillato, ut
suprà docuimus, & sit de meliori vino, quod po-
teris habere, aut quod de vino cocto sit distilla-
tum, & distilletur quatuor vicibus. Quum verò
ultimò ipsum acetum distillaveris, ab ipso di-
stillentur tres partes, & quarta pars remaneat in
fundo distillatorii. Quia (ut suprà dictum est)
distillatio aceti & vini, contraria sibi invicem
sunt. In vino enim melior materia primò, in
aceto verò ultimò distillatur. Hanc igitur quar-
tam partem, quæ in fundo remansit, debes fun-
dere super ipsum aurum, & ita quiesca t per tres
dies, postea distilletur simul. Deindè totidem
de aceto distillato super impones, sicut in pri-
mis, sed oportet quòd sit positum in fimo equi-
no, vel in Balneo Mariæ. In hoc ergò aceto au-
rum subtilissimè solvitur, deindè per distillatio-
nem iterum ab auro separetur in Balneum Mariæ
Postea super infundatur phlegma de aceto di-
stillato, & iterum ab eo distilletur in Balneo
Mariæ, & demum phlegma superinfunde de
phlegmate, & distilla iterum pari modo. Et hoc
fac toties, donec ad numerum septenarium per-
veneris. Postea cum fuerit septies distillatum,
imponatur de Aquâ vitæ, & iterum per distilla-
tionem separetur. Vltimam verò superinfun-
des aliam Aquam vitæ, quæ nullum in se ha-
beat phlegma, & ab eo pari modo sequestretur,
& hoc fiat duobus modis. Et hanc formâ di-
stillabis subtilissimè ab ipso auro mel, acetum,
& phe-

*Distillatio
vini & a-
ceti ad in-
vicem si-
bi sunt cō-
traria.*

& phlegma, vnâ cum aquâ vitæ, & est optimè
 digestum & præparatū, ad solvendum in dige-
 stivo vel circulatorio in ipsâ aquâ vitæ, quæ est
 Quinta Essentia. Quum autem volueris fa-
 cere aurum potabile: Accipiat de prædicto
 auro resolutum, & suprâ scripta Aqua vitæ super
 infundatur, cuius duodecim partes à Lapide
 Philosophici vnâ portione sint distillatæ. Et
 ponatur ad circulandum in Balneo Mariæ, per
 dies quadraginta, vel diutius. Et ita resolvetur
 Aurum in Aquam citrinam. Sed cum omnia
 ad æquum sint iudicanda, habet in se quandam
 mordacitatem vel acuitatem ex ipso aceto distil-
 lato & Quinâ Essentiâ, quæ est distillata per
 ipsum & de ipso Lapide Philosophorum. Et per
 hunc quasi per aquam fortem potest solui Au-
 rum, non tamen est ita nocivū, sicut fieri per a-
 quam fortē, licet quidam sint eius opinionis, ut
 censeant hominibus sanis non esse valdè utile.
 Aliquando enim videmus aliqua utilia esse æ-
 grotis, quæ sanis possunt incommodare, & hoc
 fit propter violentiam & infectionem naturæ
 infirmi. Sed quum ipsum Aurum potabile de-
 beat bibi à sanis, ut in sanitate pristinâ conse-
 ventur, nostri recentiores Philosophi accepe-
 runt prædictum Aurum ita pulverisatum, ut
 iam auditum est, quod præparatum sit absque
 Quintâ Essentiâ aceti distillati, super infunden-
 do veram & rectificatam Aquam vitæ, ab omni
 phlegmate suo separatam absque prædicto la-
 pide per tres aut quattuor vices, iterum semper
 ab eo distillando, ita quòd semper in fine distil-
 lationis quoddam humidum de Auro remansit.

Ultimò verò hoc ipsum humidum acceperunt
 in una parte, & de Quintâ Essentiâ partes duo-
 decim, & posuerunt in Cucurbitam, superim-
 ponendo Alembicum cœcum, & circulando ad
 minus per dies quadraginta in Balneo Mariæ,
 & habebis quoq; verum & justificatum Aurum
 potabile, ad præservandum sanos ab infirmita-
 te, & ad liberandum ægrotos à morbo. Posset
 tamen ex tali potu aliquod incommodum oriri
 ex ratione, quam in suprâ scripto Capitulo no-
 no allegavimus, quia in longinquo tempore
 stomachus humanus posset ex hoc deaurari, per
 quam deurationem posset perdere suam con-
 suetam digestionem, ex quo quantum stoma-
 cho incommodi posset oriri, quisque etiam mi-
 nime Medicinæ gnarus faciliè dijudicare potest.
 Quâ ex ratione moti potius commodare quàm
 nocere hominibus volumus. Et licet à plerisq;
 huius scientiæ peritioribus possim insectari,
 quòd tantâ scientiam omnibus in vulgus pro-
 palarem. Hoc eo factum esse eisdem responde-
 mus, ut omnibus æquè prodesse velimus, *quum*
dicat Salomon: Absconditam sapientiam & ab-
 sconditum thesaurum nihil prodesse. Ideoque
 verissimam viam faciendi aurum potabile pro
 ingenioli capacitare docebimus, quamquam
 Mediusfidius non sit benè decens, tantum the-
 saurum referare, tamen id magis pro doctis &
 bonarum artium amatoribus, quàm pro igna-
 ris edictum est. Ideoque velim omnes precari,
 ad quos hoc opusculum nostrum pervenerit,
 ut si quid secretioris (quod indoctis propalare
 nec fas nec æquum est) dixerim, quàm forsitan
 dicen-

dicendum foret, æquo animo consultant. Nam cum diu noctuq; hoc Ciceronianum mihi obfervaretur, Non enim nobis solum natos esse, sed & partem de nobis sibi Patriam vindicare & partem amicos. *Quinmq; sapientissimus Salomon dicat*: Abscondita sapientia &c. Statim igitur hunc librum, ut & patriæ & parentibus meis honori & utilitati foret, in lucem edere volumus. Licet enim pro indoctis æquè ac pro doctis ediderimus, non tamen abs re id factum esse quilibet invidus sciat, quum summus omnium creaturarum genitor atque pater æquo lumine solari, & probos & improbos videret. Maledictus enim est qui propriam utilitatem Reipublicæ commodo præponit. Et quamquam ab imperitis possit floecipendi, scio tamen nonnullos doctiorum meam parvam operam usque in cælum elataros, Ideoque verissimum aurum potabile te docebo, cui meæ opinionioni nullus nostratiū Philosophorum refragari potest, dum rationes naturales hinc infra politas perspexerit: Scio enim aliam inter Alchimy-
 stas, & aliam inter Medicos esse sermonem. Sed quum certum pro incerto, proficuum pro nocivo sit eligendum, ideoque ipsis adhærebo Medicis, quum Marsilius Vicinus dicat: Nullum unquam antiquorum Philosophorum sequutum fuisse viam hanc faciendi aurum potabile, quàm Nostrates Philosophi nunc sectantur. Quis enim dubitet de Sole? quem in aqua fortiteresolvunt? quis dubitat de Mercurio? cum quo amalgamifant (ut eorum utar vocabulis) quia non sint nociya. Nemo hercule, nisi talpa foret cæcior.

Alius sermo Alchimystrarum & alius Medicorum.

rior. Licet non inficiet, ea posse ingredi in au-
um potabile pro ægrotis, sicut sunt leprosi, ve-
nenum enim veneno pellendum est: Sed Me-
usfidius non consulerim eisdem uti, quum
aximè (ut quilibet etiam mediocriter doctus
onjecturari potest) sint corrosiva. Simile est de
oc quod per acetum distillatū, vel quod per la-
idem resolvitur. Nō tamen est adeo nocivum,
ut hoc quod per aquam fortem dissolvitur,
mē habet quiddam vehementis acuitatis quā
sa Q. Essentia à lapide suscepit. Si verò hæc
tio minus sufficiens videretur quibusdam, ul-
rius potest p:obari per dictū *Galen. qui dicit*
naturalem substantiam alicuius vehementio-
motus esse incomptabilem, cui & Aristote-
s adstipulatur. Quod ita est intelligendū, hoc
ram potabile, de quo suprà fecimus mentio-
em, non posse fieri nisi per superfluam natu-
am igneam ipsius, Q. Essentiæ, quæ quidem
tura ignea, quum ultrā suum debitum termi-
um sit sublimata, solvit Solem citissimè. Idèò
ea opinione, talis superflua igneitas magis in-
modat humanæ naturæ, quàm prodest. Et
inc non abs ratione inveniendus est alius mo-
us subtilior, per quem Aurum in substantiam
rabilem possimus redigere. Deindè si fors-
in necessarium foret, suprà scriptum Aurum
abile possit adjungi huius, si aliqua infirmi-
hoc exigeret, in quantum sit necessarium
proto, tamen semper adjungendum de auro
abili ex Cordialibus sic Lapidibus, aut Mar-
ritis, & cæteris eiusdem generis, licet non
atur Aurum potabile, quum nullum au-
rum.

rum in eius compositionem ingrediatur, per
sit tamen ita nuncupari, ob excellentissimam
eius virtutem, & celerrimam operationem. Inter
terdum tamen hoc solo uti licet. Aliquantum
verò mixto cum alio quum volueris celerrimè
operari ad penetrandum, quia aliud non habet
talem virtutem. Interdum etiam ipsum co
diale in usu habere possumus, admiscendo
alio, sicut ægotantis infirmitas postulat.
hæc est forma utendi auro potabili. Antequam
autem ad ipsius compositionem perveniam
probabo an sit possibile, vel non. Primum ergo
& ante omnia Philosophi probant & colla
dant ipsum aurum, eâ ex causâ, quod inter omnia
Metalla est naturæ temperatæ, assimilaturque
Soli propter eximium suum nitorem & color
rem. Appropriatur etiam Iovi, propter tempe
riem. Ideoque calorem naturalem cum frigidi
te mirabiliter potest temperare & moderari, quod
humores ipsos conservare ab interitu & corrup
tione, ideoque virtutem Solis & Iovis illi attribu
buimus, quorum est officium, attribueret spiritum
vitalem membris interioribus. Hinc Philosophi
losophi ipsi probant, nullam rem esse aptiorem
ad vitam humanam aliquantulum à corruptione
ne conservandam, quam substantiam subtilissi
simam & durissimam quasi incorruptibilem, quare à pl
ad interiora penetrat membra. Hinc ipsum aurum habet
rum subtilissimè laminatum, & cum speciebus ro
cordialibus admixtum, in pulverem est redigibile
gendum. Propterea dicit Iohannes de Rupescissa
scissa nos oportet habere considerationem ad opera
perandū possibile, & impossibile subterfugenda. Videt

videmus enim plura mirabilia de calybe, plumbum, ferro, stanno, & argento, quin existimemus maiorem esse efficaciam in preciosiori, sicut est Aliqua plumbum Aurum.

Videmus etenim (teste Avicenna) aquam ipsam, in aqua candens extinguitur non solum calybs, fluxum venis restringere, & in ipsum testina congregata quasi simul connectere, admiscendo. Quod & in ipso ferro videre licet. Quanto erit utilius magis hoc credendum est de ipso auro, in quo. Antequam nullum est corruptibile de quatuor Elementis perveniens, sicut in ferro, calybe, & cæteris. Si enim ipse Primùm calybs virtutem habet constringendi, & quasi colligendi ipsa viscera & intestina simul, nonne inter cetera videtur hoc in auro possibilius, quum sit purissimum, defecatius, incorruptibiliusq; ipso calybe? Item & secundò etiam potest probari ex ratione evidenter & experientiâ, quum ipsum plumbum sæpius cum frigunditur in aquam, in qua lamina auri, vel camodum calybs, vel ferri, sit extincta, videmus ipsum induritu & crescere. Et hinc possumus aperto cognoscere, quod ipsam aquam abstraxisse vim à materiâ, quæ in tribuere ipsa sit extincta. Econtrario etiam per quoties. Hinc etiam usum experimur, quod si fundatur esse aptum plumbum in aliquam aquam, & deinde in eadem à corruptione extinguitur ferrum, vel calybs, vel aurum etiam manifestissimum est, ipsum mollescere ex aqua bibilem quæ à plumbo vim extrahit, quam molliciem incipsum non habeat ex ipsâ naturâ. Itaq; sicut hoc de ipso ferro & plumbo ex usu quotidiano compertum est, sic etiam illud de auro. Et hic est verus modus de auro apud Philosophos naturales de auro potationem bibili, sicut Marsilius Ficinus dicit. Non tamen tribet quod corporea eius substantia bibatur, sed ipsa

F

virtus

Cōtra fluxum venarum.

Plumbi induratio.

Ferri vel Calybis mollescatio.

virtus efficaciaq; ex ipso per modum subtilissimum extrahitur. Quoniam omnino falsum credere, ipsam materiam auri ingredi humani corporis compositionem, sicut pulcherrime probat præallegatus Marsilius: Vel etiam quod corpori humano assimiletur, vel quod in substantiam potabilem convertatur. Oportet enim ipsam primò in sanguinem transmutari, post hoc in carnem, quod est impossibile propter suam duritiam. Cum Marsilio Ficino concedimus Aurum existens in substantia metallica etiam si Aqua vitæ quàm maximè subtiliter nullam tamen penitus affinitatem aut convenientiam adipisci propinquam carni humanæ nisi corrupta prius forma dura, & redacta ad ipsius primam materiam sufficienter purificatam & digestam: & sic acquirat hanc affinitatem & convenientiam cum corpore humano, quàm etiam cæteri sibi & Medicinæ præservativæ possident, quas tamen hæc longè præcellit in virtute. Et ideo sciendum est, in quàm pluribus rebus auri virtus humanum corpus confortare & sustentare, quæ quidem substantia materialis non ingreditur compositionem. Nam sicut ipse magnes per suum nitorem per quem aurum ingreditur, id ad se attrahit, sic etiam ipsum aurum per suum eximium candorem, virtutem infundit aquæ, in quâ extinguitur, per quam humanum corpus mirabiliter confortatur. Ideoque qui aurum ita convertunt in substantiam potabilem, per aquam fortem, vel (sicut supra diximus) per acetum distillatum, magis virtutem suam corrumpunt.

umpunt (quum eam ex ipso extrahere æstiment) quàm nobilitant

CAPUT XXVI.

De Auro potabili cum speciebus aromaticis.

Si autem feceris Aurum potabile cum speciebus simplicibus, quarum aliqua educunt superfluum humiditatem, aliqua verò confortant membra nobiliora. Ideoq; tali auro potabili utendum est cum iusto & vero regimine & dieta, vigilandi, dormiendi, edendi, bibendi, replendi, evacuandi. Et hoc fit ita: Recipe optimi vini quod habere poteris *libras triginta* & ponatur in caldare Balnei Mariæ, & tandem distilletur, ut ad unum cantharum redigatur. Deinde accipe aliud vinum, & pari modo distillabis. Et hoc fac toties, donec habeas triginta duas libras vini distillati. Postea accipies omne vinum distillatum, & ponatur iterum in caldare, & distilletur toties, usque ad consumptionem medietatis. Deinde ponatur in Cucurbitam & distilletur tam diu, quoad omnis substantia aquea recesserit. Postea distilletur in Balneo Mariæ quater, & addantur post distillationem hæ species. Ligni aloes crudi, cardamomi, cubebarum recentium *ana drach.* Cinnamomi, nucis muscatæ, macis, zinzibere albi, macropiperis, granorum paradisi, sandalini utriusque *ana drachm. 4.* Hæc omnia subtilissimè pulveriscentur, & in vitrum imponentur, super infundendo vinum distillatum, optimèq;

vitrum claudendo ponatur in Balneo Mariæ per dies octo, super imponendo alembicum, & distilletur igne lento. Deinde ponatur in Cucurbitam cum collo longo, Postea addantur, auri puri foliati *ana drach. 2.* garyophyllatum, *ana drach. 1.* Hæc identidem pulueriscentur, & quum in Cucurbitam posuerint, claudatur & ponatur in caldare, in Balneo Mariæ per dies 42. in continuo calore. Postea Valteà exaltetur ignis usque ad quartum gradum, durat per spacium unius horæ, & exibat aqua in colore re auri. Et hæc aqua reservetur separatim, quæ est ipsum aurum potabile. Deinde accipe *bras quatuor* de ipsa Quinta Essentia, & addatur auri puri, margaritarum, ambre bonæ, macis, aquæ scis, amomi, anisi, cardamomi maioris, zinzibere, cardamomi, cinnamomi, zedoariæ, macis, nucis muscæ, garyophyllorum, croci orientalis, cubebæ, turri ligni aloes, turbi mundi albi, electi & breui confecti gummosi, agarici albi, quinq; myrobalanorum, foliorum senæ *ana drachm. 1.* raved seni *unc. 1.* ad *℞ semis*, aloes, succi citrini *unc. 3.* Hæc omnia simul contrita, ponantur in Balneum Mariæ per unum mensem integrum. Et quando volueris cum conservare aliquem in sanitate, dabis ei in potatione de primâ aquâ distillata *drach. 1.* Si verò homini malè sano & ægroto, ad liberandum de infirmitate dabis ei de aqua prima *Scrup. 1.* & de aqua secunda *Scrup. 2.* Si verò ægritudo esset valdè intensâ, poteris ei dare de prima aqua *Scrup. 2.* & de aqua secunda *drach. 1.* *Scrup. 1.* Et in hoc Recepto est secretum secretorum, ad naturam humanam sustentandam, usq; ad re-

minum nobis à Deo præscriptum. Et ideo di-
 citur *Agucenna*: Recipe de lacia nigra, contunda-
 tur in mortatio lapideo, & succus quem expres-
 seris, distilletur in Balneo Mariæ per alembi-
 cum. Pari modo fiat de buglossa. Postea de
 qualibet aqua cape *unciam semis*, addantur au-
 ri puri optimi foliati *gran. 3.* bibatur sobriè tri-
 bus diebus continuis, corpore tamen priùs pur-
 gato. Valet etiam aurum prædictum contra le-
 ptum *gram.* dum bibitur omni die *Scrup. 1.* primi, *Ad le-*
 & secundi *Scrup. 2.* cum aquæ caponis veteris *gram.*
 paratim distillatæ *unc semis.* *Lullius* verò dicit, id debere
 de aceto bibi cum tali juleb. Recipe *Syr. agrestæ.* *Syr. ace-*
ntiæ, & aliosi simplicis *ana unc. semis,* aquæ buglossæ
 oræ bonæ *unc. 1.* aquæ cicoræ *unc. 2.* fiat juleb, & detur
 aioris, in leproso cum auro prædicto. *Iohannes* verò de
 s, nucis *Rupe* scissâ ait: quod si hoc Aurum potabile su-
 talis, colatur cum aquæ *Chelidonix unc. 2.* quod ma-
 e, electum confert ad omnes ægitudines, principa-
 probalanter ad febres hecticas & hydropicas. Et nota,
 ed senis quod si adolescens utatur hoc auro, ad minus
 3. Hæc duabus vicibus in anno debet phlebothomisa-
 cum *Manni.* Senex verò potest omni die sumere guttam
 ando unam cum guttis quinque *Quintæ Essentiæ,*
 abis ei stomacho adhuc jejuno, & per horam integram
 Si vero post sumptionem jejundet, quia mirabiliter ca-
 nicum expellit. Confertat etiam cor, &
 cerebrum, & omnia alia membra
 principalia.

DEstinaveramus, nil ultra de Auro potabili scribere, Sed verus amor, quem erga omnes studiosos habemus, quos scimus esse avidos, meliora & utiliora legendi quàm hæc scripta sint. Ideoq; ne longis verborum antistibus, eorum aures tenerrimas obtundamus, ipsum verum aurū potabile edocebimus, quod quidem nullus unquam Philosophorum, quicquidvis peritus, improbare potest, dicens quòd ullo modo sit contrarium naturæ humanæ, quia potest dari homini insuper extensâ maximâ ægritudine Et maximè approbatum ab Arnol'do de Villâ novâ, & à dicto Marfilio per cino. Et licet non magis egeat expensis, non tamen idèò floccipendendum est. *Et hoc fit ita.* Recipe Buglossam cum floribus, radice, herbis & omni substantiâ in die claro, dum tamen præcedenti nocte nulla fuerit pluvia, Luna ipsa crescente, in bono aspectu Iovis & Veneris, conterantur cum omni substantiâ, & digeratur in fimo equino per dies octo. Postea distillatur per tres aut quatuor vices, semper distillatam materiam super feces suas fundendo. Postea au- digeratur iterum in Balneo Mariæ per dies quatuor vel quinque. Pari modo capias quoq; raginem cum omni substantiâ tempore lunationibus, sicut de buglossâ est dictum, semper feces ipsas pulverisando post distillationem, materiam distillatam super ipsas fundendo,

titentidem fiat de Chelidonia & Melissa. Et
 quum ab omnibus habueris aquam distillatā,
 formā & modo prædictis, misceantur simul per
 partes æquales, & ponantur in vitrum cum col-
 lo longo, ipsum sistendo ad Solem. Et hæ aquæ
 optimè reserventur, donec volueris eisdem uti.
 Quum volueris ergo facere Aurum potabile:
 Recipe de aquis prædictis in simul mixtis *libram*
unc. viii. ponatur in vas terreum, ab intus vitrea-
 tum, & recipe laminam auri puri, non sophisti-
 cati in pondere *unc. 16.* vel plus, aut sicut habe-
 re poteris, Sed quantò plus, tantò melius. Et
 prædicta lamina calefiat ad ignē, donec cande-
 scat, postea extingatur in aquis prædictis to-
 ter extenuetur, donec quarta ipsarum pars sit consumpta:
 Et ita sentit *Marsilius Ficinus*. Postea optimè
 coletur per pannum linteum mundissimum, &
 imponatur in vitrum optimè clausum.
 Dehinc accipe margaritarum pulverisatarum
drach. 4. super quibus fundantur aquæ vitæ ex
 vino rubeo quater distillatæ *unc. 6.* ponantur in
 vitrum benè clausum, & ponatur in Balneo
 Mariæ per horas 24. & quum fuerit distilla-
 tum, segregatim quoq; custodies. Et quando-
 cunq; volueris infirmo opitulari, qui à Medicis
 sit mortui adjudicatus, Accipies de aqua, in quā
 lamina auri fuerit extincta *unc. semis*, & de
 aqua vitæ cum margaritis *drach. 1.* & simul mi-
 sceantur, dando omni vice ægrotanti, & sex ho-
 ris elapsis totidem, totidemq; duodecim horis
 elapsis. Si autem nimium calefaceret ægrotan-
 tem, dabitur ei cum Syrupi violati *drachm. 1.*
 Possit etiam capi de Quinta Essentia ex rubeo
 vino

vino tali, ut suprà docuimus, usque ad *unc. i. semis*, in qua debet imponi auri puri foliati, nutriti vel pulverisati *drachm. i.* & Quinta Essentia virtutem & colorem auri ad se trahet. Et haec folia auri ita remaneant cum Quinta Essentia. Et quando infirmo de aquis praedictis dederis de hac Essentia impones tres vel quatuor guttas. Vult etiam Marsilius, quod licet lamina auri in aquis praedictis sit multoties extincta, nihilominus tamen debere poni in ipsius auri folia. Idè loco istorum foliorum auri, accipies Quintam Essentiam quae jam vim ab auro suscepit. Et ita habes verissimum aurum potabile, quod est melius & preciosius, quam si expenderes mille ducatos in exquirendo utilius & magis sumptuosum. Habet autem virtutem confortandi cor, & omnes humores supervacuos consumit, optimū sanguinem generat & omne malum expellit, juventutem conservat mirabiliter, urinam provocat, morbum caducum curat, & maniacos, leprosos etiam nutrit. Sed cave, ne aurum Alchymistarum immisceas, quia magis noceret quam prodesset, ut ait Arnoldus: propter venenosas substantias, quae in eius compositionem ingrediuntur.

Veri auri
potabilis
commoditas.

CAPUT XXVIII.

De Anro potabili ex Quinta Essentia
per Lapidem.

SI feceris Aurum potabile alio modo: Recipe de Quinta Essentia distillata per praedictum Lapidem Philosophorum, in qua imponantur folia

folia auri, & ita solvantur in dictâ Quintâ Essen-
tiâ, ita quòd ex auro fiat quoddam liquidum
potabile. Et hæc est mirabilis operationis ad vi-
tam sustentandam, & omnes morbos expul-
sendos, & ad hominem semimortuum refocil-
landum, & ad pristinam sanitatem reducen-
dum, & eo perfectior erit, si imposueris duas
partes de Quintâ Essentiâ mellis, ita extracta ut
suprà docuimus. Ponantur in vitrum circulatori-
um, ita quòd de aquâ vitæ prædicta sit *libra*
una, & de Quinta Essentia mellis *unc. 10.* folio-
rum auri *drachm 4.* ipsum circulatorium opti-
mè claudendo in parte superiori, & luteur
cum cera tali, ut suprà docuimus. Deinde po-
natur in Balneum Mariæ per quatuor aut quin-
que menses, quia quanto plus circulator, tan-
to melior efficitur substantia, & tantò etiam
plus ipsum aurum solvitur, & cum materiâ aliâ
incorporatur. Si verò non possis habere folia
auri, accipies tres aut quatuor ducatos, & mal-
leabis subtilissimè, sicut fit ab aurifabris quan-
do volunt deaurare, sed tamen nihil est melius
quàm folia auri, si possunt haberi de bono au-
ro ducatorum. Si verò non, & quòd etiam nol-
les aurum ita malleare, hoc modo poteris
ipsum in pulverem redigere: Recipe de auro
meliori quid habere poteris, vel accipe aurum
floreorum, affinetur & camentetur ita; Reci-
pe Auripartem unam, Antimonii partes duas,
parum de Tarraro, fundatur in simul in tigillo,
donec tota materia sit liquida. Postea fundatur
in fusorium tale, Et semper agitetur, deinde si-
as modicum infrigescere, & invenies ipsum au-
rum

Modus
aurum
affinandi
per Camē-
rum An-
timony.

rum in acie
fusorii, & su-
per hoc est i-
psum Anti-
monium se-
paratum. Et
hic est opti-
mus modus
affinandi au-
rum. Et cum
fuerint om-
nia in frigidata,
rumpatur
in acie aurū
ipsum ab aliā
materiā, & si
non fuerit sa-
tis affinatum
iterum cum
Antimonio

Alius mo-
dus affi-
nandi So-
lem.

fundatur, & fiat sicut primā vice. *Poteris etiam
affinare Solem per tale camentum.* Recipe Vi-
trioli Romani, vel loco eius cape salis nitri rubi-
ficati, salis ammoniaci, viridis æris, boli armeni,
pulveris laterum costilium benè adustorum
ana unc. 1. Omnia hæc optimè pulverisentur,
& fiat pasta cum urinā humanā, & fiat stratum
super stratum in quodam tigillo, ita ut in fundo
eius sit stratum de dictā pastā, & aliud stratum
desuper de florenis, & iterum stratum de pastā,
& aliud de florenis, semper ita procedendo, do-
nec totum aurum imposueris, & in supremitate
tigilli fiat stratum de pastā suprā quod fiat
aliud

aliud de calce vivâ, Et scito quod nullus florenus debet attingere alium. Et quum omnia fuerint ita imposita, fiat super tigillum cooperculum, quod in medio habeat foramen cum acufactum, & optimè claudatur tigillum undiq; cū luto facto ex crinibus. Quo facto, fiat ignis de carbonibus in longitudine palmæ unius, remotus undiq; à tigillo, per horam integram. Quæ elapsa, fiat ignis parum propinquior per aliam horam, quæ quidem effluxa iterum parum appropinquetur per aliam horam, ut ipsum tigillum attingat. Vltimò verò fiat alius ignis super tigillum, undiq; ipsum attingēs, & duret quoq; per horam integram. Hora verò ultima præterlapsa, sinas frigescere tigillum, & ipsum frangendo, invenes aurum depuratum usq; ad extremū punctum ubi nihil remansit quàm materia purissima. Et ita poteris affinare aurum usq; ad viginti quatuor gradus. Potest etiam cæmentari per cæmentum regale viginti quatuor horis, recipiendo salis communis preparati partes duas, & pulveris laterum coctilium partem unam, fiat pasta, & incorporetur cum urinâ humanâ. Vel si velis, poteris etiam affinare Solem per tale cæmentum: Recipe salis communis benè præparati *unc. i.* pulveris laterum coctilium *unc. semis*, vitrioli rubei, *unc. i.* Mercurii sublimati, *drach. 6.* pulverisentur omnia subtilissimè, fiat pasta cum urinâ humanâ. Postea fac stratum super stratum, sicut in primo cæmento est enarratum. Deinde fundatur Aurum, & super infundatur salis ammoniaci *drach. i.* Mercurii sublimati *drach. semis*, ponantur paulatim in tigillū, ubi est aurum fufum.

*Alius
modus af-
finandi
Solem per
cæmentū
regale.*

*Aliud cæ-
mentum.*

*Separatio
Solis vel
Lune ab
Antimo-
nio.*

*Modus
Solis pul-
verisandi.*

fusum. Est etiam aliud cæmentū, quod fit hoc modo: Recipe salis ammoniaci *unc. i.* viridis æris *unc. i.* vitreoli benè calcinati *drach. 6.* fiat pulvis siccus, cum quo fiat stratum super stratum, & hoc ultimo modo, quando affinas aurum, de quatuor partibus unius floreni, non remanebunt nisi tres partes. Si autem cupis Solem vel Lunam ab Antimonio separare & affinare, addatur parum de tartaro, & ipsum Antimonium non poterit attingere Solem vel Lunam. Luna autem tunc debet admisceri cum Venere. Est autem modus faciendi pulverem ex ipso Sole talis: Recipiantur ducati vel floreni præparati supradictis modis & ponantur ad ignem, donec candescant, deinde malleentur quantum poteris subtilissimè, sicut fit ad deaurandum, postea scindantur frustulatim in minimas bractæas, & pro unâ parte auri, addes Mercurii partes sex, imponantur ita simul ad ignem, & calefiant, pari modo sicut fecisti de Mercurio, deinde fundatur super Mercurium fumescentem, & cum bacillo tam diu agitetur, donec totum fuerit fusum, deinde iterum concutiat, donec frigescat. Post hoc ponatur simul in corium album, sicut fit apud aurifabros, & optimè ligetur, & exprimatur, ut totus Mercurius egrediatur ex ipso corio. Reliquum verò ponatur in tigillo ad ignem, donec Mercurius fumet, deinde ponatur super marmor, & sæpius teratur, iterumque in tigillum mittatur, donec fumus ex Mercurio egrediatur, deinde iterum teratur: Et hoc fiat ita sæpius terendo & calefaciendo, donec omnis fumus in Mercurio cesserit, & aurum in pulve-

od fit hoc pulverem subtilissimum sit redactum. Deinde
 viridis et opacatur in Furnū calcinationis, faciendo flam-
 mā ignis cum ligno sicco & non carbonibus.

Furnus
 calcina-
 tionis.

Et hic ignis duret quatuor & quinque horis, &
 ligetur ita calcinetur, donec videris Solem à Mercurio
 eductum depuratum & mundificatum, & tunc habebis
 in tigillo Aurum tuum optimè præparatum. Lavetur
 deinde Aurum duabus aut tribus vicibus cum
 aqua vitæ, & benè simul misceatur cum culmo
 pennæ integro, deindè colabis aquam vitæ, su-
 perinfundendo recentem, & hoc fiat tribus aut
 quatuor vicibus. Deindè exiccabis ipsum So-
 lem super parvum ignem prunarum. Postea
 pulverem super parvum ignem prunarum.

*Alius mo-
dus pul-
verisandi
Solem.*

imponatur in circulatorium suprà positum cum ipsâ Quintâ Essentiâ vini. Alius est modus pulverisandi Solem, Faciendi instrumentum de cupro vel ferro in formâ Cucurbitæ hoc modo. Et habeat col- lum strictum, in orifi- cio crucem ex filo fer- reo factam, in ampli- tudine unius formæ ducati vel floreni, ita quod non possit cade- re intrè. Et oportet quod ducatus vel florenus attingat orificium cucurbitæ ab omni parte.

Hoc ergò instrumentum calefiat, & in fundo ipsius fiat stratum de plumbo liquido, in spissi- tudine unius digiti, super quod fiat aliud de tar- taro. Et ita semper facies, donec Cucurbita sit plena. Postea super imponatur ducatus vel florenus, & ponatur super crucem, locando in Furnum talem. Ita quod plumbum sit sem- per liquidum. Et quando aurum fuerit ali- quantisper in uno latere, super aliud vertatur, & hoc modo fiet obediens ad faciendum pul- verem Solarem. Postea calcinetur in Furno reyerberationis, ut jam dictum est, Et hoc modo poteris facere de 4. aut 5. flo- renis, aliisque Monetis argenteis.

CAPUT XIX.

De Auro petabili cum Melle.

REcipe salis gemmæ benè præparati, mellis
optimi à favo absq; igne extracti, ut supra
diximus,

diximus, aquæ vitæ rectificatæ *ana partes aqua* fundat
les, distillentur omnia simul per tres vices. Po
 stea accipe de hac materiâ distillatâ *librâ Snam* ut ultra
 foliorum auri finissimi quantum volueris, & *lapis: N*
 pone in cucurbitâ, ipsam ponendo super cineres *mar i*
 Postea adde reubarbari electi, ligni aloes ben *teate por*
 triti, reupontici, ossis de corde cervi, musci Ale *in Auro*
 xandrinæ recentis, ambre bonæ, *ana drach* *citri*
 omnia simul misceantur, & octo diebus elap *manos*
 distilla per filtrum, & habebis optimum Aurum *capabile*
 potabile, ad multas ægitudines conducens &
 corpus humanum mirabiliter restaurans.

CAPUT XXX.

*De Auropotabili ex solo Auro &
 Aqua Vita.*

Accipe auri finissimi *drach. iij.* malleetur
 subtilissimè, & scindatur in bractæas mi
 nutissimas. Postea accipe Mercurij abluti *Snc. j.* ut
semis, fiat amalgama, postea ponatur super mar
 mor, addendo totidem de sulphure vivo, & be
 nê insimul terantur, deindè ponantur in tigillo
 super carbones, & sinas ibidem, donec totum
 sulphur fuerit combustum, postea ponatur in
 Cinericium. Et iterum deindè pone in tigillo
 ad ignem, donec ipsum tigillum rubescat. Post
 hoc amove tigillum, & invenies Solem in pul
 verem subtilissimum, coloris crocei calcina: um
 Postea ponatur in Furnum reverberationis, &
 Aurum tuum erit optimè præparatum. Lave
 tur deindè cum Aqua vitæ simplici, & exicca
 tur. Et de hoc pulvere capias quantiû volueris
 sup

per fundatur de Aquâ vitæ rectificata tota
 ma, ut ultra Aurum emineat tribus vel qua-
 tor digitis: Mittatur deindè in Circulatorium,
 ponatur iu Balneo Mariæ cum suis lapillis in
 medietate ponderis auri, & circuletur ut decet,
 ipsum Aurum liqueſcet, & reſolvetur in aquâ
 coloris citrini vel crocei, ut etiam tingat capil-
 los humanos. Et ita habes etiam verum Au-
 rum potabile.

CAPUT XXXI.

*De Auro potabili cuiusdam Episcopi
 Treſirenfis.*

Quidam insignis Episcopus Treſirenfis fa-
 ciebat Aurum potabile hoc modo. Quan-
 do distillaveris ipsam Aquam vitæ, & in fundo
 distillatorij ipsum phlegma sicut materia tenax
 refederit, accipe Aquam vitæ duabus vicibus
 in Balneo Mariæ distillatum, fundendo super
 hanc materiam nigram, dum fuerit infriguita,
 & ita per diem & noctem remaneat. Postea ab-
 hac materiâ Aqua vitæ iterum abstrahatur per
 distillationem lento igne, donec ad materiam
 ipsam perveneris, & fiat tepida, si volueris vi-
 rum reservare integrum. Deindè fundatur
 aqua fontis super ipsam materiam nigram in al-
 tudine sex digitorum, & ita per tres aut qua-
 tuor dies quiescat. Post hoc lavabis ipsam cum
 aliâ aquâ fontis, & invenies substantiâ sive ma-
 teriam in fundo, ac si esset arena, & est ipsa
 terra, quam lento igne exiccabis. Quum autem
 fuerit sicca, fundatur super eam de aquâ vitæ
 rectifi-

rectificata in altitudine quatuor digitorum, Aerem
 sinasita permanere in Balneo Mariæ per hora. Et co-
 vigiati quatuor, claudendo orificium vitri cuius ultra
 alio vitro, & lutando cum cera tali, ut supra dixerit
 tum est. Post hoc ipsa Aqua vitæ iterum abstrahatur, & hoc facies sæpius. Quia quanto terra
 sæpius superfunderis, & iterum per distillationem ter-
 nem abstraxeris, tanto melius. Et quando ipsa per infu-
 terra fuerit exiccata, ponatur Cucurbita ad aream siccis
 nam, sepeliendo ipsam Cucurbitam in eâ usque ad collum,
 ad collum, & abstrahatur igne forti toties, donec Balneum
 nec nullum fumum in Alembico conspexeris, nec poteris
 amovendo ipsum Receptaculum. Quia oportet, ut
 quod aqua vitæ & Spiritus sive fumus ille sive fumo ve-
 immisceantur, & ita habebis duo Elementa, sive
 scilicet Ignem & Aërem. Post hoc accipiantur sunt
 terra, & optimè super marmore teratur & per horam
 natur in cucurbitam, superinfundendo de aqua vitæ
 vitæ rectificata, in altitudine trium aut quatuor digitorum,
 digitorum, & impone in Balneum Mariæ per quadraginta
 diem & noctem, donec solvatur. Et quando soluta
 fuerit soluta, frigeat, deinde abstrahatur iterum ponatur
 rum, & exiccetur ipsa terra ad Solem, quæ cum marmore
 exiccata fuerit, debet poni in Crucibulum, lutum
 tando ipsum optimè cum luto sapientiæ, & calcinetur
 cinetur in Furno reverberationis, per horas sexdecim
 quatuor. Deinde frigeat, & iterum super marmore
 more teratur, & in cucurbitam ponatur, superinfundendo
 infundendo de Aquâ vitæ rectificata, & ponatur in Balneum
 tur in Balneum Mariæ ad solvendum. Deinde iterum
 iterum abstrahatur Aqua vitæ, & terra iterum marmo-
 calcinetur per horas quatuor, dum fuerit siccata
 Vel etiam potest ita comburi, ut candescat, deinde
 inde

igitur iterum solvatur in Balneo Mariæ, cū aquâ
Et toties solves & calcinabis, donec non
poteris ultra calcinare vel solvere, & hoc fit cō-
muniter in septem vicibus, dum magister recte
operetur. Dum autē volueris cognoscere quan-
tum ipsa terra non solvitur ulterius, accipatur pa-
uper distillatum de eâ terrâ, & exiccetur ad aerē, & de aquâ
quâ super infunde tres vel quatuor guttas, si sol-
vitur, signum est, ipsam adhuc non esse satis
preparatam. Ideoq; oportet ipsam iterum sol-
vere in Balneo Mariæ, deinde calcinare, donec
non poteris habere indicium, ipsam non pos-
se plus solvi.

Ultimò verò debet exicari, & calcinari, &
Elementis separari, & tunc est pro se sola, & ignis & aer
ipsa sunt separata. Deinde sumantur omnes
aquæ, cum quibus solvisti terram prædictâ,
debet poni insimul in Cucurbitam, unâ
aut quæcum ipsâ terrâ, ponendo simul in Balneo Ma-
riæ, & addendo de ipsâ Quintâ Essentiâ, & ab-
strahatur usque ad medietatem cum igne lento,
& anteponatur aliud Receptorium. Deinde ignis
augmentetur, donec omnis humor & materia
phlegmatica ab ipsâ separetur. Quo factô ma-
teriam creseat ignis ad expellendum ipsos spiritus,
donec videris parvas pustulas in Alembico ap-
parentes penitus transisse, deinde iterum cal-
cinatur, & solvatur, sicut superius fecisti. Et
hoc debet fieri septies, & toties semper terra sol-
vetur, & calcinetur, Deinde teratur iterum su-
per marmore, & ponatur in Pellicanum ad cir-
culandum in cineribus, & solvendum per dies
octo, & videbis materiam ipsam coagulari. Si
verò

verò non haberes Pellicanum, debet poni in tale circulatorium.

Quùmque videris materiam esse ita coagulata, debet iterum solvi in Balneo Mariæ, & deindè iterum coaguletur in cineribus. Et hoc fiat toties, donec exeat materia sicut oleum, & est ipsa Quinta Essentia. Si verò non haberes Pellicanum

Vas circulatorium.

Circulatorium, accipiuntur duæ cucurbitule, unius magnitudinis alteram super alteram ponendo, quâ fuerint in orificio ambæ quæ optimè politæ & adæquatæ. In quibus imponatur ipsa terra cinata, & tantundem cum ea admisceatur de aqua ipsius, donec ad spissitudinem synapis redacta, & superponatur, & fiat canna

ferreum in circuitu coniunctionis ipsarum cucurbitularum, ipsas lutando circa cannalem Cera tali, ut suprà dictum est, & ita fit quasi Alembicus cæcus hoc modo. Deindè ponatur ad circulandum in Balneo Mariæ. Postea distilletur per Alembicum cum igne bono, donec

materia

ateria sicca in fundo remaneat, & aqua quæ
ipsa est distillata reservetur. Deindè super-
fundatur alia Aqua, quàm in primâ circula-
tione ab eâ colasti, super ipsam materiam, cir-
culetur per dies octo, iterum distilletur, & hoc
per octo in octo dies semper facies, donec Aquæ
omnes imbibantur. Et hoc facto, omnes Aquæ
colligentur in unum vas, & super infundatur
de Aquâ vitæ rectificata, & ipsa materia calci-
netur prius per horas quatuor in Furno rever-
berationis donec fiat candida, semper ipsam
ponderando prius, ut scias, quantũ augmente-
licanum. Quo facto, ipsam rursus cum Aquis suis
rium, in circulatoriũ pones, superimponendo Alem-
næ cucubicum cæcum, ipsas lutando, ut suprâ. Deindè
magnitudinatur ad circulandum in Balneo per menses
super alios, vel ultrâ, secundum quod quantitas ma-
quũ fuerit indiget. Deindè quum deposueris Alem-
ambæpicum cæcum, inuenies ipsam materiam in fun-
ditatē & do circulatorii translucentem & claram, sicut
quibus est Crystallus, in magnitudine quarundâ Mar-
ipsa terrarum, & est ipsa vera Quinta Essentia, Si
tantum ergo cum eâ facies Aurum potabile iustum &
ur de ære, habeas foliorum auri finissimi *drach. j.*
nec aliquid debent immisceri cum Quintæ Essentiæ
napis *℥. j.* & superfundatur de meliori Aqua vitæ
fiat composita, quam habere poteris in quantitate
ipsum *librarum duarum & semis.* Potes etiam addere
annale duodecim partes de Quinta Essentia mellis, &
fit quæ vitrum debet optimè lutari, & debet poni
de post. Balneo Mariæ, & videbis mirabilem opera-
tionem, & unionem ipsius auri & Quintæ Es-
sentiæ, quia semper simul ascendant & descen-
dent,

*Dosis hu-
ius Auri
potabilis.*

dent, donecambo convertantur in oleum spi-
sum, sicut est sanguis humanus. Quumque
deris hoc Oleum ita esse coagulatum, sinas in
frigidari vitrum, deindè claudatur optimè,
ponatur in cellario, & ibidem de semetipso so-
vetur. Deindè iterū coaguletur modo prædicto
& solvatur toties, ut non possit amplius coagu-
lari, etiam de maximo igne. Tunc scias ipsam
materiam esse satis paratam. Hoc ergò oleū est
optima Medicina in omnibus gravibus ægritu-
dinibus. Est quoq; Præservativum hominum
sanorum à morbis. Cave ergò, ne deur san-
guis vel morbidus, nisi ipsa necessitas exigit, ita quod
in tribus mensibus dabis saltem tres guttas
quia si sæpius dares, ipsa anima ex eo tantum de-
lectaretur, & tantum gauderet, quod etiam a
ipso corpore posset secedere. Quū verò dedisti
alicui in æstate, dabitur cum aquā fontis puræ.
In hyeme verò cum jure caponis, vel cum vino.
Si autem facies lapillos sive Crystallum breviori
modo, distilletur phlegma quod remansit, quā-
do primā vice aquam distillasti. Ponatur in
Cucurbitam, distillando per arenam, donec ni-
gra materia tenuis sicut vinum grossum & spi-
sum in fundo remaneat, quod debet reponi in
aliā Cucurbitam, iterum phlegma super in-
fundendo & distillando, sicut primā vice, & ite-
rum ita fiat, vt possis extrahere materiam illam
quæ debet imponi in caldare, & ibidem perma-
neat, donec iterū in tenuem substantiā vertatur
sicut fuit in principio. Accipiat deindè & repo-
natur in cellario, ipsū vas optimè cooperiendū
ut nihil impuri possit incidere, & ibidem infri-
gide-

oletur per spacium unius mensis, vel paulo
 us. Quæ quum permanserit ita in cellario per
 dictum spacium temporis, superfundatur de
 quâ fontis clarâ, & manu simul misceantur, &
 oletur in urceum vitreatum, & inuenies par-
 los lapillo translucens sicut CrySTALLUS, & est
 la vera terra, quæ debet teri, & admisceri Au-
 o, quod est in Circulatorio, cum ipsâ Quinta
 sentia vini & mellis, & videbis solutionem
 uri. Reliquum verò extrahatur & fiat oleum,
 suprà monstratum est. Et hoc modo etiam
 abebis optimum Aurum potabile.

CAPUT XXXII.

*De Auro potabili cum Vino græco Vel simi-
 libus, & speciebus aromaticis.*

Ecipe de Vino meliori quod habere pote-
 ris, sicut est Malvaticum, Bastardum, vel
 manum, Corsicum, Græcum, aut Hispa-
 num, distilletur per Alembicum, donec possit
 ficari, ut suprà dictum est de Aqua vitæ. Et
 in bonam quantitatem habueris de hoc vi-
 o distillato, iterum distillabis sex vel septem
 ribus. Postea ponatur ad circulandum in
 pellicano, ipsum implendo pro tertiâ parte,
 ferè ad medium. Deindè claudatur fora-
 pellicani cum pastâ factâ ex albumine oyo-
 m, & farinâ optimâ, & ponatur in Balneo
 mariæ ignis, per dies quadraginta, vel plus.
 andè si gustando senseris aliquam dulcedi-
 cum odore excellenti, satis circulatum esse
 ato. Si verò non, debes iterū ponere in Pell-
 canum.

canum donec ad id perveniat. Et quum fuerit
ita ponatur in vitrum optimè clausum. Est haec
ipsa Quinta Essentia vini, quæ debet sumi loco
omnium Medicinarum, & debet dari ægrotanti
tempore matutino. Dosis eius est de drach.
¶ *Etque ad ij.* secundum quod ægritudo est in-
tensa vel remissa. Si verò velis admiscere spe-
cies aromaticas, poteris capere nucis muscatae
cinnamomi garyophyllorū, zedoariae, galange

zinziberis albi, granorum
radisi *Enc. j.* pulveriscentur, &
ponantur in libra una alio
prædictæ *Enc. ij.* harum
cicorum ponatur in vitrū cu
collo longo, benè clauso
per cineres, per horas viginti
quatuor, in vitrum tribus
quatuor vicibus agitando
Postea coletur per pannū
teum, ipsas feces segregant
alia verò materia debet distil-
lari toties, donec non poterit

ultra distillari. Deindè debet circulari, ut superius
& ita habes Quintam Essentiam, & verum Au-
rum potabile,

CAPUT XXXIII.

De alio Auro potabili excellenti.

Sunt quidam qui distillant & abstrahunt
Aquam vitæ à terrâ meliori vino quod
bere possunt, ita quòd materia phlegmatica
fundo remaneat. Ideoque ne in hoc fallantur
Pium

Primò distillabis mediam partem, & alia media
pars est sicut aqua fontis clara, de quo non de-
bes mirari, & hæc iterum debet distillari lento
igne, deinde reponatur segregatim. Materiam
verò densam, quæ in fundo remansit, facias
bulliri ad ignem, donec exiccetur. Poteris etiam
ex hoc extrahere Oleum nigrum, densum, &
spissum, quod est calidum, & hoc etiam debet
optimè custodiri: deinde calcinabis ipsam ma-
teriam nigram in Furno reverberationis, & pro
una parte terræ accipies de ipsâ Aquâ vitæ præ-
dicta partes quinque, quæ debet esse dulcis, su-
per infundendo ipsam, & ita permaneat per dies
quindecim, donec solvatur. Postea distilletur
per Filtrum, abjiciendo feces, distillando ite-
rum aquam, & calcinando per dies quatuor vel
quinque. Quo facto invenies terram albam.
Vide ergò ut cautè opereris hoc, ut possis ha-
bere bonam partem de ipsâ terrâ, & poteris de-
albare & mundificare per caliditatem ignis, &
per humiditatem aquæ. Et ita potes intellige-
re, ipsam aquam nil valere quàm ad mundifi-
candum, id èq; nullum debet habere spiritum.
Verum quidem est, in ipsâ Aquâ vitæ esse ignem
& spiritum, sed habet in se qualitatem aqueam
(quod est ipsum phlegma) & terream, quod est
ipsum impedimentum perfectionis. Et idè de-
bet distillari sex aut septem vicibus, ut benè re-
stificetur. Deinde debet circulari in Quintâ Es-
sentiâ. Et si hæc Aqua vitæ, hoc est Spiritus &
ignis, non haberet naturâ ipsius Quintæ Essen-
tiæ de terrâ prædicta, non posset ascendere, si-
cut est opinio Hermetis, nec spiritus & ignis in
G terram

terram fixari. Est autem hæc Aqua vitæ Quintæ
Essentiæ: Habeas Cucurbitam cum Alembico
rostrato, & impone quatuor libras de aquâ vitæ
rectificata. Deinde lutabis optimè ipsum Alembicum

Forma
Fornacis
pro sepa-
ratione
quatuor
Elemen-
torum.

ita Quodcumque, cum tali pasta, ut jam sæpius est dictum, imponatur in fornacem ad distillandum, ita procedet.

Aqua autem distillata recipiatur in Recepto-
rium, dum sit bene clarificata. Inde extingua-
tur ignis, & reserva aquam in vitro optimè clau-
sit, ut nullus aer ingrediatur, quia nihil aliud
est quàm spiritus. Et hoc fac tribus vicibus, sem-
per aliquid sinendo in fundo distillatorii, ut
has securè, nihil aliud esse quàm Spiritum be-
ne rectificatum. Hoc ita distillabis quater, &
habebis aquam odoris suavissimi, operationis
hæc mirabilissima. Quia si venenum aut fu-
rus quidam pestifer in corpus intrasset, mirum
in modum per hoc ab ipso separabitur, & ante-
quam ter distillaveris, odorem mirificum percipies,
& hæc aqua solvit Solem & omnes gem-
mas. Ad facturam verò hujus auri potabilis ali-
cui accipiunt folia auri purissimi, trita super
marmor cum melle, donec videantur esse reda-
ta in aquam, vel quod appareant satis esse sub-
tilia ad scribendum.

Postea lavetur in vase mundo cum purâ aquâ
fontis, quæ debet esse tepida, postea sinas ita in
vase residere, postea ponatur in aquam vi-
væ, vel in Quintam Essentiam, & habebis opti-
mum Aurum potabile. Potest etiam poni in
aquam mellis, vel in aquam à zuecaro distilla-
tam. Et hoc aurum potabile mirabiliter
tollit omnes ægrotudines, præci-
puè lepram.

Quid sol-
vat Solē,
omnesq;
gemmas.

Ad le-
pram.

SI autem feceris Aurum potabile cum gemmis, scilicet cum Smaragdis, Saphiris, Rubinis, Granatis, Hyacinthis, vel etiam cum Margaritis, oportet omnes gemmas subtilissime tritare super lapidem marmoreum, & de pulvis illorum lapidum pones in prædictam aquam vitæ, & circuletur per aliquod tempus in Petri cano, postea distilletur. Et hæc aqua solvit omnia, & ascendit quemadmodum si volaret; quoque facis ascendere super aurum, ultra quamquam, ascendet, Et hoc est secretissimum in natura. Transcundo verò ad ipsam terram albam prædictam, ut possimus eam facere ascendere, ut adipiscatur naturam Quintæ Essentia, ad solvendum Solem vel Lunam, Accipiat ergo de ipsa materiâ albâ & de Sole vel Lunâ ana partes æquales, & tantundem de pondere prædictæ aquæ vitæ, & quando aurum erit solutum, ponatur in Cucurbitam non nimis altam, quia non posset in altiori ascendere, & fac ipsam Alembicum ascendere, & cum ascenderit, operaberis ultra ut decet. Si verò non possis habere Cucurbitam ad hoc accommodatam, habebis unam Retortam, talem. Est etiâ sciendum, quando Aqua vitæ est defecata & rectificata,

Nota secre
ta in
Natura.

Retorta.

pervenit in Quintam Essentiam cum odore
fragrantissimo, scias ipsam habere propriam ter-
ram ab eâ venientem, quæ pervenit in aquam,
& ascendit, quasi volando per naturam aquæ,
quam secum facit ascendere. Si ergo prædicta
intelligis, poteris facere aquam ad solvendum
omnia Metalla, & si hoc non intelligis, nihil fa-
cere poteris, quia in hoc consistit omnis modus
olvendi. Medicinam verò quæ debet dari ho-
mini post projectionem, accipies in quantitate
unius grani ordeacei, & ponatur in poculum
argenteum cum vino albo vel cum aquâ purâ,
ipsam fortiter calefaciendo super ignem donec
olvatur.

Postea ab igne moveatur, & cum Cochleari
argenteo agitur, donec frigescat. Detur lepro-
so stomacho jejuno post mediâ noctem. Potest
etiam dari omni ægroti in quacunq; infirmita-
te sit, & si in mala valetudine jacuerit duobus
mensibus, sanabitur in duobus diebus. Si verò
homo est sanus, omni anno ter accipiat hanc
medicinam. Hinc dicit Arnoldus de Villanova,
se curasse Henricum Ducem Veronæ ex precib.
patris sui, Regis Aragonum, qui tribus mē-
sibus leprosus fuit, & in tribus diebus convaluit. Ait
etiam se usum fuisse hanc medicinâ in senectute
suâ, & quodocunq; habebat calorem defectu
naturæ, vel etiam ex aliâ causâ, ipsam medi-
cinam cum frigidityte temperasse, Si verò habe-
bat frigus, Medicina moderabatur hoc ex sua
validitate. Et saltem duabus vicib; in anno hoc
debatur, scilicet unâ vice in æstate, & aliâ vice in
hyeme. Circa hoc notabis mirabile quiddam. Si

Ad leprā
Arnol.
dicit.

Quid ope-
retur au-
rum pota-
bile cum
gemma in
mortuis.

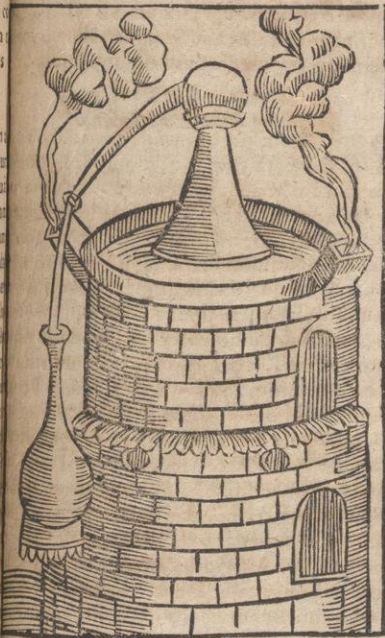
hæc Medicina detur ægrotis, qui de voluntaria Dei debeat mori, nullum est remedium adhibendi aliquam medicinam. Sed postquam fuerit mortuus, habet oculos apertos, & colorem naturalem, ac si viveret, & videtur mortuus quodammodo spiritu subito esse raptus. Ipse quoque crines talis hominis, & barba, & ungues semper crescunt, quia sanguis qui est in corpore, non potest putrefieri, propter calorem naturalem, qui per medicinam est sustentatus.

CAPUT XXXV.

De Auro potabili ad paralyfim.

Preparatur Aurum valde preciosum ad omnem paralyfim, hoc modo: Solvatur Aurum purum in quantitate *drach. 4.* in aqua fontis, ut dulcescat, in qua prædictum aurum debet lavari, & quum fuerit in pulverem redactum, ponatur in aquam vitæ simplicem, quatuor vicibus distillatam: Deinde Recipe pulveris boracis, *unc. semis*, dissolvatur pari modo in aqua vitæ simplici, imponendo in parvum vitrum, & totum id cum aqua vitæ implendo. Recipe etiam camphoræ *drach. 1.* & dissolvatur etiam hoc modo prædicto. Vltimò verò cape zuccarum candidum *drach. 2.* & debet etiam hoc modo in aqua vitæ Sol dissolvi. Postea quum omnia fuerint dissoluta, recipe quatuor illas aquas, in quibus solvisti materias prædictas, & distilletur per cineres igne lento, toties, ut omnis aquea substantia ab aliâ materiâ separetur, in tali fornace ut sequitur. Et hoc fiat toties, donec videas matrem in fundo similem oleo, Deinde ponatur

trum cum ipsâ materiâ in locum humidum,
 vertetur materia in substâtiâ crySTALLINAM,
 unde solvatur in aqua quatuor substantiarum
 solutarum, ambra grisea, musci Alexandrini
 ana drach. x. & de hoc fit quoddam oleû.
 quum volueris opitulari ægroto, accipe folia
 flores de boragine & salvia, ana Manipul. x.

Furnus
 distilla-
 tionis.

*Thesaurus
occultus
Philoso-
phorum.*

Lavendulæ *Manipul. semis*, ponatur in quar-
tam partem Aquæ vitæ, & in hâc permaneat
per dies tres integros. Postea distilletur, & in vi-
tro benè clauso optimè custodiatur. Et quum
volueris dare ægrotò, accipe guttam unam olei
prædicti, & centies tantum de aquâ trium her-
barum, & hoc dabis patienti cum maximo dis-
crimine & providentiâ, quia hæc est medela, quæ
omnes infirmitates hominum occultat, & est
Thesaurus occultus omnium Philosophorum.

CAP. XXXVI.

De alto Auro potabili bono.

Recipe aquæ vitæ simplicis *unc. 2.* boracem
de petra *drach. 2.* dissolve boracem in dicta
aquâ vitæ. Deinde solve zuccari candidi
unc. 1. in aqua vitæ *unc. 3. semis*. Solve etiam
camphoræ *unc. semis*, in aquâ vitæ *unc. 2. semis*.
Ultimò verò accipiantur folia auri purissima,
quæ solvantur etiam in dicta aquâ vitæ, &
hæc quatuor Aquæ vitæ ponantur in Cucurbi-
tam, optimè ipsam claudendo, & ita per unum
diem requiescat. Postea super imponendo Alembicum,
& distilla usque ad medietatem. Postea ponatur
Cucurbita in locum humidum, & quatuor illæ materiæ
in Crystallum albissimam & candidissimam
convertentur. Postea solve in aquâ ab hâc
Crystallo distillata hæc sequentia. Ambræ bonæ,
musci fini recentis, ana *drach. 1.* Margaritarum
optimarum *unc. 1.* ponantur in Balneum Mariæ,
& sint omnia benè lutata, & in diebus tribus
convertentur in oleum, quod quidem est Aurum
potabile.

CAP.

CAPUT XXXVII.

De alio Auro potabilicum aquâ forti.

Accipe aurum optimum quod habere poteris, quod solvi debet in aquâ forti, & deinde evaporetur & abstrahatur aqua per Alembicum, non tamen debet omnino exiccari, quia esset sicut oleum. Postea superfundatur de aquâ mellis, quæ sit etiam distillata per Alembicum, ut ipsam materiam transcendat quatuor digitis. Ponatur ad digerendum quatuor diebus, & totidem noctibus in Balneo Mariæ. Postea aqua mellis iterum abstrahatur per Alembicum, deinde aliam aquam mellis impones & digeres, ut suprâ, & per omnia facies sicut in primâ vice fecisti, & scias quod remanet sicut oleum tenue, cum ipsâ aquâ mellis postea parum resideat. Deinde toties abstrahes aquam mellis, ut nulla sal sedo remaneat de substantiâ aquæ fortis, in quâ dissolutum fuit aurum, & quum per saporem mellis amaritudinem in linguâ percepseris, habeas aquam vitæ duodecies distillatam, in quâ nullum sit phlegma, & in eâ solves aurum, ut aqua aurum transcendat quatuor digitis, deinde benè luteur Distillatorium, in quod imposueris, cum luto forti, & ponatur in Balneum Mariæ donec solvatur. Potest tamen hoc citius fieri in fimo equino, & magis est naturalè quàm aliud, dum ponatur in Fixatorium sive Pellicanum. Deinde abstrahatur Aqua vitæ ab auro per Alembicum, ita ut aurum remaneat in fundo vitri, sicut quoddam oleum, vel butyrum, & hoc est ipsum Aurum potabile.

G 5

Quo

Quo quidem potest uti quilibet ægrotus in ele-
stuaris, vel cum vino. Aqua autem mellis, quæ
in prædixto auro funditur, fit hoc modo. Ha-
beas Cucurbitam, in quam impone ipsum mel
& quum mel ascenderit, aperias parum Alem-
bicum, & iterum residebit in fundum cucurbi-
tæ, & hoc fac toties, donec totum mel fuerit di-
stillatum. Primò ergò aqua est alba. Aliæ verò
post primam sunt bonæ ad calviciem, quia cum
caput ex ipsis inungitur, pili crescunt. Super
etiam bonæ ad ipsum aurum potabile, quia ab-
strahunt amaritudinem ex ipso.

Ad calvi-
ciem.

CAPUT XXXVIII.

De alio Auro potabili.

R Ecipe Aurum purum foliatum, teratur
cum sale communi præparato, & quum
fuerit tritum, iterum parum de sale addas, & be-
nè simul misceantur, & calcinentur in Furno re-
verberationis per quatuor aut quinque horas, fa-
ciendo bonam flammam ignis, deinde sinatur
frigescere. Lavetur postea cum aquâ dulci te-
pida. Postea ponatur in aquam sequentem ad
digerendum, per novem dies. Post hoc ipsa
aqua abstrahatur ab auro, & iterum superfun-
datur, & digeratur, & iterum abstrahatur, & hoc
semper fiat ita duabus aut tribus vicibus cum
lento igne. Postea super infundatur aqua fontis
pura, & iterum abstrahatur. Cave autem,
ne nimium siccetur aurum, quia in solutione
foret nimis asperum, & quasi inobediens
solutioni. Aqua verò supra nominata debet
sic

fic fieri : Recipe libras quatuor optimi mellis,
& bulliant super lento igne carbonum in ca-
psiâ ferreâ, & spuma semper tollatur, super in-
fundendo de aquâ fontis in altitudine duo-
rum digitorum. Deinde ponatur iterum ad
ignem donec spumescat, & iterum spumam
tolles. Postea fundes super ipsum mel albu-
mina quatuor ovorum optimè concussa & de-
purata, & sinas modicum bullire, semper ipsam
spumam tollendo, & quum benè bullierit,
per filtrum coletur. Post hoc ponatur ipsum
mel colatum ad lentum ignem, donec omnis
aquositas ab eo recedat, & post hoc ab ipso
melle distilletur, & hoc quod de ipso distilla-
veris, iterum duabus vel tribus vicibus distil-
letur, & quum post distillationem requieverit
octo vel decem dies, habebis aquam para-
tam. Quando autem ipsum phlegma de vi-
no vel fecibus abstraxeris, & quod feces ipsæ
inspissentur sicut mel,
ponatur in arenam, su-
per infundendo aquam
vitæ, ut emineat super
feces tribus digitis, &
putrefiat per octo dies
super Alembico cæco
tali.

Deinde iterum ab-
strahatur Aqua vitæ
per Balneū Mariæ. Po-
stea superfunde de pu-
rissimo phlegmate se-
decim aut decē & octo

G 6

libras.

libras, & ponatur in arenam frigidam per dies sex & crescent lapilli in ipsâ terrâ, qui debent postea lavari cum phlegmate, donec deputentur, deinde exiccentur parvo admodum igne. Postea super infunde eis aquam vitæ, ut super emineat tribus digitis, & post quatuor dies iterum abstrahatur per Balneum Mariæ, & hoc fiat tribus vicibus. Vltimò verò ponatur in arenam cum valido igne, ut Spiritus expellantur. Videbis quoque oleum venire, quod permittet exire in Receptaculum, donec fumus cesset, & terra erit satis calcinata. Illa autem aqua sic est utendum: Recipe terram calcinatam, super quam funde de meliori aquâ vitæ, quam poteris habere, digeratur sub Alembico cæco in Balneo per dies quatuor. Postea iterum abstrahere aquam vitæ sensim per collaturam, ita ut non coloretur de terrâ. Postea super infundatur alia aqua vitæ, & fiat ut prius, Et hoc toties facies, donec aqua non coloretur ultra de terrâ. Deinde pone ipsam aquam in Balneum Mariæ cum terrâ, & abstrahatur lentissimo igne, & in fundo Cucurbitæ invenies terram albam asperam, sicut est sal, quam iterum poteris solvere & coagulare ut prius ostensum est, donec satis aspera & subtilis videatur.

*Oleum
Solis.*

Oleum Solis fit hoc modo: Recipe Aquæ vitæ præparatæ libras quatuor, ducatos duodecim, qui solvantur in aquâ forti, super infundendo aquam frigidam, & convertentur in calcem, quam cum duplici pondere zuccari candidi teres, & inde lavabis cum aquâ dulci distillata, ut Zuccarum ab Auro abstrahatur. Et quum fuerit

dam per se fuerit exiccatum, una pars calcis debet teri cum
 , qui debentur partibus mastice præparati. & addatur
 nec deputat de Aquâ vitæ, ut fiat pasta, quæ ponatur in vi-
 nodum ignis, & accendatur, & ipsum vinum cum ma-
 itæ, ut liquet ab Auro separabitur per combustionem, &
 tuor dies ipsa calx in oleum vertetur. Hoc ergo Oleum
 riæ, & impone subtilissimè. Et si calx non fuerit tota
 natur in soluta, lavabis eam iterum cum Aquâ dulci, &
 expellentes cum mastice, & facies per omnia ut suprâ.
 mod per. Et si habet quandam nigredinem vel impuri-
 us cessat, debet lavari cum aceto distillato. Et quum
 aqua sic totum fuerit conversum in oleum, accipiantur
 natam, super partes duæ de terrâ albâ parata, & immiscean-
 quam ponitur cum prædicto oleo, ut fiat pasta, parum ad-
 cæco in Balneo aquæ vitæ. Deinde ponatur in Aquam
 um abstrahat præparatam, ad digerendum in Balneo per
 , ita ut maneat mensem, vel ultrâ, secundum quod videris
 undatur a solutione Solis citò vel tardè. *Fit autem solutio*
 oties facit *Solis hoc modo:* Recipe Auri puri boni *unc. semis,*
 errâ. De Mercurio benè abluti & purgati *unc. iij.* fiat a-
 Mariæ crassa. Postea Mercurius separetur ab Auro
 & in furno super cinericium, sicut fit apud Aurifabros, &
 asperam. Aurum ita remanet sicut quædam farina ci-
 ere & terrena. Post hoc cape salis Ammoniâci *unc. semis,*
 satis asperimponatur in aquam vitæ cum Auro calcinato,
 & stet in Balneo Mariæ digerendo per sex dies,
 quæ vitæ postea abstrahatur omnis humiditas cum calo-
 duodecim ignis primi gradus, & erit paratum. De-
 fundendum cape Aurum illud ita paratum, & impone
 n calcem in Cucurbitam vitream mundam, imponendo
 andi in Alembicum cum rostro, & omnia optimè lu-
 distillantur, funde super ipsam materiam parum olei
 Et quum illux, & distilletur in principio cum lentissimo
 fuerit

*Solis solu-
tio.*

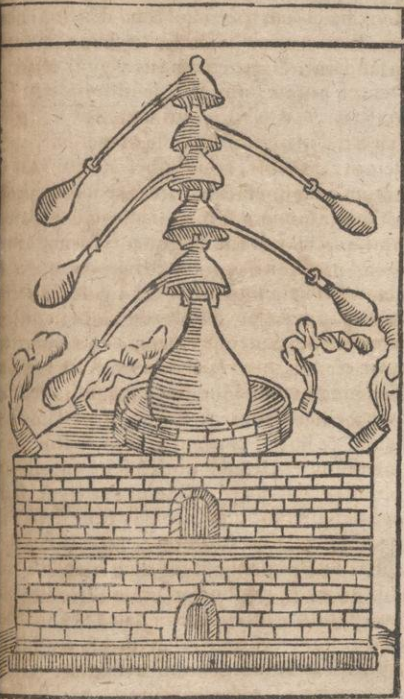
igne. Vltimò verò in validissimo, sicut fit ignis aquâ forti. Quo facto, aperi Cucurbitam, si aliquid in eâ remansit, fiat per omnia, ut præ, & hoc facies, donec nihil in vitro remaneat. Postea verò abstrahatur phlegma per distillationem, haud secus faciendo, & habebis optimum oleum ad Aurum potabile, & est bonum & pertum in multis.

CAPUT XXXIX.

De Auro potabili Solatili.

Aurum potabile volatile ad plurima conducens, fit hoc modo. Recipe de vino meliori quod habere poteris quantumcunque volueris, ponatur in vitrum cum collo longo, & claudatur sicut solet fieri cum sigillo Hermetis & postea putrefiat, & optime custodiatur, & frigeat, & ita permittes requiescere, donec acquiritur fecem, sicut facit acetum, & est citrinâ sinas itaque stare longius, donec tota recedat, & habebit albas venas, sicut si essent flammulæ ignis, & hoc fit communiter in spacio trium mensium. Deindè ponatur in cucurbitam optimè clausam, & distilletur cum igne, factum ex ligno sicco, in aquâ tepidâ, sicut fit in Balneo Mariæ, in tali Fornace ut hîc depingatur. Post hoc accipe libras duas huius materię distillatæ, & impone in eâ quindecim folia auri purissimi, & bulliat in Balneo Mariæ duodecim horis continuis, & vitrum sit optimè obstrusum cum signaturâ Hermetis, ut super dictum est. Deindè lentissimo igne distilletur & quod

o, sicut fit & quòd ignis non sit adhuc in primo gradu, &
 curbitam, hoc facto, quando tota materia est distillata, re-
 mania, ut soletur, & hoc appellatur Aurum potabile vo-
 ro remanente.

Forma
 furni vel
 vasis rati-
 ficationis.

CAPUT XL.

De alio Auro potabili.

FIt etiam Aurum potabile hoc modo: Recipe vinum rubeū spissū, distilletur quater. Postea recipe de tartaro calcinato, & superinfundatur, & putrescat horis viginti quatuor. Deinde omnis humiditas lentissimo igne abstrahatur, & videbis ipsum tartarū, quod prius erat albū, in nigredinem esse conversum, quod iterum calcinabis, donec albescat sicut nix, & iterum fiat putrefactio, sicut supra, & distillabis formā jam dictā, & ita septies calcinabis, & septies digeres, & septies quoque distillabis, modo & formā prædictis. Postea ponatur in Balneum Mariæ, imponendo folia Auri purissima ad placitum iterum distillando, & iterum superinfundendo, donec ipsa materia tota convertatur in oleum, quod est optimum Aurum potabile, pro hominibus bonæ valetudinis, ipsos in sanitate conservans.

CAPUT XLI.

De alio Auro potabili pretiosissimo.

SVnt Quidam recentiores Philosophi, qui Aurum potabile faciunt hoc modo: Recipe de vino rubeo vel albo quantum volueris, distilletur septies per cineres. Deinde congregentur omnes feces & distilla, collando ipsam Aquam, donec in spissitudinem mellis transeat, deinde superinfundes ipsam phlegma, & requiescat ita

tribus diebus, & totidem noctibus, & omnes
pilli in fundum secedent. Hoc facto, lava-
bis prædictos lapillos cum phlegmate, donec
purifient, deinde exiccentur, & imponantur
in Cucurbitam, super imponendo Alembicum
cæcum, & mittatur in Balneum Mariæ per tres
dies, & totidem noctes, super infundendo de
Aquâ vitæ in altitudine trium digitorum. Po-
stea paulatim coletur, ne vinum fiat turbidum,
& sic fac, quousque vinum nullum colorem ab
ipsis lapillis suscipiat. Vltimò verò abstrahatur
totum vinum à lapillis, ut ipsi toti sicci rema-
neant in vase. Quo facto, oleum ipsum aufe-
ratur per arenam ignæ valido, & hoc quod post
oleum remaneat in vitro, dicitur terra foetida,
quæ debet abjici, quia nihil valet amplius. Po-
stea ponatur Alembicus in cineres, & inuenies
lapillos dealbatos sicut nivem vel salern. Et vi-
num quod extraxisti ex lapidibus, quum can-
didi remanserant, servetur ad multiplicatio-
nem & fermentationem. Vltrà sal ipsum fer-
mentatum cum calce Solis & Lunæ imbibatur
cum Aquâ vitæ prius abstracta, & sint tres par-
tes Salis, & una pars calcis, ponatur sub Alem-
bico cæco, ad digerendum in Balneo Mariæ per
diem naturalem. Postea imponatur Alembicus
cum rostro, & distilletur. Hoc facto, iterum
superinfundatur vinum in altitudine trium di-
gitorum, ut supra dictum est, & digeratur iterū
sub Alembico cæco per diem naturalem, & ex-
trahe iterum distilletur, sicut prius fecisti, & hoc
toties, donec fermentum & terra in Receptacu-
& requi- lum transierint, & sint conversa in spiritum vel
in

*Quomodo
Spiritus
debent re-
duci in
corpus.*

*Oleū vir-
gineum.*

in substantiam aqueam. Si ergo hos spiritus vegeta-
lueris iterum reducere in corpus, ponantur in Balneo
Balneo Mariæ, & coagulabuntur in lac albumus, in quo
quod appellatur Lac virginium: est tamen distillatum
ferens ab eo lacte, quod supra vocavimus Oleum
plumbi. Postea iterum infundatur de aqua prædicta,
prædicta, & ponatur sub Alembico cæco, ad digerendum,
digerendum, & hoc tam diu fiat, donec totum convertatur
convertatur in spiritum volatilem. Aqua aqua prædicta
tem vitæ, quæ super hoc lac natat, distilletur in Balneo
Balneo Mariæ, & in fundo Distillatorij invenietur
verum Lapidem, & hæc appellatur transmutatio spiritus in corpus.
tio spiritus in corpus. De hoc ergo lapide accipe in quantitate
cipe in quantitate unius grani hordeaci, super Mercurij vini loti
Mercurij vini loti & purificati *unc. x.* cum fuerit hæc aqua
calefactus in Crucibulo, & videbis ipsum Mercurium
curium coagulari in verum Solem vel Lunam secundum
secundum primam fermentationem, & hoc poteris custodire.
teris custodire. Si verò non velis custodire, iterum de pulvere
rum de pulvere super imponentur, & convertetur totum in pul-
totum in pulverem, qui debet imbibiri cum ipsa aqua abstracta
aquâ abstracta à prædicto lapide, & hic est verus Lapis,
rus Lapis, si ipsi tincturæ super imposueris alium pulverem,
pulverem, & hoc potest augmentari in infinitum. Et si ipsa
tum. Et si ipsa aqua à lapide abstracta, desicceret in augmenta-
ret in augmentatione, poteris aliam bonam aquam vitæ loco
quam vitæ loco eius capere, quia nihil in hoc est discriminis.

CAPUT XLII.

De Auro potabili Vegetabili.

Est etiam aliud Aurum potabile, quod mirabiliter confortat humiditatem superflua in

s spiritus in homine, & fit hoc modo: Recipe de ipsa
 ponatur Quinta Essentia vini, ita extracta, ut suprà do-
 n lac albuimus, in quâ possit resolvi aurum, virtutem
 st tamen suam conservando, & hoc fiat subtiliter per
 avimus suam continuitatis cum humiditate balnei, &
 tur de aqua distilletur ipsa aqua igne lento, totam humidi-
 co catio- tatem ab ipsâ separando, & ita substantia auri
 donec remanebit in Distillatorii fundo tota sicca. Post
 Aqua hoc capiatur de illo vino, & distilletur per Alem-
 distilletur biem toties, donec non possit ultrâ comburi
 torij inter per diminutionem Sulphuris sui, semper quam-
 r transimulibet distillationem in quodlibet Receptaculum
 gò lapide suscipiendo, & cape de secundâ aquâ toties,
 deaci, donec nulla vena in ipso Alembico appareat,
 x. cum hoc & in hanc aquam projicies ipsam substantiam
 s ipsum Auri, & citissimè in aquam vegetabilem solve-
 vel Lunur, & hoc fit ex eo, quod Mercurius per Mercu-
 m, & hoc rium est rectificatus de ipso phlegmate, do-
 custodie nec videris ipsum non posse ultrâ comburi,
 & cõven- quod quum ita sit, cum primâ substantiâ auri
 bibi cum permiscebis, & tunc est vera Aqua vitæ sive Au-
 & hic est rum potabile. Hæc autem est prima aqua, ser-
 posuisti viens & proficua humano corpori. Recipe de
 ari in ita Aquâ vitæ, & ab ipsâ separabis omnem humi-
 tracta de ditatem per distillationem de Quintâ aquæ Es-
 m bonat sentiâ, quæ est Aurum purum, & hoc serva se-
 hil in hac gregarim, & in ipsam aquam vegetabilem im-
 ponas mellis cum savo suo partes tres, & hoc
 omne simul ponatur ad putrescendû in Balneo
 Mariæ per dies quatuor, Et hæc digestio debet
 fieri novē vicibus in Balneo, vel in fimo, quia ex
 hoc aqua rectificatur. Aqua secunda est hæc: Re-
 cepe Caponem vel Gallinam veterem, & quum
 omnia

Aqua
 prima.

- omnia ossa & superflua fuerint amota, carnis ipsa debet teri in mortario lapideo subtiliter. Deindè pones in Cucurbitam cum Alembico & Aquam ab eo distillabis in Balneo Mariæ.
3. hæc iterum debet segregatim custodiri. Aqua tertia est hæc, Recipe carnem de Gallina vel Capone, distilletur per cineres, omnem humiditatem lento igne abstrahendo, & cave, ne aduratur caro in Alembico, & hoc etiam segregatim custodies. Aqua quarta est hæc: Accipe de vino partes tres, ponatur super partem unam prædictarum carniū, ponaturq; in Cucurbita optimè ipsam claudendo cum Operculo vitreo, & lutando, deindè ponatur super cinerem, lento igne, per dies tres, postea distilletur per Alembicum, & aquam reservabis.
 5. Aqua quinta est hæc: Recipe totā substantiam Caponis vel Gallinæ, & totam substantiam humidam ab ipso separe per Alembicum, sicut prædictum est, & aquam quoq; reservabis.
 6. Aqua sexta est hæc: Recipe omnia ossa Caponis vel Gallinæ, pistentur minutim in mortario lapideo cum pistillo ligneo, & imponentur in Balneum Mariæ, postea verò super cineres, & distillabis, sicut prius dictum est, & hæc quoque debet custodiri.
 7. Aqua septima est hæc: Recipe de Aquâ tertiâ, de Aquâ quintâ, & de Aquâ sexsâ, distillantur simul per Alembicum, & optimè custodiantur. Rectificatio verò aquarū prædictarum, quæ sunt distillatæ per cineres, hæc est: Recipe de Aurum præparato, ut jam ultimò est dictum, & coaguletur, quia est naturale quiddam humidum, omni modo & calore, sicut si esset Auripigmentum.

um citrinum, & impone de Aquâ suâ primâ partem semis, & statim solvetur ab Aquâ ipsâ, & à tribus Aquis prædictis. Cape ergò in magnitudine unius cochlearis argentei, & optimè misceatur cum bonâ parte melioris vini quod habere poteris, & da homini phlegmatico, tempore hyemis, & mirabiliter ipsum in sanitate conservabit. Si verò homo sit cholericus, da ei cum Aquâ purâ. Melancholico verò cum jure caulium. Sanguineo autem non dabis de hâc Aquâ, sed dabis ei de hoc quod sequitur. Recipe de Aquâ aurea, cochleare unum, ponatur in vinum, & detur ei, & erit securus ab omni infirmitate. In Aestate autem debet administrari phlegmatico cum jure Gallinæ, in quo coctum sit petroselinum, Cholericus verò cum alio jure. Melancholico dabis, quum tempus exoptulabit, in magna ipsius operatione caloris vel frigoris. Si autem velis dare ægroto, dabis secundam partem Auri dissoluti in secundâ aquâ Caponis. Si sit Phlegmaticus, dabis ei medium cochlear cum duabus partibus aquæ, Et sic etiam debet dari Sanguineo. Cholericus dentur duo cochlearia de Aquâ tertia, & identidem fiat de Melancholico, & in tribus diebus ab omni infirmitate, etiam quantumvis sit magna & periculosa, liberabitur. Et quum ipsam Medicinam volueris dare cum aquis prædictis, interrogabis ægrotum, quo cibo maximè delectetur. Et licet sit ei contrarium, dabis tamen ei de illo, & de hac Medicina, in quantitate pisi, vel lentis magnæ: Hæc autem Medicina valet contra omnem infirmitatem naturalem vel accidentalem.

dentalem calidam vel frigidam. Et quum volueris peregre proficisci, talis medicina (si te cum velis portare) debet coagulari, & ponatur in vitrum, & quando volueris eam uti, præparetur in humiditate Auri potabilis. Quando igitur vegetabilia præparaveris, ut jam dictum est, accipiat unum vegetabile, & in quodlibet vitrum imponentur folia auri, optimè vitrum claudendo, ne possit evaporari, ponatur ad cinerem cum lento igne, & aurum solvetur in viginti duobus diebus. Si ergo velis facere aurum potabile, abstrahatur tota substantia aquæ ab auro cum lento igne, & aurum quod in fundo remansit, ponatur in Cucurbitâ in Balneo Mariæ, & solvatur in quatuor diebus naturalibus, & hoc est verum Aurum potabile, quod debet poni in parvam Cucurbitam, addendo aurum foliati *Enc. semis*, Mercurij abluti cum sale & aceto *Enc. 50.* & totum in octo diebus in verum Aurum convertetur. Et si velis hoc magis sublimare, recipe de Auro potabili, cui addatur de Mercurio septies sublimato cum vitreolo & sale communi, & iterum revivificato, & hoc debet poni per dies octo super cineres cum lento igne, & indurescet. Vna pars huius materię tingit centum partes. Et hoc etiam potest augmentari in infinitum.

CAPUT XLIII.

De ultimo Auro potabili.

Recipe de Auro affinato *Enc. semis*, malleatur subtilissimè, sicut fit quum deauratur, & scin-

scindatur in partes minutissimas, addatur de Mercurio depurato, & fiat amalgama, ponatur super lapidem marmoreum, & teratur cum tanto sulphuris quantum sufficit, vel melius, quantum amalgama ponderat. Et quum factum fuerit tritum, ponatur super prunas in Crucibulo, & statim comburetur. Quo facto, iterum teratur super lapide marmoreo, & iterum ponatur in tigillum, ipsum ad ignem collo- cando, donec rubescat, postea amoveatur Cru- cibulum, & inuenies aurum tuum optimè cal- cinatum in pulvere subtilissimo, sicut si esset pulvis croci. Ponatur postea in Furnum rever- rationis, & detur ei flamma, ut decet, & erit paratum. Postea lavetur cum aqua vitæ qua- ter distillata, & deinde exiccetur. De hoc pul- vere cape tantum quantum volueris, super in- cinde de aquâ vitæ rectificata tantum, ut ipsum pulverem excedat in altitudine trium digito- rum. Deinde ponatur in Circulatorium, & ponatur in Balneum Mariæ cum media parte horum lapillorum, & ipsum aurum solvetur in aquam croceam, ut etiam cutem humanam tingat in colorem rubeum. Exinde extrahes omnia Elementa, sicut prius dictum est, & quod- bet ab aëre optimè custodiat, quia habent virtutem, quàm exprimere non est possibile, & possibile esset, centesima pars indoctorum nō videret. Substantia enim aquea valeat ad omnes infirmitates, procedentes ex calore vel fri- gore. Valet etiam ad quamcunq; passionem stomachi, cordis, pulmonis, & omne venenum pellit, omnes materias supervacuas à pul- more

Vitæ aqua.

Potentia
Olei.

mone ejicit. Et si esset Apostema intra corpus ad om-
facile ex hac curatur, sanguinem purgat, vitium cre-
acuit, & omnia membra spiritualia a putrefac-
tione conservat. Oleum verò maximè produm
adolescentibus, ipsos enim conservat in robore
& venustate, dum eo in cibis utantur, sanguinem non finit putrescere, nec phlegma
minari, vel Choleram adurere, nec Melanch-
liam vigere, sanguinem & sperma multiplicat.
Et idè qui hoc oleo utuntur, sæpius debent
nas incidere. Et si aliqua membra forent laesa
diminuta, ipsa restituit, visum amissum recup-
rat, dum omni nocte per spaciū unius mensis supe-

Ignis eff-
cacia.

sis guttam unam in oculum imponis. Et aqua
mentum ignis ad omnia priora valet. Semper
facit adolescere, mortuos reviviscere. Senes
uti debent cum modico aquæ auræ, omnes vici-
gritudines senectutis tollit, & idè appellant, aliq-
Elixir vitæ, resolvatur ignis in aquâ vitæ, donec va-
habuerit colorem rubeum, & imponatur vitæ;
Mercurio fixo super lentum ignem, & ciussumari li-
solvetur. Postea adde tertiam partem Auræ, tantum
statim in corpus convertetur, & potest coagulari
lari cum modico aluminis. Quo factò, videbis, & est
ipsum in lapidem rubeum converti, & sic totum ele-
rum reviviscetur in humiditate & arsenico, sicutum
perfectum Elixir super ipsum Mercurium. Illud, caro
mentum verò terræ, si est benè rectificatum, quod longior
decet, per terram suam tribus vicibus, qualiter quod
vice ipsam resolvendo, & per Filtrum distillatum specie-
do, & iterum coagulando, tunc habebis suam
terræ. Si quoque ipsum tale Sal fieret fluxibundo Ale-
retinet tamen de Mercurio. Et si aqua illa fuerit
be-

Proprietas
Terra.

benè & justè rectificata, fixat omnes spiritus. *Fixio spirituum.*
 Valet ad omnes cicatrices, & vulnera curat, & carnes crescere facit. Et ita habes multas fortissimas faciendi Aurum potabile, quæ si ad placitum tuum non inuenies, boni consule obsecro. Nam si scires, in quo temporis spacio id congelantur, non mirareris, si forsitan quippiam inphlegma huius libri insertum reperireris.

CAPUT XLIV.

De Aqua Vita composita pro hominibus frigida complexionis aut regionis.

Scitis superq; nunc in superioribus capitulis de aqua vitæ simplici diximus: Restat nunc de composita aliquid elucidare, etsi non sit necesse. Sed quia ex varietate lector doctus mirum non modum afficitur, ideoq; non inconsultum deo apparetur, aliquid de compositâ disserere, cuius varias ex variis describemus vias componendi. Primo itaq; videndum est de eâ quæ debet adhiberi, & administrari hominibus frigide complexionis, aut partem habentibus à causâ frigidâ.

Poteris etiam ea uti in tempore & regionibus frigidis, & est hæc: Recipe zinziberis albi, cinamomi electi, cubebarum recentium, garyophyllorum mundatorum, nucis muscatæ, macis electi, cardamomi, zedoariæ, galangæ, piperis longi ana partes æquales. Conterantur omnia grosso modo, fundantur super unam partem specierum sex partes aquæ vitæ simplicis, ponantur in Cucurbitam longam, super imponendo Alembicum cæcum, & ponatur ad digestionem.

gerendum per dies 14. Postea distilletur in Balneo
 neo Mariæ cum lentissimo igne, feces iterum super
 per materiam distillatam fundantur, & iterum
 digerantur per octo dies. Sunt tamen aliqui qui
 non distillant per Alembicum, sed melius est
 per ipsum distilles. Et quum tribus vicibus distilla-
 stillatur, prima aqua, dicitur Aqua benedictæ
 Secunda, Aqua vitæ composita. Tertia verum
 Aqua Balsami. Aliqui etiam ad compositionem
 eius addunt foliorum salviæ, rutæ, castorei rosmari-
 centis, corticis citri, baccarum lauri, florum
 vendulæ, florum rorismarini *ana drach. 3.* Hæc
 omnia debent distillari cum speciebus supra
 ptis, & semper pro unâ parte specierum super
 funde sex partes aquæ vitæ simplicis. Hæc ergo
 aqua vitæ est bona ad omnes ægri tudines capi-
 tis, procedentes ex humore phlegmatico, dum
 sumatur tempore matutino in pondere *drachm. 2.*
 cum vini optimi *unc. 1.* Aliqui autem inungunt
 frustum panis in hanc aquam: Alii verò inun-
 gunt caput cum hujus aquæ *unc. semis*, adden-
 do aquæ Bethonicæ *unc. 1.* Sed cave, ne utaris
 ægri tudinibus & doloribus capitis, ex calore
 procedentibus, nisi alia medicina frigida admi-
 sceatur, quæ possit temperare caliditatem
 hujus aquæ. Valet etiam hæc aqua ad faciendum
 bonam memoriam, dum bibatur omni die sto-
 macho jejuno *drachm. semis*, mixta cum aqua
 Rorismarini, & debet cum eâ occiput illiniri,
 exiccari de fœmetipso. Valet etiam ad maniam
 dum capillos in capite tondas, deinde mada-
 cies pannos in hâc aquâ, mixta cum aquis ma-
 joranæ & rorismarini, & caput involues, & sem-

*Ad me-
 moriam.*

Mania.

ties mirabilem operationem. Valet etiam hæc Aqua vitæ composita ad paralyſim, dum membra ex eâ sæpius laventur, admixta aqua ſalviæ. Vel quòd bibatur omni die ſtomacho jejuno, admixta aqua ſlorum lavendulæ, & contra-citricæ & maculas faciei, & ad omnes ægitudines oculorum. Habet etiam mirabilem operationem in omni dolore dentium. Si etiam inſingatur ſeta vel peſtem in aquam prædictam, & pili ormentur cum ipſo, nunquam vel tardiffimè caneſcent. Et ſi ſit in capite ſcabies, totam depellit. Valet etiam contra vermes aurium. Confortat ſtomachum inſrigidatum, & ipſum calefacit, ſi bibatur cum vino, & ſtomachus ex eâ illiniatur. Surditatem aurium recuperat, ſi immittatur cum bombace. Vulnèra ex eâ lavata mirabiliter convaſcunt, & carnes putridas non ſinit creſcere. Si bibatur ſtomacho jejuno, valet contra omne venenum, & contra cancerum, & omnes fiſtulas, contra hydropiſim, & lapidem in veſica. Si etiam ſcœmina biberit hanc aquã ſtomacho jejuno, quæ non poſſit ex cauſa frigida concipere, ſtatim concipiet. Si ſcœmina non poteſt habere menſtrum, detur ei de aqua prædicta cum galanga & gentiana, vel madefaciat bombacem, & matricem cum eâ inungat. Si etiam hæc aqua ponatur ſuper piſces, carnes, aut alia cibaria, non corruptentur, neq; putreſcent, nec etiam à muſcis deſœdabuntur. Si vinum evaſerit acetofum, & de ſupràdicta aquã iofundatur, in priſtinam redit ſubſtantiam & naturam. Si zuccarum molle ex eâ madefiat, indureſcit. Si homo ex eâ illiniatur, valet

Paralyſis.

Facies.

Oculi.

Dentes.

Pili.

Vermes.

Stomachus.

Surditas.

Venenum.

Cancer.

Conceptrus.

Menſtruum.

Cibaria.

Vinum acetofum.

- Icteria.* contra Ictericam, & contra tremorem omnium membrorum, & contra foetorem oris & narium.
- Digestio.* Si homo non possit digerere cibum comestum, debet illinire pannum ex hac aqua, & ponere supra stomachum, quia mirabilem habet operationem. Si homo patiatur spasmodum, mandefaciat pannum, & super pectus ponat. Si aliquis habet dolorem iliorum, bibat de ea sapientius. Valet etiam contra morbum caducum, contra scrophulas faciei, & contra hæmorrhoidas. Albertus Magnus maximè laudat eam, propter miraculosas operationes, quas habet circa paralyfim.

CAPUT XLV.

*De Aqua Vita composita Friderici tertij
Imperatoris.*

R Ecipe aque vitæ simplicis rectificatæ libras 4. vini malvatici lib. 4. cinnamomi electi uncias 3. garyophyllorum unc. 1. zinziberis albi unc. 1. semis, uncis muscatæ unc. 1. macis unc. semis, zedoariæ unc. semis, galangæ drachm. 4. cubebæ, hyssopi ana unc. semis, radicis benedictæ unc. 1. salviæ, florum lavendulæ ana unc. semis, melissæ, iris, balsamithæ ana unc. 1. rosarum albarum unc. 1. semis, hæc omnia contundantur, & ponantur in Cucurbitam magnam, ubi possint intrare quindecim vel sedecim libras, addendo zuccari albi unc. 3. passularum, cum pinguium ana unc. 6. campohæ unc. 1. mis, aquæ rosarum, aquæ endyviæ, aquæ sambuci ana libras duas, ponantur omnia & oc-

in Cucurbitam, ipsam optimè lutando, & ponantur ad Solem diebus viginti, scilicet decem diebus ante festum sancti Iohannis, & decem diebus post eiusdem festum. Coletur deinde aqua, & distilletur per Alembicum, reservando in aliquo loco sicco. Et cave ne mulier menstruo-
sa ipsam aquam attingat. Dosis eius est in quantitate mediæ cochlearis. Valet mirabiliter ad stomachum frigidum, & totum corpus optimè in sanitate conservat.

CAPUT XLVI.

De alia Aqua Sita composita.

R Ecipe salviæ *uncias duodecim*, nucis muscatæ, garyophyllorum, zinziberis albi, granorum paradisi, cinnamomi *ana drach. 4.* olei laurini *unc. 1.* castorei recentis *drach. 1.* spicæ indicæ, roris marini *ana drach. semis*, florum roris marini *drach. 1.* foliorum rutæ *unc. 1.* foliorum maioranæ *drach. 1.* corticis *drach. 2.* hæc omnia debent esse recentia. Si verò non possint haberi recentia, vetera pulverisentur, super infundendo de vino albo optimo, quod habere poteris. Deinde ponantur in digestivo, ad putrefiendum per mensem: Hæc digestio fiat in Balneo Mariæ calefacto in primo gradu caloris. Postea in Balneo Mariæ distillantur per Alembicum. Et quæ fuerint distillata, iterum super feces fundantur. Tertiò verò distillantur per cineres, & optimè reserva in vitro benè clauso. Habet autem virtutes sequentes, Omnis cibus irrigatus ex eâ, saporem & odorem suum retinet. Vinum in

quo ponitur, facit saporosum, pestilentem aërem expellit, omnes ægritudines & defectus oculorum sanat, omnia vulnera ex eâ lavata curantur, hydropisim adurit. Valet etiam contra omnes dolores pulmonis, splenis, lienis, intestinorum, capitis, omnes maculas faciei tollit, fœtorem oris, narium, dolorem dentium mitigat, bonam digestionem procurat, laxat, sanguinem corruptum egerit, & memoriam mirabiliter confortat. Facit etiam juvenescere, & omnem tristitiam aufert. Valet etiam contra ictericitiam. Ilia quoque nimium simul contracta relaxat, cuprum in colorem argenteum tingit, omnem tremorem membrorum curat, balbutiem tollit, dentes perforatos amovet, vermes ex ventre expellit. Si etiam homo ab aspidē vel serpente esset vulneratus, & vulnus esset saniosum citissimè curatur, omnem strictionem peëtoris aufert, gravem anhelitum expellit. Valet etiam mirabiliter contra lapidem in vesica, tussim abigit, vocem sonorat, sterilitatem Mulierum infœcunditatem convertit, surditatem aurium recuperat. Omnia apostemata, ulcera, scabiem, & cætera id genus alia dissolvit. Lepram tollit, dum non sit inveterata, omnem tumorem gutturis & colli sanat. Et habet omnes virtutes Balsami naturalis, quia hominem mirabiliter in sanitate conservat. Qui autem

Lepra.

calidæ sunt naturæ non debent
ea uti, sed benè Phleg-
matici.

CAPUT XLVII.

De alia Aqua Sita composita.

Recipe pulveris diamargariti frigidi, pulve-
 ris diambræ, pul. diamus. dulcis *ana drach.*
 pulveris lætiæ gal. pul. diarhodon abb. pul.
 ma sandali *ana drach. 2.* pul. liberantis, pulveris
 electi, bezoardici *ana drach. 4.* Theriacæ magne
 Andromachi vel Galeni *unc. 1.* Mithridati opti-
 mi *unc. 1.* tormentillæ, diptami, pimpinellæ, ma-
 ricariæ, angelicæ, aristologiæ *ana drach. 4.* bo-
 larmeni præparati, terræ sigillatæ *ana unc. 1.*
 ravedfeni *drachm. 2.* spodii, rasuræ eboris *ana*
drach. 1. uncis vomicæ *numero 3.* aquæ vitæ re-
 stificatæ *lib. 6.* Ponantur omnia ad digerendum
 per dies octo, postea distillantur in Balneo Ma-
 riæ per Alembicum cum igne valido. Quum
 autem aqua fuerit distillata, imponatur Musci
 Alexandrini recentis, ambre bonæ *ana Scrup. 1.*
 Croci orientalis, in panno serico involuti, sed
 non debet teri *drachm. 2.* zuccari albi *libram*
semis, syrupi sticados *unc. 4.* syrupi liquiritiæ
unc. 2. cassiæ fistulæ recentis, noviter à canna
 extractæ *unc. semis*, unicorni *Scrup. 1.* Bolus
 autem armenus debet ita præparari. Recipe
 ipsum pulverisatum, & impasta cum aquis ace-
 tosiæ, rosarum ac lanaceti *ana partes duas*,
 aquæ scabiosæ, aquæ pimpinellæ, aquæ un-
 gulæ caballinæ *ana partem 1.* misceantur simul,
 fiat pasta cum bolo armeno, & exiccetur, dein-
 de teratur, & cum aquis prædictis iterum im-
 pastetur, & hoc fiat tribus vicibus, terendo, &
 iterum impastando, & sic habebis bolum

Contra pe-
stem.

armenum præparatum. Hæc aqua mirabilissimam operationem habet contra pestem (sicut in multis est expertum) si detur cum aquâ scabiosâ, aquâ acetosâ, aquâ ungulæ caballinæ. Habet etiam maximam vim ad curandum omnes dolores capitis, laterû, & renum, qui procedunt ex aliquâ corruptione sanguinis, purificat etiam pulmonem, cor confortat, & ab eodem omne venenum expellit, juvenes tamen, qui hæc quadragesimum annum nondum excesserint, id non debent uti hæc aquâ sæpius, sed rarissime propter nimiam caliditatem ipsius.

CAPUT. XLVIII.

De alia Aqua Vita composita.

R Ecipe Aquæ vitæ ter distillatæ lib. 4. cinnamomi electi, zinziberis albi, nucis muscatæ ana drachm. 4. duos ducatos auri finissimi omnia imponantur in vas stanneum, undique benè clausum, per dies quatuordecim.

Postea distilletur tribus vicibus per Alembicum in Balneo, & usui reservetur. Valet hæc aqua ad omnes infirmitates mitigandas, dum patiens eo utatur omni mane, & omni sero, senem facit juvenescere. Habet quoq; alias virtutes innumerabiles, ideòq; maximè à Medicis æstimatur.

CAPUT. XLIX.

De alia Aqua Vita composita.

R Ecipe Aquæ vitæ simplicis semel distillatæ lib. 4. garyophyllorum, zinziberis albi, rosmarini, rissma-

Rorismarini *ana unc. semis*. Species hæc debent pul-
verisari grosso modo, ponantur postea in ipsâ
aquâ ad putrescendum in fimo equino, per dies
octo in digestivo undiq; benè lutato. Postea di-
stilletur per Alembicum in Balneo Mariæ. Quo
facto iterum super feces fundatur, & secundariè
distilletur, & tertio quoq; fermentetur & distil-
letur modis & formis suprâdictis, & erit præpa-
rata. Hæc aqua valet ad omnes defectus homi-
nis, & dolores præcedentes ex frigidityte. Valet
etiam contra omnes dolores pectoris, ventris, &
stomachi. Et si homo pinguis velit libenter ma-
crescere, omni die stomacho jejuno de hâc aquâ
sumet. Si verò homo macer velit impingue-
scere, omni die hanc capiat cum zuccaro immi-
xto, & duobus mensibus peractis, videbis ope-
rationem eius.

CAPUT. L.

De alia Aqua Sita composita, quâ utebatur
quidam Comes Palatinus.

Recipe salviæ recentis *unc. i. semis*, nucis mu-
scatæ *unc. i. semis*, macis electi *unc. i.* zinz-
beris albi *unc. i. semis*, granorum paradisi *drach.*
6. cinnamomi electi *unc. i. semis*, zedoariæ, ga-
langæ *ana unc. semis*, camphoræ, ravedseni *ana*
drach. 2. Rorismarini *unc. i. semis*, lavendulæ,
maioranæ, rutæ *ana unc. i.* florum camomillæ
unc. semis, matricariæ *drach. 2.* seminis feniculi
unc. i. semis, rosarum rubearum *Manipul. i.* be-
thonicæ *unc. i.* abrotani *drach. 4.* castoris recen-
tis *drach. i.* spicæ indicæ *drach. 2.* macropiperis

H 5

unc.

unc. 1. olei lauri drach. 2. Aquæ vitæ unc. 1. semis,
mentæ & mentastri ana drach. 2. Omnia pul-
 verisanda pulveriscentur, & secanda debent leca-
 ri, & contundenda contundi, ponantur omnia
 in Cucurbitam cum collo stricto. Postea super
 infunde melioris vini quod habere poteris li-
 bras octo, in vitro optimè clauso, sepeliatur cir-
 citer terram per dies triginta, deinde amoveatur,
 & ponatur in aliam Cucurbitam, super impo-
 sito Alembico rostrato, & distilletur in Balneo
 Mariæ tribus vicibus, semper materiam distilla-
 ram super feces fundendo. Quartò verò quum
 volueris distillare, addè folia salviæ recentis
 quantum vis, & quum fuerit distillata, usui re-
 servetur, & quantò vetustior est, tantò est me-
 lior, & poteris ea uti, quando volueris, quia in-
 numerabiles habet virtutes.

CAPUT. LI.

*De alia preciosa Aqua Vita com-
 posita.*

R Ecipe salviæ *libram semis*, origani, Ylopi-
 saturciæ, radiceis pimpinellæ, radiceis vale-
 rianæ, absinthii *ana drach. 2. rutæ, radiceis bistor-
 tæ, radiceis petroselinii ana unc. 1. semis, zuccani
 rosati drach. 4. radiceis benedictæ, radiceis poli-
 podii, radiceis tormentillæ ana drach. semis, toril-
 marini, petroselini, cerisfolii, lavendulæ, maio-
 ranæ ana unc. semis, rosarum rubearum, rosarum
 albarum ana unc. 1. semis, granorum juniperi
 drach. 4.* hæ species debent poni in primâ distil-
 latione, post autem distillationem primam, ma-
 teria

materia distillata iterum super feces fundatur, ad-
 dendo sequentiâ. Recipe zinziberis albi, corti-
 cis citri, nucis muscatæ, macis, galangæ, calami
 aromatici, coriandri præparati, zuccari candidi
ana unc. semis, garyophyllorum, cinnamomi
 electi *ana drach. 6.* cubebarum recentium, car-
 damomi minoris, macropiperis, malanopipe-
 ris, zedoariæ, baccarum lauri, tyriacæ magnæ
 Andromachi *ana drach. 2.* cimini, carui, dipta-
 mi albi, reupontici, malorum granatorum *ana*
drach. 2. anisi *unc. 1. semis*, granorum paradisi,
 croci orientalis, ravedseni *ana drach. 1.* mellis
 optimi *libram semis*. Et quum omnia fuerint
 distillata, imponantur sequentia, & iterum co-
 lentur absq; ulla distillatione, quia omnem vim
 amitterent, & sunt hæc. Musci Alexandrini re-
 centis, ambræ bonæ *ana Scrup. semis*, campho-
 ræ *drach. semis*, zuccari albi *unc. 1.* Hæc aqua de-
 bet ita distillari: Recipe libras duodecim Aquæ
 vitæ rectificatæ, in quâ imponantur radices &
 herbæ quæ sunt substantiæ grossæ, & ponantur
 in vitrum optimè clausum, digerantur infimo
 equino per dies quatuor, postea distillentur in
 Balneo Mariæ, addendo post hanc distillatio-
 nem species ruditer pulverisatas, & ita dimittas
 stare per dies octo, deinde iterum distilletur.
 Vltimò verò quum omnia fuerint distillata, im-
 pones Muscum, Ambram, Camphoram, Zuc-
 carum, quæ nullâ distillatione egent, quia
 odor ab ipsis tolleretur per distillationem. Et
 nota, quòd in omni distillatione Alembicus un-
 dique cum panno madefacto ex farinâ & albu-
 mine ovorum debet involvi, alioqui materia

distillanda evaporaret. Debet autem sumi hoc modo: Quinque vult ea uti, vel matutino tempore, vel serotino, in potu vel cibo, accipiat partem unam de mica panis, & superfundat tres vel quatuor guttas aquæ prædictæ, & mirabiliter confortabit cerebrum. Omnes etiam ægritudines in capitis & totius corporis citissimè tollit. Aufert etiam omnes superfluitates totius corporis, sive ex frigidityte procedant, sive ex calore. Omnia membra totius corporis optimè conservat. Iuveniles venes qui nondum trigessimum annum excesserint, rarò debent ea uti, nisi sint in aliquâ infirmitate constituti. Qui verò sunt trigessimarii, possunt ea uti omni die, & quantò magis homo est senex, tantò magis eà utatur, quia calor humanam virtutem naturalem mirabiliter confortat, ita etiam ut homo cum iusto vitæ regimine possit pervenire ad terminum sibi prædestinatum. Nam habet virtutem & efficaciam omnium aliarum Medicinarum, & poteris ea uti, omni pastu, sumendo quatuor vel sex guttas in alio vino. Hæc est vera Aqua vitæ, quæ habet odorem, saporemq; excellentiorem omnibus aliis. Est enim certissimum ex probatione multorum doctorum Esculapij artis, solo odore huius aquæ, hominē ab aëre polluto non posse inficari. Idèq; cōsulunt, tempore pestifero debere sumi omni die, antequàm quis egrediatur domum. Nulla est enim Medicina, quæ calorem naturalem magis sustentet, quàm hæc aqua vitæ. Habet quippe proprietatem cum ipsâ naturâ, idèque in sanguinem vel calorem naturalem convertitur. Et quacunq; die aliquis utatur eà, securus

est, eâ die non posse habere paralytim, pestem,
 vel morbum gallicum. Optimam virtutem ha-
 bet confortandi cerebrum, calviciem capitis ex-
 pellit. Si quoque aliquis haberet caput immu-
 nabile, dum ex scabie, vel aliâ impuritate, cû dictâ aquâ
 debet inungi. Valet etiam contra omnem flu-
 xum cerebri, & contra syncopim. Omnia apo-
 stemata sanat, dum pannus ex eâ madefiat, &
 super imponatur. Epilepsiam curat, dum bom-
 bacem in eâ intinctum, in nares mittas, & pul-
 verem cum eâ inungas, tremorē omnium mem-
 brorum tollit, juventutem cōservat, faciem pu-
 trificat, omnes rugas expellit, omnes deniq; ma-
 culas faciei aufert, obscuritatem visus clarificat,
 oculos sullantes curat, dum ex eâ illiniantur. Si
 quoq; super oculos imponatur, omnes agri-
 tudines eorum sanat, & quum tempora ex eâ illi-
 nis, omnes malos humores expellit. Si autem
 in ipsâ de succo Chelidonizæ, vel de
 succo Rutæ, omni oculorum tenebrositati opi-
 culatur, dum duas aut tres guttas in oculum
 imponas, Vermes aurium interimit, tinnitum
 ex frigore procedentem sanat, & omnem
 surditatem tollit, dolorem dentium mitigat, Si
 etiam aliquis ea utatur cum succo solatri, & pul-
 vere lapidis Emathitis, curat omne sputum san-
 guinis. Paralytim curat, si ex eâ tempora illinie-
 ris, & super linguam imposueris. Tollit etiam
 balbutiem omnem, dando omni hebdomada
 duabus aut trib. vicibus de pillulis foetidis. Sunt
 namq; multi experti Medici, qui censent, ipsam
 ferre optimam opem mutis, si Thyriaca ei ad-
 misceatur, & per annum integrū detur patienti,

sumendo tamen alias medicinas, ad hoc accommodatas: Quicumque etiam ex eâ fuerit illinitus, nullorum intestinorum dolorem percipiet, calorem naturalem fovet, sanguinem mundificat, omnes quoque opilationes pectoris adimit, spleni, pulmôni, lieni ac renibus mirum in modum confert: Omnes quoque vias totius corporis humani abstrusas referat, si batur, & aliquis se ex eâ unxerit: Valet etiam contra omnes dolores stomachi, præcipue contra ipsum phlegma in ipso inveteratum. Tollit quoque rabiem, quæ fit in lateribus ventris ex frigore. Omne apostema curat, hydropicos sanat, hemorrhoidas expellit, dum loca ipsa ex eo ungantur. Quicumque vult à podagra vel Chyragra curari, primò optimè debet purgari, Postea bibat de hâc aquâ & loca podagrosa vel chyragrosa ex eâ madefaciat. Est etiam summa & præstantissima Medicina ad omnes defectus humani corporis ex humore vel frigidityte provenientes. Habet quoque ad omnia membra corporis divinam operationem, quia est Medicina Medicinarum.

Podagra
vel Chy-
ragra.

CAPUT. LII.

De alia Aqua Vita composita bona.

Recipe Therebyntinæ depuratæ unc. du. decem, lavetur optimè cum vino albo, accipe deinde mellis etiam depurati cum vino albo, lib. 3. misceantur optimè insimul, Postea adde Aquæ vitæ optimè rectificatæ lib. 4. ponantur

antur in Cucurbitam. Postea accipe herbas
 infra scriptas optimè scissas, imponentur ad
 prædicta per octo dies, optimè claudendo vi-
 trum, ne evaporet, postea distillabis cum maxi-
 mâ diligentia in cineribus: Sunt autem hæc
 herbæ, Buglossæ, Boraginis, Melissæ, Salviæ, La-
 vendulæ ana Manipul. 1. Ysopi, Florum camo-
 millæ, cardibenedicti ana Manipul. semis. Rorif-
 marini Manipul. 2. Arthemisiæ Manipul. semis.
 Et quando fuerint distillata, addes hæc sequen-
 tia optimè pulverisata, & ponantur ad digerenda
 in infimo equino per dies octo, aut in Bal-
 neo per dies tres. Et sunt hæc, quæ debent
 addi: Ligni aloes, Xilobalsami, Sandalorum
 Cistii, Calami aromatici, Sticados arabici, Se-
 minis citri, Sileris montani, cimini ana drachm.
 Macis, Nucis Muscatæ, Cinnamomi electi,
 Caryophyllorum, Galangæ, Cubebarum re-
 centium, Zinziberis albi, Macropiperis, Croci
 orientalis, Granorum paradisi, Cardamomi
 minoris ana drachm. 3. Squinanti drachm. se-
 mis, Coriandri præparati, Granorum junipe-
 ri, Baccarum lauri, Iris florentiæ ana unc. se-
 mis, Bistortæ drachm. 6. Catapuciæ, Seminis
 feniculi ana unc. 2. Liquiriciæ, Visci quer-
 cini, Seminis anisi ana unc. 1. Amygdala-
 rum mundatarum, passularum recentium ana
 lib. 1. Accipiatur vitrum seu distillatorium,
 in quo est materia, & ponatur in cineres opti-
 mè lutando, fiat lentus ignis per horas qua-
 tuor. Quumque videris, nullam aquam claram
 egredi in Recepraculū, ignis debet augmentari,
 & aliud

& aliud Receptaculum anteponi, semper omnia optimè lutando, & tam diu distilletur donec exeat Aqua citrina, quæ debet segregatim custodiri. Tertiò verò quando videbis distillari Oleum nigrum, iterum anteponas aliud Receptaculum, & in hoc oleum recipiatur, donec sit totum distillatum, & in alio vitro custodias. Aqua verò prima debet ita præparari, imponendo in ipsam Muli Alexandrini recentis Ambix bonæ *ana drach. i.* Foliorum auri *Scr.* *r.* Sunt etiam aliqui, qui addunt plurimum dani nisi *unc. i.* Quicumq; ergò voluerit omnia membra sua confortare, accipiat vini malvatici *unc. i.* addendo cochlear plenū aquâ primâ, miscantur simul donec albescant sicut lac, deinde bibantur stomacho jejuno, abstinendo duabus horis integris à cibo post sumptionem potus, & confortabit mirabiliter totum corpus. Si verò vellet ea uti pro dolore capitis, accipias unum cochlear plenum aqua prædictâ, cum aquâ Bethonica *unc. i.* Ad pulmonem valet, si accipiatur cum aquâ mori, vel aquâ Salviæ, & hoc tempore hyemis. In æstate verò accipe aquæ Endyviæ *unc. i.* & cochleari, de aquâ prædictâ. Ad pectus, & ad tussim frigidam, procedentem etiam ex catarrho: accipe aquæ Ysopi, vel Boraginis, vel Fentuculi *unc. i.* misceatur cum aquâ prædictâ. Ad thor: habeas aquæ Buglossæ, vel Boraginis *unc. i.* semis, & totidem de prædictâ aquâ, & tantundem etiam de aquâ Melissæ, misceantur in simul, & bibantur stomacho jejuno. Ad stomachum accipiatur aquæ absinthii vel mentæ *unc. i.* cum aquâ bonæ cochleari uno, & sumatur ut supra.

Ad pulmonem,
pectus,
tussim, &
cor.

Stomachus.

Ad pulmonē accipiat^r aqua Pastinacæ vel Po-
 podii, cum aquâ suprà dictâ, & utatur ut suprà.
 Ad splenem: recipe aquam Buglossæ, vel aquam *Splen.*
 Tamarisci, cum aquâ ut suprà. Ad vertiginem *Vertigo.*
 capitis, & ad paralyſim: recipe aquam Peoniæ, de *Paralyſis.*
 herba, vel radice herbæ perforatæ aquam, cum
 aquâ ut suprà. Ad lapidem in vesica, accipia- *Lapis.*
 tur aqua Pastinacæ vel Raphani in quantitate
 ꝑnc. j. & duo cochlearia de aqua suprà dictâ. Ad
 strangu-
 riam: accipe aquam Nasturcii vel Petro- *Strangu-*
 selini, & Saxifragiæ in quantitate ꝑnc. j. cum *ria.*
 cochleari pleno aquæ suprà scriptæ. Ad nimia
 menstrua: recipe aquæ Plantaginis vel aquæ *Menstruū*
 Solatri, bibatur manè & serò, cum uno coch-
 leari aquæ prædictæ. Ad menstrua evocanda,
 accipiat^r aquæ Arthemisiæ, vel Seminis eius
 ꝑnc. j. & aquæ suprà dictæ cochlear unum, bi-
 bat eo tempore quo debet habere menstruum.
 Ad pericula mulierum ex obstetricibus perve- *Pericula*
 nientia, vel ex frigore, ut parere non possint: ac- *Matricis.*
 cipiat^r aquæ Valerianæ, vel Bethonicæ, vel Ro-
 sarum sylvestrium ꝑnc. j. & aquæ prædictæ co-
 chlear unum, & bibatur matutino tempore, sto-
 macho jejuno. Ad matricem, accipe aquæ ma- *Matrix.*
 tricariæ ꝑnc. j. aquæ prædictæ ꝑnc. semis, biba-
 tur ut suprà. Ad oculos: recipe aquæ Feniculi, *Oculi.*
 aquæ Eufraſiæ an. ꝑnc. semis, aquæ prædictæ
 drach. j. bibatur ut suprà. Ad maculas faciei: *Macula*
 recipe aquæ Florum fabarum, vel aquæ Pimpi- *Faciei.*
 nellæ ꝑnc. j. Aquæ primæ ꝑnc. semis, miscean-
 tur, & matutino & serotino tempore faciē cum
 his lavet, & omni hebdomada bibat de eâ, cum
 aquâ Endyviæ, duabus vel tribus vicibus. Se-
 cunda

cunda verò Aqua est Citrina, & tertia, quæ
sicut oleum nigrum, optimè valet ad fistulas,
alias plagas, & habetur loco Balsami.

CAPUT LIII.

De alia Aqua Vita composita.

Recipe mellis optimi *libram unam*, Aqua
vitæ distillatæ, quater *lib. j. semis*. Ligni
loes *drach. iij.* Gummi Arabici *drach. ij.* nucis
muscata, galangæ, cubebæ recentium, cinna-
momomi electi, macis, garyophyllorum, spica
nardi *ana drach. iij.* musci Alexandrini recentis,
ambriæ bonæ, *ana scrup. j.* Omnia pulverisen-
tur grosso modo, ponendo omnia in Cucurbitu-
la vitream ad digerendum in fimo equino per
dies octo. Postea distillantur in Balneo Mariæ
cum lento igne, & sic etiam habebis optimam
aquam vitæ compositam, ad multas ægitudi-
nes excellentem.

CAPUT LIIII.

De alia Aqua Vita composita.

Recipe Garyophyllorum, Macropiperis, gra-
norum paradisi *ana drach. ij.* nucis musca-
tæ, *drach. Sj.* macis, *Snc. j.* Cinnamomi electi,
zinziberis albi, galangæ, *ana drach. iij.* florum
lavendulæ, Basiliconis, *ana Snc. j.* Salviæ, *Snc.*
semis, florum Rosimarini, Mentæ, Polipodii,
Ylopi, *ana drach. ij.* Balsamitæ, *Snc. j.* Ligni aloes,
Snc. j. semis, musci Alexandrini recentis, *scrup.*
j. semis. Hæ herbæ debent exiccari, Postea super
infun-

fundantur sedecim libræ aquæ vitæ benè re-
 ficatæ, digerantur in fimo equino per dies
 quatuordecim, postea per Alembicum distillen-
 tur in Balneo Mariæ, & in phiala benè clausa
 citimè custodiantur.

CAPUT LV.

*De alia Aqua Vita composita, qua valet ad
 Paralysem & Vertiginem Capitis.*

Recipe Salviæ recentis, *Unc. ix.* florum la-
 vendulæ, *Unc. iiij.* Ysopi mentæ, ana Manip.
 Gayophyllorû, nucis muscatæ, cinnamomi
 recti, zinziberis albi, granorum paradisi, ze-
 aini Cuckurariæ, galangæ ana *Unc. semis*, calami aroma-
 ti, *Unc. j.* granorum juniperi, *Unc. j.* granorum
 conizæ, *Unc. semis*. vini albi optimi, *libras octo*,
 digerantur in fimo equino per dies octo, vel in
 Balneo Mariæ per dies quatuor. Postea distille-
 tur per Alembicum, & usui reservetur in vitro
 citimè clauso. quia habet mirabilem operatio-
 nem contrà omnem Paralysem & vertiginem
 capitis.

CAPUT LVI.

*De alia Aqua Vita composita valde
 pretiosa.*

Liqui nostrorum Medicorum Germano-
 rum fecerunt prænobilem & excellen-
 tem Aquam vitæ, in quâ multas operationes
 regias experti sunt ad confortandum, & ab
 infirmitudinibus præservandum totum cor-
 pus humanum, præcipuè Caput, Cerebrum,
 & alia

& alia interiora capitis mala, ex humiditate frigida, & ad exhilarandum instrumenta animæ, quinque sensuum. Confortat etiam miraliter quatuor membra principaliora, unâ cunctis renibus, & omnibus intestinis. Procurat quædam optimam digestionem in stomacho, & dat mirabilem virtutem omnibus membris exterioribus, ex solo odore, dum accipitur una pars huius aquæ, & duæ partes aquarum Salviæ, Endivivendulæ, Rorismarini ana, misceantur simul, & madefiat spongia, cum quâ tempore maturum & serotino membra ungantur, & semetipsus fricentur. Aut si etiam tres vel quatuor guttas cyathum plenum vino ponas, & bibatur ante

Ad caput

ingressum Prandii vel Cœnæ. Valet etiam ad confortandum caput: Recipe ergo huius aquæ vitæ compositæ drach. j. cum aquâ Bethoniæ Postolæ semis, bibatur omni manè & sero, vel inter biattinge panem in ipsam aquam, & omni die stomacho jejuno edatur tribus horis ante prandium

Cerebrū.

Memoria

Pectus.

Ad cerebrum & memoriam: Recipe huius aquæ panis drach. j. aquarū Rorismarini, Maiorana ana semis, utatur modo prædicto. *Ad Pectus:* Recipe huius aquæ drach. j. aquæ Ysopi & Capilloræ ana Veneris an. drach. ij. utatur modo prædicto.

Cor.

Cor: Recipe huius aquæ drach. j. aquæ Boraginis & Buglossæ an. drach. ij. utatur modo prædicto.

Stomachus.

Pulmo.

Ad Stomachum: Recipe aquæ huius drach. j. aquæ Absinthij, & mentæ an. drach. ij. utatur modo prædicto. *Ad pulmonem:* Recipe aquæ huius drach. j. addendo aquæ Ciceris & Tanaceti aquæ an. drach. ij. utatur modo prædicto.

humiditate prædicto. *Ad Splenem:* Recipe huius aquæ *Splen.*

la & expellat. *drach. j.* aquæ Thamaricæ & Scolopendriæ *an.*

ta anima. *ij.* utatur formâ & modo prædicto. Si vero

etiam multis ea uti ad omnia membra corporis con-

tora, una sortanda, utaris huius aquæ parte *j.* cum vini

procurationibus *iiij.* Aqua autem debet fieri hoc modo:

cho, & d. Recipe pulveris Diamargariti frigidi, pulveris

bris extenarodon Abbatis, secundum Nicolaum, pul-

ur una panis Diambæ, secundum Mesue, Dianthos

m Salvia, secundum Nicolaum, pulveris lætitie Galeni

antur *libras. drach. ij.* Cassiæ fistulæ recentis, noviter à

spore manna extractæ, zuccari candidi *an. Snc. semis,*

semetipsum, deliquiritia *Snc. j.* Syrupi ficados *Snc. se-*

tuor gummi, florum Rorisinarini *drach. j.* musci Alexan-

& bibatur *vin. scrup. j.* Super his speciebus fundantur

Valerianicæ duæ aquæ vitæ simplicis, optimè rectifi-

gò huius aquæ per ternam distillationem in Balneo Ma-

quâ Bethæ. Postea iterum distilletur in Balneo Mariæ

& sero, per Alembicum cum lentissimo igne, ita ut nu-

& omni dies unum, duo, tria, usque ad septem, ante-

is antequam unâ guttâ distilletur, & muscus debet li-

cipe humectari in panno serico rubeo, & suspendatur ad

iora in aliam ubi est prædicta Aqua vitæ distillata, &

ad prædictum non debet extrahi, donec aqua duret. Sunt

ij. & Caputamen aliqui, qui putrefaciunt cum speciebus

o prædictis aquæ Buglossæ *libram Snam*, aquæ

j. aquæ Melissæ *lib. semis*, aquæ Basiliconis *Snc. iiij.*

atur modo aquæ Rorisinarini *Snc. ij.* & postea

distillant in Balneo

Mariæ.

CAP.

CAPUT LVII.

*De alia Aqua Vita composita, omnium
aliarum pretiosissima.*

VT ergò bonum finem operi nostri
ponamus, rarissimam secretissimamque
aquam vitæ declarabimus, quæ est quodam
modo coelestis operationis, & fit hoc modo.
Recipe salviæ recentis cum floribus suis, Rosæ
marini, darseni, zinziberis albi, garyophyllorum
nucis muscatæ, granorū paradyli, galangæ, cardamomi
aromatici, macropiperis, zedoariæ, *ana drach. j.*
semis, macis cardamomi junioris, cubebarum
recentium, foliorum rutæ, foliorum maioran
florū lavendulæ, rosarum rubearū, *ana drach. j.*
tyriacæ Galē. vel Andromachi, mithridati opopon
mi, *ana drach. j. semis*, olei laurini, corticis casia
florum Buglossæ, florum Boraginis, florum
rismarini, ostrucii, angelicæ, reupontici, granorū
juniperi, mentastri, mentę, matricariæ, *ana drach. j.*
sem. castorei recentis, verbenæ cum floribus
bethonicæ, ligni aloes, xylo Balsami, carpobalsami,
mi, spicæ Indicæ, visci quercini, granorū peoniæ,
ana drach. j. rauesdeni, camphoræ, seminis
demonis, radicis peoniæ, polii cum floribus
seminis basiliconis, seminis feniculi, deronici
Croci orientalis, *ana drach. semis*, ambre bonæ
musci Alexandrini recentis, *ana scrup. sem. aqu.*
vitæ ad minus septem vicibus distillatæ. *lib. i.*
Omnia sequentia debent poni cum aqua vitæ
ad digerendum in Balneo Mariæ, per dies quatuor,
tuor, & totidem noctes. Salvia, Rosmarini

nata, maiorana, lavendula, rosæ, mithridatum,
 tyriaca, oleum laurinum, Buglossa, Borago,
 ostrucium, angelica, reuponticum, grana juni-
 peri, mentastrum, menta, matricaria, verbenæ,
 betonica, polium, castoreum. Et quum fuerint
 putrefacta, distillentur in cinere per Alembicum
 igne lento, ita ut possis numerare unum, duo,
 tria, antequâ gutta distillet. Quum verò omnia
 fuerint distillata, impone cinnamomum, gaiyo-
 phyllos, macein, nucem muscatam, grana para-
 disti, galangam, calamum aromaticum, piper
 longum, zedoariam, cubebas, cardamomum, li-
 gnum aloes, cortices citri, carpobalsamum, xylo-
 balsamum, spicam nardi, viscum quercinum, ra-
 dicem peoniæ, & grana ipsius, coriandrum præ-
 paratum, semen basiliconis, semen uvæ dæmo-
 nis, deronicum K. Hæc omnia debent pulveri-
 fari grosso modo, ponantur in aquâ distillatâ, &
 insimul digerantur per dies quatuordecim, po-
 stea iterum distillentur in Balneo Mariæ per
 Alembicum, postea addas camphoram, reubar-
 barum, crocum, ambram & muscum. Si au-
 tem velis habere aquam adhuc meliorem, ad-
 des pulveris diamargariti secundum Nicolaum
 diapliris cum musco secundum Nicolaum diar-
 podon abbatis, diamuisci secundum Mesue: pul-
 veris diambriæ *ana drachm. i.* pulveris electuarii
 cum gemmis, pulveris lætitiæ Galeni, pulveris
 ligni aloes *ana drachm. semis*, addes quinde-
 cim aut viginti ducatos optimi auri, cum zuc-
 cari albi *libra semis*, & sint tribus diebus in Bal-
 neo Mariæ, ita ut aqua Balnei sit tepida, postea
 distilletur per Filterum in vitris retortis, Et unum
 vitrum

vitrum debet stare altius quàm aliud. Scindatur
tur parvæ formulæ de Filtro & impendantur

& per ipsas materia distilletur, vitris optimè lu-
tatis ut nihil ex eis possit evaporari, Et hæc dis-
tillatio est excellentissima inter omnes alias.
Sunt aliqui Medicorum, volentes confortare
stomachum, fecerunt fieri aquam viridem, quæ
utebantur cum aquâ suprâ scriptâ, aut cum cla-
reto sequenti, sicut fecerat quidam Comes Pa-
latinus. Aqua autem viridis fit hoc modo: Re-
cipe aquæ vitæ quater distillatæ per Alembicum
in Balneo Mariæ lib. iiij. melissæ exiccatae Snc.
iiij. Balsamitæ Snc. ij. fundatur aqua vitæ sup-
herbis prædictis, & debent ita omnia requiescere
per dies octo, deindè ea utere, Et nota, quod
herbæ nō debent exiccare in Sole, sed ad aërem
quia si in Sole exiccarentur, aqua deveniret op-
scura, sicut si esset succus alicuius herbæ. Sed
si herbæ ad aërem exiccantur, habet colorem
viridem pulcherrimum, & est amoenissima be-
bendi. Fit autem claretum hoc modo: Recip-

Scindani albi optimi *lib. 4.* zuccari albi duri *unc. 4.*
 annamomi electi *unc. 1.* coriandri præparati
drach. 3. garyophyllorum *drachm. 2.* granorum
 paradisi, zinziberis albi *ana drach. 1.* *semis*, ma-
 ropiperis *scrup. 2.* zedoariæ *drach. semis*, Omnia
 conterantur subtilissimè, & in pulverem redi-
 gantur, postea debet colari, sicut fit apud Gal-
 enos, in vino aromatizato, quod Gallicè dicitur
 Hippocras. Reservetur in vase stanneo, & cum
 aquâ præcedenti ac aliquibus solet sumi. Virtus
 autem aquæ prædictæ sunt hæc. Valet ad me-
 moriam, si bibatur omni die *unc. semis*, mixta
 cum aquâ rorismarini *unc. semis*, aquæ majoran-
 næ, aquæ melissæ *ana drach. 2.* Ad maniam, vel
 etiam dolorem cerebri, ex frigore procedentem.
 Accipe de hac aquâ *unc. semis*, aquæ Bethoni-
 cæ, aquæ polii *ana drach. 2.* misceantur simul,
 madefac linteum circumvolvendo caput, Vel
 bat omni die hujus aquæ *drach. 2.* aquæ Be-
 thonicæ *drach. 4.* Accipiantur etiam pillulæ au-
 ræ, & cochix *ana scrup. 1.* fiant pillulæ cum
 uâ Bethonicæ, cape in numero 5. & sume o-
 mni die, quum vadis dormitum, veletiam quâ-
 surgis, dianthos in tabulis *drach. 1.* *Ad Ser-*
ginem capitis: Recipe hujus aquæ *unc. semis*,
 quarum lavendulæ, salviæ *ana drach. 3.* & su-
 perat omni die stomacho jejuno diaphiris cum
 musco secundum Nicolaum. *Ad calviciem:* Re-
 cepe aquæ lilii albi, barbæ Aaronis *ana drach.*
semis, hujus aquæ *unc. semis*, vel *drach. 6.* ad-
 dendo olei tartari *drach. 1.* Ad mundificandam
 & dealbandam faciem, Accipe aquæ florum sa-
 lorum partē unam, aquæ prædictæ partes duas,

Hippo-
cras.Ad me-
moriam.Ad ma-
niam.Ad verti-
ginem ca-
pitis.Ad Cal-
viciem.Ad Mun-
dificandā
& deal-
bandam
faciem.

I

miscan-

miscantur simul, & omni die lavabis semel
 ciem. Potes etiam omni die sumere de aqua
 prædicta partem unam, & de vino optimo par-
 tes duas, bibatur stomacho jejuno, & valebit
 idem. *Ad surditatem*: Omni manè & sero
 hac aquâ impones ad aures, inde quartam par-
 tem horæ cubabis, & requiesces super eandem
 aurem, ut iterum egrediatur, Vel recipe huius
 quæ vini optimi ana partes æquales, sumas
 omni die stomacho jejuno. *Ad Vermes aurium*
 Accipe de aquâ prædictâ *unc. semis*, succi rutæ
 succi foliorum persici *ana drachm. 2.* Si autem
 non possis habere succos, accipies aquam ab
 distillatam, addendo modicum de aloë epatico
 subtilissimè trito & pulverisato, de his omni-
 bus manè & sero parum in ipsam aurem distilla-
 biles, jacendo super aliud latus, & post modicum tem-
 poris jacebis super latus, ubi sunt vermes, & fi-
 tim exhibunt & moriuntur. *Ad Ophthalmia*
 Recipe aquæ prædictæ *unc. semis*, aquæ feniculi
 ii, aquæ polii, aquæ valerianæ *ana drach. 1.* in
 ponantur ad oculos. *Ad tumorem gingivæ*
 Recipe vini albi *unc. 2.* piceæ *unc. 1.* coquantur
 simul, & de hoc cape partem unam, & de aqua
 prædictâ partem unam, deinde teneas hæc me-
 ta in ore, & sæpius recentem accipias hoc fac-
 ties, donec convalescas. *Ad fetorem oris*
vel narium, detur omni die *unc. semis*, cum vini
 in quo sint bullitæ menta, & rosæ rubæ
 addendo parum musci. Aliquitamen accipe
 aquæ prædictæ *unc. 2.* aquarum rosmarini
 rosarum rubearum *ana unc. semis*, misceantur
 simul, & impendatur muscus in panno serico

*Ad surdi-
 tatem.*

*Ad ver-
 mes au-
 rium.*

*Ad Oph-
 thalmia.*

*Ad tumo-
 rem gin-
 givarum.*

*Ad feto-
 rem oris
 vel narium.*

ambra bona, *ana gram. 6.* & gingivas cum illo panno serico impendente in aqua sapius laves, cotidie saltem semel aut iterum. Pores etiam bibere de aqua prædicta omni mense *drach. 2.* Ad Epilepsiam bibatur omni die *unc. semis*, cum aqua peoniae *unc. 1.* Aliqui verò ita faciunt: Recipiunt radicem & grana peoniae, visci quer- cini ana partes æquales, bulliunt in vino albo optimo, & datur patienti cum aqua prædicta. Ad paralyis debent membra sapius illiniri cū aqua prædicta; Et de hac aqua bibatur omni die tempore matutino *unc. 1.* vespere autem sumes diacastoreum, cum vino albo, in quo coquantur lavendulae, salviae granorum Luniperi *ana Manipul. 1.* superinfundendo de vino optimo *lib. 4.* Ad loquelam amissam: Recipe de aqua supradicta *unc. semis*, aquarum lavendulae, peoniae salviae *ana drach. 2.* bibatur & recipiatur mithridati *drach. 1.* cum vino, in quo bullerit castoreum. Ad melancholiam Recipe de aqua prædicta *unc. semis*, cum aqua Buglossae *uncia 1.* aqua Basiliconis, aqua melissae *ana drachm. 2.* aqua scolopendriae, Boraginis *ana drachm. 1.* misceantur insimul, & bibatur tribus horis ante prandium. Sume etiam tabulam unam confessionis lætitiae Galeni, vellætificantis Almanforis. Ad putrefactionem Epatis: Recipe de hac aqua *unciam semis*, cum aqua epaticæ, & bibatur omni fero *unc. 1.* vel *unc. 1. semis*, & tempore matutino duabus aut tribus horis ante prandium sumatur diarhodon abb. secundū Nicolauum. Ad Hydropsim: Recipe de aqua prædicta partem unam, aqua florum Sambuci *piss.*

partes duas, aquæ feniculi partes tres, misceantur simul, & omni vice bibes *unc. semis*. Vespere autem cum volueris cubitum ire, sumatur tyriacæ magnæ Galeni, *drachm. 1.* in vino, cum quo bullierint petroselinum, feniculum, apium, radices capillorum veneris ana pars una, vini partes decem, bulliantur usque ad consumptionem tertiæ partis. Et de tribus in tres dies detur Hydropico duab. vel tribus horis antè prandium dialaccæ secundum Mesue *drach. 2.* Caveat ægrotans à potationibus supervacuis, quia in hoc morbo, quantò minus homo bibit, tantò plus mingit, *Et contra ad Lapidem*: Recipe de aquâ prædicta partem unam, aquæ saxifragiæ, aquæ albihengæ, aquæ mili Solis, aquæ raphani, ana partes 2. & una hora post potionem hanc detur lytontripon *drach. 2.* *Ad Sterilitatē*. Recipe aquæ huius *drach. 2.* vini albi *unc. 1.* aquæ liliorum croceorum, aquæ roris marini, aquæ matricariæ, ana *drachm. 2.* bibatur mane aut serò, omni hebdomada utendo duabus aut tribus vicibus diamargariti, secundum Avicennam, *drach. 2.* Habet alias innumerabiles virtutes, quas brevitatis causa omitto.

Lapi.

Sterilitas.

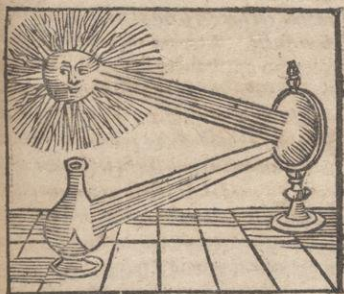
F I N I S.

IOANNIS ANTO-
NII CAMPESII

DIRECTO-
RIVM SVMMAE
SVMMARVM

Medicinæ,

AD ADMINISTRANDVM
DIVINAM MEDICINAM SEU
Lapidem Philosophorum in ægri-
tudinum curâ

Augustæ Trebocorum.

Anno M. DC. XXX.

IOHANNES ANTONIVS CAMPESIVS
Pio Lectori.

S. D.

Cum (secundum Philosophi sententiam, libro suo primo de Anima) amice Lector, omnium rerum notitiam seu scientiam certitudinaliter habere, debet estimare esse quoddam bonum & honorabile: maxime tamen illam qua per demonstrationem & rerum experientias certas & firmas de suis conclusionibus fidem facit. Et quia idem Philosophus ait: Omnis homo naturaliter scire desiderat: & hoc desiderium communiter illis insit maxime, quorum nobilitati anima scire naturaliter inest. Nam Sapientia intellectiva propter virtutem & nobilitatem animae acquiritur (ut omnes asserunt Philosophi) & in ipsa quaedam praeminet delectatio omnibus delectationibus nobilior: scilicet illa nobilis Amor scientiarum sermocinalium, naturalium & moralium, & reliquarum, ut puta tres partes Philosophiae. Theoricam, Mathematicam, & Philosophicam sive naturalem & Theologicam.

In his enim, & quae ad hac referuntur peragitur anima delectatio: quae aliis delectationibus

munda-

mundanis in comparabilis meritis judicatur. Nam anima est nobilior quod reperitur in homine: Ipsa enim dat esse & perfectionem corporis & eius Cibus est nobilissimus, respectu cibi Corporis, quantum ipsa nobilior est corpore. Et ipsa gaudet in lucro, scilicet intellectu: & illud deprendit ex Scientiâ Philosophia, & in illâ gaudet & delectatur Anima.

Philosophus 10. Ethicorum inquit, quod mirabiles delectationes affert Philosophia puritate & firmitate. Puritate quidem, quia alia scientia contrarium habent admixtum: puta, tristitiam aliquam: ista Verò non. Firmitate Verò, quia alia durabiles non sunt propter mutabilitatem subjectorum. Ista Verò propter durabilitatem & firmam suam perfectionis excellentiam felicitatem concludit speculativam. Albumazar in Introductorio suo magno, distinctione quintâ capite nono ait: Dignitas hominis super cetera animalia fit per sapientiam & cognitionem, quæ est instrumentum rationis. Et quando magis homo sapientia & scientia abundaverit, tanto magis a ceteris animantibus dignificabitur per hoc quod in eo est sapientia & rerum cognitio: & quanto plus fuerit ignarus, tanto magis habebit appropinquitatem ceteris animantibus. Nisi ergo esset sapientia & rerum cognitio: non esset homini dignitas super cetera animalia: quia omnia sibi participant in comestione & generatione. Per scientiam igitur & cognitionem effectus est homo dignior cunctis animantibus. Cum enim Homo dignissima sit creaturarum Creatura, cuius gratia & amore a

DEO omnia sunt condita atque subdita: cuius corpus non recipit aëstimationem: quodvis modo de Sino vel humano merito, id quod eum in sanitate & iuventute conferat, cunctos ab eo repellendos & a superuenientibus avertendo summa diligentia ab eo querendum est. Hoc enim operatur Quinta Essentia, Philosophorum (præcipue Arnoldi de Villanova, Raymundi Lully, ex Insula Balleari, nec non Ioannis de Rupefissa & quorundam aliorum, à Philippo Vlsadio, non parvo studio & labore in unum collecta, qua Cœlum Philosophorum merito intitulatur) ad cuius illustrationem addimus & nos Directorium Summe summarum Medicinæ, ad administrandum diuinam Medicinam, seu Lapidem Philosophorum in agnitionum cura pro corporibus humanis à quocunque morbo sanandis, longè omni alia Quinta Essentia, ac Auro potabili quocunque præstantiorem superque omnes Galeni, Hippocratis, & Avicennæ Medicinas quascunque. Quia quanto Medicina est subtilior, tantò magis est efficacior. Cum verò hæc Medicina composita sit ex Spiritibus subtilioribus, & materia simplici, & quasi separata ab omni materia elementali, propterea facile poterat sine impedimento vires suas in omnibus infirmitatibus exercere. Omne agent, Virtutem habet operandi secundum propinquitatem & similitudinem cum qua participaverit cum primo activo. Primum verò & universale agens corporeum & simplex corpora sunt celestia, quæ ut universali causa, se extendunt super omnes res inferiores. Cum verò hæc Medicina præcipue subtilitate suam & puritate, incorrupta

tatemq; supra omnia corpora maximā propinquitate & similitudinem habeat cum celestibus corporibus, à Philosopho Caelū fuit nuncupata. & Quinta Essentia: poterit igitur præ cæteris rebus corporeis inferioribus omnibus tanquā Medicina universalis, omnes curabiles morbos & infirmitates curare: non tantum illas quæ ad Physicum pertinent sed etiam istas quæ Chyrurgi manuum requirunt. Tradunt etiam Medici, medicamentum huiusmodi singularem habere Virtutem attrahendū humoribus à capite, collo & pectore: & non ab aliis membris inferioribus. Propterea quod hoc Medicamentum generatum sit per Virtutem quarundam stellarum, quæ influentiam habent supra collum, caput & pectus, ut Stella Arietis, Tauri & Gemini: Metalla vero recipiunt essentiam, nomen, numerum, colorem, Virtutem & proprietatem Planetarum singularem: omnes vero Planetae habent influentiam & Virtutem supra totum corpus humanum: Et ex his Metallis nostra Medicina generatur. Habebit & he Virtutem supra totum humanum corpus. Et aqua Thermarum si habent Virtutem sanandi plures infirmitates, eā de causā quod deferunt secum, transeuntes per Metallī Venas, Virtutem quandam metallicam. Habebit nimirum ipsa substantia metallica maiorem Sim in potabilem formam conversa, juxta illud quod genibus est Vulgare.

Magnesies enim auro limato in confectū apposito, quarunt per hoc sanitatem & iuventutem conferant, quanto magis quod est in corpore magnesie occultum. Lapidis Philosophorum purgatum,

rum æreum & spirituale factum. Idem Soluti
significare Iohannes de Rupefissa, de humidita-
te radicali loquens, & de Quintâ Essentiâ sub
nomine aqua Vita: dicit enim aquam ardentem
bonam, in se continere omnium metallorum vir-
tutem: & non aquam esse Vitis, sed Vita, quia Vi-
tam hominibus præbet.

Et quia Medicina præservatiua & conservati-
ua debet esse multum durabilis & à corruptione
remota (ut aperte probat Lullius in libro de Se-
cretis Naturæ) nam si corpus humanum præser-
vari debeat à corruptione, necesse est ut sit per-
petuo durabilis: nam alias induceret maiorem
corruptionem. Ergo Solentes juvenilem conser-
vare iuventutem, & senibus restaurare humi-
dum radicale, & naturalem calorem, necesse est
ut eligamus substantiam incorruptibilem ca-
eteris omnibus quæ sunt sub globo Lunari, &
hanc preparari in Medicinam, ut possit sumi per os
intra corpus: & sic sumpta quam velocissime
penetret per totum humanum corpus, & illud
servet quasi incorruptibile. Et hæc est quadam
subtilis substantia & radicale humidum intrin-
secum, Quinta Essentia dicta, per partes Ele-
mentales diffusa, simplex, non omnino incorru-
ptibilis ut Cælum: sed cum ipsa generata sit ex
materiâ cæteris omnibus incorruptibili: &
facta est simplex per separationem Elementorum
in corruptibilem si debite conservetur, durabit
per ædum: & sumpta per os, longo tempore con-
servat corpus humanum incorruptibile. Idem
amice Lector, hæc nostram Lucubratiuncu-
lam non floccipendas, quia per hæc poterit
magis

inestimabiles utilitates consequi: Et omnia corpora humana ad sanitatem perfectam reducere. Et primo dicemus de tribus mineris principalibus, ex quibus fit Lapis, seu Quinta Essentia Philosophorum. Secundo unde elicitur hæc Medicina seu Lapis. Tertiò de resolutione ipsius Lapidis, ut sit potabilis, quod Verum Aurum potabile dicitur. Quarto cum quibus simplicibus Vel Compositis debeat datus Lapis propinari, ut approprietur unicuique membro peccanti. Tu interim Vale, Et me semper ama.

CAPUT. I.

DE TRIBVS MINERIS PRINCIPALIBUS, ex quibus fit Lapis Philosophorum.

HAE sunt mineriae principales, videlicet minerales Solis, Lunae, Azoch, Archani, vegetabilis vitis, & animalis. Apum liquefacti: & quamvis vegetabile & animale sint peregrina servilia, tamen non sunt extranea, sed amabilia. mineralibus convenientia, in lapidem Archani disponentia, conjunctum vel divisum, in natura reciproca, vel peregrina extranea: Veruntamen id non est extraneum, in quo habet converti Aurum vel Argentum. Hoc intellige dupliciter aut in administratione Medicinae, aut in compositione Lapidis.

Si in administratione Medicinae, tunc est amabile & propinquum, illud convertens servile naturae requirendi. Si in compositione Lapidis tripliciter tunc debet intelligi sic, illud convertens servile non est extraneum, in quo corpus perfectum convertibile habet converti tripliciter, aut in Argentum vivum Philosophorum, aut in calcem terrae, aut in liquorum olei vel lymphae. Sed post completam conversionem ipsius converti convertibilis in aptitudine illius puncti magisterii, post illud convertens servile abjicitur foras in compositione Lapidis Arcani, separando per distillationem sapienter, ut Autoritas Philosophiae dicit, Magisterium nostrum non indiget extraneo in utraque mutatione, vide-

videlicet prima cum secundâ sortiatur suum effectum veraciter: alioquin destrueretur totum opus experimentaliter.

CAPUT II.

*De Natura Medicina, id est, Lapidum
Unde elicitur.*

STylus est in Naturâ quod in compositione Lapisgenca nihil additur extranei, sicut est Argentum vivum commune vel aliud imperfectum quod si contrarium fiat, artifex in ultimo opus suum dessebit, ut expertus novi, & natura hoc attestatur. Nam sicut in compositione homogenei, nullum extraneum requiritur, nisi vir cum muliere, ita & in compositione Lapisgeni nil extranei apponatur, ut dicit Hermes. Magisterium nostrum non indiget extraneo, quia res sunt secundum eorum naturas, quamvis natura peregrina disponat concipere vel generare, ut Medicina disponit ingressivè naturam sterilem concipere vel generare virtualiter, velut Asinus cum jumento generat Mulum, generatione imperfectâ: hoc totum sit dispositivè. Non autem propterea Medicina generat hominem, nec mulus fortum concipere facit unquam. Et sicut est in Naturâ, ita etiam & in arte: quia nullum imperfectum per suam naturam reciprocâ ullatenus seipsum nec aliud qualecunque imperfectum perficere potest unquam. Imò dicitur quod in omni imperfecto sæpè periclitatur, & perfectum per imperfectum conturbatur, & unum per aliud sæpissimè per-

Hermes.

*In omni
imperfecto
sæpè
periclitatur.*

ditur : sicut qui ædificat optimum ædificium
super fundamentum ruinosum, quod finaliter
perit, sive ruit, propter sui imperfectionem. Na-
tura non emendatur nisi in suâ naturâ : & na-
tura congaudet naturæ. Patet ex sui diffinitio-
ne, quæ sic diffinitur : Natura, est quædam res
infitis rebus, ex similibus similia procreans. Ans-
enim imitatur naturam in quantum potest,
ut ait Philosophus. Et quando Philosophia ju-
bet operari de Mercurio in procreatione Lapidis
Philosophi : semper intelligit de Mercurio me-
tallico, quod fit ut habetur in libris Philosopho-
rum, de Quintis Essentijs : unde Argentum vi-
vum Philosophorum est tota causa materialis
& substantialis Lapidis Philosophorum, & ex
eo Medicina Philosophorum perfecta elicitur,
& in eo tota consistit perfectio. Ipsum enim
est materia omnium metallorum, & ex ipso so-
lo Lapidem Philosophorum generari necesse
est, cum suo sulphure proprio, non vulgi, sed
metallico, ut ipsum digerendo & coquendo in
metallum convertat. Sulphur enim est pin-
guedo terræ in minerijs generata, & per tempe-
ratam decoctionem indurata & spissata, habens
se ad Argentum vivum ut Masculus ad Femina-
nam, ut agens ad materiam. Sed quia materia
seipsam non producit in esse, propterea sagax
natura adjungit sibi agens proprium, scilicet sul-
phur, ut dictum est. Licet enim argentum vi-
vum in suâ naturâ sit album, tamen in magiste-
rio albificatur & rubificatur in agendo naturæ
ipsius. Hunc venerabilem Lapidem ex solo ar-
geato vivo sine alicujus sulphurea extrinseci-

Sulphur.

commixtione colligere necesse est, & aurum li-
bi amabilius est. Vnde ex argento vivo, fit a-
qua hilealis reciproca per putrefactionem & di-
stillationem reflexam pluries super se, donec to-
tum argentum vivum in aquam convertatur,
Deinde decoquitur cum Oleo corporis fermenti
suimet generis fixando & nutriendo in vase
suo super attanorem in vase clauso Hermetis
clausura, posito super platinam ferri in lento ig-
ne qui fitex lychinis Philosophorum. Aurum
enim causatum artificialiter, dicunt esse præ-
stantius auro naturali. Hoc verum est, quan-
tum ad metalla transformandum artificialiter
secundum quidditatem substantialem. Con-
versa autem vel transformata, non sunt ita per-
fecta, ut sunt naturalia perfecta ad sanandum
corpora humana in essentiâ naturaliter secun-
dum identitatem essentialem. Quoniam nul-
lum ens artificiale, quâvis arte vel ingenio de
imperfectione ad perfectionem conversum, est
tantum copiosum in virtute & cademet lar-
gitione fecundum quam naturale. Patet, quia
majoris influentiæ existit copiosum contribu-
ens, quam pusillum perinde saliens. Vnde per-
fectio Medicinæ utilius & perfectius, nec non
& affluentius comprobatur in ægritudinum
cura esse, existere, & fieri, ac etiam infirmis pro-
piuari de corporibus perfectis metallorum à na-
tura procreatis quâ de imperfectis ad perfectio-
nē conversis ab arte. Major enim virtus essentia-
lis est semper naturalibus perfectis attributa,
quam conversis artismagisterio acquisita. Quâ-
vis autem Natura possit emendari per artem :
cō

Perfectio
Medicina

eò quia ubi Natura deficit, ars incipit perficere
 totum hoc sit artis ingenio, naturā admini-
 strante: aliter fieri non posset. Licet verò qua-
 que res minima habeat tantam virtutē in qua-
 litate, qualem grandis eiusdem substantia-
 non autem habet tantam in quantitate exuberantia-
 rantia eiusdemmet naturæ ipsius substantia-
 Exemplum de parvo & magno vase, pleno vini
 vel aquæ: quia licet ipsa duo vasa plena sint ea-
 dem substantia eiusdem naturæ, tamen magis & p-
 gis confluit & exuberat magnum vas quam
 parvum. Non autem in qualitate: quia eius-
 dem qualitatis est substantia: intus vasa existens
 in eademmet naturā: veruntamen sicut parva
 ignis favilla seu candella cremans seipsam, dat
 lumen & combustionem aliis candellis, ita Me-
 dicina Philosophorum ratione virtutis confluit
 entis dat perfectionem cunctis metallis imper-
 fectis. Sic concluditur quod omne minus exi-
 stit tantum virtuosum, quantum suum affluens
 in quantitate: licet ars imitetur naturam, hoc
 facit in quibus potest, tamen non est ita ex-
 cellens sicut Natura, quia quod à naturā inest,
 semper inest: & quod est ab arte, à casu inest,
 nisi fiat gratiā supernaturali transcendente na-
 turam, quia tunc esse super naturale maioris
 virtutis semper existit in potentiā, quam esse
 naturale in suā efficaciam. Quia quæ sunt, po-
 test mutare in eā quæ non sunt. Ratio est, quia
 non est minus dare: quam mutare novas natu-
 ras rebus. Quamvis aliquando Natura perficia-
 tur vel sublimetur in virtutibus acquisitivis: totū
 hoc sit ratione suæ bonæ inclinationis aut artis

magisterio. Naturalia cuncta magis sunt certa in suis virtutibus, quam artificialia in suis vſibus, nam quod natura non habuit, uſus neſciuit. Licet yero in auro vel argento ab arte factis, ſive in veram Medicinam arcani poſſit philoſophari, ad tranſmutandum metalla magiſtraliter, tamen non erunt apta ad ſanandum corpora humana efficaciter, ſicut de auro naturali: Et hoc duabus rationibus: videlicet propter diſpoſitionem virtutis, & propter parvam quantitatem efficaciz terminatę confluentis. Primò, quia nulla virtus diſperſa, eſt maior ipſa unita: & ſic quia nullum confluxum, maius ſuo confluente exiſtit in abundantia virtutis. Igitur maioris efficaciz exiſtit aurũ naturale confluens, quam artificiale confluxum in curam ſanitatis. Quam efficaciam nullum Aurum ab arte procreatum, ita copioſe ſicut naturale habet unquam, eò quòd nulla res id dare poteſt, quod ante non habuerit. Et licet ſervilia convenientia ſint naturę indigenti ſupplementia, & de neſſario poteſtati vel dominationi miniſtranda ut ſervus Domino ſuo, & ſecundus indigenti, non propterea ſervilia ſunt ita perfectę & nobilia quàm domina-
tio poteſtatis decora.

Item, quamvis quędam ſint tinſta per quędam nubila Medicamina philoſophalia permanenter tingendõa in omni examine iudiciali, de imperfectione ad perfectionem converſa: Non enim propter hoc ſuſcipiunt maius nec minus virtutũ ſubſtantiz in naturã ſuã per Medicamina, perfectę tingentia metalla imperfecta: licet eorum formę eſſentialium tranſformentur, non autem

stantia transformati mutatur, nec suscipit majus nec minus augmentum virtutis confluens, quàm quod antè habuit à natura: nullo artis Alchymiae magisterio, quia nulla proprietas substantiæ naturalis potest minui, nec augeri ab aliquo unquam, nisi gratiâ supernaturali virtuosâ in mirabilibus. Sed licet per artem forma rei transformetur qualicumque modo fiat: non autem propter hoc transmutatur substantia: quia si substantia fuerit plumbea vel stannea; semper est plumbea vel stannea. Non sic de forma: quia illa potest transmutari artis ingenio ut per Lapidem arcani alteratur una forma metalli in aliam, scilicet plumbum vel stannum in formam auri vel argenti. Hoc verum est formaliter, non autem substantialiter. Et tunc illa forma suscipit majus & minus augmentum virtutum, secundum Medicinæ condimentum. Ideò quando dicitur in libris Philosophorum quod melius est aurum vel argentum ab arte factum, quam per naturam procreatum. Et talis Sol & Luna per Medicinam arcani generatus vel generata, excedit omnem solem & lunam naturalem in omnibus proprietatibus tam medicinalibus, quàm aliis, quia ejusdem est substantiæ in natura metallorum. Intellegitur de auro vel argento in elixire conversis ante projectionem super imperfecta corpora & etiam dicitur propter excellentiam puritatis artificiatæ, & propter transformationem corporum. Primò quia omne corpus minerale (dempto Sole) habet in se speciem adustivam

Sol &
Luna.

propter Sulphur, & corpus artificiale vel artificiarum est purum & mundum virtute Medicinæ præparatæ artis magisterio ad hoc aptæ: quæ Medicina in summa summarum arcanis consumit virtualiter omnes immunditias & imperfectiones Naturæ, & inducit confluentem omnem perfectionem in natura egena. Secundò quia transformat omnia corpora, & aliterat de imperfectione ad perfectionem, & de infirmitate ad sanitatem vigore perfectionis acquisitæ à Naturâ arcanicæ. Totum hoc dicimus secundum quidditatem Essentiæ, non autem secundum identitatem Substantiæ in specie naturæ metallinæ, quia licet in natura sit identitas substantiæ, non autem eadem quidditas essentiæ reciproca. Patet, quia licet forma metalli transmutetur. non autem substantia metalli transsubstantiatur: In veritate dicimus: quod Medicina Archani rubea, & corpus perfectum medicinatum rubeum, nec non & Mercurius à naturâ rubeus, seu de metallo naturali rubeo emanans, vel existens, quod ita intelligimus, (non autem Mercurius vulgi, neque ulla alia metalli imperfecta, qualicunque conditione medicinata, licet sint ad Alchymicandum apta pro corporibus metallorum imperfectis ad perfectionem transmutandis) valet ad omnes infirmitates sanandas & ad juventutem renovandam, confirmandamq; Et in summâ perfectione ad conservationem sanitatis per agendam sine periculo efficaciter sicut Aurum naturale.

Quod

Medicinâ
arcanis-
ta consu-
mit omnes
immun-
ditates
naturæ.

Substan-
tia me-
tallina.

Quod patet experientia, nō indiget probatione. Hic concludimus, quod nullum artificiale ab arte ita perfectius existit, sicut naturale est, & fit à naturâ per melius: licet enim Metalla de modo generali sint eiusdem substantiæ in naturâ metallinâ, ut patet in Arbore Porphyriana de prædicamentis & prædicabilibus, quia prædicatur de substantiâ metallinâ. Non autem ipsa Metalla sunt eiusdem formæ in virtute efficacie, ut patet cuilibet artem Logices intuenti. Nam differentia est inter formam essentialem, materialem, & substantiam specialem realem. Patet quia quod est Aurum vel Argentum naturale, non est plumbum vel cuprum artificiale, & de similibus econtrario dictis. Iam sufficienter dictum putamus de naturâ nostræ Medicinæ & Quintæ Essentiæ, & unde eliciatur. Nunc dicendum est de eius resolutione ut fiat potabile.

CAPUT III.

De resolutione Lapidis ad perficiendum Aurum potabile.

DEus enim suâ mirabili Sapientiâ Solem in medio Planetarum constituit: earum Dominus & Rex eius mirabili virtute & potentia esse voluit, ut distribuât lucem & claritatem omnibus planeris: quia ipse est qui facit crescere, oriri & multiplicare omnia vegetabilia super terram, testante Philolophorum, principis Aristotele, de generatione & corruptione sic dicens, Sol & Homo generant hominem, & sine his non potest fieri generatio alicuius rei, quia

omne

omne genus feminis generat illud genus ipsius
 sibi simile ut idem Philosophus ait, primo Me-
 teoror. Sic & Sol vel Aurum nostrum princi-
 patum tenet inter cetera metalla, quia ipse est
 Rex omnium Metallorum, à quo elicitur vera
 & perfecta Medicina prævalens omne quodque
 genus omnium Medicinarum, cuius omnia Me-
 alla leprosa & corpora humana infecta quavis
 & quacunque infirmitate ad perfectam sanita-
 tem reducit (nisi sit à Deo constitutus ultimus
 terminus vitæ suæ) virtute concessa ab altissi-
 mo Creatore. Idèò Arcanum arcanorum præ-
 ciosissimum, omnia alia Arcana excedens & me-
 rito Princeps secretorum, Aqua vitæ existens
 macupatur: cuius modum ad vitam hominis
 conservandam perpendimus declarare in his
 verbis: Accipe ergò in nomine Dei optimi
 vini rubei odoriferi de meliori quod poteris in-
 venire sextaria quatuor, quod ponas in vase æ-
 neo idoneo cum suo colubro, & recipiente, &
 quod vas non sit nisi tertiâ parte plenum, post
 ceterum vas super Furnum cinerum: quod
 cluber sit intus vas plenum aquæ frigidæ, cu-
 ius forma sequitur, post fac ignem mediocris
 floris, quod vinum non evomatur per colu-
 bum: & sic sequere distillationes. Et nota
 quod quando videris distillasse tertiam partem
 vini quod posuisti in vase, si id quod di-
 stillatum est, sentit satis de aquâ vitæ, & cum
 fuerit dulcis sine acuitate, tum dimitte frige-
 ri, & aperi vas per inferiùs & aqua phlegma-
 ta, seu residuum vini exibat, tunc reimple tuū
 vas, & distilla ut supra, juncturis benè clausis,
 ac

*Vas aeneum cum suo colubro & recipiente,
Vas quod debet esse plenum aqua.*

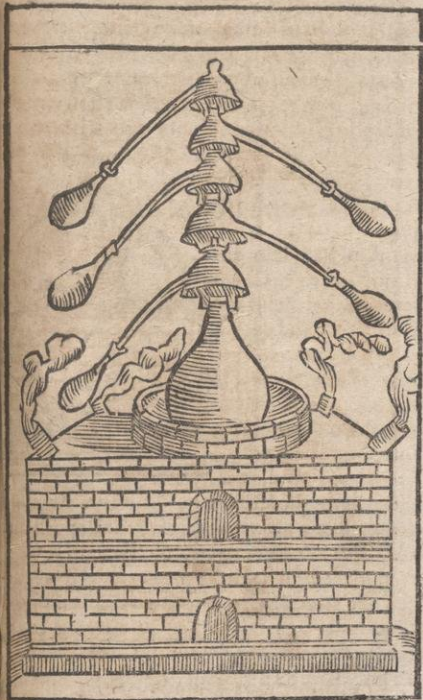
Furnus ci-
norum.

ne respirare habeat vsque quò totum vinum
distillatum. Totam aquam Vitæ sic distillatam

pone in vase separationis habente quinque vasa
recipientia, unum suprà aliud, & rectifica per
Balneum Mariæ; quia in unâ distillatione tan-

Forma Furni.

*Vas rati-
ficationis
℞. Essen-
tia, Cal-
dare cum
aquâ fer-
venti.*

tum operatus fueris, quantum si in solo vase distillationis quinquies distillaveris: quia Spiritus subtilior aquæ vitæ ascendet in superiori Alembico: & sic in unâ vice erit quinquies rectificata. Forma vasis hic superius describitur.

*Aqua
Ignea.*

Hæc aqua sic ratificata (ex eâ tamen non facias sanguinem humanum: quia amitteret vim suam, neq; facias ignem, id est, Aquam igneam, quia tantæ fortitudinis esset, quod omnia destrueret comburendo) ponenda est in vase circulatorio Hermetis: Cuius forma hæc est, in

Balneo Mariæ ut circuletur, & in Q. Essentiâ reducatur: tunc erit optima aqua ad resolvendum Lapidem nostrum in vase Circulatorio, vel Pellicano Hermetis, quod vas asatum dicitur: in Balneo Mariæ donec in naturâ aquæ convertatur, quam Hermes Philosophus decretavit, dicens, quod omnis perfectio cuiusque Lapidis consistit in virtute suæ terræ quæ nutritrix vel fermentum appellatur: cum dicit Nutrix eius terra est, sine quo fermento spiritus Lapidis nullo modo perfectè detinetur nec complementum suæ virtutis dissidet. Ideo huic aquæ, id est, Spiritui Quintæ Essentiæ, qui in ipsâ latet, demus virtutem suæ terræ. Et hoc est quod dicit Philosophus, vis eius integra est,

gra est, si conversâ fuerit in terram: & tunc vim suam complebit, & integraliter obtinebit. Et tunc vocatur Aqua vitæ ratificata & perfecta. Aqua ratificata, in eâ consistunt quatuor Elementa, id est: redundant in eâ quatuor Elementa, id est quatuor humores, idè non incongruè solet Quinta Essentia nuncupari: quia ab eâ extrahuntur quatuor Elementa: & ab eis extrahitur quintum Elementum, quod est super omnia Elementa pretiosius, habens in eo omnes qualitates, id est complexiones omnium quatuor Elementorum, id est, frigidum & siccum, frigidum & humidum: calidum & siccum: calidum & humidum: quod quintum Elementum potest oriri à duobus luminaribus maioribus, id est Sole & Lunâ: & minoribus, id est cæteris Planetis, ut Cælum: ut serviat humano corpori, propter quod dicitur Cælum nostrum: habet enim convertere Metalla in primam materiam, quæ est hile, id est primordialis materia Lapidis, quæ est reductio corporis in aquam, & fit Lapis mineralis, vegetabilis & animalis, & operatur ad ubeum vel ad album secundum suum condimentum, ut suprà dictum est.

Hæc verò Aqua est valdè redolentissima super omnes odores, & est valdè gustabilis super omnes sapes: & est valdè pretiosa super omnes res pretiosas: & est valdè subtilis & penetrativa super omne quodque subtile & penetrativum, quia ex nobili virtute & potestate ipsius valdè penetrat sine læsione corporis, sed potius cum confortatione ipsius eam suscipientis, sicut Rayis Solis penetrant vitrum sine fractione ipsius:

K

ita

ita eius virtus penetrat per totum corpus sine
læsione corporis. Et cum est composita, est per-
fectior in qualitate & proprietate complexionis
illius compositi, ex quo est comp- sita. Quod si
est composita ex composito calido & humido
habet virtutem & complexionē calidam & hu-
midam. Si ex composito calido & sicco, habet
virtutem & complexionem calidam & siccam
& sic de singulis qualitatibus Elementorū. Item
hæc Aqua expellit omne nocivum à corde sta-
tim: & non solum à corde, sed à corpore & cere-
bro, hepate, splene, stomachis, & universāliter
toto corpore humano à planta pedis usque ad
verticem capitis. Ipsa refrigerat, & calefacit, hu-
meſcat & desiccet, aperit & claudit, mundat &
& incarnat, cōsolidat & conservat omne quodq;
ab omni corruptione, & non sinit ibi aliquod
putridum generari, ubi applicata fuerit. Con-
fortat intellectum ad investigandum res diffi-
les & subtiles, & dat audaciam. Et scias quod
componitur secundum indigentia corporis lan-
guentis secundum qualitatem & complexio-
nem humorum peccantium, de quā hīc breviter
tractabimus. Sed primo dicamus qualiter fit
Aqua vitæ in supremā perfectione cum Lapide
benedicto in auro potabili. Accipe Aquam vitæ
prædictam ratificatam ut est dictum, & habeas
unum brustum apum de mense Maii, vel favum
cum melle & apibus & in Cucurbitā decenti vi-
treā pone cum duabus vel tribus foglietis aquæ
vitæ communis sub fimo equino per quinde-
cim dies, vase benè clauso, ne respiret: post in sic-
co distilla sapienter: primò exiet aqua alba, se-
cundò

*De com-
positione
Aque vi-
tæ, cū La-
pide bene-
dicto in
auro
potabili.*

cundò citrina: quam citrinā ratifica quinquies
per se, pōst accipe Lapidis nostri quantitatem
quam libuerit: pulverisā subtiliter super mar-
mor mundum, vel mortarium vitreum cum pi-
stillo vitreo mundo & pone in dicta aqua nostra
resolutiva roris nostri Cœli in vase circulatorio
Hermetis, sigillatis optimè juncturis, ne ullo
modo respirent, & colloca in Balneo Mariæ: &
fac ignem subgraduatū, quod calor fortior nō
transeat calorem Solis existentis in signo Leonis
& ibi stet per viginti dies naturales, & totum re-
solvetur, ut mel, quod per Balneum Mariæ po-
teris extrahere per Alembicum quod volueris
usq; quod Lapis tuus remaneat in Lapidem dia-
phanum ut Crystallus rubicundissimus, ut Ru-
binus, quod poteris omnibus corporibus ægro-
tis distribuere secundū naturam & comple-
xionem humoris peccantis, miscendo cum suā
aquā sibi convenienti. Et sic habebis optimum
& perfectum Thesaurum inæstimabile, non
habens parē ad Curandum omnes ægros a
quacunque ægritudine torqueantur. Et plūs
operabitur in unā horā, quā omnes aliæ Me-
dicinæ in uno mense, gratiā Dei Creatoris no-
stri. Hæc autem Aqua secundus Balsamus ap-
pellatur, quam Hermes prius invenit, purgat &
sanat corpora humana ab omni corruptione, &
in juventute conservat, si applicetur, ægritu-
dinibus ad quodlibet membrum,
ut in posteris narrabi-
mus.

Secundus
Balsamus
Hermetis
sanat cor-
pora hu-
mana ab
omni cor-
ruptione.

CAPUT IV.

*Cum quibus simplicibus vel compositis debeat,
Lapis Philosophicus propinari, ut appro-
prietur unicuique membro
languenti.*

A Nimadvertisti insuper ad dirigendam sublimem Medicinam ut ipsum corpus humanum integram valeat adipisci sanitatem. Sunt & alia unicuique membro appropriata, quæ secundum intentionem Professorum scientiæ Medicorum, & præsertim conditoris prælibatæ sublimis Medicinæ Arnoldi de Villanova, gratia DEI in artibus professoris, sunt hæc quæ per ordinem sequuntur.

1. *Ad ægritudines Capitis.*

Caput.

Quando volueris mederi ægritudinibus capitis, dirigatur Lapis Philosophicus in quantitate modicâ cum aquâ sticados arabici sublimata, vel Majoranæ, Bethonicæ, seu Salviæ, sive decoctionis ipsarum vel decoctionis Nucis muscatæ, Peoniæ, Cubebarum, Carpobalsami, Xilobalsami, Masticis, Thuris, vel quam plurimum aliorum similium quæ habent virtutem propriam & appropriatam capiti.

2. *Ad ægritudines Pulmonis.*

Pulmo.

Si volueris Pulmoni subvenire, & partibus pectoralibus aggravatis, ut de asthma, distma, tussi & cæteris passionibus prædictorum membrorum, Lapis Philosophorum dirigatur cum aquâ hyssopi sublimata, vel capilli Veneris, seu ipsarum decoctionis vel liquiritiæ & uvarum passu-

passularum, ireos, amygdalarum pinearum, pulmonis vulpium & his similia.

3. *Ad agritudines Stomachi.*

Stomachus non indiget medicinis dirigentibus ad ipsum, sed solum retinentibus Medicinis in ipso, & confortantibus ipsum, quales sunt aquæ menthæ, vel ipsa herba, Mastix, Galanga, Coctonea, Granata & omnia Styptica.

Stomachus.

4. *Ad agritudines Hepatis.*

Ad Hepar dirigatur Lapis Philosophicus cum aquâ absinthii, fumiterræ, eupatorii, cuscutæ, endyviæ, vel decoctionis eorum, seu aqua ordei. Hepar est in dextero latere.

Hepar.

5. *Ad agritudines Splenis.*

Spleni succurritur cum Lapide Philosophico & aquâ florum & foliorum ramarisci, scolopendriæ, rubæ tinctorum, vel eorum decoctione, seu capparis & similia. Splen in sinistro stat latere.

Splen.

6. *Ad agritudines Renum.*

Quando ad Renes vel Vesicam volueris Philosophicam dirigere Medicinam, eam dirige cum aquâ saxifragiæ, milii solis, petroselini domesticæ & macedonici, feniculi, apii, brusci, asparagi, graminis vel decoctionis earum.

Ren.

7. *Ad dolorem Matricis.*

Ad dolorem Matricis pro Mulieribus dirigatur Lapis Philosophicus, cum aquâ Pulegii, favinæ, Calamenti vel Artemisiæ seu decoctionis earum, vel juniperi: & ad idem faciunt dictæ pro renibus & vesicâ.

Dolor Matricis.

8. *Ad iuncturas pro Guttosis.**Iunctura
pro Gut-
tosis.*

Ad iuncturas pro Guttosis, Arteticis, siue Podagrosis, Chiagrosis, Sciaticis & similibus speciebus gutte, dirigatur Lapis Philosophicus cum decoctione Zinziberis, Piperis, Squillæ assæ, Opopanacis, seu Acori & similibum: quarum copiam exuberantem poteris habere in Libro Ioannis Hebe Mesuæ evangelici, de consolatione Medicinarum. Quantum autem ad membra & ægitudines extrinsecus Lapis Philosophicus nõ indiget aliqua medicina directiva: quia cum manu & flocculo Bombycis poteris dirigere quò volueris. Cavendum est tamen in mollibus & raris & nimis sensibilibus, & præcipuè in infanti, vel puerili ætate, & Mulieribus mollibus, & delicatis, per maximè in prædictis membris raris: & multum sensibilibus ut sunt partes faciei, uberum, matricis & membri virilis quia in similibus est agendum cum maiori cautela: & minori quantitate. Quoniam prævalet reiterare bis, ter vel quater, aut pluries, tam infra corpus quàm extra, quàm nimis in unâ vice administrare Et durat operatio eius in exterioribus per tres dies vel circa, ut creditur experientia demonstrata. Ita securus sum, sicut in pluribus mihi notis, habentibus conformem veritatem.

9. *Ad Hydropsim.**Hydropi-
sis.*

Pro Hydropsi ministratur Lapis Philosophicus cum sero caprino, in quo decocta fuerit Spicanardi in quâtitate unciæ semis, quolibet summo mane, vel cum urinâ capræ & dicta spicâ vel cum decoctione radicum ireos, vel iris, à pelliculis exterioribus mundatarum, vel cum succo calamenti,

lamenti, vel eius decoctione: vel cum decoctione
florum anthos: & præcipuè prædicta compe-
tant in illâ hydropisi, quæ ascites dicitur, & etiâ
in hypofarca & in tympanite, cum aquâ vel de-
coctione feniculi, vel anethi, vel anisi, vel carvi,
vel cumini, quando febris non est: & quando est
febris, cum aquâ endyviæ vel cicoræ & simili-
bus.

10. *Ad Paralyfim.*

Paralyticis detur Medicina Philosophica cum aquâ vel decoctione Salviæ, vel Sticados, & Nucis muscatæ, & similia.

Paralyfis.

11. *Ad Hecticam.*

In Hectica sine febre administretur Lapis Philosophicus cum lacte & modico zuccari albi. Et in hecticâ febre cū sero caprino, vel lacte amygdalarum, vel aquâ, seu decoctione Cucurbitæ seu portulacæ, & cum ptisana cum hordeo. Et in ephemera, etiam potest dari cum aliquo jam dictorum vel cum aquâ Boraginis vel Buglossæ, vel capilli Veneris, & plaribus aliis. Quamvis per omnes species Ephemeræ esset nimis longum inferre singulas Medicinas: tamen prædictæ sunt satis convenientes indifferenter in quacunq; specie Ephemerarum. In tertio & ultimo genere febrium, scilicet in febre putrida vel humoralis. Primò in Synoche vel Synecho, facta post una bona phlebotomia cōvenienti in ætate debita, & cæteris particularib. cōsideratis: præcipuè de cōstantiâ Virtutis (quia phlebotomia cū incōstantiâ vel debilitate virtutis est molestissima) quæ tunc Lapis Philosoph. detur cū dictâ aquâ

Hectica.

Tertiana.

Quarta-
na.

Boraginis, vel Buglossæ, vel Cicoræ, vel Endyviæ & in quotidiana cum aquâ floris Sambuci vel feniculi, vel cum decoctione radicum quinque communium, ut sunt radices Brufci, Asparagi, Graminis, Feniculi, PentaPhillon, vel etiam Petroselini. In tertianâ cum aqua Endyviæ vel Portulacæ, Cicoræ, Rostri porcini, capilli Veneris, Scariolæ, Epaticæ terrestres, vel Ocziacetrâ simplici &c. Et in quartanâ cum aquâ decoctionis anthos, florum vel radicum tamarisci vel Ginestræ, Caparis vel fraxini. Et ista intelliguntur communiter, quia magis proprie prosequi esset nimis longum dearticulare in omnibus speciebus quotidianæ, tertianæ, & quartanæ: & aliarum quæ sub istis intelligi possunt: ut sunt aliæ erraticæ febres: ut in quartanâ, sextanâ & septenâ.

12. Ad Toxicum.

Toxicum.

In potatione ut in Toxicum vel toxicatione vel veneno, administratur cum aquâ seu decoctione menthæ vel pulegii cervini, vel regalis.

13. Ad restaurandum humidum
radicale.Restaura-
tio humi-
di radi-
cali.

In conservatione & restauratione humiditatis detur Medicina nostra Philosophica, cum jure vel brodio carniū electarum, ut gallinarum, caponum, phasianorum, perdicum, turturum, columbarum, & pullorum dictarum avium & similium, ut capretorum, agnorum, vitulorum lactentium, & cum testiculis & cerebris omnium animalium degentium, ut sunt passerēs, alaudæ, cuculatae, calandrae &c.

14. Ad

14. Ad Coitum facientia.

Coitus.

Et jam faciunt pro potentia quam maxima
 in Coitu: præsertim cum miscentur cum bonis
 & electis speciebus: & magis si torrefiant: & in
 patella leviter frixentur: quàm si elixentur: &
 viginti vel triginta dactyli interius & exterius
 mundati, cum Zinzibero, Cinnamomo, & mo-
 dico Piperis longi repleti, & modicum calefacti
 ut calefiunt ficus siccæ ad ignem, & post come-
 sti per decem horas ante coitum, multum fa-
 ciunt potentem in eo. Ova etiam sobilia, vel
 in patella frixa & mollia multum possunt adju-
 vare, ut aqua testiculorum satirionis cum aquâ
 radices eringiorum tepida præstat coitum in de-
 ficientem frigidis & maleficiatis. Impotentia
 enim coeundi constat duobus impedimentis: aut
 per frigiditatem naturæ: aut per Maleficium. Si
 per frigiditatem naturæ aut illa frigiditas est per-
 petua, aut temporalis. Si est perpetua, cum ta-
 lis persona nunquam habuit posse naturæ in
 coitu, & tunc tali personæ nequaquam potest
 subveniri naturaliter. Si est temporalis, tunc
 aliâs habuit posse naturæ in coitu: & tali per-
 sonæ subvenitur arte Medicinæ. Si per malefi-
 cium reprimatur coitus: tunc dupliciter aut tale
 maleficium est temporale, aut perpetuum. Si
 temporale, subvenitur arte Medicinæ sequentis.
 Si perpetuum, nunquam vel rarò subvenitur.
 Veruntamen differentia est inter frigiditatem
 & maleficium. Quia frigidus impotens est ad
 omnes mulieres. Sed maleficiatus est impotens
 ad unam, & non ad aliam mulierem, vel est po-
 tens ad unam tantum, & ad reliquas est impo-
 tens.

K. 3.

tens.

tens. Vt vera Medicina subueniat frigidis, iam supra dictum est. Sed maleficiatis subuenitur. Recipe dentes hominis mortui, coralli, lunarij maioris vel minoris, vel Solsequii, Thuris, maritici ana omnium quantum placet: & fumigetur patiens quando ibit dormitum: post accipiat artemisiæ, hypericonis, pimpinellæ, provingæ, & radices eringiorum ana quantum placet: & decoquantur, cum aquâ communi: & lavetur patiens in facie, ulnis manibus, tibiis, genitalibus, seu verendis, & pedibus per novē dies cum aquâ decoctionis prædictorum. Post sumat de Lapide Philosophorum cum aquâ testiculorum satirionis rubei, & aliis ut supra dictum est. Post aqua mingat patiens per medium annuli ferri igniti vel foraminis ligonis. & destruetur maleficium. Aut mingat per anulum sponsalem.

15. *Ad Passiones Cordis.*

*Passiones
cordis.*

Passionibus cordis communibus detur Lapis noster benedictus cum aquâ menthæ, vel vinco electo: vel aquâ Buglossæ, cū garyophyllis in calididid, vel melisæ, & in frigidis cum aquâ rosaceâ, vel nenufarum, vel acetosæ, vel succo seu decoctione pomorum mustorum, vel succo seu decoctione limonum.

16. *Ad torturam Intestinorum.*

*Tortura
intestino-
rum.*

Torturæ intestinorum propter vermes detur cum aquâ raphani, vel foliorum nucis, vel absinthii. Torturæ propter humores frigidos & ventosos detur cum decoctione marathri, anethi anisi, foliorum lauri, thymi, pulegii, menthæ origani, calamenti. De Tortione propter potum seu venenū: detur cum jam dictis & drachmâ

Mithrid-

gidis, jam
enitur
li, lunat
huria, m
& fumig
post acc
provinc
placet
& lavat
is, genit
vẽ dies
ost lum
sticula
um est
ferrig
malebu
m.
s detur
hæ, vel
nyllis
aquat
eco seu
succo
rum.
vermes
nucis, v
res frig
naratur
egii, me
propter
tis & d
Nite

thridati vel Theriacæ, & aliis quæ tacta sunt
suprà de veneno. Et Torturæ propter humores
validos detur cū aquâ Violarū, vel syrupo sparū
vel oxyzaccara, & si etiam cum constrictione
ventris, misceatur ad laxandū unciâ pulpæ Cal-
sæ fistulæ, vel drach. 5. Electuarii de succo rosa-
rum, & post fiat clystere cōmune & lenitivū. Et
in passionibus intestinorū extra procedentiū, ut
si, ut rupturæ vel crepaturæ: detur cum aquâ vel
decoctione jasec nigræ vel albæ, vel sigilli Beatæ
Mariæ, aut consolidæ majoris vel minoris &c.

17. Ad fluxum Ventris.

Pro fluxu ventris detur Lapis Philosophorum
cum aquâ rosacea, vel foliorū quercus, vel mir-
thi, vel succo seu decoctione cydoniorum, sor-
barum, vel mespilorum, pro cōstipatione suprà
tactum est. Potest etiam administrari in consti-
pationibus cum decoctione iris vel cūm sero ca-
pre, vel primâ ebullitione caulium rubeorum.

18. Ad Lepram.

In Lepra & scabiæ detur cum decoctione fumi-
eræ, lapati acuti, epithimi, scabiosæ, seri Caprini.

19. Ad Colicam & Iliacam & Gravellam.

De Colica & Iliaca passionibus & aliis passio-
nibus intestinorum præstatum est in torrura
intestinorum. Sed ultra hoc potest Lapis Philo-
sophicus dirigi cum aquâ camomillæ vel beto-
nicæ majoris, & ad gravellam cum aquâ lam-
podarum desiccatarum lapati majoris, vel cum
aquâ radicum lapati acuti.

20. Ad Hemorrhoides.

Morenarum seu Hæmorrhoidarum quædam
sunt exteriores: quædam interiores. Si exterio-
res,

Fluxus
ventræ.

Lepra.

Colica &
Iliaca.

Hæmorr-
hoid.

res: transeo ut suprà de passionibus exterioribus membrorum: quæ cum manu & flocculo tractari possunt: quia directorio non indigent. Morenis verò interioribus dirigatur Lapis Philosophicus cum aquâ herbæ foliorum carolæ, id est Lili sylvestris, vel cum aquâ radicis si barbati, cum farinâ siliginis, & vitellis rum gallinarum simul mistis, & per Alembicum distillatis, cum crespello ipsarum facto in patella sine alio liquore adjuncto, sumpto mane iuno stomacho.

Medicina sic componitur:

Recipe Radices rassi barbati in furno post extractionem desiccati, post pulverizati subtiliter cum tutorio *drach. 1.* vitellorum ovorum *drachm. 2.* farinæ siliginis quod sufficit attamen nata pro crespello & in patella decoquatur aliquo liquore, & sale, nec aliquo adjuncto: fumat per novē dies, & morenē recedent statim.

21. Ad Ictericam.

Ictericam.

De regione fellis sub quâ intelligitur Ictericam habet vel malus color faciei, & totius corporis, tractum est suprà de Hepate: & quæ illi conveniunt isti: nisi talis Ictericia accidisset propter venenum sumptum, de quo suprà dictum est in toxico. Et pro ulterius dirigatur Lapis Philosophicus cum oleo succo potato cum Oleo amygdalorum dulcium quia eius usus secundum Avicennam, curat remissionem Ictericam venenosam, vel cum aquâ radicis gentianæ vel dictamni. Item in Ictericia simpliciter, scilicet sine veneno sumpto: quando incipit apparere, fiat bona Phlebotomia de vena Hepatis: sed non postquâ materia appareat in cute

in cute: & Vrina est reducta in suo pristino colore: quia tunc nihil aut bene modicum est inter venas, sed totum extra: quia tunc per scaphas cutis sapisimè desiccando debet, purgari: & Lapis Philosophicus cum sero caprino in quo bullierit *Enc. j* Spicæ-nardi debet in potu administrari & continuari: vel cum aqua vel decoctione raphani, vel apij & vini albi: vel decoctione lapati acuti, vel ab'synthij, vel cum decoctione quinq;ue radicum communium, vel cum decoctione cottonariæ & solsequij. Et ista & omnia quę tangunt intrinseca, securius fiunt, provocato post beneficio ventris per Clystere suprà tactum, vel per laxativa suprà dicta & similia..

22. *Ad Visum & Guttam serenam:*

Visus.

De Visu & potentia visiva detur cum Aquâ vel decoctione eufragiæ, feniculi ver verbenæ, &c. Pro guttâ serenâ oculorum ministretur Lapis cum aquâ decoctionis Galli, pedes croceos habentis, & radicis petroselij, acori, radicis viticellæ, cetrach & foliorum verbenæ ana. *Manip. j.*

Gutta serena Oculorum.

23. *Ad restringendum Sanguinem.*

Restringitio sanguinis.

Pro restringendo sanguine detur cum aquâ vel succo Bursæ pastoris vel rutæ per nares injecto patientis eversi: vel sumatur per os, si nimis fluit: vel super locum exitus cum flocculo, vel panno, aut alio concedenti applicetur, & statim cessabit sanguis.

24. *Et Ultimo ad omnes infirmitates*

Corporis.

Conclusio universalis ad omnes infirmitates

K 7 Corporis.

Corporis detur de Lapide benedicto cum aqua
Chelidonisæ Elementorum' ratificata per separa-
rationes, vel à Saponariâ distillata, vel à favo-
cum melle & cerâ ut supra narratum est: aut
cum aquâ à pane & vino simul per quindecim
dies sub fimoputrefactis post distillata. Primò
distillatur aqua alba, & ista parum valet nisi ad
tingendum pilos vel cunes. Secundò distillatur
aqua Citrina, quæ tota extracta ratificatur quin-
quies sine fecibus sola: quæ postea facit Aurum
potabile per reflectiones distillationis & circu-
lationis: quæ separa a per distillationem est O-
leum incombustibile ad modum Olei
citri, quod valet in operi-
bus miris.

F I N I S.

ROSA-

ROSARIVS

PHILOSOPHO-
RVM AC OMNIVM
SECRETORVM MA-
ximum Secre-
tum.

DE VERISSIMA
COMPOSITIONE NATV-
ralis Philosophia, qua omne dimi-
nutum reducetur ad Solificum
& Lunificum verum:

Per

ARNALDVM DE
VILLANOVA.

NVNC AVTEM RECENS APPO-
suimus Novum Lumen, eiusdemq; autoris
Magisterium perfectum, & gau-
dium completum.

Augusta Trebocorum.

Anno M. DC. XXX.

PROOEMIUM.

Liber hic Rosarius vocatur, eo quòd ex Libris Philosophorum abbreviatus est, in quo, Deo est teste, nihil occultum, nihil devium, nihil diminutum est. Sequitur quicquid est necessarium ad nostri operis complementum, in ipso est. Dividitur autem liber iste in theoreticam & practicam & in diversa capitula. Quippe quia iustum est, ut de naturalibus & sublimiori rerum processu non pigeat, qui de eorum altiori effectu agere voluerit. Tunc enim supplicium naturæ beatæ: & naturali calle procedit intentio, cum & ipsius studii precium securius spectet: & ad arcanam rationis seriem in eo declinare paratus est. Nullus negligat finalem & præcipuam totius Philosophiæ matrem ab editis effodere, quæ hominem ornat moribus & dirat beneficiis, exaltat pauperem: & corpus incolume servat: & ægrum sanitati restituit. Qui enim in legendis libris defeserit in præparandis rebus promptus esse non poterit: Liber namque librum aperit, & sermo sermonem explicat: quia quod in uno est diminutum in alio est completum. Nullus enim in practica benè assuescere potest, cuius mens in theoria desudare renuit. Quoniam procedit ad practicam, non secus atque asinus ad coenam, ignorans quomodo & ad quid porrigat rostrum & os. Porro hunc librum nominavi Rosarium: cum in compendium ex Philosophorum libris ipsum contraxerim, quoad melius per me hoc fieri

eri potuit. & in diversa illum capita divisi. In
la autem arte duo libri sunt, quos ordine hic
capitibus disponam.

CAPITA PRIMI LIBRI.

- 1 De modo generationis Metallorum.
- 2 Argentum Vivum esse Medicinam metal-
lorum.
- 3 Sulphur extraneum sive Vulgi esse causam
imperfectiōis Metallorum.
- 4 Solum Argentum Vivum esse perfectio-
nem Metallorum.
- 5 Quod Argentum Vivum continet in se Sul-
phur suum.
- 6 Quod unus est Lapis Philosophorum.
- 7 Ex quibus extrahitur Lapis Philoso-
phorum.
- 8 Quod difficile est opus nostrum in prima
Metallorum materia.
- 9 Quid sit Opus primum Philosophicum.
- 10 Quid sit Lapis, & quo indigeat.

CAPUT I.

De modo generationis Metal-
lorum.

Vtrum omnia liquabilia sint ex argenti
vivi & sulphuris substantia? Nam pro-
prium est Argenti vivi coagulari ex ca-
lore seu vapore Sulphuris, quoniam o-
mnino siccum naturaliter ebibit suum humidum.
Vapore ergo Sulphuris Argentum vivum coa-
gulatum est ex sua substantia terra subtili, aërea
& di-

Quid sit
Argentum
vivum in
sua radi-
ce.

& digesta: admixtione prima sibi unita, actio-
caloris postea elevata decocta & digesta do-
habeat vim sulphuream coagulandi Argenti
Argenti vero vivi in primâ sui radice est com-
positum ex terrâ albâ nimum subtili: Sulphur
cum aquâ clara fortiter admixta donec fiat li-
stantia una non quiescens in superficie pla-
Est enim homogeneous in naturâ, quoniâ
remanet totum in igne fixum, aut totum ex-
volat in fumum: cum sit incombustibile & a-
reum. Hoc autem est signum perfectionis
ideò cum postea in terrâ sulphurea decurrit,
lesactum superius ascendit: quoniam de sua na-
turâ est, ut per calorem sublimetur: Veruntamen
continua sublimatione nimum depuratur, & ut
coquitur, & inspissatur: ac in Sulphur album
rubeum gradatim congelatur. Quod quidem
Sulphur dissolvitur multoties, & postea congela-
latur, per Argenti vivi illius sublimati incerta
caloris actione, donec vix longissimo tempo-
spatio successivè opera naturæ in metalli congela-
latur perfectum. Et hoc quidem in vasis mino-
ralibus ipsa natura mediante operatur metalli.
In istis ergo operibus naturam imitari oportet
quicumque perficere velit Medicinam imperfecto-
rum perfectiorem.

CAPUT. II.

Quod Argentum visum est Medicina
omnium metallorum.

Dicit Aristoteles Argentum vivum esse Ele-
mentum omnium liquabilium: quoniam
omnia liquabilia cum ligantur in eo conve-
niunt.

tur: & admisceatur cum ipsis, quia est de substantiâ ipsorum: licet ista corpora differant in compositione suâ ab Argêto vivo eo modo quo sum fuit purû, vel impurum à Sulphure immundo sibi extraneo. Hic enim Argentum vivum ex vero Sulphure non urente. Nam, ut ait Philosophus, Sulphur album non urens congelat Mercurium in bonam limam. Illud vero est res optima quam suscipere possunt, qui Chymiam operantur: & illud vertunt in Argentum bonum. Si autem Sulphur purû, mundum & optimum fuerit cum rubore clarum: & eo fuerit vis igneitis sulphureæ non urentis, erit res optima, quam suscipere possunt Alchimistæ, ut ex eo faciant Solem. Si enim fuerit Argentum vivum bonæ substantiæ: & Sulphur non purum adurens convertet ipsum Argentum vivum in æs. Argentum etiam vivum si fuerit petrosam, immundum, terreum, Sulphur non mundum, fiet ex eo ferrum. Porro stannum videtur habere bonum Argentum vivum & purum: Sulphur autem malum, non benè mixtum. At plumbum habet Argentum vivum grossum & malum, & pondusum & luteum, Sulphur autem malum, tali saporis, & foetidi & virtutis debilis. Vnde non benè coagulatur. Hæc de verbo adverbium sunt verba Aristotelis in 4. libro Meteorum. Cui Philosopho naturali in omnibus est credendum: non fabulis nec operibus mendacibus ab operibus naturæ omnino extraneis. Nam qui credit mendacijs, secretum Philosophorum perdit.

CAPUT III.

*Quod Sulphur extraneum sive Sulgi
est causa imperfectionis o-
mnium Metallorum.*

NOtate ergò verba & signate mysteria: quoniam etiam tota veritas istius scientiæ ex jam dictis Philosophorum est consideranda, eo quod à vanitate relinquatur per ipsam duplicem corporis superfluitatem inesse: unam quidem profunditate Argenti vivi inclusâ, in principis suæ mixtionis supervenientē, alteram verò contra naturam suæ naturæ: & corruptibile: quorum ista cum labore tollitur. At nullo artificio ingenio altera tolli potest: quare sulphureitas adestibilis calcinatione ignis tollitur, vel à corporibus deletur. Et illud idè quia Argentum vivum tenet & ab aduisione defendit illud quod suam naturam est, alterum espuit igni exponens qui ipsum inficit, unde est amicabile, & suæ naturæ placabile. Ipsum Argentum vivum argento vivo magis adhæret, & eidem magis amicitur. Potest illud verò Aurum proximè Argentum: idè est, & hoc relinquitur, ipsa duo magis participare suam naturam. Alia verò corpora non habent tantam conformitatem ad ipsum, quoniam habent in se Sulphur extraneum, terreum, immundum, & foetidum, idè verè possumus dicere ipsa participare minus naturam, quoniam sunt corpora corrupta foetida adustibilia. Hoc autem fit, quod Sulphur quoquo modo præparatur per artificem semper comburit & comburitur, & nigrescit.

in omni opere præstat. Ideò etiam dicit A-
 rena, in Magisterio nostro non intrat : quo-
 am non est de Argento vivo, nec de Argenti
 substantiâ, nec de perfectione eius: cum i-
 um semper inficiat, denigret & corrumpat.
 eliquitur ergò Argentum vivum esse corpo-
 um perfectissimum : & adustionis esse salvati-
 um: eo quòd corpora illa omninò comburun-
 ur, quantò plus suam naturam percipiant &
 ssident : vnde patet quòd multa quantitas
 gèti vivi est causa perfectionis in corporibus.
 ulla verò sulphureitas est causa corruptionis,
 est, quòd quædam magis, quædam minus
 mburuntur secundum examinationē ignis,
 illa quæ sunt pluris sulphureæ quantitatis
 ntinentur magis : quæ verò minus, minus.
 abet enim Sulphur in se duas causas corru-
 tionis puta inflammabilem substantiam, &
 stulentam terram : quare per primam natu-
 am stare facit, quoniam comburit semper : &
 mburit ac nigredinem in omni opere præstat.
 alteram verò neque fusionem habet, neque
 gressionem, quoniam fixum fuerit, prohibet
 sionem, & ipsum nunquam figitur nisi prius
 cinetur. Cum vero calcinatur nullomodo
 nditur in artificio, quoniam in terrenam sub-
 ntiam redigitur.

CAPUT IV.

*Solum Argentum videtur esse perfectio-
 nem omnium Metallorum.*

Quod autem suprà dixi, in Argento vivo mi-
 nimè contingit, quoniam figitur absq; eo
 quòd

*Argentū
 vivum est
 corporum
 perfectis-
 simum.*

quoddam in terram vertatur: & similiter figitur eo
 versione ejus in terram: nam per festinantiam
 ad eius fixationem, quæ fit per præcipationem
 figitur & in terram vertitur: & per successivam
 iteratâ vice illius sublimationem figitur simi-
 ter & non vertitur in terram: imò dat fusi-
 nem metallicam. Et illud idè est, quia vis-
 sam, & densam habet substantiam: cujus
 gnum est restrictio illius cum imbibitione
 commixtione cum rebus sui generis. Itaque
 manifesta in illo viscositas ejus propter multam
 sui adhærentiam constat. Densam autem
 lud habere substantiam manifestè monocul-
 videt propter gravedinem sui ponderis immen-
 si: quoniam præponderat auro cum in sua fusa
 rit naturâ. Est autem fortissimæ compositionis,
 nis propter naturam vni formem: quia non
 paratur in partes, ut nullatenus se dividi per-
 tat. Nam aut cum suâ totâ substantiâ in ignis
 permanet stans, aut exigue cum tota pariter fuso
 substantia recedit. His ergo relinquitur Ane
 gentum vivum figi posse sine ipsius humiditatem
 tis radicalis consumptione: & absquæ illius
 terrâ conversione. Et idè notatur in eo
 perfectionis vera: quoniâ ipsum solum sufficiens
 in unoquoque gradu scilicet cū ignitione & sine
 gnitione. Propter enim bonâ partium adhærentiam
 tiam, & fortitudinem suæ mixtionis, si aliquo
 modo suæ partes inspissentur per ignem ultio-
 rius non permittit se corrumper: nec per ingre-
 sionem furiosæ flammæ illud in fumum patader
 eur evolare. Quoniam ratificationem sui non
 suffert propter sui densitatem, & adustionem
 caren

figitur euentiam quæ per sulphureitatem quam non
festinantem perficitur : & hoc satis sufficienter pro-
pitiationem est superius. Sulphur quod est terra sic-
r succellit gravis, esse dicimus perfectionis corruptio-
figitur euentiam : quoniam si fixum fuerit fusionem re-
no datam impedit, ut patet in ferro quod non fun-
am : quia fixum in eo sulphur inesse cogno-
am : cunctur. Si verò fixum non fuerit, fusionem re-
mbibitionem impetit, vel anticipat, vel ab igne cor-
eris. Inumpitur, comburitur & evaporat: ut patet in
opter malumbo, & alijs corporibus infirmis. Et ided
sam autem sulphur non est de virtute nostræ artis, neque
tè monere perfectione eius : quoniā impedit in omni-
deris in operibus suis, sed Mercurius vivus in omni-
um in operibus suis operationibus est manifestè perfectis-
æ compositionum, & probatissimum, quoniam adustio-
: quia non est saluativum, effusionis effectivum cum
e dividi potestur : & est tinctura rubedinis uberrimæ per-
stantia in tinctionis fulgidi Splendoris. Et non recedit à
tota parte commixto donec est, & est amicabile, metallis
est inquit amabile ac medium conjungendi tincturas,
suis humanam miscetur per mintam cum ipsis. Et
absque humanam in profundo naturaliter adhæret : quia
tur in omni denatura ipsorum : Veruntamen cum Sole
in solis Luna miscetur facilius : eo quod ipsa ma-
tione humanam suam naturam participant. Attamen non
tium ad rem emergitur aliquid in eo nisi Sol. Ex hoc i-
onis, sineque maximum elicias secretum, quod Mer-
per ignem Mercurius in se recipit, quod suæ naturæ fuerit :
nec per se alienum respuit, eo quod sua natura ma-
in fumum gaudet quam extranea. Et hoc enim ma-
tione manifestè relucet, corpora majoris esse perfectio-
, & adustis quæ plus Mercurij sunt continentia : & quæ
minius.

minus minoris. Lautetur ergo omnium o-
fex Deus gloriosus & benedictus, causa
optimus & altissimus, qui ex vili creavit preti-
sum, ut cum mineralibus maximè in naturâ
neat symbolum: & dedit illi substantiam & su-
stantiæ proprietatem, quam contingit ulla
minimè ex rebus in naturâ possidere: quonia
ipsum solum est, quod ignem superat: & ab igne
non superatur: sed in eo amicebilitate quiescen-
gaudet. Ipsum namq; solum cum sit metallu
cum continet in se totum quo indigemus
nostro Magisterio: quoniam omnia alia cu
sint combustibila igni cedunt, & in favilla
abunt.

CAPUT. V.

*Quod Argentum & Solum continet in se
Sulphur suum.*

Manifestum est igitur quod Argentum vi-
vum cōtinet in se Sulphur suum bonu
fixum, quo coagulatur in Aurum & Argentu
secundum diversum disponendi modum. Nan-
juxta Philosophum Argentum vivum, & si fue-
rit purum coagulabit illud vis Sulphuris albi
urentis in Argentum. Et illud est res optima, u-
per artificium Alchimiſtæ faciant Elixir ad Ar-
gentum. Si verò Sulphur fuerit optimum, cum
rubore clarum & fuerit in eo vis igneitatatis sim-
pliciter non urentis, erit res optima: ut ex eo fia
Elixir ad Aurum. Quare benè tradidit Philoso-
phus, primò Sulphur album ad Argentū, postea
rubicum ad Aurum: quia non potest fieri Au-
rum

*Elixir ad
Argentū.*

*Elixir ad
Aurum.*

um nisi prius fuerit Argentum: quoniā non est
transitus de extremo ad extremum nisi per me-
dium. Non ergo potest fieri transitus de nigro
ad perfectum citrinum nisi fuerit primò album:
quoniam citrinū ex multo albo, & paucissimo
rubeo est compositum. Nec potest fieri etiam
de citrino trāsitus ad album nisi primò fuerit ni-
grum: quoniā non potest Aurum fieri Argentū
nisi primò fuerit destructū, & corruptū & nigrū:
quia quod est melius non potest fieri deterius,
nisi per sui corruptionem. Nam generatio unius
corruptio est alterius: ideo qui novit Aurum
convertere in Argentum, novit & Argentum
convertere in Aurum: quoniam Sulphur non
urens album ad Argentum potest fieri per ma-
iorem digestionem Sulphur rubeū ad Aurum:
quoniam citrinatio nihil aliud est quā com-
pleta digestio: nec albedo aliud est, quā nigre-
dinis ablatio, calor namq; agens in humido effi-
cit primò nigredinem, & agēs in sicco operatur
albedinem, & in albo citrinitatem. Et hoc qui-
dem in calcinatione plumbi attēdi potest, quod
convertitur in cinerē nigrum, postea in album,
deinde in nimium citrinum vel rubeum. Sic
Sulphur album, vel rubeum habetur ex unā me-
tallorum materiā ad plenum depurata, modo
tamen diverso digesta & decocta. Iccirco dicit
Philosophus quod omni Argento inest Sulphur
album, sicut omni Auro inest Sulphur rubeum.
Sed tale Sulphur non invenitur super terram ut
dicit Avicenna, nisi quod in istis duobus corpo-
ribus existit. Et ideo ista duo corpora subtiliter
præparemus, ut Sulphur & Argentum vivum de
L illa

*Sulphur
tale non
invenitur
super ter-
ram.*

illâ materiâ habeamus super terrâ, de quâ Aurum & Argentû efficiebatur sub terrâ: ipsa namque corpora lucentia sunt, quibus insunt radii tingentes cætera corpora albedine, & rubedine verâ secundum quod ipsa fuerunt præparata. Nam per nostrum Magisterium corpus perfectum iuvat, & imperfectum perficit, sine admixtione alterius rei extraneæ. Autum itaq; cum sit pretiosum, omnib. metallis est tinctura rubedinis, tingens & transformans omne corpus. Argentum verò est tinctura albedinis perfecta albatione tingens cætera corpora. Cum illis namq; corporibus, scilicet Sole & Luna miscetur Mercurius, & figitur per ipsa maximo ingenio: quod minimè pervenit ad artificem duræ cervicis.

CAPUT. VI.

Quòd unus est Lapis Philosophorum.

OPortet igitur inquisitorem huius scientiæ constantis voluntatis esse in opere. Nemo hoc modo illud præsumat attendere: quoniam in rerum multitudine ars nostra non perficitur, una enim est. Est enim Lapis unus una Medicina, cui nihil extranei additur nec diminuitur, nisi quod superflua remouentur. Omne enim sulphur linternum id est vulgare vel butyrum Argentum vivum est extraneum, eo quòd sui ipsius est destruktivum, vel corruptivum: è contrario illud non est extraneum in quo habet ipsum converti per Magisterium nostrum: scilicet in Aurum & Argentum, Quare nihil convenit rebus nisi quòd est ei propinquius ex sui natura. Non enim generatur ex homine nisi homo, neque ex aliis

aliis animalibus nisi similia sibi, quoniā unum-
quodq; quod generatur, sibi simile cōsequitur.
Vera igitur utamur naturā: quoniam nō emen-
datur nisi in suā naturā cui nihil alienum jun-
gitur. Nolite igitur introducere nec pulverē nec
quam nec ullam rem. Quippe quia diversæ natu-
ræ Lapidem nostrum non emendant, nec in-
trant in eo quod non sit ortum ab eo: quoniam
si aliqua extranea sibi apponantur, statim cor-
rumpitur: & non fit ex eo quod fieri quæritur.
Ex rebus ergo corporalibus maximè cōvenien-
tibus in natura necessariò est Medicinam colligere,
unde oportet, quod ipsa Medicina illis in
naturā cōveniat, & eis in profundo maximè co-
hæreat. Ita quòd diminutū perficere compleat,
& etiam quod Mercurius per minima ante illius
sugam misceatur: Sed nullum corpus in suā na-
turā inanens Mercurius coagulat nec ei firmiter
adhæret: nec etiam ipse Mercurius per se medetur
infirmis corporibus, quoniam in examina-
tione separatur ab eis. Nam grossa simplicibus,
& simplicia grossis minus benè cōveniunt. Sub-
tilioris ergo substantiæ & liquidioris fusionis ne-
esse est illam Medicinam esse, quam ipsa cor-
pora & fixationis ac retentionis quàm sit Argen-
tum vivum in suā naturā.

CAPUT. VII.

Ex quibus extrahitur Lapis Philosophicus.

QVæri ergo non immeritò potest unde hæc
nostra maximè possit elici Medicina. Qui-
bus respondētes dicimus, quòd in quibus est, ex
illis elicitur. Est autem tam in corporibus quàm
in animis.

etiam in Argēto vivo secundū naturā: cum
 unius sint repurata naturā. Sed in corporibus
 quidem difficilius, in ipso vero Mercurio vivo
 propinquius, non autem perfectius. Et illud
 idē, quia non est corpus dignius Sole, aut prius
 aut ex eius umbrā scilicet Lunā: sine quibus nul-
 lū Argentum vivū generatur tingens. Qui vero
 absq; isto Argēto tingere nititur, cæcus proce-
 dit ad practicā, sicut asinus ad cœnam. Nam
 Aurum aureum, Argentum argenteum tribuit
 colorem. Qui ergo Argentum vivum cum Sole
 & Lunā tingere novit, venit ad arcanum, quod
 dicitur Sulphur album optimum ad Argētum:
 quod cum rubeum efficitur, erit Sulphur rubeū
 optimum ad Aurum. Ab illis igitur Corporibus
 extrahitur Sulphur nimum album, & rubeum,
 cum in ipsis sit purissima Sulphuris substantia
 ingenio naturæ summè depurata, quod, secun-
 dū Albertum, est clarius & subtilius: quia in
 depuratione ipsius est ars debilior: nam nec con-
 sequitur eam, licet multum laboret. Pater enim
 eius est Sol, Luna mater est: quia ex illis corpori-
 bus cum suo sulphure, vel arsenico preparato
 nostra Medicina elicitur: ex corporibus similiter
 Solis elici potest ipsa. Ex solo autem Argēto
 vivo facilius & propinquius perfectiusq; invenit-
 ur: cum sit pater omnium istorum luminarium
 & omnium liquabilium: ab ipso siquidem om-
 nia fiunt. Et idē in ipsum omnia resolvun-
 tur: quoniam Natura naturam amplectitur,
 propriam amabilius, magisq; gaudet cum eā
 quā cum extraneā. In ipso namq; est facilitas
 extractionis illius subtilis substantiæ: cum jam
 in actu

Sulphur
 album.
 Sulphur
 rubeum.

in actu habeat substantiam. Relinquitur ergo Medicinam nostram esse purissimam, & subtilissimam substantiam quæ ex Argento vivo materia originem suam ducit, & ex illa creata est. Non est autem materia Argenti vivi in suâ Naturâ, nec in suâ substantiâ totâ: sed fuit pars illius. Non autem quæ est nunc: cum Lapis noster factus est simpliciter Argentum vivum, licet fuerit pars eius: quoniam ipsum illuminat, & ab adustione defendit, & conservat: quod est causa perfectionis. Igitur cuiuscunque causa tantum generationis sit Medicina: tam quidem in corporibus, quàm in ipsius Argenti vivi substantiâ Lapidis pretiosi indagatur substantia. Consuletamen quod non opereris nisi cum Mercurio & Sole ad Solem, & Mercurio & Luna ad Lunam, quoniam beneficium totum huius artis consistit in ipsis tantum.

CAPUT. VIII.

*Quod impossibile est Lapidem perfici ex sola
Metallorum substantiâ sine
materiâ.*

Igitur si in primâ naturæ materiâ opus nostrum vellemus incipere, esset longissimum, & impossibile, & etiam magnæ, & quasi innumeræ requirerentur expensæ ad hoc perficiendum. Et cum demum per difficillimū artificium Lapis fuerit factus de naturâ Metallorum, tamen opus Philosophicum sive Physicum nondum est inceptum: quippè quia est necessarium quod Lapis Philosophorum elici possit de naturâ duorum corporum, antequâ de eo fiat Elixir

*Lapis Philosophorum
potest elici
de natura
duorum corporum.*

completum. Quoniam est necessarium, ut illud quod est Elixir magis sit depuratum & digestum quam Aurum & Argentum : eò quòd ipsum Elixir habet convertere omnia imperfecta, alia perfectione diminuta, corpora in Aurum vel in Argètum: quod ipsa minimè perficere possunt, quia si de perfectione suâ alteri darent, ipsa imperfecta existerent: eò quia non possunt tingere nisi quantum se extendunt. Et ad hoc fiet operatio in Lapide nostro, ut melioretur eius tinctura in eo plùs quàm in suâ naturâ, ut fiat Elixir juxta sapientum allegoriam compositum ex speciebus compositis condimentum, Antidotum Medicinæ & purgamentum omnium corporum purgandorum : & transformandorum in Solificum verum & lunificum verum. Sed moderni operatores finem credunt operis esse cum incipiunt opus : quoniam tamen in tantum laboraverunt, ut opus eorum sit de natura Metallorum, credunt complevisse Elixir perfectum. Sed quando faciunt projectionem nihil ibi inveniunt qui operari desistunt, ubi incipere debuissent.

CAPUT IX.

Quid sit Corpus primum Philosophicum.

Opus namq; Philosophicum est dissolvere Lapidem in suum Mercurium : ut in primam reducatur materiam, unde Philosophus in lib. 4. Meteororum, hujus artis sophisticos illudit artifices Alchimie, dicens: species transmutari

tari non posse. Quod quidem simile verum est nisi, ut species ipsa, ut postea subdit, in primam suam materiam redigantur: quæ, quidem materia prima est Argentum vivum, cum ipsum sit Elementum omnium ductibilem. Tunc enim in aliam formam quàm prius essent, benè permutantur: non quidem species, sed individua specierum, quoniam ipsa individua actionibus sensibilibus sunt subjecta: eò quòd in se sunt corruptibilia. Species verò cum sint universales, actionibus sensibilibus non sunt subjectæ, & idè non sunt in se corruptibiles. Species igitur Argenti, quæ est argenteitas non mutatur in speciem Auri, quæ est aureitas, nec è converso, quia species verè permutari, non possunt: sed individua specierum benè permutantur, cum in suam primam materiã rediguntur: quia cum formã istius individui fuerit corrupta vel illius, & in primam materiã resoluta, benè permutatur, & necessariò introducitur alia forma: quia corruptio unius est introductio alterius. Hoc sciendum est, quòd nulla materia potest ita destrui, quin sub aliquã maneat forma. Vnde destructa una forma, immediatè introducitur alia ad hanc operationem, vel ad illam disposita. Idè dicit Philosophus: Indiges tu qui vis operari, ut in solutione & sublimatione duorum luminarium primò labores, quia primus gradus operationis est, ut fiat Argentum vivum ex ipsis. Notate ergò verba, & signate Mysteria, quoniam in hoc opere declaratur quis sit Lapis: cum principium sui operis sit dissolutio ipsius. Oportet igitur figere sublimare & calcinare

Argentum vivum est materia prima, & Elementum omnium Elementorum.

Nulla materia potest ita corrumpi, quin sit sub aliã formã.

ipsum, ut sic demum solvatur in Argentum vivum, quod Philosophis est contrarium: unde etiam dicunt Philosophi: nisi corpora fiant in corporea, sive non corpora, vel volatilia, & è converso, nihil operamini. Verum ergò principium nostri operis est dissolutio Lapidis: quia corpora soluta, in naturam primam spirituum sunt redacta, nisi quia magis sunt fixa: quia spiritus sublimantur cum eo. Nam solutio corporis fit cum congelatione spiritus: & congelatio spiritus est cum solutione corporis: tunc enim miscetur Corpus cum Spiritibus vel Spiritu: & fit unum corpus cum eis vel cum eo: & nunquā separantur: sicut nec aqua mixta cum aqua: quoniam omnia tunc ad suam naturam homogeneam primam sunt redacta. Prima verò homogeneitas Metallorum est Argentum vivum. Cum ergò in ipsā homogeneitate solvantur, simul conjunguntur: & nunquam separantur: quoniam tunc utrumque agit in suum socium sibi similem. Vnde dicit Aristoteles, quòd Alchimistæ corpora Metallorum verè transmutare non possunt, nisi prius ipsa redigantur ad suam primam materiam. Tunc enim in aliam formam à primā diversam benè rediguntur. Quoniam contra hoc non stat ratio: quippe quia destructa una forma, immediatè alia introducitur, ut patet ex operibus Rusticorum, qui ex lapidibus faciunt calcem, & de cineribus vitrum. Sic & multo fortius potest Sapiens studio suo per Magisterium naturale seu Artificium nostrum ista corpora corrumpere, & in illis novam formam introducere: quia intentio nostræ operationis

Aristoteles.

Quomodo Alchimistæ possunt transmutare corpora Metallorum.

non est aliud nisi quod eliciatur, & eligatur purissima substantia Mercurii in istis corporibus: quoniam Elixir consistit in illis tantum & non in aliis.

CAPUT. X.

*Quid sit Lapis & quo indiget in operatione
ne sit Elixir completum.*

Hic est igitur Lapis noster famosus: quia non fit transitus de extremo ad extremum nisi per medium. Extrema autem nostri Lapidis in primo latere est Argentum vivum, in secundo verò est Elixir completum. Media namque istorum aliqua aliis sunt magis depurata, decotta & digesta: & illa sunt meliora, & operi propinquiora, quod & carissime te ignorare non credo, sed bene scire: non ergo ob hoc erres: quoniam si seminaverit homo hæc, & metet. Nam semen suo semini correspondet, & omne arbutum proprium affert fructum juxta genus suum. Natura quidem est sapiens semper perfici appetens: quoniam in se semper continet incrementum suum. Quare dicit Avicenna. Nisi Aurum & Argentum viderem, pro certo dicerem, Alchimiam non esse veram artem. Quamvis igitur Lapis noster hæc tam in se tincturam naturaliter contineat, quam in corpore tenui creatus à quocunque, motum per se non haberet, ut sit Elixir completum nisi moveatur arte & operatione. Et ided artes diversæ à diversis Philosophis sunt inventæ, ut compleatur per artificium quod à naturâ est relictum.

Avicenna

incompletum, quoniam natura prona est ad
sui perfectionem. Prudenter ergo & non casu
operare, & scias Lapidis naturas & fortitudines
& quis Lapis cujus lapidis sit amicus, vel inimicus,
videq; ut agnoscas quod ipse fecerit. *Et*
antequam facias crassum fac gracile: fac pond-
erosum leve, asperum lenifica, mollicia du-
rum, amarum dulcifica, & habebis totum Ma-
gisterium. Scias ergo quod suarum operationu-
rum alia Medicinæ auri sunt, quibus cōvenit partici-
pare de Argento in aliquibus, & aliquib. diver-
sificare: quoniam in principio suæ operationis opus
Auri & Argenti per omnia convenit, in modo
verò fermentationis discrepant, quoniam fer-
mentum operis Argenti, Argentum est. Facer-
gō unam quamque speciem cum sua specie, &
unum quodque genus cum suo genere: quoniam
niam opus est albi ad albificandum, & opus ru-
bei ad rubificandum. Non ergo misceas opus
Lapidis cum opere alterius operis: quoniam
vehementer errares, si secus faceres. Alii
quippe corpora possibile est quod operentur,
sed non erunt bona sicut illa: quippe quia Medi-
cinam quam non habent dare non possunt.
Impossibile siquidem est non fixum figere, &
immundum mundare, quia nō invenitur in re,
quod in eā non fuerit antea, nec aliquis dare po-
test, quod non habet. Quare licet uni possis cum
indiges, vel si nō possis habere in istis illud quod
est majoris temperantiæ, & minoris fecis, si in-
digueris usu eorum, oportet primò, ut conver-
tas ea in similitudinem duorum corporum per-
fectorum, quod nunquam fiet, nisi Sol & Luna
in uno

in uno corpore conjuncta projiciantur desuper ipsa. Quippe quia Mercurius cum sit de sua natura à convertivus, fit unum quodq; cum singulis quos amplectitur ex Planetis. Si jungatur cum plumbo, plumbum erit: si cum ferro, ferrum erit, & si cum aliis corporibus erit consimile eis. Si autem cum istis duobus jungatur radis, fit Elixir perfectum. Non ergo operandum est nisi de ista nobili materia, quia non fiunt res aliquâ ratione nisi secundum eorum naturam. Quicunque ergo quærit à naturâ quod in ipsâ non est, fatuus est, & laborem perdit. Non comedas ergo de filio cujus mater menstruum patitur. Quem si comedis leprosus eris, & tu & opus tuum: sed frustum comede de carne pingui, & habebis Aurum & Argentum quantum volueris. Ne quæras à naturâ quod in ipsâ non est, quoniam fatigares animâ tuam in vanum. Hæc extracta sunt à Morieno Doctore veraciq; Philosopho, rubrica. Nihil reputans inde lucrum si ita faceres, sed benè facias unguentum de sulphure, & blanqueto: quoniam res cujus caput est rubeum pedes albi, oculi verò nigri est Magisterium. Intellige quod dico: quoniam omnia verè sunt verissima, qualia nunquam Philosophus aliquis tradidit meliora.

Mercurius fit unum quodque, quod amplectitur.

Elixir perfectum

ROSARII PHILOSOPHORVM AC OMNIVM SE-
cretorum maximi secreti
liber secundus.

CAPITA LIBRI II.

1. De investigatione perfectæ Lapidis Philo-
sophici.
2. De prima Lapidis regimine quod est dissol-
vere.
3. Quomodo Mercurius depuratur & puri-
gatur.
4. De Lapidis inhumatione.
5. De recapitulatione primæ regiminis.
6. De secundo regimine quod est ablueri.
7. De divisione Lapidis per quatuor Elementa.
8. De abluitione Aquæ.
9. De abluitione Aeris.
10. Quomodo ab omni re extrahitur Oleum.
11. Quæ differentia est inter aquam & oleum.
12. De abluitione ignis & terræ.
13. De recapitulatione secundæ regiminis.
14. De tertio regimine quod est reducere.
15. De modo reducendi aquam super terram.
16. De modo sublimandi & albisfandi terram.
17. Quomodo Sulphur album fit rubeum.
18. De recapitulatione tertij regiminis cum
sublimatur terra.
19. De quarto regimine quod est figere, & quod
fermentum alius fixum est necessarium
ad figendum.

20. Quod

20. Quod pondus fermenti debet excedere pondus Sulphuris vel esse aequale.
21. Quae sunt utilitates magisteriorum.
22. Quomodo debemus servare quantitatem unius cujusq.
23. Quomodo Elementa sunt corrigenda, & quomodo acquiritur fusio Medicina non fundentis.
24. De ponderibus Observandis in fixatione.
25. De fixatione Elixiris in compositione ad album & de reductione aqua.
26. De reductione Aeris super Elixir ad albū.
27. De increatione Elixiris albi.
28. De compositione Elixiris rubei.
29. De multiplicatione Medicinae.
30. Quomodo debemus intelligere solutionem sublimationem & coagulationem.
31. De modo faciendi projectionem.
32. De recapitulatione totius Magisterij.

CAPUT I.

De investigatione perfecta Lapidis Philosophici.

Manifestum est ergo operationem Medicinæ esse operationem naturæ, ipsamque Medicinam esse eandem naturam: eo quod ipsa Medicina solum est composita ex Naturâ. Certum quippè est, omnem rem esse de eo in quod resolvitur. Nam gelu mediante calore in aquam convertitur. Clarum est ergo aquam ipsam prius fuisse quàm ipsum gelu, sic omnis Lapis noster resolvitur in Argentum vivum. per Magisterium nostrum: ergo prius ipse fuit

De trans-
mutatio-
ne Elemē-
torum ad
invicem.

Argentum vivum. Modus autem convertendi in
ipsum in Argentum vivum, est conversio natu-
rarum in suam primam radicem : naturā nam-
que convertere est Elementa circulariter rotare, ut ob-
sunt autem Elementa de aptitudine suā ad invicem in-
vicem convertiva, & ideo generantur & ad invicem
cōvertuntur. Convertere ergo Elementa, & quod vel na-
turis invenies : quia nostra operatio non est, nisi
nisi naturarum mutatio, & eorum Elementorum, im-
frigidi cum calido, & humidi cum sicco amica-
bilis commixtio : verumtamen non convertitur
siccum in humidum, nisi prius fuerit frigidum, ut ex
id est aqua : nec frigidum convertitur in calidum, nisi
nisi prius fuerit humidum. Namque transitus
non fit ab extremis nisi per medium. Terra non
convertitur in aërem, nisi prius vertatur in aquā.
Aër quippe & Aqua sunt Elementa media. Ig-
nis & Terra sunt Elementa extrema. Aër vero
est juxta ignem, sicut terra juxta aquam, & ideo
aqua contrariatur igni & terra aëri, quia aqua
frigida est & humida : ignis calidus & siccus,
terra verò frigida & sicca : aër autem calidus &
humidus est. Et sic aqua & aër conveniunt in
humiditate : ignis verò & terra in siccitate. Et
ideo unum in aliud convertitur, & similiter ad
invicem : ideo immediatè convertuntur, ac tan-
dius ab invice separantur. E contra autem aër &
terra, ignis & aqua ad invicem non convertun-
tur : nisi ignis in aërem, & terra in aquam pri-
us convertantur. Si ergo siccum convertitur in
frigidum, & frigidum in humidum, ac humi-
dum in calidum, & calidum in siccum, tunc ha-
bebis totum Magisterium. Modi verò regiminis
ad

ad invicem convertentes sunt quatuor principales, scilicet: Solvere, abluere, reducere, & figere. Solvere crassum in simplicum & subtiliare: Abluere obscurum in lucidum: Reducere humidum in siccum: Figere volatile supra corpus fixum: Solvere est dividere corpora & materiam vel naturam prima facere: abluere est inhumare, distillare, & calcinare: reducere est incerare, impinguare vel imprægnare & subtiliare: figere est desponsare, resolvere & coagulare: per primum mutatur natura interior: per secundum exterior: per tertium superius: per quartum inferius.

Quatuor
modi regi-
mini con-
vertentes
ad invicem,

CAPUT. II.

*De primo Lapidis regimine
quod est dissol-
vere.*

Lapidem siccum grossum dissolvere in Argentum vivum, ut in suam reducatur materiam primam, fit solum per Argentum vivum: eo quod per ipsum solum habet Solem & Lunam at suam naturam vel materiam primam redigere. Sed quia Argentum vivum habet in se sæculentiam terream, & adustibile absque inflammatione, & substantiam aqueitatis, necesse est superflua demere, & absentia implere vel supplere, si plenam Medicinam volumus facere vel trahere. Oportet autem omnino demere per sublimationem terrenam sæculentiam, nec humidum in projectione creet calorẽ, & aqueitate ipsius. Simili modo fugitivam sub-

stan-

stantiam quoad Medicinam illius solvere oportet : de cuius proprietate est mundare : & abstergeris. Ab
 dustione defendere, & etiam figere, ex fixum esse & coque-
 cere. Idèd; contingit ex ipsius Medicinæ & Filtrum
 versitate secundum eius diversam depurationem separa-
 nem quandoque creari Saturnum, ex illa, quam ac veru-
 doque Iovem, quandoq; Venerem, quandoq; est solu-
 Martem, quandoq; verò Lotonem, quod ex illa unde sep-
 puritate necesse est evenire.

CAPUT III.

*Quomodo Mercurius depuratur
 Et purgatur.*

Ingenium igitur ipsius terræ substantiæ sublimis fixi-
 perfluæ remotionis, est ipsum semel vel bis tantum
 sublimare à vitro & sale, donec ipsius albissimam :
 sumatur substantia. Cum vero albissima ascensu verò
 derit, projice in ferventi aquâ donec redeat in Sulphur
 Argentum vivum. Post tolle ab eo aquam & sicut h-
 operare cum eo : quoniam non est bonum con-
 perari cum ipso, nisi prius hoc modo purgetur solutio.
 Unde dicit Avicenna. Primum quoque facere labore
 incipere est, ut sublimetur Mercurius : post deatione
 solve eum, ut redeat, in primam materiam suâ à mō cal-
 & sublima totum. Tunc in hoc Mercurio munda cum ea
 do mitte corpora munda : aquali lance librata color igitur
 Veruntamen non misceas corpus album cum am-
 rubeo, nec rubeum cum albo : sed unum quodam suscipi
 que seorsum dissolvere in partem : quoniam a-
 qua alba est ad albificandum, aqua rubea ad rube-
 rubificandum. Non ergò misceas aquam unius ipsam
 Lapidis cum aquâ alterius, aut cum alio Lapide : quoniam

Avicenna

quoniā vehementer errares, & excæcaberis si se-
rus feceris. Ab hinc vice post vicem, contere &
imbibe & coque in Balneo Mariæ, & post diū-
na per Filtrum quousq; transeat ipsum: Collige
tamen separatim nigrum: quoniam illud est
oleum ac verum dissolutionis signum: quia
quod est solutum pervenit ad sublimitatis fi-
nem unde separatur ab inferioribus ascendens
sursum ac petens altiora loca, ut corpus aure-
um. Custodi autem ipsum cautè, ne evolet in
fumum. Præterea quod facis in albo, fac & in
rubeo: quoniam hæc Medicina in essentia est
una, & in modo agendi similiter una: est tamen
in rubea additamentum citrini coloris, quia
Sulphuris fixi substantia mundissima efficitur.
Differentia tamen est inter solarem & Lunarem
Medicinam: eò quòd hoc quidem illud conti-
net: illa verò non: quoniam indiget mundis-
simo Sulphure albo, sicut hæc indiget rubeo.
Sufficiunt hæc duo corpora: eò quòd assimi-
lantur querito, vel ei quod quæris: sed opus est,
ut in solutione, sublimatione & subtiliatione
eorum labores. Sunt enim fortia, & indigent
præparatione longâ & operatione continuâ:
ut primò calcinentur, & postea solvantur: quo-
niam cum calcinata fuerint, facilius solventur:
quia calor ignis penetrans partes corporis, facit
aquam ingredi post ipsum, & sic est magis solu-
tionis susceptivum: veruntamen si calcinaveris
corpus crassum: quod etiam dissolutivum est.
seponas, & quod remanet ad Filtrum, accipias
cautè ipsum, ne evaporet totum, & pereat Ma-
gisterium. Idcirco cum istud sit grave perficere
& dif-

& difficile, expedit corpora grossa solvere per beat partem
quam solum, id est, per Argentum vivum sine indige
calcinatione: quoniam istud est tutius licet, scilicet p
opere sit tardius. Esto ergo longanimis, ut gravi
festinanter extrahas tincturam, nec festinante rationibus
aut velociter quæras perficere: quia primus
tor in hac arte est festinatio: quia comburit
omnia & ad remotum perducit. Nam igne
si multum feceris in principio mixtionis eius
eveniet in tincturis detrimentum: quoniam
comburantur Medicinæ per nimias caliditate
vnde versus,

Disipe rem captam prius per partem satis aptam

Leviter extractam sic missam contere factam in animo

Hac non festinè sed temporis ordine sine:

Albumen urinae disponit membra ruina.

Patienter igitur sustine, contere quoque & res primar
tera, & non pigeat te hoc ipsum reiterare: qui hoc aut
quæ imbibuntur, per aquam mollescantur. *En lib 4*
quandò magis teres, tantò magis mollescas: & tunc
quandò magis mollescas: tantò magis partes verum
grossas subtilias, donec uniantur, & ab invicem reduc
non dividuantur: quoniam spiritus cum conforman
pore tunc inspissantur: & omnia quæ impa. Non
stantur, dissolvuntur: & impastatio fit cum nimis permu
mia trituratione, & affatione. Nam per contritiã, &
tionem, incerationem & affationem dividuntur nam
partes ligatæ viscositate aquæ, quæ viscositas imper
tas est in corporibus. Corpora verò soluta, æquima co
naturam spiritus sunt redacta, & nunquam secluditur
parantur: sicut nec aqua mixta aquæ. Qui prout dicitur
pè quia natura lætatur: quoniam sponsus cum spon
sponsa copulatur. Quæ verò non dissolvuntur, perfectæ
non

na habeat partes subtiles, nisi mollifices: ideo
missime indiges, ut in dissolutione Lapidis la-
bres: scilicet partes suas puriores disgregans
ipsis, ut gravioribus partibus abjectis, opus
levioribus perficiatur.

CAPUT IV.

De inhumatione Lapidis.

Apide autem dissoluto, accipe totum & po-
ne super calorem temperatum, ut putrescat
& digeratur melius: Videlicet per mensem Phi-
losophorum, id est per xxx dies: quoniam a-
lustro in animalibus per inhumationem tolli-
tur, & decoctionem. Decoque ergo complete
ut ebulliant omnia similiter levigine, & in ma-
teriam primam redeant, & sint Argentum vi-
vum. Hoc autem habito solvitur illa auctoritas
Arifto. lib 4 Meteororum. Sciant artifices Al-
chimistæ, species transmutare non posse. Quod
quidem verum est, nisi prius ut subditur, in suam
primam reducantur materiam. Tunc autem in
illam formam à priori diversam benè permu-
tantur. Non quidem species, sed in dividua spe-
ciem permutantur: quoniam sunt corrupti-
bilia ipsa, & actionibus sensibilibus subiecta.
Materia namque nullo modo ita potest destrui,
quin semper maneat sub aliquâ formâ: vnde so-
luta prima corporis forma in Mercurio mediâte,
introducitur nova forma, corrupta ipsorū forma
quæ. Quæ quidē forma est in colore nigra, in odore
sponsus, in tactu subtilis & discōtinuata: & hoc est
signū perfectæ dissolutionis corporū: quia calor
agens

agens in humido, primò generat nigredinem. Quæ quidem nigredo est caput Corvi : secundum divisionem principium operis nostri, quod est dissolutio Lapidem nostrum in Mercurio, vel in aqua lapidea, & mercurialem. Modo habes primum regimen Operis.

CAPUT V.

De recapitulatione primi Regimenis.

Modo dicam breviter totum dissolutionem modum. Sublima ergò primò Mercurium, & deinde solvas ipsum : hinc in corpus ipsum cum terrâ totâ & igne, & pariter de coquo usque redeant ad primam suam materiam : hoc ideo fit, ut habeamus Sulphur & Mercurium de illâ materiâ, de quâ Aurum & Argentum efficiebantur subter terram : quia si verum Sulphur fuerit, & Argentum vivum, benè possumus ex ipsis Aurum & Argentum facere. Hoc autem Magisterium non est nisi pro divitibus & magni altioribus : & qui habet ipsum, habet Thesaurum sempiternum. In ipso ergò tria sunt inquirenda, puta subtile ingenium artificis : opera manuum & arbitrium. Quod quidem requirit divitias, sapientiam & Libros.

CAPUT VI.

De secundo Regimine quod est Abluere.

Secundum autem Lapidis Regimen, est Abluere nigrum corruptum & foeditum, ut

nis lucidum, clarum, & à sordibus vacuum.
 Quod quidem fieri nullatenus convenit sine E-
 lementorū divisione, & Aquarum distillatione
 Lapidis dissolutione: quia Elementorum
 sunt lapidea, & duo aquatica. Lapidea sunt
 ignis & terra: quia sunt sicca. Aquatica Verò
 sunt aër & aqua, quia sunt humida. Ignis ergò
 comedit illud quod in exterioribus existit: quo-
 ram comedit, & vastat: & devastat sordes a-
 quarum per distillationem: & subtiliat eas per
 aeris levificationem: comminuit etiam grossi-
 dinem Lapidis per calcinationem, & devorat
 primò Medullam sulphureitatis eorum. Et ideò La-
 pides in corporis nostri in quatuor Elemēta dividitur, ut ma-
 gis subtilietur, & ut magis à sordibus depuretur
 materiae postea firmitus conjungatur. Sed nunquam
 habet aliquid natum, ut crescens, nec animatum
 & Argenti post putrefactionem. Ideò putrefiunt, ut
 si verum magis digesta melius separentur. Quippè quia
 bene possunt putrefactum non fuerit, fundi non poterit.
 Hoc nec solvetur: & si solutum non fuerit, ad nihi-
 litatem redigetur.

CAPUT VII.

*De divisione Lapidum per quatuor
Elementa.*

Accipe ergò Lapidem sic corruptum, & di-
 vide ipsum per quatuor Elementa per di-
 stillationem, primò per levem ignem aequaliter
 continuatum & recipe suam aquam: deinde
 paulatim roborare ignem, donec receperit aërem
 igne mixtum. Quod verò remanet in fundo
 com-

combustum, terra est nigra sicca. Scio autem quod distillatio aquæ debet fieri in Balneo Medicinæ, eo quod subtiliores Lapidis partes sine calore ad naturam simplicis aqueitatis approximantes per eam distillantur. Aer verò ignis per cineres distillantur: eo quod per ipsum cum ignitionem sustineant, contingit calores, grossiores terreas partes sursum elevari. Subtilior ergò separatio per aquam, cum non sustineat ignitionem, melius quam per cineres elicitur. Isto igitur modo divides quatuor Elementa: eo quod oportet extrahi aquam ex sua substantiâ humidâ, & non ex aliâ, quod in eis est maior tinctura. De terrâ verò non cures cujus sit substantiæ, dum tamen fuerit alba & fixa substantia. Terra desiccet & figit: Aqua verò mundificet & abluat, Aer & Ignis tingunt & fluere faciunt. Ideò oportet, ut sit aqua multa & aer multus: quoniam multitudo tinctura tanta erit, quanta multitudo aeris erit. Studeas ergò carissime in omnibus operibus eius Mercurium separare in mixtione, ut satis habeas de aëre, quoniam si per ipsum solum perficere poteris, pretiosissimæ perfectionis naturæ vincentis indigitor eris. Veruntamen infirmiter teneas quod omnium capitulorum hujus pretiosissimæ artis non excedit precium ipsarum Medicinarum expensa quinquaginta argenteos, ex primâ operatione computando. Oportet tamen ipsam

Medicinam diutius assari super ignem & extrahi sicut nutritur puer in uberibus.

CAPUT. VIII.

De ablutione Aqua.

Vm habueris Elementa, ut dictum est di-
 visa, abluere ea, scilicet aquam & aërem se-
 quod peripies distillando. Ignem verò & terram fortiter
 tingit calor: aquam tamen & aërem separatim di-
 elevare. Solles, quoniam aër est melior quam aqua, licet
 cum non sit aqua abluat & dealbet terram, faciens ma-
 ceres: monium tincturarum: ac aër tingit terram, in-
 tur Elementa: audit animam & facit eam sensibilem. Vnde
 ex sua subtilitate portet, ut aër & aqua sint à sordibus mundata:
 in eis est motus ab adustione tota, donec sumatur eorum tin-
 & fixa subtilior, nisi postea infimo coquantur. Idcirco inhu-
 verò mundatio in fimo interposita inter distillationem
 ut & fluere multum juvat, ut ad perfectę ablutionis signum
 ultia & aerius melius deveniatur. Quod quidem signum est
 tura tanta est splendor, & crystallina serenitas absque fecibus
 deas ergo: nisi fortè albis. Feces verò aquæ, quas facies in
 Mercurium: omni ablutione, id est distillatione vice post vi-
 as de aëre, quæ ad partem separa & reponere in terrâ nigrâ
 e poteris, postea superius collecta. Aquam verò septies distilla-
 rinentia ut aquam serva separatim: quoniã ipsa est Mercurius
 er tenens quæ philosophorum solutivus faciēs matrimonium,
 eriosissima aquæ vitæ abluens lotionem, & sicut fecisti de
 Medicinam quæ albâ, ita facies de rubeâ: quoniam unum
 ex primariis eundem modum habent ablutionis & consi-
 tamen ipsaalem effectum, nisi quod alba est ad albifican-
 eriginem & um, & rubea ad rubificandum. Non ita-
 que misceas unam cum aliâ: quo-
 nam errabis si secus fe-
 ceris.

CAPUT IX.

De ablutione Aëris.

AB hinc divide Aërem ab igne per distillationem : quoniam quod distillatum est purissimus Aër est : quod verò remanet in fundo, est ignis siccus. Itaque considera quæ dixi, & opereris Lapidem humidum, & aquam, & terram solum, & ut utaris Lapide sicco ad ignem, & aëre tantum. Aër sanè est oleum, & tinctura, & aurum, & anima Philosophorum, & universum, quo totum perficitur Magisterium. Intellige ergò quod ignis cum aëre distillatur quia conveniunt in caliditate, & non cum aqua quia : eò quòd aqua refugit ignem : quia contrariantur ad invicem. Aër ergò distillatur cum igne quia ipse est aqua tincta, & eius tinctura est ignis : quoniam corpus est aër, spiritu ignis deferens. Si ergò Lapidem miscueris cum igne, statim erit rubeus & semper diligenter. Quodcunque ergò volueris rubificare, rubificum igne Lapidis, & erit rubeum semper.

CAPUT. X.

Quo modo ab omni re extrahatur Oleum.

Prope ergò super substantiam corporis, cuius oleum extrahere volueris purissimi Mercurij tantum, ut superveniat quatuor digitis, vel plus quod melius est : deinde accende sub eo ignem lentum, donec videris eius oleum, id est aërem

aërem paulatim ascendere seu eleuari super Mercurium. Collige eum tu cautè & serua seorsum. Si autem minuatur Mercurius, adde alium mundum & calidum, & repone ad coequendum: continuè hoc facias, donec sumas eius oleum, & nil remaneat insolutum. Distilla manent ergò totum Alembico septies: quia ablutio eadem quæ distillata est eadem, sicut ablutio aquæ. Quod aquam, & quidem in humando & distillando humiditate ad ignem fieri debet, quousq; devenerit ad Crystallinum, & tamen serenitatem, absque fecibus, nisi fortè alborum, & album: cuius signa sunt gutta spissior, decolor, & Magister intentior & levitas aërea, ita, ut si ipsum prædi aëre distillata aquæ misceas, suprà natet. Aërem verò sic & non cum serva ablutum, per se: quoniam est oleum tinem: quia estura, aurum, anima, & unguentum Philosophorum, quod colorat, tingit, figit & fluere facit & eius tinctio. Tingit omnem laminam in eo ter extinctâ, & spiritu in Aurum vel in Argentum, secundum quod ipsum discueris cum vel album erit vel rubeum. Non ergò misceas per distillationem oleum Auri cum oleo Argenti, nec è converso: quoniam oleum album ad albificandum, rubeum ad rubificandum pertinet. Idcirco si illorum corporum oleum multum fuerit multa erit tinctura: quoniam multitudo tincturæ erit quanta fuerit olei multitudo.

CAPUT. XI.

*Quæ differentia est inter Aquam
& Oleum.*

Differentia est inter tincturam aquæ & olei, quia aqua abluat tantum, & mundat: oleum
M vero

verò tingit & colorat. Exemplum autem huiusmodi est: quia si pannus mergatur in aquâ mundatur: tur ab eâ: aqua verò recedit, & permanet pannus in statu suo; & colore in quo prius erat, nisi mundetur quia est magis mundus. E contra est in oleo: quia si intingatur pannus in eo, non separatur ab eo per calorem ignis, vel aëreum, nisi ex toto id destruat: nec poterit separari oleum ab ipso panno, nisi per ablutionem, & ignis desiccationem. Aqua autem est Spiritus extrahens hanc animam à corporibus: cum verò extrahitur anima ab ipsis corporibus, remanet in ipso spiritu: quia spiritus est locus eius. Anima ergò est tinctura soluta in ipso spiritu deportata, sicut deportatur tinctura tinctorum per aquam super pannum. Deinde recedit aqua per desiccationem, & remanet tinctura in panno fixa per oleoginositatem. Si cum ergò est de aquâ spiritus, est in quo deportatur caliditas tinctura aëris, quæ cum reducitur super terram vacuam albam foliatam, statim siccatur aqua spirituum caliditate, & remanet in corpore anima, quæ est tinctura aëris. Spiritus igitur retinet animam, illud sicut anima retinet corpus: quoniam anima pretio non moratur in corpore nisi mediante spiritu à corpore. Cum verò coniungitur, nunquam separatur. Constat quia spiritus retinet animam, sicut anima remanet in corpore. Unde præcipit Hermes animam venari in lapidibus. Est enim mansio eorum in ipsis. Ne sis ergò in venando piger vel lentus præcavens ne fugiant à te. Si autem fugiant ne accipias eas cum falcone. Sunt autem remanentes fugitivorum. Cum eis igitur est coram

Hermes.

gulati

gulatione nostra: quoniam retinet fugientem. Seminante ergo animam in terram albam foliatam, quoniam ipsa retinet eam. Quoniam cum ascenderit à terrâ in coelum, iterumq; descenderit in terram, recipiet vim inferiorum & superiorum. Non tamen misceas oleum Auri cum oleo Argenti, nec è converso.

CAPUT XII.

De ablutione Ignis & Terra.

O Lei verò feces, quas fecerit, collige omnē vice, & repone cum igne: quæ ignis sunt, nigredinem tenentes ad rubedinem, quas oportet cum aquâ primâ terere, & suaviter combutere, donec fiat pulvis omninò privatus ab æris humiditate. Sic enim oportet feces etiam aquæ cum terrâ conjungere & igne accenso fortiter calcinare, quousque sit sub alba humiditate vacua. Calcina ergo ignem cum igne, & terram cum terrâ, quousque fiat munda, & nigredine privatâ. Quod autem ascenderit ab igne, illud est oleum rubeum, quod verò à terrâ est pretiosum: quoniam oleum quod tardius à corporibus separatur pretiosius reputatur. Consequere ergo omnia suo tempore, partem à parte, & serva singulariter quodque eorum.

*Calcinatio
ignis &
terra.*

CAPUT XIII.

De recapitulatione secundæ Regiminis.

O Portet ergo te, secundū Platonem pro virtutibus

M 2

bus

bus tuis separationem Elementorum exercere, aquam & aërem abluere per distillationem : & terram comburere per calcinationem, quousq; non remaneat aliquid in corpore de animâ, nisi quod non sentiatur in operatione: cuius signum erit, cum nihil à corpore evaporabitur si de colaminæ parum ignitæ suppositum fuerit: tunc sanè erit appropriatum : nomine spiritus, subtile purum & appropriatum, nomine animæ, tingens lucidum & appropriatū : nomine corpus, subalbum & siccum. Quippe in nullâ nostrâ operatione opus est aqua nisi candida, nec oleum nisi album vel subcitrinum : nec ignis nisi rubeus, nec terra nisi pallida sit vel subalba. Si autem præparaveris Elementa, erit terra habilis ad solvendum, aqua efficax ad digerendum, & oleum in quo portatur ignis ad tingendum superabundans. Si verò Elementa talia non habueris, signum est erroris. Igitur corripere errorem tuum : quia propinquior est operatio & præparatio in eo, quam in opere novo incipere. Elementa ergò abluta in vase sigillato, singulariter reserva & maximè oleum, quia consumit ipsum aër propter naturæ suæ vicinitatem, & scribe super totum sic, ut recorderis virtutes, nomina & colores ne unum pro alio accipias, cum operaris, & corrumpatur opus. Hæc sufficiant ad completam ablutionem Elementorum.

CAPUT XIV.

*De tertio Regimine, quod est re-
ducere.*

Tertium Regimen Lapidis, est reducere a-
quam humidam, super terram siccam, ut
recuperet perditam humiditatem: sed cum ter-
ra sit ex duobus corporibus, & duo Elementa
sint sicca, dura & lapidea: ignis scilicet & terra
in siccitate concordant, simul sunt præparanda:
quoniam unam habent præparationem. Con-
iunge ergò grossitiem ignis cum terrâ post æ-
ris abstractionem, & præpara insimul propter
temporis abbreviationem, & etiam ut bona sit
eorum commixtio, & ut non confundatur præ-
paratio, & unius alium benè tingat: & ne uran-
tur super ignis pugnam. Vnde præparare
eos insimul est magis saluum magisque pro-
pinquum: eorum autem præparatio est, ut
majorem recipiant humiditatem. Corpus
namque calcinatum est discontinuatum: eò
quòd ab aqueo est omnino privatum. Vnde
cum nudum sit, vacuum & multum sitiens ebi-
bit suum humidum aqueum.

CAPUT XV.

*De modo reducendi Aquam super
Terram.*

Insunde ergò primò quam per vices conte-
rendo & post leviter calcinando, quousque
terra ebiberit de suâ aquâ quinquagesimam
partem sui. Scias autem quod oportet primò

M 3

terram

terram nutriti modicâ aquâ & post majori, sicut videndū est in infantis educatione. Idcirco multum contere terram: paulatim eam imbibe cum aquâ de octo in octo dies: decoque in fimo, & postea mediocriter calcina in igne, nec te pigeat hoc multoties facere: quoniam terra fructum non gerit absque frequenti irrigatione. Et si trituration non fuerit bona donec aqua fiat unum cum terrâ, nihil proficit. Non ergo suspendas manum à trituratione, vel à tribulatione triturationis, & assatione, donec aqua fiat sicca, & desiccata à terrâ albâ: quoniam exiccatio cum forti trituratione & assatione terram facit albam. Caveas tamen ne imbibas terram nisi paulatim, & paulatim cum longa trituratione supple post exiccationem terrâ: inde est pondus in hoc ubiq; notandum, ne nimia siccitas, aut superfluous humor administrando corrumpant, ut videlicet tantum assando decoquas, quantum dissolutio adjecit: & imbibendo dissolvas, quantum assando deficit. Ided omni vice post calcinationem terræ, superfunde aquam temperatè, videlicet neque parum neque multum: quia si multum fuerit, fiet pelagus conturbationis, si verò parum, comburetur in favillam, quare suaviter & non festinanter de octo in octo diebus terram irrigabis. Decoques in fimo & calcinabis, donec de aquâ biberint quinquagesimam partem sui. Et nota quòd post imbibitionem debet inhumari per septem dies. Itera ergo opus per multas vices, quanquam sit longum, quoniam non videbis tincturam, neque proficuum perfectum donec

donec sit completum. Studeas ergo cum in omni opere fueris, omnia signa quæ in qualibet decoctione apparent in animo tuo recondere, & eorum causas investigare. Tres quippe sunt colores niger, albus & citrinus. Cum terrâ egreditur, nigredo imperfecta est, cum nigra, completa. Qualibet igitur vice paulatim, & paulatim roborâ ignem in calcinatione, quousq; terra egrediatur alba ex ignis fortitudine. Nam sicut calor agens in humido præstat nigredinem, ita agens in sicco generat albedinem. Idcirco si terra non fuerit alba, tere eam cum aquâ, & postea calcinare iteres: quoniam Azoth & ignis lationem abluunt, & obscuritatem ab eo auferunt. Nam præparatio sua semper fit cum aquâ: idè qualis limpida aqua, talis limpida terra, & quantò magis fuerit abluta terra, tantò magis alba. Ex multiplici ergo reiteratione imbibitionis cum forti contritione, & frequenti affatione aqueitatis, Mercurii major deletur pars, scilicet aqueitatis, cuius residuum per sublimationis reiterationem similiter moxerit.

Tres Colores.

CAPUT XVI.

De modo sublimandi & albificandi Terram ex recapitulatione totius Magisterij.

Cum autem terra exhauserit de aquâ quinquagesimâ sui partem, citò illam sublimato fortiori igne, quo poteris, donec ascēdat sursum

N 4

ad-

admodum albissimi pulveris: cum autem vide-
ris terram sicut nix albissimam, & quasi pulve-
rem mortuum aluthel spondilibus, & ad latera deat
adhærere, tunc super eum reiterra sublimatio-
nem sine fecibus inferius remanentibus: quo-
niam adhæreret pars illius fixa, & figeretur cum
fecibus, & nunquam per aliquod ingeniorum
genus posset separari ab eis. Pulvis autem ascen-
dens à fecibus superius, est cinis à cinere & ex
terrâ extractus, sublimatus, honoratus: quod in Arg-
verò remanet inferius est cinis cinerum: cinis
inferior vituperatur, damnatus, sicut fex & sco-
ria. Fac igitur agnitionem inter clarum & lim-
pidum eius: quoniam cum ascenderit albissim-
us ut nix, completum erit. Colliges ergo eum
cautè ne evolet in fumum, quoniam ipsum est
quæsitum bonum. Terra alba foliata est, con-
gelans congelandum, & mundificans arseni-
cum: & Sulphur album, quod Aristoteles dicit
esse rem optimam, quam recipere possunt Al-
chimistæ, ut de ea faciant Argentum. Operare
ergò cum eâ ad Lunam: quoniam est comple-
tum, & hoc quidem modo perficietur Sulphur
album non urens.

CAPUT XVII.

Quomodo Sulphur album fit rubeum.

S igitur ad Aurum volueris Sulphur rubeum
dissolvere, Sulphur album superius colle-
ctum in aquam rubeam per contritionem &
imbibitionem, & bonam decoctionem dissolu-
tum congelet in Lapidem coagulatum. Dissolve
iterum

*Sulphur
in Lapidem
coagula-
tum.*

iterum in aquâ rubeâ: dissolve & sublima totum
per ignem fortissimum. Modus namq; artificis,
opus deaurat, dirigit & coaprat quodcunq; in
similitudinem pulveris. Ascendens sursum est
Sulphur albissimû, quod verò remanet in fun-
do deorsum, est Sulphur rubeum tinctum, ut
scarlata. Et istud est, secundum Aristotelem,
Sulphur optimum non urens, rubeum ac cla-
rum, ut ex eo faciant Alchimistæ Aurum. Hoc
autem Argentum vivum, convertet per artifi-
cium secundum Aristotelem in verissimum Au-
rum. Ex his igitur manifestè relucet, Philoso-
phos verum dixisse, quod stultis videtur impos-
sibile, scilicet, quod unus est Lapis, Medicina
una, dispositio una: opus unum ad vas unum
ad album Sulphur & rubeum faciendum.

Videntes ergo omnes huius artis investiga-
tores dictam albedinem in vase apparentem,
mirati sunt stare rubedinem in illâ albedine oc-
cultatam. Tunc autem non oportet extrahere
illam rubedinem sed coquere, quousque totum
fiat rubeum. Sic ergo manè quando video uri-
nam meam esse albam, indigestam, statim co-
gnosco, quod parum dormierim, ideo repono
me in lecto: Somno verò recepto, urina citrina-
tur: quia citrinatio non est nisi completa diges-
tio: hæc verò est verissima compositio albi &
rubei Sulphuris non urentis, quo per regimen

quartum completur Elixir perfectum ad
omne diminutum perficiendum in
Solificum & Lunificum
verum.

*Elixir
perfectum.*

CAPUT. XVIII.

*De recapitulatione tertij Regimini cum
sublimatur terra.*

N Vllus debet sublimare terram ad opem
Sophisticorum, sed ad Elixir nostrum pe-
fectum: illa verò quæ sublimantur, duobus me-
dis sublimantur, aut per se: quia spiritus sunt
aut cum aliis: quia se incorporant cum spiri-
tibus. Mercurius enim, cum sit spiritus, subli-
matur per se. Terra verò nostra cum sit cal-
ida non sublimatur, nisi quia se incorporat cum
Mercurio. Converte ergò calcem & imbibit
Mercurium, & decoque donec fiat corpus uni-
tum, nec te pigeat hoc multoties iterare: quia cor-
pus, nisi cum Mercurio sit incorporatum, non
ascendet sursum. Ideò necesse est, quoad pote-
ris, naturam suam subtilem, & cum Mercurio
fortiter teras, quousq; fiat unum: quia sublima-
tionem non faciamus, nisi ut reducatur corpo-
ra ad subtilem materiam, scilicet ut sint spiritus
& quod corpus sit leve ad redigendū in omne-
res, sive in Solem, sive in Lunam, & hanc subli-
mationem facimus, ut redigamus corpora in
suam primam materiam, scilicet in Mercurium
& Sulphur. Facimus ergò hanc sublimationem
tribus de causis: una est, ut corpus sit spiritus de
subtili materiâ & naturâ. Secunda, ut Mercu-
rius benè se incorporet cum calce. Tertia, ut
totum sumat colorem album vel rubeum. Id-
circo quando calx sublimatur ad Lunam, debet
esse alba, & Mercurius similiter albus: & calx,
quando sublimatur ad Solem, debet esse rubea,
& Mer-

& Mercurius similiter rubeus igne calefactus, & debet esse pulvis inceratus: quia non bene quis operatur ad Solem, nec ad Lunam, nisi tali modo, nec cum Mercurio quem sublimas ad Lunam, commisceas ullam rem: quia Solis calor non intrat ad Lunam, nec de Luna ad Solem. Non mittas ergo Mercurium rubeum ad album, nec album ad rubeum. Sed pone unamquamque speciem cum suâ specie & pone ad ignem accensum, & sublima totum, nec misceas illud quod remanet deorsum cum illo quod ascendit sursum: Sed pone unum quodq, seorsum, quoniam quod in fundo remanet, reiterabis ad sublimandum per Mercurii incorporamentum donec ascenderit totum. Alioquin non ponas ipsum in Magisterium. Alembicum, quo sublimas Mercurium, sit vitreum, & Cucurbita terrea vitrea, cuius os quod fundit, sit amplum, ut possit Mercurius ascendere liberius. Alembicum vero cum cucurbita debet jungi ita, ut Mercurius non possit exire: quia non sublimatur Mercurius nisi per fumositatem aëris. Ideo si locum conveniret aptum evolare in fumum, & deperiret Magisterium. Perpende igitur diligenter quæ diximus, quoniam omnia verba necessaria sunt & laude digna. Hæc igitur sufficiant ad complementum Sulphuris albi & rubei.

CAPUT. XIX.

De quarto Regimine quod est figere, & fermentum aliàs fixum est necessarium ad figendum.

*Pythago-
ras.*

Quartum verò Lapis Regimen est figere album Sulphur, & rubeum supra corpus Argentum: Sulphur verò rubeum figatur supra Aurum, quia, secundum Pythagoram, qui Argentum vivum à corporibus extractum non coagulat in Sulphur album patiens ignem, nullam viam exigit ad albedinem. Qui verò dicitur Argentum vivum non coagulat in Sulphur rubeum patiens ignem, nullam viam exigit ad rubedinem. Non ergò fatiges corpus tuum in huiusmodi rebus altis, ad quas pervenire non potes, ubi facere ista ignoras: quoniam in bivocis erras. Prudenter ergò & non casualiter operare: quoniam sine fermento non exibat Sol neque Luna: sed aliud quod non permanet in essentia, in naturæ curâ, nisi occultaveris ipsum in corpore, de quo præparasti ab initio scilicet Solem & Lunam. Coniunge ergò ipsum cum corpore, ut generet sibi simile, & fiat Elixir id quod corpus ponis. Cum autem conjunctum fuerit cum corpore non desinit in aliud agere, quousque convertat totum. Idcirco, quando vis fermentare, mitte Sulphur cum corpore, ut totum sit fermentum: quoniam fermentum non rediget sulphur nostrum ad suam naturam, colore & saporem per omnem modum. Quare fermentum ad album ipsa erit album, & ad rubeum fermentum erit rubeum: quod

quod patet: quia si posueris fermentum Argenti cum sulphure Auri, rediget in suam naturam: sed non ad suum colorem. Similiter si posueris fermentum Auri cum sulphure Argenti, convertet ipsum non ad suam naturam, sed ad suum colorem, & è converso. Non ergò misceas fermentum unius Sulphuris cum Sulphure alterius: quoniam fermentum Auri, Aurum est, argenti Argentum. Et nota quòd non sunt alia fermenta super terram: quia nunquam figit, quod nunquam fixum est, nec fuit.

CAPUT XX.

Quòd pondus Fermenti debet excedere pondus Sulphuris Gel esse aequale.

IDcirco in omni Fermento debet notari pondus utriusq;: summa volatilis Sulphuris non superet Summam sui corporis: alioquin ligamentū sponsalitiij verteretur in spiritus fugam non fixi. Vnde dicit Plato, Si purum Sulphur projiciatur supra multitudinem corporis ita, ut super habeat Potentiam convertit ipsum citò in pulverem, cujus color erit corporis super quod proiicitur Spiritus, scilicet Auri vel Argenti. Dicam ergò inferius pondera omnium: sed quia Sulphur non potest ingredi corpora nisi mediante aquâ, cum quâ faciat medium inter Sulphur & Fermentum in omni dispositione, primò pones, ut Dicit Avicenna, terram: quoniam ipsa est juxta Fermentum. Secundò pones aquam: quoniam ipsa est juxta terram. Tertiò

*Aqua est
medium
conjugē-
di illorum
vincturas.*

pones aërem; quoniam est iuxta aquam. Quat-
to pones ignem: quoniam est iuxta aërem. Ve-
runtamen non ponas ignem in Elixir ad albū:
quoniam Elixir ad album, tribus completur E-
lementis, in quibus non est ignis: rubrum ve-
rò quatuor omnibus utitur totis. Aperi ergo
& claudere: solve & noda: ablue & desicca.
Quoniam aqua est medium conjungendi tin-
cturas illorum, scilicet olei, aëris & ignis: & nunc
dico verbum Philosophicum, Si prius mittas o-
leum, mortifica tamen in terrā: quoniam aqua
intraret. Si autem posueris aquam, postea oleum
stabit super aquam. Si verò posueris aquam &
postea terram, erit aqua ponderosior quā ter-
ra. Fige ergo aquam cum terrā, ut ei adhæreat,
Si unū de quatuor occidisti: omnes sunt mor-
tui. Si unus habeat de animā plus alijs, nihil va-
let. Appropria ergo Fermentum quod est anima
ante fermentationem, ut sit pulvis calcinatus,
solutus & induratus: quoniam si benè nō præ-
paras Fermentum, nil valet tuum Magisterium.

CAPUT XXI.

*Quæ sunt utilitates Magiste-
riorum.*

SI non dividis Lapidem per quatuor Elemen-
ta, non potest coniungi cum corpore: & si
non misceas de ipso co pore cū eo super quod
vis facere projectionem in Elixir, non colorabi-
tur corpus super quod debet projici, sicut decet:
& si non sublimas totum quod mittis in Elixir,
erit Aurum & Argentum actu: & si non præ-
paras

am. Quar-
 erem. Ve-
 it ad albu-
 mpletur &
 ubeum ve-
 Aperi ergo
 & deficca-
 ngendi tui-
 nis: & nunc
 us nunciaso-
 niam aqua
 stea oleum
 s aqua de
 r quam ter-
 ei ad hanc
 s sunt mos-
 is, nihil vi-
 od est anima
 s calcinatus
 enè nō pra-
 gisterium

paras corpus tuum, non sustinebit ignem: &
 si nō caveas tibi in indurando & mollificando,
 non erit habile Aurum & Argentum ad ope-
 randum. Idcirco calx, quæ mittitur in Elixir, erit
 sublimanda, ut sit omnino simplex, & viva.
 Cum autem vis facere projectionem de Elixir,
 facias calcem de illâ materiâ, cuius fuerit corpus
 super quod projicere volueris: & mitte illud fer-
 mentum, ut supra dixi. Si est Aurum, de auro:
 si Argentum, de argento: quoniam sponsaliti-
 um non est aliud, nisi quod conjungas fermen-
 tum cum corpore, quod dico: Si sunt sulphur
 album & rubeum, de quibus dictum est, scilicet
 super quod vis projicere Elixir. Et nota quod
 Elixiris sunt plures simplices, qui debent fieri de
 Lapide & corpore: & Fermentum quod misces
 in Elixir, debet esse pulvis bis vel ter sublimatus.
 Nam quoties sublimabis aliquod corpus cum
 mixtione sublimati spiritus, toties lucraberis in
 projectionem mille partes. In quanto ergo al-
 leviâs corpus tuum, in tanto habebis melius, ut
 possis projicere unum pondus supra centum:
 & centum super mille, & mille super decem mi-
 lia, & decem milia super centum milia & sic in
 infinitum.

CAPUT XXII.

*Quomodo debemus servare quantitatem
 unius cuiusque.*

nor Eleme-
 rpor: & li-
 super quod
 on colorabi-
 s, sicut deco-
 ttis in Elixir
 si non pre-
 parat

Cum volueris Lapidem nostrum præparare,
 facias quantum est de ipso: de aquâ, aëre, i-
 gne, & de terrâ. Cū fuerit calcinatus, erit in eo ca-
 lor major: siccitas major, frigiditas minor, minor
 humi-

humiditas. Cum fuerit preparatus, erit in eo calor major, siccitas minor, humiditas minor, minor frigiditas. Cum volueris ipsum convertere, scias, quantum amiserit de primâ natura in omni regimine: quoniam si nesciveris, nil valet opus. Idcirco quando revolvitur, redigitur in frigiditate minori, humiditate minori, & calitate & siccitate minori. Cum verò abluitur, redigitur in humiditate majori, frigiditate minori, caliditate & siccitate majori. Cum verò reducitur, redigitur in siccitate majori, calore minori, frigiditate majori, humiditate minori. At cum figitur, redigitur in calore majori, humiditate minori, frigiditate minori, siccitate majori. Quippè quia in fixatione Lapidis apponimus sibi Mercurium calidum, & humidum præparatum ultra illud, quod habuerit naturaliter ante suam solutionem. Intellige hanc reversionem solutione Lapidis, vel differentiam, de differentiâ in differentiam: & cur hæc, & quomodo. Omne quod mutatur, aut mutatur in melius, aut in peius, aut in simile sibi. Si mutatur in simile sibi, nullum est lucrum: si in peius, & damnosum: si in melius, est commodum. Convertitur ergo Lapidem de bono in melius, & erit Elixir completum.

CAPUT XXIII.

Quomodo Elementa sunt corrigenda, & quomodo acquiritur fusio Medicina non sudentia.

Coniunctio Lapidis.

IN conjunctione Lapidis attende tres colores principales: primum nigrum, postea album, deinde

nde rubeum. *Observe igitur diligenter, ne corpus tuum rubeat, ante nigredinem, & pereat tinctura per combustionem. Si verò rubuerit ante nigredinem, corrige errorem, de coquens omnia simul in aquâ albâ, donec conversa fuerit in nigredinem: sic etiam facies si rubuerit ante albedinem. Non ergò negligas in humationis de coctionem: quoniam tollit combustionem, & perditam restaurat humiditatem. Si verò Medicina non commiscetur, corrige per dissolutionem ejus quod ingreditur per commixtionem ambarum solutionum, quod suo ingressu, illi pro minimo conjungitur. Hæc autem solutio non per aquam, aut in aquam vulgarem completur: sed in aquam mercurialem: & completur similiter per solutionem. Fusio facilis in rebus, non fusilibus, ut apertius ingrediantur & alterentur cum complemento. Vnde Medicinam calcinamus, ut citius solvatur: & eam solvimus, ut melius mundetur figura & fundatur, utque ab eâ suscipiant corpora meliorem impressionem aut ingressum, & facilem fusionem dent materiei cum multiplici reiteratione solutionis spirituum non inflammabilium super illa: videlicet aëris & aquæ Mercurialis non fixorum: aut cum multiplici reiteratione solutionis Medicinæ non fundentis. Est tamen bona cautela ad fusionem præstandam Medicinæ non fundentis, ut solvatur: & corpus fermenti supple albi, vel rubei. De cujus intentione sit per eam mutari, & alterari: & etiâ solvatur Medicina, id est Elixir, imò terra alba supple vel rubea. De cujus intentione sit*

sit ingredi cum alteratione: non fiet tamen o
 mnium istarum partium solutio: sed quoru
 dam: quoniam solutio earum non est aliud, ni
 si quod in humidum revertuntur & Sulphur
 sal sedines auferuntur. De hinc illud corpus, &
 non aliud corpus imbibatur vice post vicē, do
 nec fundatur citissime super laminam ignitam
 Quoniam ex his artificiorum ingenijs necess
 est Medicinam commisceri, fundi ac etiam ingre
 di perfecte cum alterationis complemento
 Si autem metallum quod convertere habes per
 Medicinam non fuerit sufficientis coloris, adda
 tur plus de Medicinâ ipsâ: si verò de colore mi
 nus habuerit scilicet in Sole: quia Luna non
 potest esse nimis alba, ponatur minus de Me
 dicinâ & plus de metallo convertendo. Si au
 tem Medicina non remanserit benè, quod est ex
 defectu fixationis, succurre per reiterationem so
 lutionis & congelationis, atque per multipli
 cem non fixæ partis solutionem super partem
 fixam, donec tamen ex ignis asperitate quiescat
 & non fugiat ab igne aspero. Si autem quod
 est gravius non fundatur ex defectu cerationis
 succurre ei cum oleo, id est aëre: guttatim super
 ignem levem, donec fundatur, ut cera. Quando
 autem inceras, misces de re calidâ & humidâ
 magis, quàm de frigidâ & siccâ. Et quando
 figis, misces magis de re frigidâ vel siccâ, quàm
 de calidâ & humidâ. Ergò intellige quæ
 dico: quoniam huius operis per
 fectio est naturæ per
 mutatio.

CAPUT XXIV.

De Ponderibus obseruandis in fixatione.

*Pondus &
Mensura
in omni o-
pere opus
est?*

OMnia sub termino diffinito & dispositione certa consistunt. Idcirco unicuique Pondus & mensura in omni opere opus est. Cave igitur tibi in commixtione Elixiris, & operare ibi sapienter: ut scias quantum debes ibi apponere de aqua, aëre, terrâ & de igne. Alioquin si minus feceris, opus non valebit: quia si ponis de terrâ magis vel minus quam opus fuerit, & requiritur ad Elixir, mortificaret animam magis ponendo: vel si minus, faceret eas humiditas magis, & non figerentur. Similiter in aquâ, si magis vel minus de eâ poneretur, simile damnum faceret. Si plus esset, faceret humidum & malè: si minus, faceret siccum & durum. Si plus de igne esset, coloraret nimis: si minus, non haberet colorē. Ignis item Lapidis si plus esset, combureret: si minus & parum esset, non siccaret totam humiditatem, quam debet deficcare: nec calefaceret: ad album tamen non ponas ignem: sed loquor de omnibus Elixiris. Quare Pondus ubique notandum est, ne nimia siccitate, aut humorum superfluitate Magisterium corrumpatur: Itaque Fermentum juxta ad æquationis incrementum semper est apponendum. Nam nulla erroris offensâ nocebit, si ad illud pondus sepe recurras. Quicquid igitur in Elixir est gravius & stabilius per ipsius ponderositatē sibi nomē terre usurpat. Nō minus quoque Fermentū: quia cū cū sulphuri conjungitur, nomē terre sibi assumit.

Quæ

Quæ verò sublimatur & etiam evolant, aquæ & aëris sibi nomen tribuunt. Cum ergo conjungis talia ut figantur in terrâ: si ad album est, si de terrâ plus quàm de aliquo alio Elemento, alioquin terra non figeret spiritum: imò securus evoleret in fumum. Verùm illud fit plus secundum rationem, juxta adæquationis Mensuram, verbi gratia, Si est de aëre unum pondus & dimidium, de aquâ duo pondera debent esse, tria pondera de terra minus quarta. Et terræ fermentum sit ter tantum, quātum est Sulphur album, ut si unum pondus fuerit de Sulphure albo, tria pondera erunt de fermento. Quantum ergo fuerit aër & aqua, tantum debet esse de terra scilicet, tria pondera de terrâ minus quarta, de aquâ duo de aëre unum: de igne dimidium. Dicam itaq; breviter ut intelligas: ad Lunam tria pondera de terrâ scilicet fermentata minus quarta, duo de aquâ: unum de aëre & dimidium, & erit Elixir completum. Ad Solem verò, cum ipse sit calidior Luna, debent esse duo pondera terræ, tria de aquâ, & tot de aëre, & unum pondus & dimidium de igne. Nam ignis pondus, medium est pondus aque, nec est in hoc additio vel diminutio: quoniam si sit multa aqua & parvus ignis, & si sit similiter multa terra, & parvus ignis: è contra tamen est de aëre: quia aër nutrit ignem, sicut aqua nutrit terram. Nam ignis vivit de aëre, & aër de juvamento aquæ, & aqua de juvamento terræ. Fige ergo aquam in terram, ut aër possit figi in aquam, quoniam si aquam occidisti, omnes sunt mortui. Veruntamen aqua nō figitur sine terrâ quia sine semine nullus

illus unquam confurgit fructus. In quo dum
oritur semen, fructum fertur dare. Quoniam
in terra sit in se fixa, retinet secum, & figit alia
elementa. Aqua verò cum sit humida & frigi-
da circumdat terram, constringit, & tenet eam :
quoniam frigidum & humidum est siccitatis
constrictivum. Veruntamen impressionem ci-
recipit, & citò dimittit. Siccum autem gra-
ter impressionem recipit & difficile dimittit.
sed cum humidum & siccum, se invicem tem-
perant, fit, ut adipiscatur siccum ab humido per
partium constrictionem, vel per continuationē
& facilem impressionem & ut acquirat humi-
dum à secco, ut firmiter teneat impressionem, &
inveniat ignem. Vade propter hoc,
humidum prohibet siccum à suā separatione, &
propter hoc, siccum prohibet humidum à suā
mixibilitate : Aër verò circumdat aquam, & cla-
rificat eam, vel ratificat terram, vel tingit, vel fi-
git ipsam ut sit apta ad extensionem & fusionē.
Ignis autem totum compositum maturat, sub-
limat, rubificat & permiscet aërem & consolidat :
terram & aquam constringit frigiditatem, ut ad
columnis redeant æqualitatem complexionis.
Elementa ergò gravia, ut terra & aqua, plus ju-
vant ad fixationem & tincturam. Non comedas
ergò si non bibas, sed comede unum post aliud
secundum rationem : quia calidas major facit
corpus citius quàm oportet. Non sis prodigus :
non avarus : sed moderata pondera serves, se-
cundum æqualem & in æqualem complexio-
nem. Intellige ergò quæ dixi, omnia sunt ve-
rissima : nihil omisi.

Caput.

*De fixatione Elixiris in compositione ad al-
bum, & de reductione aqua*

Illumina Corpus, antequam imponas animam. Quia corpus nisi sit ablutum non retinet Spiritum. Sic ergo potus post comestionem, non autem comestio post potum: alioquin facies ventrem humidum nec recipiet siccitatem. Bene ergo fige, bene commisce, bene tinge: & sic totum habebis Magisterium. Idcirco ciba tres partes purissimæ Lunæ minutim limatæ cum duplo sui Mercurij albi terendo totum simul fortiter in Mortario porfirico, donec Mercurius imbibatur maturam: & fiat quasi butyrum ita, ut nihil inveniatur de limaturâ. Post ablue fortiter cum acetato & sale communi præparato, donec acetum inde purum exeat & clarum: deinde ablue salem cum aquâ dulci & clarâ & ad ignem siccata. Deinde inde verò adde prædicti Sulphuris sublimati & congelati: partem unam, conterendo simul totum donec sit quasi corpus unum: postea incorpora ipsum cum unâ parte ipsius, scilicet, sue aquæ: & pone ab sublimandum, roborando semper ignem paulatim & paulatim donec sublimetur quicquid fuerit ex eo volatile: Infrigidatum ex arahe, & quod ad latera vasis super volatum fuerit, cum aliquâ parte sue aquæ reduc super semetipsas, terendo, imbibendo, & affando donec fiat sicut pasta: & repone ad sublimandum, & ita continue reitera contritionem, imbibitionem, afflationem & sublimationem, roborando super ignem, donec figatur terra cum duplo sui de aquâ, & nihil penitus sublimetur ab ipsâ: & tunc

Lucas semper quod superius ascendit super illud
quod inferius remanet fixū, quousq; totum si-
gatur deorsum. Nam Sulphur fixum cum sit co-
agulatum coagulativum, naturaliter congelat
Mercurium per frequentem sublimatio-
nem, vel sublimationis reiterationē super ipsum.
Exemplū autem huius est terra & aqua: & cum
aqua cōmiscetur cum terrā, ipsa terra absorber
aquam suā siccitate, & insipiat eam aquam suā
densitate & eam facit sibi similem suā grossissi-
tate: quoniam omne siccum naturaliter appe-
rit suum humidū, & suis partibus sit cōtinuati-
Vnde oportet pro experimento huius scientiæ
ad plenum cognoscere vires naturæ, & eisdē fir-
miter adhærere: quoniam natura est sufficiens
sibi, vel sibi: & similiter in omni quo indiget
pro eadē sui perfectione. Ipsa siquidē cum sit sa-
tis sollicita in creatione sui corporis, cuius
sollicitudinis non est finis. Sufficit ergo vobis ca-
vissimi, naturā sapienter disponere extrinsecus:
quoniam ipsa sufficienter intrinsecus disponet
ad sui operationem. Motus siquidem ipsius sunt
sibi adhærentes viē vni, modo meliori & certio-
ri qui possit excogitari, ut patet ex creatione cu-
uslibet generati. Ideirco tardamentum, & præ-
aramētū debent esse in Magistro Philosopho-
rum & operantiū: quia natura motum præte-
re non poterit, nisi per contrarium impedita
verit. Certū namq; tempus est, quod ipsa habet
ad imprægnandū, patiendū, nutriendū ac ope-
randū. Vnde cum terrā habueris imprægnantā
expecta partiū. Cum verō pepererit filiū, nutrias
eum, donec possit tolerare ignem, & tunc po-
teris facere projectionem de ipso. Ca-

CAPUT XXVI.

*De reductione Aeris super Elixir
ad Album.*

Igitur aqua cum fuerit fixata tere & imbibeam imbibitione rorida cum unâ parte aeris sui, & pone ad sublimandum: faciens sub eum ignem primò lentum, postea fortiozem, quousque per continuam sublimationis reiterationem, totum figatur deorsum: tunc per diem ac noctem facies sub eo fortem, secundâ die cum suâ nocte fortiozem: tertîa verò cum suâ nocte fortissimum, sicut est ignis fundendi. Sic enim aer figetur cum aquâ & terrâ: quia natura lætatur natura: & natura docet naturam præliari contra ignem per se combustibilem. Nam fugienti obviante perit fuga: quoniam avis plumata detinetur ab implumata deorsum in terrâ.

CAPUT XXVII.

De incertatione Elixiris albi.

AB hinc itaq; extrahe de lamina crystallina aquam in fundo reperias lucidam drachmâ. Tere & cera incertatione ultimâ guttando super ipsam, guttam ad guttam in tenui crucibulo super ignem levem, de suo aëre albo jam dicto donec fundatur sicut cera sine fumo. Tunc proba super laminam igneam: si se resolverit velocissimè sicut cera, cerata est: si verò non, redu ipsam ad cerandam guttam ad guttam de oleo suo albo donec fundatur ut cera sine fumo

Et hoc quidem est præceptum omnium Philosophorum, ut cum per sublimationes fixaveris mundissimam terræ partem, reiteres sublimationem residuæ partis non fixæ super eam fixā, donec ipsa similiter figatur; hinc tenta super ignem si bonam dederit fusionem, & tunc sufficienter sublimationem reiterasti. Si verò non, reitera super illam vice post vicem nō fixæ partis sublimationem, donec fundatur citò sicut cera sine fumo. Tunc extrahe, & intrigidari permitte: quoniam est Elixir completum, impreciable precium convertens omne corpus diminutum in infinitum, solificum & lunificum verum. Projice ergò unum pondus de eo super mille partes Mercurii cum sale & aceto abluti, & fiet pura luna melior quàm de minerâ. Sic etiā super imperfectorum corporum unum quodque fuerit de eo projectum in verissimum transertur Argentum. Modos itaq; hujusmodi compositionis verissimi Elixiris tradidi vobis completo sermone, ad quam potestis per illos pervenire indubitanter. Sollicitè ergò ad hos ingeniosos modos regiminis te exerceas, & eorum virtutem ad unguem invenies. Quod quidem nec er se, nec forte miraculosè id fieri putes, sed arte perficitur in operatione. Operare ergò quodcumq; volueris, quia ultra consilium istud non possum aliud dare.

CAPUT. XXVIII.

De compositione Elixiris rubei.

Eodem modo fit Elixir rubeum ad Solem, sicut album ad Lunā: pro qualibet re albas rubeum, & loco limaturæ Lunæ, pone li-

N

matu-

maturam Solis & aquæ Mercurii rubificatam prius cum igne Lapidis. Nam in opere Lapidis ad rubrum, non intrabit nisi rubeum, sicut in opere alio nisi album. Solaris namq; Medicinæ non urentis præparatum fit additamentum rubri Sulphuris per modum figentem, & calcinantem in triplo fermenti præparati cum astutia industriâ. Administra rem perfectè per modum solutionis & sublimationis multiplicem cum reiteratione multa, quousq; non fixum cum fixo figatur deorsum: quoniam huius solutionis, & fixationis modus est per reiterationem partium residuæ non fixæ sublimationis cum fixo ingeniose conjungendi per minima, quousq; elevetur cum eâ, & iterato figetur cum illâ ut ster. Cum verò tres partes aquæ suæ rubeæ fuerint secum per hunc modum sublimetur vice post vicem cum eo, donec figatur deorsum, & pone ipsam per diem ac noctem in igne tepidissimo, ut melius depuretur & figatur in eo: post hinc extrahe & cera cum in crucibulo super ignem lentum cum oleo suo rubeo guttando guttam ad guttam donec fundatur ut cera sine fumo cum co stans & penetrans profundius tingens & permanens. Projice ergò unum pondus de ipso supra mille partes Lunæ, vel Mercurii ablutum cum sale & aceto, & fiet Sol verissimus in omni examinatione, & melior valdè, quàm de minera productus: quia Aurum & Argentum ipsius Elixiris excedit Aurum & Argentum minere in omnibus suis proprietatibus. Vnde dicunt Philosophi quòd Aurum & Argentum eorum non sint Aurum nec Argentum, quòd est

est vulgi: quoniam additur eis additio magna in
tincturâ & perseverantia in igne & proprietati-
bus multarum utilitatum ad omnem infirmi-
tatem expellendam.

CAPUT. XXIX.

De multiplicatione Medicina.

SI verò Medicinas istas, cum fixæ fuerint, &
datis oleis suis albis vel rubeis donec fluxe-
rint sicut cera, dissolveris in Mercurio suo albo
vel rubeo donec fiat aqua clara, & postquam in
levi decoctione cōgelaveris, & cum eorum oleis,
& sic super ignem denuo ceraveris, quousque
fluant citissimè, duplicabitur earum virtus in
projectione, & si eas, cum solutæ fuerint, semel
ad minus distillaveris, in centuplo augmenta-
buntur virtutes earum. Modus verò multi-
plicationis Medicinarum est, ut dissolvas unum-
quemq; illorum spirituum in aquam suam, per
inhumationem singulariter, postea separa o-
leum earum per distillationem. Primò recipies
aquam, postea oleum, deinde verò ignem & re-
manebit terra deorsum. Reduc ergò aquam
per sublimationem super terram, donec bibat
eam aquam totam & figatur cum eâ: dein-
de imbibe eam ex oleo & tincturâ donec figa-
tur in eâ, & etiam fundatur sicut cera. Pro-
pice ergò supra quodvis corpus, & ex eo quan-
tum vis: quoniam in duplo multiplicabitur
tinctura eius. Et si una pars sui primò conver-
tit cum suis corporibus centum partes, secun-
dò convertit mille, tertio decem milia, quar-
tò centum milia, quinto mille milia in solifi-
cum & lunificum verum. Vnde est notandum,

quantò plus solvitur Medicina. & sublimatur, & congelatur, tantò melius & abundantius operatur, quoniam in omni sua imbibitione & sublimatione acquirit sibi decem in projectione. Ne te pigeat igitur solutionem, sublimationem & coagulationem reiterare, quoniam per eas Medicina melius digeritur, unitur, figitur ac perfectius operatur.

CAPUT. XXX.

Quomodo debemus intelligere solutionem sublimationem & coagulationem.

V Bruntamen ne putes me hic docere solutionem, ut hic Elixir reducatur in aquam: sed ut subtiles ipsum in quantum potes, & divides suas partes in fixatione conjunctas, suumque siccum convertas, & humidum & grossum in simplum: quoniam opus solutionis inventum fuit ad sublimandum, & non propter aliud: Vnde conjunctio corporum cum spiritibus fit cum dissolutione, & non cum sublimatione, quia corpora non indigent nisi sublimatione: ut melius cum spiritibus conjungantur. Eorum vero sublimatio est in aquam dissolutio, quia distillatio trahit Lapidem de potentia ad actum, eo quod facit omnino eum subtilem. Vnde cum corpus prorsus subtiliatur, Spiritus universi saliter cum eo conjungitur: & non per aliquod ingeniorum genus ab invice separatur. Quoniam confirmatio spirituum cum corporibus fit cum corpora fiunt subtilia, ut retinere possint spiritus. Ideo qui corpora poterit separare cum pri-

ma sublimatione, finem consequitur optimum: quoniam in conjunctione spirituum cum corporibus tota debet esse intentio operantis. Et conjunctio spirituum fit cum corpora subtiliantur, ut spiritus & corpora fiant subtilia per dissolutionem contritionem & assationem eorum cum spiritibus. Intellige ergo quæ dixi: quoniam utile est totum, & nihil superfluum est indictis meis. Si verò non intellexeris, reitera lectionem sæpius, ut totum intelligas. Vide ergo & intellige, & secundum ea operare, quoniam quicquid diximus aliena à veritate, vivit Deus, in nullo deficiens tu deprehendes declinare. Quare nisi despicias, nec labor privabitur fructu. Idcirco si verè scripta non intellexeris nereprehendas. Sed tuam ignorantiam arguas: quoniam infortunatus es, sicut ille cui numquam Deus aliquid concedit vel tribuit boni.

CAPUT. XXXI.

De modo facienda projectionem.

Sed quia grave est mille milium partes simul fundere, cum volueris projicere, hoc modo facies. Recipe centum partes Mercurii cum sale & aceto abluti, & pone in Crucibulo super ignem. Cum autem cæperit fervere, pone unam partem tui Elixiris dicto modo præparati super centum partes illius Mercurii abluti, & fiet totum Medicina super alium Mercurium ablutum. Deinde projice unam partem Medicinæ istius congelatæ super centum partes Mercurii abluti in Crucibulo ferventis ad ignem & fiet adhuc totum

*Rosarius
Philoso-
phorum.*

Medicina. Postea pone unam partem istius Medicinæ ultimò congelatæ super centum partes Mercurii abluti, & fiet totum Aurum vel Argentum in omni iudicio, secundum quod primum fuerit Elixir rubeum, vel album scilicet præparatum, & ut dictum est, compositum. Et hoc quidem est Rosarius Philosophorum, ferens odoriferas rosas tam rubeas, quàm albas extractas breviter à libris ipsorum, nil habens superfluum vel diminutū, in infinitum perficiendum in solificum & lunificū verum, secundum quod Elixir fuerit præparatum. Sic etiā habes virtutem efficacē super omnes alias Medicorum medicinas, omnem sanandi infirmitatem, tam in calidis, quàm in frigidis infirmitatibus: eo quod est occultæ & subtilis naturæ: conservat sanitatem: roborat virtutis firmitatem: de sene facit juvenem, omnem eorum expellit ægritudinem: venenum declinat à corde arterias humectat: contenta in pulmone dissolvit, ulceratum consolidat: sanguinem mundificat, contenta in spiritalibus purgat, & ea munda conservat. Si ægritudo fuerit unius mensis, sanat uno die, si unius anni duodecim diebus. Si verò fuerit antiqua & ex longo tempore, sanat uno mense, & non immediate. Hæc Medicina super omnes alias Medicinas & mundi divitias est sanè perquirenda: quia qui habet ipsam, habet incomparabilem Theaurum.

CAPUT. XXXII.

De recapitulatione totius Magisterij.

Pertractatis igitur regiminibus totius hujus summi

summi operis, secundum exigentiam sui sermonis, cum causis omnibus sufficientibus, restat breviter, ut teneatur memoriale totum recapitulare sub completâ brevitate sermonis. Dico ergo quoniam totius operationis finis est, ut sumatur Lapis in capitulis notus, & cum operis instantiâ assidue tur super ipsum, opus sublimationis primi gradus, ut à corruptibilitate mundetur, & impuritate purgetur. Demum cum eo soluto per ipsius additamentum album vel rubeum reducat, donec in ultimâ sublimitatis materiâ perveniat, & ultimò volatile fiat: Postea cum fixationis modis figatur, donec in ignis asperitatem quiescat. Tandem fixum Lapidem cum non fixâ parte, servata per modum solutionis & sublimationis volatilem facias, & volatilem fixum, & fixum solutum, & iterato volatilem, ac iterato volatilem fixum quousque fluat, & alteret in complemento solifico & lunifico certo. Et in hoc completur Arcanum pretiosissimum. Quod est super omne hujus mundi Arcanum incomparabilis pretii & omnium Philosophorum Thesaurus. Idcirco carissime Domine, exerce te cum laboris instantiâ ad illud, maximè in diuturnitate meditationis immensæ: quoniam cum illâ Elixir completum invenies, & sine illa nunquam. Modos verò ipsius completo sermone tibi supra ostendi, non sub ænigmate, sed sub plenâ sermonis serie, dilucide loquendo: quoniam, teste Deo, sic libris philosophantibus omnibus, & cunctis scientibus, nihil in hac arte invenimus melius, nec perfectius, quàm in istâ brevitate supra

*Arcanum
pretiosissi-
mum.*

*Thesau-
rus Philo-
sophorum.*

*Quomodo
Elixir in-
venientia.*

scripta tamen truncata, quamvis intelligentibus
satis sit prolixa.

Tu qui habes istum Librum, in sinu tuo re-
conde & nulli reveles, nec manibus impiorum
offeras: quia Secretorum omnium Philosopho-
rum, Secretum plene comprehendit, talis siquid-
em & tanta margarita nō est porcis, & indignis
largienda: quoniam est donum Dei magnum,
& Deus cui vult largitur ipsum, & aufert. Qua-
propter Carissime, qui istum habes Librum, di-
gito compeſce labellum: Filius existens Philo-
sophorum, secretē reservans Rosarium Philo-
sophorum, ut meritō merearis dici, & esse de nu-
mero Sapientum antiquorum.

NOVVM LVMEN.

Licet, reverende pater & domine, liberalium
sim ignarus scientiarum, neque studio assi-
duus, nec in clericali statu manē, voluit tamen
Deus, sicut cui vult inspirat, mihi etsi non me-
ritō, Secretum admodum excellens, Philoso-
phorum revelare. Cum igitur tua mihi no-
bilitas & prudentia, & liberalitas nota sit, &
quem subeas laborem, quos non recuses
sumptus, ut scientias persequendo, aliquem
ex hoc capias fructum, volui pro meā erga te
observantia benevolentiaq; tibi referare quic-
quid mihi ostensum fuit de desiderato Lapide
sive Elixire, occultā fide, per probum virum,
& insuper quæ ipsemet vidi, feciq; de ejus regi-
mine. Scies igitur visis intellectisq; his quæ scri-
bo, quod ego Dei nutu Secretum vulgō igno-
tum non ignoraverim.

I. De Lapide Philosophorum.

Intellige ergo dictum Philosophi, quod actus agentium sunt in dispositione, per quos intelligitur Elixir fieri non posse, nisi ex materiâ ad hanc perfectam dispositionem habente. Testor autem, huiusmodi habilitatem inesse materiei, ex quâ meis manibus, testibus oculis, per alienâ tamen, ut dixi, doctrinam factum fuit Elixir, Saturnum convergens in Solem: quâ quidem materiam jam nominavi, & est Philosophorû magnesies, de quâ Philosophi extraxerunt Aurum in eius corporis occultum. Et in quâ Argentum vivum de Argento vivo, & Sulphur de sulphure invenerunt, quæ lapis est in similitudine, & actus sed in naturâ nō imitatur naturas Lapidis. Quare dicitur lapis, non lapis, & est mixta tabe. Dictum Argentum vivum nostrum, nō est Argentum vivum in propriâ naturâ, nec adhuc in naturâ, ad quam deductum est per propriam naturam, nec adhuc in naturâ ad quam deductum est per mineram. Sed Argentum vivum nostrum in naturâ, ad quam deducit illud artificium nostrum, est æs nostrum, ex quo fit tinctura vera: ex quo fit Chabrichim & Veyæ conjugium, in quo est Rex cum suâ Vxore, & hæc quæ ipsos emendant, in ipso ære sunt, ut per operationem clarius pateat. Hic Spiritus est quo tingimus, & est corpus, de quo in turbâ dicitur: & hæc via quæ dicitur de argento vivo, non habetur ex corporibus liquefactis liquefactione non vulgaris, sed ex illâ, quæ durat quandiu conjuges vero matrimonio uniantur, scilicet usq; ad albedinē. Hic est Lapis qui in verrice montium invenitur.

Et dicitur meritò mineralis, animalis etiam fertur esse, quoniam animā habet. Quare dicitur in turba es: ut homo corpus habet & animam, item omne quod habet spiritum & sanguinem. Item dicitur Spiritus, id est Argentum vivum lator virtutum animæ, id est Sulphur & æs, id est magnesies, sive terra, quæ spiritualis facta, dicitur Aurum, quod erat in corpore magnesie occultatum. Quare dicitur, fili extrahere à radio umbra suam. Patet etiā quod applicari sibi potest anima, cum quasdam ostendat animæ virtutes. Movet etiam, & movetur, agit & patitur. Quare in turbā: O natura qualiter omnibus immines ac superas. Et est acetum acerrimum, quod fecit Aurum esse merum spiritum, & cum corpori admiscetur fit unū cum eo, & vertit in eum. Cum enim dicatur animal, vegetabile quid dicetur, & meritò. Nam in operatione vegetabitur de virtute in virtutem, subtiliando, depurando se, & colores in se meliorādo, quousq; optatum assummat ruborē: in quo est perfectio, virtutemq; capiat penetrandi, & tingendi. Hoc autem animal herbel crocos, vel croceum Lapidem vegetabile nutritum in montibus, errantes plurimi non cognoverūt, venditur autē palam minime precio.

II. *Sequitur Lapidis mundificatio antequam ponatur in decoctione.*

Hoc opus demonstravi, purum, mundum, amœnum, sincerū & rectum in tenues lamas coaptatum se ostendit: quod per ignis liquationē à minerali grossitie expurgatum, elevationum modis subtile fit in relictis quibusdā
Sulphu-

sulphureitatibus adustionis, & terreitratibus, & tenui fortiq; unione permixtus: & quibusdam humiditatibus corruptentibus exhalatis: cujus sublimationis signa sunt duo, unum quidem, quod elevatur spiritus citrinus, minus durus lapidis factus, aliquantulum perspicuitatis habet. Aliud verò quod remansit in vasis fundo, est terra tenuis & nigra. Advertatur autem hic, quòd in hac elevatione, si rectè fiat, quiddam permanens invenitur, quod debet per vim adduci, & super abundanter volatilem elevari. Et parti, quæ residet ex eodem quod elevatum est, reddi debet, donec fugiens totum fiat. Tunc terra nigra prædicta remanet ex ambobus in Lapidem prædictum durum, citrinissimum jam conversum. Nec ad quiescendum volatilitati dictæ, donec inveniatur, totam massam Lapidis prædicti igne elevati, redditam in suo vase per eundem continuam: cum ignis prædicti gradus continuè ascēdat, sicq; nihil in profundo mundum, nec sordidum resideat ex eadem. Dum verò sic perfectissimè elevabitur, adimplebitur in operis philosophici perfectione, quam jubet scriptura dicens: Suaviter cum magno ingenio ascendit à terrâ in Coelum, item scitote: quòd cum corpori admiscetur sit unum cum eo vertens ipsum in spiritum. Et Geber idem præcipit de tertii ordinis Medicina: & omnes Philosophi idem clamant: hoc autem à Philosophis nominatur ablutio, per quam, achilève: quoniam in elevatione uterque ascendit in sumum seu sumi speciem, & quia liquatur etiam hæc materia: dum ascendit, patet eam esse de naturâ aquæ calidæ.

Namq; liquatur & frigido cogulatur, & cum à superfluitatibus denudatur, abluitur, imbibitur & aquâ suâ scilicet spiritu ab eodem germine procedente. Hæc est philosophica dissolutio quæ fit igne.

III. *Sequitur decoctio primi gradus
inque ad albedinem.*

Istudigitur rotundum spirituale factum, balneum temperatum ingreditur, per quod fit corpus suave ac continens ignem levem, qui humiditatum corruptentium est consumptivus. Quare fieri debet Furnus talis dispositionis, ut in eo lentus ministretur ignis, qui augmentari non possit: & vas capiens, vitreum esse debet, cooptum ferreo vase ejusdem formæ scisso per medium: vas autem sit longum cubito uno, strictum in summitate, ut strictura nihil permittat exhalare de spiritu, & longitudo fumos precipitet, si quos elevari contingat, & humiditates corruptentes infra se consumat. Quorum Furni & vasis querenda est huius visio non scriptura: & debet calor vasis undique circuire, ita ut æqualitas undique sit caloris, alias frustra Balneum dicitur. Et in furni summitate sit foramen, per quod exeat frustum unum vitri rotundum, & longum claudens orificium dicti vasis, in cuius frusti tactu cognoscitur si calore congruo materia decoquatur. Et si forte aliquis fumus infra vas jam dictum ascendere videatur, non permittit ipsum dosis dispositum exhalare quantumcunq; vas etiam teneretur apertum. Quare dicitur à Gebero: nunquam unum ab alio verè sepa-

separatur, licet quo ad visum segregari vel separari superficialiter videantur, nec unum sine alio esse potest. Nam sui spiritus temperati sunt per viam naturæ perfectæ, adeo ut ab invice non separentur. In hoc autem gradu coloris materia nigra efficitur, quoniam nigredinem in humido facit color agens. Quare in turbâ dicitur: Videns autem nigredinem illam imminere, scito jam corpus liquefactum esse. Item primo in opere omnia denigantur. Ille verò fructus ideo fuit, ut caveatur ab igne nimio, quoniam intrusus calor perire facit, & compositum segregari: & ideo debet igne temperato prosequi. Decouquitur sicut puer lacte nutritur, & in hoc omnes conveniunt. Et hoc etiam ostenditur in practicâ de diversis coloribus sub nigro contentis.

IV. *De gradu ignis cum apparuerit nigredo.*

Cum verò totum est nigrum, continuetur ignis ejusdem gradus donec albedo in ventre ipsius occulta apparet: nam sic appropinquat fixum. Notandum autem quod in ipsâ nigredine multi colores apparent, de quibus non faciunt Philosophi mentionem. Nam quandoque totum fit viride, quandoque lividum, alias violacei coloris, nonnunquam etiam ex uno latere rasis est viride, ex alio nigrum, vel lividum intus & viride, omnes tamen colores sub nigro comprehenduntur. Et quoniam in eis nulla perfectio essentialis existit, ideo Philosophi principaliter tantum in ceteros colores nominant

nant tres, videlicet qui virtutes dicuntur animæ, scilicet nigrum, album & rubeum. Quare in turbâ veneramini Regem & suam uxorem, & nolite eos comburere: Ne fugatis eos nimio igne: quoniam nescitis, quando indigetis his, qui Regem, & suam Vxorem emendant. Coquite eos, ut fiant nigri, deinde albi, post rubei, demum tingens fiat venenum. Item fiat Lapis albus combustionem & humore, seu liquefactione. Per aquam dicitur sequi mortificatio, quæ apparet in nigredine: primo apparente, in qua mortificatione uniuntur spiritus, id est desiccantur: quia nisi corpora desiccantur, non apparent colores animæ, quæ nigredo & nubes appellantur. Item magnesies cum dealbatur, non permittit spiritum fugere: quia natura naturam continet. Humiditas ergo quæ curabat in nigredine de coctionem, se desiccata ostendit, dum color albus incipit apparere. Nam in transmutatione nigredinis, antequam perfecta dealbaretur, vide fuscâ albedinem, quæ brunus color vulgariter dicitur: quæ brunities vera albedo postea efficitur. Tunc autem durante brunities, Magister meus fregit vas, & Lapis nit brunum extra, intus autem erat adhuc nigredo. Cuius causam mihi assignavit, quod videlicet partes materiæ, vasis lateribus adhærentes magis senserant calorem, quam materia mediana: ideoque citius in colore caperant transmutari, & dixit

dixit mihi quod ista brunitas ascendebat, quia albedo extraheretur à ventre nigredinis eius, ut in turbâ dicitur. Cum enim videris ipsum natum, scito quod albedo ipsius in ventre nigredinis primo apparentis occulta est: tunc oportet extrahas illam nigredinem ab illâ nigredine subtilissimâ, nec miremini: quia materiam hanc adhuc voco lapidem. Nam quandiu durat albedo, assumpta etiam rubedine, per longum tempus stat durus, & in massâ fortis speciem residet, quousq; decoctionis continuatione per se incipit durui, & aliquantum elevari.

V. *Sequitur decoctio secundæ gradus
usque ad rubedinem.*

Cum igitur hic Lapis sic dimiserit nigredinem mutatur gradus ignis, & ponitur in alio Furno subtilis dispositionis, in quo fortior adhibeatur decoctio. Sint & calefacientes vas & materiam circunquaq; & ibi decoqui debet. Nam tunc suscipit veram albedinem, cum quâ ibidem coquitur tam diu, donec assumat ruborem albedine transmutata. Cavendum ne hic ignis sit intensior, quàm ad suum gradum spectat. Nam in illo albo colore corpus, & spiritus sunt verè conjuncti. Si autem daret decoctio in excessum, ultra debitum sui gradus separarentur unita. Quare in turbâ dicitur: Coquite, & cautè ne in fumum vertantur, & procreent. Citrinantur autem, quando de albo colore in rubrum transmutantur. Citrinus autem

autem color medius est albi & nigri. Oportet
ergo prætendi eum ante rubedinem veram, &
de hac practicâ loquuti sunt Philosophi, dicen-
tes: Spiritus & anima non uniuntur nisi in albo
colore: quia tunc omnes colores, qui in mundo
ex cogitari possunt, apparent & firmantur: &
tunc in unum colorem scilicet albedinis con-
veniunt: dealbatio enim est totius operis fun-
damentum, nec inde variatur in diversos colo-
res, videlicet veros, præterquam in rubeum, in
quo est finis ultimus. Citrinatio enim quas
fit inter album & rubeum non debet dici color
in perfectione. Approbantur autem per hæc
omnia quæ prædixi, quæ etiam esse vera mihi
experientia facti demonstravit.

VI. *Sequitur decoctio tertij gradus
inque ad calcina-
tionem.*

DUm autem rubescere incipit, ponitur ad
decoquendum in alio furno, fortiori per-
hibendo ignis gradum, donec intus & extra
verâ rubedine perfruatur. Cuius signum est
dirutio & elevatio dicta, de quibus in turbâ di-
citur. Post albedinem autem non potes errare.
Nam igne augmentato post albedinem, ante
rubedinem ad cinerationem pervenitur. Item
videns autem illam albedinem supereminen-
tem, certò scias, quòd rubor in albedine illâ oc-
cultatus est: tunc oportet illud extrahere: ve-
rum coquendo, quousque totum rubeum fiat.
Et si vobis dubium relinquatur, quare albedo à
nigre-

nigredinis ventre trahatur: rubedo autem non ab albedine, licet sit rubeum decoquendo, id sic declaro: quoniam durante nigredine, materia remanet, quæ est humida in naturâ, quæ humiditas ostendit apparente albedine, se desicari. Nunquam verò apparet albedo, donec humiditates corrumpentes sint omnino consumptæ. His ergo duabus de causis dici potest, quod albedo à nigredine extrahatur. Dum autem rubescit, nihil devastatur: sed tantum coquitur, & decoctione forti, color rubeus in commutabilis apparet, in quo est perfectio. Quare in turbâ dicitur: *Ex composito in spiritum rubeum verso, fit mundi principium.* Item: Spiritus tingens & vivificans intromittitur: postquam recessit humiditas corrumpens non alitur: quod fit perventum ad dealbationem, seu ad albedinem. Hoc ergo rubeo colore apparente, natura sui perfectionem ostendit occultam.

VII. *Sequitur calcinatio, in qua ultimus
gradus figendi completur, & tunc
spiritus corpus verè est factus,
verè permanens & fugi-
tium figens.*

Postquam hæc materia habens colorem di-
rui & elevari incipit, ponitur ad calcinan-
dum per flammam fortem reverberiorum iam
in terreo vase, in quo ignis gradu fixo, comple-
tur & permanens efficitur verâ atque perfectis-
simâ fixatione. Quare Geber ait in capitulo de
calcinatione, quod spiritus calcinantur, ut fixio-
nes

res fiant & melius dissolvantur : ut in Capitulo etiam de tertij ordinis Medicinâ , ipsa incipit calcinari. Debet autem ignis calcinantis in rigore permanere , donec pulvis tanquam impalpabilis fiat intensissimum habens ruborem. Quare in turbâ sic dicitur : scilicet quod cum cinis est , optimè miscetur : et quod cinis ille recipit spiritum , & inclusus est ille humor per interiorē ignem , quousque crassifici , vel combusti sanguinis , vel syrupi granati colorem assumat. Item : cum aqua introivit in corpore , venit ipsam in terram , deinde in pulverem sive cinerem , licet vultis perfectionem experiri , manu accipere. Si enim im palpabilem aquam inveniant , beatus nē est , sinon , iterate. Hic autem cinis impalpabilis in se ipso rubicundissimus , elevatissimetur , crescit etiam in modum fermenti : & separatur ab eo in calcinatione prædictâ , terra nigra subtilissima & perlucida , quæ in funiculo do vasis est , sub dicto autem rubeo pulvere occulte reperitur : unde dicebat mihi Magister meus : Apparet perfectionem fixationis in hoc existere. Sed duabus de causis , una quidem est , quia per fixationem , & per calcinationis ignem intro ducitur parva quantitas hujus Elixir , superius multas quantitates non permanentes corporariis , quæ projecta , confirmat in eis Aut fixio sibi nem : quod non faceret , nisi ea fixio superabundaret. Alia verò causa est , quia terra prædicta , in calcinatione separatur à compositione mixto , quæ alias fuerat in toto corpore inseparabilis propter fortissimam unionem : & ideo

necessē

ut in Caneceſſe fuit per fortiffimum artificioſum ſeparari.
 onâ, ipliſi autem remaneret commixta, propter ſui
 ignis caliditatem impediret puræ materiæ ingreſ-
 ſum.

VIII. *Sequitur cinis per calci-
 nationem factus fuſibilis &
 iterabilis Lapis, qui Eli-
 xir eſt comple-
 tum.*

Cinis autem iſte caret fuſione: qualiter au-
 tem ingrediatur, ut tingat, certè lique fa-
 ctu accipio illi redditur, ſive ſudor per modum à Philo-
 ſophis araditum. Quis ergò modus eſt ille?
 tem cinis eſt ne in ſolvendo aquam? certè non: quia
 mus, et Philoſophi non curant de aquis tangenti ad-
 mentis adherentibus & in humectantibus. Quare di-
 céditâ, tenetur in turbâ: Incipientes autem, audientes a-
 quæ inſuper quam putaverunt eam aquam eſſe vulgi: quod
 ubi nos liberos legiſſent: ſcirent utique aquam
 agiſſet moſſe permanentem. Quomodo ergò aqua eſt
 hoc exiſtere, ſi tangenti non adhæret, ſed ſuperficie
 eſt, quæ ſcurret, nihil humectans, ſicut Argentum vi-
 gnem inſuper? quis hanc reputabit aquam? certè dico,
 Elixir, ſed quod ille qui novit facere vitrum. Hæc enim
 nentes comateria nihil aliud eſt, quàm quæ de ſe ipſâ vult
 ſis Aut ſibi ſibi adjungatur: Nam omnia quibus in diget
 fixio ſuper ſe habet. Et ſi benè perpendantur quæ dixi,
 quia terraſteris ex hoc cinere habere Lapidem rubeum in-
 aratur à contento colore parum perſpicuum, frangibilem,
 ſpore inſuper modico iſtu fuſibilem, penetrantē, ingre-
 nem: & ſolentē & perpetuâ citrinatione tingentē: cuius
 unum

unum pondus centum milia & plus Saturni ab h
convertit in Solem. Est autem in projectione erga t
modo subtilitas, qua ignorata, Elixir teneat
non proficit ex eodem. NIS eo
igni

Conclusio totius Epistolæ.

NE igitur mireris Pater, si multi errent in ho
N opere, testor enim, me nunquam vidisse
quemquam præter Magistrum meum, qui
debitâ materiâ opus applicaret suum: sed co
nantur ad impossibilia in materijs: ac si de ca
ne crederent generari hominem. Quid ergo
si mendaces operando reddantur? Nam de La
pide, & in practicâ operis, dubia subtilissima re
stant. Verè autem credatis, quod in libris sui
Philosophi posuerunt veritatem. Sed post mor
tem scribentis, male eius scripta ab aliquibus
sunt intellecta: quæ si ipse præsens esset, specu
lative exponeret, juxta verbum, & verificare
per operis effectum. Ego tuæ prudentiæ to
tum opus explicui, & prædicta Philosophorum
aliqua approbavi: licet pauca allegare curave
rim: nec ab re: quoniam omnia Philosopho
rum dicta de mente tenere existimo. Quar
non dubito, quin dictis meis ea omnia per te i
psum faciliè sis applicaturus. Nam ego meti
aliorum scriptis idem per experientiam feci, a
liquin non cogniturus. Paucis itaque tibi
scripsi, cum mihi persuadeam te fundamentum
scire, & propterea faciliè consequeris intentio
nem huius operis. M hi sat est, quod tibi so
meus patet intellectus, unde hæc veritas me
cur

plus Saturnum ab hac luce migrare non possit. Ob me-
n projectionem erga te reverentiam hoc Opus NOVI LV-
Elisir tenebris edidi, tibi que dicavi, quem meo iudicio
digniores elegi. Cæterum opto, ut altissi-
mus te pervenire ad opta-
tum finem fa-
ciat.

F I N I S.

M. AR-

M

M

E

G

F

H E

apay

as com

on, gr

ad

E

notu

in &

Ep

AV

M. ARNALDI
DE VILLANOVA,
MAGISTERIVM
PERFECTVM ET
GAVDIVM COM-
pletum; quod qui-
dem est

FLOS FLORVM:

THESAVRVS OMNIVM IN-
comparabilis, Margarita, in quo reperitur
vera compositio & perfectio Elixir; tam ad al-
bum, quam ad rubrum componendum: videlicet
ad Solem & Lunam comparatum, cuius
accessit eiusdem Au-
toris libellus.

DE LAPIDE PHILOSO-
phorum, Epistola nova super Alki-
mia & Electuarium mirabilis præservantis ab
Epidemiâ & confortantis mineram
omnium virtu-
tum.

AVGVSTAE TREBOCORVM.
ANNO

M. DC. XXX.

FLOS FLORVM.

Scias Carissime, quod in omni re, quæ sub
 cœlo est creata, sunt quatuor Elementa,
 non per visum, sed per virtutem. Vnde
 Philosophi velamine scientiæ elementis
 istam scientiam tradiderunt: & ad litteram in-
 telligentes operantur ex sanguine, capillis, ovis
 & urinâ, atque multis aliis, & ex illis primò ex-
 traxerunt quatuor Elementa, ut cum eis opus
 perficeretur, separâdo primò per distillationem
 ex prædictis aquam claram, deinde oleum citri-
 num in superficie: quod dicunt ignem & aërem
 continere, & terra nigra in fundo remanet.
 Postmodum cum aquâ terram abluunt, & de-
 albant, ipsam imbibendo, & decoquendo, &
 distillando aquam illam toties, donec terra de-
 albetur. Deinde reducunt oleum illud ad ignem,
 paratum, distillando, quousq; dicta terra totum
 bibat, scilicet aquam, oleum, & tincturam, &
 istam terram sive cinerem projiciunt super cor-
 pus fufum, videlicet super euprum, aut aliud, &
 nihil inveniunt. Et tamen faciunt, & operan-
 tur secundum quod Philosophi dicunt in Libris
 suis, & sic ceciderunt in errorem non inuenien-
 tes introitum. Illorum autem error est: quo-
 niam certum est, ex homine generari homi-
 nem, & non nisi ex equo, equum, & ex alijs
 animalibus non nisi sibi similia. Cum igitur ista
 sint à natura metallorum penitus aliena, impos-
 sibile est ex ipsis fieri generationem ex metallis,
 quia Metallum non generatur, nisi ex spermate
 proprio.

M.

re, quæ
Element
em. Vn
e elemen
litteram
capillis, on
is primò
um eis op
stillatione
oleum con
em & aëre
do remane
unt, & de
oquendo,
nec terræ
llud ad ign
a terra totu
infectum
nt super
aut aliud
t, & opere
unt in Lib
on invenie
or est: quo
nerari hom
, & ex
um igitur
licia, im
n ex meta
ex sperme
propri

Argētum autem vivum est sperma metallorum & origo eorum: prout dicunt omnes Philosophi, & etiam usus, & ratio docet, prout inferius declarabo. Ista autem prædicta: videlicet sanguis, capilli, ova, urina & cætera vegetabilia, non sunt Argentum vivum: ergo ex ipsis non potest fieri generatio seu transmutatio metallorum, non sunt igitur prædicta Lapis noster, licet sint exempla. Sunt alii, qui accipiunt quatuor Spiritus, Arsenicum, Sulphur, Argentum vivum, Sal-armoniacum & dicunt spiritus: quia ab igne fugiunt, & evolant in fumum, & ista accipiunt loco quatuor Elementorum. Vident enim, quod Philosophi dicunt in libris suis, scientiam esse in spiritibus, ac istos subjacentes, ut sint naturæ aëreæ, vel ut naturæ aëreæ efficiantur, fixant postmodum calcinando, ut sint naturæ terreæ, solvunt, ut sint naturæ aqueæ, distillant ut sint naturæ igneæ. Hæc autem componuntur juxta libros, credentes habere scientiam Elementorum, composita autem simul, componunt supra cuprum, & nihil inveniunt: sed, ut primi, ita ipsi errorem labuntur. Causa horum est multiplex: duæ sufficiunt, una quæ nunc est, quod, ut dictū, metalla non generantur nisi ex suo spermate. Ista autem non sunt sperma Metallorum perfectorum, excepto Argento vivo, ergo ex eis non potest fieri generatio vel transmutatio in metallis. Item, quia Sulphur & Arsenicum citò comburuntur in igne, & ab ignis combustione in carbonem transferuntur. Quomodo ergo expectabitur de eo bonum, cum citò comburatur, & in carbonem

Argētum
vivum est
sperma &
origo Me-
tallorum.

bonem reducat: nec debeat expectari aqua. Paret igitur subtiliter intuenti, quod nec ista per se, nec juncta cum corporibus, nec mixta cum oleis extractis ab ovis, sanguine, capillis, urina vel aliis vegetabilibus, nec mixta ad invicem sunt Lapis noster, aut Medicina nostra, & hoc propter rationes dictas: quia ad generationem hominis non fit commixtio alicujus rei: nec ad generationem alicujus animalis, nec ad generationem plantæ, nisi suis propriis seminibus, aut spermatis. Quare Magisterium nostrum non indiget aliqua re extranea. Quidam credunt in salibus, se aluminibus scientiam invenire, & ea solvunt, & calcinant, fundunt & præparant: & aliqui per se projiciunt super corpora imperfecta. Alii simul miscent cum spiritibus, ut dictum est. Præparant autem cum corporibus præparatis, & nihil inveniunt, & causa horum errorum est similis præcedentibus. Quidam ex solis corporibus credunt Medicinam elicere, & præparant eam calcinando, solvendo, congelando, & projiciunt super corpus: sed decipiuntur, qui sperma Metallorum ab initio non accipiunt, sed corpus: ut est in naturâ suâ. Ex rationibus ergo dictis patet, quod non in sanguine, ovis & capillis, aut aliis vegetabilibus apparet, aut habetur scientia nostra, nec in spiritibus prædictis per se, aut salibus, vel aliis quibuscumque. Quidam subtilius inspicientes consideraverunt Argentum vivum esse principium Metallorum, & ipsarum originem coloris sulphurei invenitur: decoxerunt, & sublimaverunt per se Argentum vivum

vivum, & fixerunt, & præparaverunt: at nihil inveniunt. Erroris causa est: quia sperma viri non prodest, nec fructum affert, nisi projiciatur in matricem mulieris. Ita Mercurius tanquam sperma, nihil prodest, nisi projiciatur in matricem corporum, ut ipsum maturerent, Quidam ipsum cum corpore subigendo, miscuerunt, & laverunt tamdiu aqua dulci, quoad in eis apparuit, quod in corpus mundum sit redactum. Illud autem coxerunt usque in finem credentes, quod Argentum vivum cum tali corpore misceatur: Sed nihil invenerunt, quia corpus immundum invenerunt, & Argentum vivum evapuit: sed corpus fuit mundius quàm fuisset. Causa ergo erroris illorum est: quia sperma non jungitur cum corpore, nisi Lunâ mediante: quoniam anima est medium inter spiritus & corpus, ipsa ad invicem conjungens. Anima autem fermentum est: quia sicut anima corpus vivificat hominis, sic fermentum corpus mortuum, & à naturâ sua penitus alteratum. Vnde anima obtinet principatum exercens vires suas: sed quid sit fermentum infra dicitur. Quidam miscent corpora imperfecta cum corporibus perfectis, & in examine ponunt, credentes quod id, quod bonum est, & purum in corporibus imperfectis cum perfecto remaneat, & residuum evanescat. Hoc autem non videntes illi sunt, & cecidit in eis cogitatio parva: quia corrumpit corpora imperfecta: scilicet terrea, sulphurea, adustiva quæ conjuncta est per minima cum corpore perfecto impediens ne perficiatur. Nota hic quod

*Sperma
viri non
prodest.*

*Anima
est fermentum.*

quod oporteret habere duplicem virtutem, quæ separaret terream comburentem à commixto, & quæ ad naturam suam jam separaret. Hanc autem virtutem in suâ crassitie habere non potest. Hæc omnia tentaverunt communiter operantes, prout & ego jam tentavi, & obstupuerunt tanquam desperari de scientia intellectus imbecillitate, Magisterium relinquentes, Scias autem quod materiâ omnium Metallorum & eorum sperma est Mercurius decoctus & inspissatus in ventre terræ, colore sulphureo decoquente, & secundum veritatem Sulphuris & ipsius multitudinem, in terrâ diversa Metalla generantur. Semper tamen eorum materia est una & eadem essentialiter: solo tamen differunt accidente, sed decoctione majori, aut minori, adurenti vel non adurenti, seu comparatis, & in hoc omnes Philosophi conveniunt, sed adhuc carissime fili, id tibi clarius demonstrabo. Certum enim est, quod omnis res est ex eo, vel de eo, in quod resolvitur. Exempli gratiâ, Glacies vel Nix convertitur in aquam mediante calore: ergò prius fuit aqua, quam nix vel glacies. Sed omnia Metalla convertuntur in Argentum vivum: ergò prius fuerit Argentum vivum. Modum autem convertendi ipsa in Argentum vivum inferius te docebo. Hoc autem supposito, quod Metallum possit resolveri in Argentum vivum, solvitur illorum opinio, qui dicunt spiritus, alias species, in Elementa & naturam Elementorum transmutari non posse, quia hoc verum non est, ut ipsi asserunt, nisi ad primam materiam reducantur. Reductio ipsius
ad

ad primam materiā est facilis, ut inferius ostendam. Ergo transmutatio est facilis & possibilis, metallis. Nam omne crescens & nascens multiplicatur, ut patet in plantis & arboribus. Nam ex uno grano mille procreantur: ex unā arbore infiniti procedunt ramusculi, ex quibus fiunt diversæ Arbores, & infinitæ, ita multiplicantur. Metalla autem in terrā nascuntur & crescunt: ergo potest fieri eorum multiplicatio similiter. Itaq; carissime Fili, ostendi tibi sapienter, si quæ dixi tenes; errorem omnium operantium communiter cum causis suis, idq; confirmavi esse verum demonstratione aperta, & dilucida. Nunc Dei auxilio ad practicam veniamus. Primò oportet reducere corpora ad primam materiam, ut fiat in eisdem generatio & multiplicatio. Attende igitur quæ describantur.

Accipe cupri *libram 1.* & fiat ex eo limatura munda, & misceatur cum *4. libr.* Mercurii terendo in mortario cum sale modico & aceto, quousq; simul amalgamentur. Cum autem cuprum fuerit optimè conjunctum, huic adijunge XII. partes aquæ vitæ, ut si massa fuerit librâ unâ, aquæ vitæ partes sint XII. Pone totum in urinali super ignem debilis cineris inferius, lentissime ad ignem, per diem naturalem, post finas infrigidari, deinde colato aquam tuam cum omnibus, quæ in eâ sunt per pannum linteum, donec exeat & transeat per pannum, de aqua id quod de corpore resolutum fuerit, & non per filtrum, quia per filtrum non exiret resolutio corporis, & pars quæ poterit exire exeat. Hoc autem seorsum pone: deinde accipe id

quod remansit in panno, & iterum cum novâ aquâ benedictâ, repone ad ignem, in vase prædicto, per diem ac noctem, ut prius, & colla, ut suprà, & aquam secundam cum primâ seorsum ponas, ut suprà: & sic toties reitera quousq; opus ad aquam revertatur: hoc est ad primam materiam, quod est Mercurius. Quo facto totum istud accipe, & pone in vase vitri, & decoque super ignem lentum, quousque videris in superficie nigredinem apparentem, quam remove subtilius quàm poteris, & sic reitera coquendo, & nigredinem à superficie tollendo, quousque appareat nihil nigredinis, & aqua remaneat clara. Nunc habes aquam & terram, scilicet: duo principalia Elementa. Deinde accipe illam terram & nigredinem, quam collegisti, & pone in vase vitreo, & superfunde de aqua prædicta, quousque super eam natet: & coque lento igne per quatuor dies: tunc aquam pone & coque, & sic deinceps, quousque terra, & alba, & clara fiat. Hoc est, quod Philosophi dixerunt: hæc aqua cum terrâ putrescit & mundificatur: quia cum mundificata fuerit, auxilio DEI totum Magisterium dirigitur. Nam mundata, & clarificata seu dealbata, ut dictum est, aqua cum dictâ terrâ, mediante calore, coagulata & inspissata, terram istam coagulata cum aquâ suâ, & inspissatam sine aliâ aquâ decoques forti igne in Cucurbitâ vitreâ, Alembico vitreo superposito, donec quicquid fuerit de aquâ ascendat ad Alembicum, & terra remaneat calcinata. Tunc accipe de fermento, de quocunque volueris, quartam sui partem,

tem, id est, si fuerit una libra corporis perfecti, accipe de fermento *unc. 3.* Fermentum verò, aut est Aurum aut Argentum: & istud fermentum fermentatur sic, ut de terrâ factum est, & eodem modo cum ordine præparatum simul conjunge & imbibe cum aquâ prædicta, & coque per tres dies aut plures. Tunc iterum aquâ suâ imbue & coque ut prius: & hoc toties reitera, donec hæc duo in unum reducantur: quod considerans, quando color non variabitur in eisdem, tunc super eis infunde aquam prædictam, partem post partem paulatim, quoad biberis ipsa quantum poterit, semper novam aquam infundendo. Nam in istâ conjunctione, spiritus & corpora miscentur, & cum eisdem anima, ut unum fiant, & corpora convertantur in naturam ipsorum: quia germen conjungitur cum corporibus ipsorum, prædictis mundatis, quod non poterat antè propter eorum immundiciem & grossitudinem: sed nunc cum eis conjungitur, & in eis crescit, & augmentatur. Nunc revertar Carissime ad dicta prius, applicans super eis singulariter dicta Philosophorum antiquorum obscure in parabolis collocata, ut me ad verum sensum eorum pervenisse, facile dicas. Primum verbum est, corporum in Argentum vivum reductio, quod quidem Philosophi vocarunt solutionem, quæ est artis fundamentum. Sic ajunt: Nisi corpora solveritis, in vanum laborabitis: de quâ solutione tractans Parmenides in libro turbe id dixit. Si hunc librum legissent, & intellexissent, scirent utique, aquam esse permanentem, quæ absq;

Verbum
primum.

Parmēni-
des.

absque suo corpore cum quo juncta & unum
facta est, permanens esse non posset. Non
igitur corporum Philosophorum aqua nubis,
sed ipsorum conversio in aquam, ex quâ fue-
runt creata, scilicet Argentum vivum, converti-
tur in aquam lympidam, ex quâ primum fuit.
Ecce, Dei gratia, unum habes Elementum
quod est aqua. Secundum verbum est, ut sit
terra. Et hoc est quod Philosophi dixerunt
de grossitudine aquæ terram generari, quo-
niam feces aquæ, quæ remanent infundo va-
sis, terram ipsi Philosophi dixerunt. Sic ha-
bes ergo, secundum alios, Elementum terræ.
Tertium Verbum est, de mundificatione terræ,
de quâ Morienus Philosophus dicit: Hæc ter-
ra cum aquâ putrescit, & mundificatur, quæ
cum mundificata fuerit, auxilio Deitatis, to-
tum Magisterium dirigetur: de quâ etiam di-
xit Pheyrer in libro turbæ: Iunge siccum hu-
mido, scilicet terram aquæ. Ecce, & aquam
per se jam habes, & terram dealbatam cum a-
qua. Quartum Verbum est de aqua, quæ po-
test evaporare per distillationem sive sublima-
tionem, per quam efficitur ipsa terra ærea, cum
esset prius id spissatum cum terrâ & coagula-
tum. Sic habes terram, aquam & ærem, &
hoc est, quod Philettes in libro turbæ dixit: De-
albatum siccum igne comburitur, quousque
ex eo exeat spiritus, qui in eo invenitur qui di-
citur cinis Hermetis, & remanet terra calcinata
in fundo vasis, quæ est naturæ igneæ. Sic
habemus in prædictis præparationibus qua-
tuor Elementa. Hæc ergo terra calcinata, est
illa,

1. Verbum

2. Verbum

Morienus

Pheyrer.

4. Verbum

Philettes.

Cinis Her-
metis.

illa; de quâ ait Miseris Philosophus : Nec einc-
 rem vilipendas, qui in inferiori loco, eo teste
 existit. In eo enim est diadema cordis quod
 permanet. Cuius postmodum erit cum prædi-
 ctâ terrâ, cum quâ fermentum ponitur, quia
 Philosophi fermentum dicunt animam. Et
 hoc ideo, quia sicut corpus humanum absque
 suo fermento, seu eius anima nihil valet, ita est
 in proposito. Nam fermentum ut dictum
 est corpus, & ad naturam suam alia convertit.
 Et scias quod non est fermentum nisi Sol & Lu-
 na: hoc est Aurum & Argentum iis Planetis
 appropriata. Nam, ut illi duo dominantur
 aliis planetis, ita ista duo corpora aliis domi-
 nantur, & ea ad suam naturam convertuntur,
 & sic à plurimis fermentum dicuntur. Opor-
 tet ergo fermentum corporibus introduci: quia
 est eius anima; quod dixit Morienus. Nisi cor-
 pus immundum mundaveris, & eum dealba-
 rum reddideris, & in illud animam miseris, ni-
 hil hoc Magisterio direxisti. Igitur fit con-
 junctio fermenti cum corpore mundato: cum ve-
 rò spiritus jungitur, lætatur & gaudet cum eis:
 quia mundata sunt à naturâ sua grossâ, & sub-
 tilia facta sunt. Quod dixit Ascanus in libro
 turbæ: Spiritus non coniungitur cum corpo-
 ribus, donec à suis immundiciis perfectè fue-
 rit denudatus. In horâ conjunctionis mira-
 bilia maxima apparent. Nam omnes colores
 de mundo apparent in operando, quotquot
 excogitari possunt: & corpus imperfectum
 coloratur coloratione firmâ, mediante fermen-
 to, quod fermentum est anima, & spiritus me-
 diante

diante animâ cum corpore coniungitur, atq; ligatur, & cum eo simul in colore fermenti convertitur, & fit unum cum eis. Ex prædictis apparet subtiliter intuenti, Philosophos in suis verbis obscurissimis vera dixisse. Nam Philosophi dicunt in libris suis, quod Lapis noster est ex quatuor Elementis : quia ipsum Elementis comporaverunt. Et ostensum est primò qualiter sunt quatuor Elementa, dixerunt etiâ, quod Lapis noster compositus est ex corpore, animâ & spiritu, & verum dixerunt. Nam corpus imperfectum corpori comparaverunt : quia est infirmum. Aquam, spiritum dixerunt : quia verè spiritus est. Fermentum animam dixerunt : quia sicut suprà dictum est, corpori imperfecto vitam tribuit perfectam, quam prius non habebat, & meliorem formam produxit. Dixerunt etiam quidam Philosophi : Nisi corpora ducatis, ut fiant incorporea, id est, non corpora, & incorporea corpora, nondum operandas regulas invenistis, & verum dicunt. Nam primò fit aqua, id est, Argentum vivum, & sic fit incorporeum : deinde ex conjunctione spiritus aqua fit corpus. Vnde dixerunt quidam, Convertite naturas, & quod queris invenies : hoc verum est. Nam in nostro Magisterio primò facimus de grosso subtile, id est, de corpore aquam, post de huiusmodi siccum, id est, de aqua quæ est humida, terram, id est, siccum. Et si naturas convertimus, & facimus de corporeo, spirituale, facimus item è converso, ut dictum est, & quod est superius, fit inferius, & è converso, id est, facimus, ut spiritus sit corpus, & corpus spiritus, ut in principio operationis, videlicet in solutione fit : quia

quod est inferius, & quod est superius totum
vertetur in terram. Itaque patet ex prædictis,
quod Lapis noster quatuor sunt Elementa. &
sunt anima, corpus & spiritus: & Lapis noster, ut
quidam dicunt Philosophi, fit ex unâ re cum uno,
& certè verum dicunt. Equidem totum no-
strum Magisterium fit cum aqua nostra, ex eâ &
per eam. Nam ipsa solvit corpora, ut dictum,
non illâ solutione, quâ credunt imperiti, quod
convertantur in aquam nubis, sed solutione ve-
rè philosophica, scilicet quod convertantur in
aquam primam, ex quâ prius fuerunt. Ipsa enim
aqua corpora calinat, & in terram reducit. Ipsa
eadem aqua transformat corpora in cinerem, &
eam incinerat, dealbat & mundificat juxta ver-
bum Morieni dicentis: Azoth & Ignis latrone
abluunt atq; mundificant, & eius obscuritatem
ab eo penitus eripiunt. Latio autem corpus im-
mundum est, Azoth & Argentum vivum, & cor-
pora diversa conjungit modo dicto præparato,
conjunctione tali, quâ non poterit ignis poten-
tia nec alia tentatio, seu probatio separare: quia
ab ignis combustionem defendit, & eorum unum
in aliud mittit, & corpora sublimat non sublima-
tione vulgari, quâ intendunt idiotæ. quod subli-
mare sit superius ascendere per ignem. Ideo ac-
cipiunt corpora calcinata, & miscent cum spi-
ritibus subtilitatis, scilicet cum Mercurio, Ar-
senico sublimato, & cum Arsenico sale, & per
ignem fortem, & subitaneum corpora ascendere
faciunt cum spiritibus: & dicunt, quod tunc cor-
pora sunt sublimata, quib. tales falluntur: quia
ipsa postmodum, quam prius magis immunda

reperiuntur. Cæterum scias, quod nostrum sublimare, non est superius ascendere, sed sublimare Philosophorum est de re infimâ atque facile corruptibili, altam facere atque magnam, id est puram, ut cum dicimus: Hic homo sublimatus est, id est, in dignitate positus. Sic enim dicimus: corpora sunt sublimata, id est, subtiliata, & in alteram conversâ naturam: sublimare apud Philosophos est subtiliare, & decretare, quod totum facit aqua nostra benedicta. Sic ergo intellige nostram sublimationem: quia multi sunt in hoc decepti. Aqua etiam nostra mortificat, & vivificat, & apparere facit colorem primò nigrum in mortificatione corporis, dum in terram vertitur, postmodum multi apparent colores & varii ante dealbationem: quorum omnium finis est albedo. In conjunctione verò corporis præparati & fermenti, colores apparent infiniti tot, quot ab homine excogitari non possunt. Quare apparet quod nostrum Magisterium est in uno, & cum uno fit ex quatuor, ut dictum est, & ex tribus, ut etiam dictum. Scias igitur Carissime, à Philosophis nomina nostri Lapidis fuisse multiplicata ad hoc, ut eum occultaret, dixerunt enim eum esse corporeum, & spirituale, & revera mentiti non sunt, pro ut sapientes intelligere possunt. Nam ibi est corpus & spiritus, & corpus factum est spirituale, ut in solutione dictum: & spiritus factus est corporalis in conjunctione ipsius cum corpore imperfecto & fermento. Quidam etiam Philosophi, ut dixit Eximeus in libro turbæ, sic vocave-

caverunt dicentes: Scitote omnes scientiam inquirentes, quòd nulla sit tinctura vera nisi cum ære nostro, infinita nomina imposuerunt, ne ab incipientibus perciperetur, quoquo modo ipsum nominarent: tamen unum & idem est opus omne. Vnde Morienus dixit, quòd assimilatur hoc nostrum Magisterium hominis creationi. Nam primò est coitus, deinde conceptio, postea imprægnatio, quartò ortus, quintò sequitur nutrimentum. Ut autem hoc intelligas faciam, sed diligenter attendas. Sperma nostrum est Argentum vivum, cùm terra conjungitur corpori imperfecto, quæ terra nostra dicitur: eo quòd terra est mater omnium Elementorum, & tunc, secundum Philosophos, coitus appellatur. Dum autem terra caput aliquantulum de Argento vivo secum retinere, dicitur conceptio, & tunc agit masculus in foeminam, id est Argentum vivum in terram, id est, quod dixerunt Philosophi, quod nostrum Magisterium nil aliud est, quàm Masculus & Foemina, & ipsorum conjunctio cùm dominatur aqua in Argento vivo, & Terra crescit, multiplicatur, & augefcit. Hoc autem evenit, cum terra dealbatur, & imprægnatio tunc dicitur: quoniam terra est jam imprægnata: deinde fermentum conjungitur cum corpore imperfecto præparato, ut dictum, donec unum fiant colore & aspectu: & tunc dicitur ortus. Eo enim tempore natus est Lapis noster, qui natus Rex à Philosophis nuncupatur. Vnde dicit Philosophus in libro turbæ. Honorate Regem nostrum ab igne venientem, diademate coronatum,

tum, & ipsum alimentate, usque dum ad ætatem perfectam perveniat: cuius Pater est Sol, Mater verò Luna, Luna autem pro corpore imperfecto accipiunt, Solem verò pro perfecto. Vltimò ergò sequitur nutrimentum, quousque crescat augmentatione magnâ, & nutrimentum est ex lacte & spermate suo, ut ab initio sui. Imbibatur autem Argento vivo sæpè, & sæpius quousque habeat quod sufficiat, id est usque ad perfectionem, quod est finis totius operis nostri.

Ex his igitur potes intelligere omnia obscure dicta Philosophorum verba, & quod omnes esse, in eodẽ convenient, nec aliud quàm quod dixi, Magisterium nostrum. Quare habes corporis solutionem, & eiusdem ad primam materiam reductionem, & post in terram ipsius conversionem deinde dealbationem, & in ærem levigationem: quia tunc distillando humiditatem quæ in eo invenitur, fit aëreum, quod autem descendit & remanet, est terra calcinata, quæ est igneæ naturæ. Habes etiam istorum conjunctionem ad invicem, & commixtionem animæ & corporis, & eorundem conjunctionem & spiritus, & conversionem ad invicem. habes augmentationem tantum. Cuius utilitas major est quàm ratione concipi possit.

M. ARNALDI DE VILLA-
NOVA

DE LAPIDE PHILO-
SOPHORVM.
CAPITA HVIVS
LIBRI.

I. <i>Quid est Lapis.</i>	328
II. <i>Quare dictus est naturalis.</i>	330
III. <i>Quare dicitur animalis si de sanguis.</i>	331
IV. <i>Quare vocatus est herbas.</i>	334
V. <i>De preparatione Lapidis & Via operationis.</i>	335
VI. <i>De multiplicatione Lapidis.</i>	338

PROOEMIUM.

ARs ista non est nisi de occultis Philosophorum. Nullus igitur ad hanc scientiam accedat, nisi prius logicæ & philosophiæ operam dederit, ut causas rerum sciat & Elementorum: quia frustra fatigaret corpus & animam: nec credat hæc evenire miraculose. Fatui enim habentes libros Philosophorum loquentium parabolicè ad ullam unquam frugem perveniunt: & hoc est nostrum verum Magisterium. Vnde dicit Aristoteles in libro Lapidis scoriæ: Hic est Lapis & non lapis, qui invenitur in omni homine planicie, montibus, aquis, & vocatur Albedach, super quo omnes meditati sunt & conturbati. Eorum quidam dixerunt, esse animal & vocari rebis: & obscurè locuti

*Lapis Al-
bedach.*

locuti sunt : quia fuerunt qui partem intellexerunt : quod est sanguis : alij dixerunt, quod sit sanguis : alij quod sit capilli hominis : alij, ova. Fatui autem intelligentes de sanguine, capillis, ovis, aluminibus, rebis, salibus operati sunt ad litteram, & nihil invenerunt : quia non bene intellexerunt dicta Philosophorum obscure loquentiū : Nam si clarè tradidissent ea, sanè male fecissent multis de causis, primò in vulgò notum fuisset : secundò mundum destruxissent : tertio offendissent Deum ; quare suppliciter Deum rogo, det mihi intellectum, ut hoc celestem stultis, & declarem prudentibus.

CAPUT. I.

Quid sit Lapis.

Lapis noster, ut Hermes dixit, est in re animata, Hac porro auctoritate introductum fuit primum scire huius. Multi fuerunt expositores, qui minimè intellexerunt hoc, exponentes, quod dixerit in re animata, hoc est in animalibus, alij in plantis & herbis & salibus. Quare modo dicam tibi quid sit Lapis noster. Sol, Luna, Azoth sunt Lapidēs nostri, isti autem Lapidēs sunt mortui super terram, nihil operantur per se, nisi industria hominum administret eis. Ex istis Lapidibus fit ita verum Aurum, & ita verum Argentum sicut anima. Et dicit discipulus Magistro : *quomodo est hoc ? dicunt enim Philosophi quod ars est debiliior natura ; Pau-*

*Sol, Luna
& Azoth
sunt Lapi-
des.*

cis,

eis, Magister inquit, tibi respondebo : nos nō fa-
 cimus : sed natura cui administramus : quare
 Aurum nostrum non est artificiale, sed naturale.
 Huius triplicem rationem Philosophia reddit,
 ut Hermes dicit, quod sit in re animata : quia si-
 cut anima est spiritualis & invisibilis, ita Azoth
 est invisibilis & spiritualis : quoniam invisibi-
 liter recedit : Et ideo vocatus est servus fugiti-
 vus, & spiritus ambulans : quia in mundo non
 est alius spiritus præter ipsum, nec qui operetur
 quàm per ipsum : quia est æreus, quod est si-
 gnum perfectionis. Quare autem non sit in
 salibus, seu aluminibus, hæc est ratio : quia satu-
 rus est, qui quærit à naturâ quod non est in ea.
 Quia igitur in aluminibus seu salibus non est
 Aurum vel Argentum, ne quæramus hoc in eis.
 Quare autem sit in animalibus : audi Hermem
 dicentem : Res sunt secundum earum natu-
 ras : ex homine non fit nisi homo : ex leone
 non nisi leo, quod est simile quid ei. Quare ex
 animalibus non fit nisi simile eis. Item dixit
 discipulus : *Quomodo Medicina, quæ non est de*
naturâ hominis, curat infirmitatem corporum ?
Magister: Intellige verba Philosophorum : quia
 non est simile : quoniam Medicina data homi-
 ni non facit hominem seu foeminam, sed curat
 infirmitatem : sed non ita, quin possit illi eveni-
 re alia infirmitas : sed Medicina nostra data, cui
 debet dari, facit hominem, seu foeminam, Au-
 rum verum & Argentum verum, adeo, ut nul-
 lus defectus postea possit evenire : quoniam
 mutantur, secundum quod fuit præparatum.
Elixir. Discipulus. Dixisti Magister, quod trans-
mutat.

Azoth est
invisibilis
& spiri-
tualis.

mutat in hominem feminam : hoc non intelligitur
Magister. Declarabo tibi : quia verè transmutatur
 in hominem & feminam : hominem in Angelum frigidum
 getum , vel angelam feminam in Angelum humidum
 Solummodo intellige cautelas Philosophorum , Scilicet
 sis sapiens , & non insapiens : quia Lapis noster
 debet esse de incombustibili materia . Pateat
 ergo quod non est , nec debet esse in salibus Luna
 seu aluminibus : sed quia solus spiritus Mercurii est
 rius est incombustibilis , & æreus , quod est de dicitur
 perfectionis signum , ideo oportet , ut sit in
 Magisterio . Apparet igitur clarè quid sit Lapis
 quod sint Lapidibus & quare oporteat , ut Mercurius
 rius sit in Magisterio .

CAPUT II.

Quod Lapis est naturalis.

SCito Fili , quod Lapis est naturalis propter
 multas rationes . Primò dictus est naturalis : quia facit quod natura facit , scilicet hominem
 nem & feminam : quod intelligit Philosophus , igno-
 rat fatuus . Secundò quia Pater Philosophorum vocat eum naturalem scilicet spiritum
 Hermes , cui , ut Philosopho , est credendum , & non
 non deceptis , nec deceptoribus . Tertiò , quia res autem
 materia , de qua fit : invenitur naturaliter . Omnia autem
 quæ sunt circa orbem Lunæ , sunt ex quatuor Elementis compo-
 sita : ergo Lapis iste est Elementis compositus quatuor .
 Elementorum autem alia frigida , alia calida , alia sicca , alia humida . Est
 ergo

ergo calidum, aut humidum, aut frigidum, aut
 cum. Dixit Magister: Est frigidum, & hu-
 midum frigidum: humidum calidum: iterato
 & humidum. Intellige, quia septem sunt Pla-
 etæ, Sol, Luna, Mars, Mercurius, Iupiter, Venus,
 Saturnus. Mercurius est frigidus & humidus
 propter Mercurium frigidum, & humidus pro-
 pter Lunam: calidus & siccus propter Solem.
 Quare est de naturâ aquæ, terræ, aeris, & ignis.
 Unde dicit Aristoteles, quando aquam ex aëre,
 & aërem ex aquâ & ignem ex terrâ extrahes,
 habebis Magisterium. Inclina aurem tuam,
 & intellige dicta philosophorum, & habebis
 totum Magisterium.

7. Sunt
 planeta.

CAPUT III.

Quod Lapis noster est animalis.

Sicito Fili, quod Lapis noster est animalis.
 Quare? Quomodo non esset? quia quod
 habet spiritum, habet animam. *Discipulus.*
Quomodo habet animam? Magister. Scias quod
 quatuor sunt spiritus: Sal armoniacus, Sulphur,
 Arsenicus, Argentum vivum: ergo est inter
 spiritus, ergo est animal. Vide quod dixi, quia
 spiritu ad animam, ab anima ad animale
 transitur: ergo Lapis noster est animalis. Her-
 mes autem dicit in libro arcani: Lapis noster est
 in re animata, id est spirituali. Fatui putantes
 hoc intelligi de animalibus, operati sunt cum a-
 nimalibus, & nihil invenerunt nisi perditionem
 temporis & corporum, & census. *Discipulus.*
Quare Lapis noster dictus est sanguis? Magi-
 ster. Quin dicit Archelaus: Accipe Lapidem,
 quem

Lapis Phi-
 losophicus
 est anima
 lis.

quem primores capere consueverunt, & totum cunc
 conterere, donec totus vertatur in sanguinem, Philo
 est, in rubedinem: hinc dictus est Lapis sanguis, est n
 cum sit rubeus ut sanguis propter quod & cum pra
 quo maxime elicias secretum: quia tunc est de his
 naturâ ignis. Considera & intellige quæ dico, ret
 & habebis totum Magisterium. Fatui putant primâ
 res sanguinem eum, composuerunt libros, in redd
 quibus dixerunt, quod Lapis sit de sanguine, & ita
 operati sunt cum sanguine, & nihil invenerunt, anet
 quia res non sunt nisi secundum earum naturam
 turas. Quare dicit Philosophus: Fac de lacte, pra
 sanguinem fluentem, & habebis magnum alio
 Thesaurum: vult autem dicere: Fac de lacte, causa
 id est, de Lapide albificato, sanguinem fluentem:
 tem, id est, ut sit rubeus, sicut sanguis fluens, id eride
 est currens. Discipulus. *Quomodo albificatur? S*
& rubificatur Lapis? Magister. Recipe Lapi-
 dem terræ cum lacte, & erit albificatus: tere cum melle,
 sanguine, & erit rubificatus. Dicam alio modo tibi
 do magis claro. Recipe villæ terræ cum caro, & illa p
 erit albificatus. & Recipe villæ terræ cum caribus, utis cu
 simo, & erit rubificatus, id est eugi mediante: *Vit*
 quia eugi facit conjungere eos, purgat & deau-
 rat. Fatui autem intelligentes ad litteram dicta Deo
 Philosophorum, tentant, & nihil inveniunt, est hoc fac
 enim mendacium falsa scientia: quia tentavi-
 mus, & nihil invenimus, sic ajunt, & desperati est v
 vilipendunt libros, & scientiam. Id autem fa-
 ciunt: quia nihil nimicum magis scientiæ quâ
 ignorantia. Discipulus. *Si tibi Magister plac-*
eret, libenter audirem aliqua hujus artis prae-
cepta. Magister. Dicam, sed diligenter observes.
 Qui-

Quicumque vult ad hanc scientiam pervenire,
Philosophus, non fatuus: quia hæc scientia
non est nisi de occultis Philosophorum. Secun-
dum præceptum est, ut idem habeat saltem ex-
pensas per duos annos: ut si deficiat primâ vi-
ce, iteret opus: quia tantum proficit ille qui pec-
catur primâ vice, quantû qui secunda, cautiore te-
netur, ut deinde periculum vitet. Si pec-
caverit itaque sæpius, nec habet expensas, opus
manet incompletum, & amittit omnia. Quan-
tum saltem habeat expensas per duos annos. Ter-
tium præceptum est, ut non operetur in pote-
statis alicuius magnatis sive principis propter
causas. Prima si opus sit longum, dicet quo-
modo se habet opus?
Magister: quomodo se habet opus?
deridebit te, dicens: mendacium est. impo-
stibile est. Si autem opus erit bonum, dicet, rogo
Recipe Lapideas, si docueris: periculum est ne jubeat te
interfici, ut solus sciat: nam suspicabitur. Hic
ibit ad aliquem adversarium meum: qui
sua potestate destruet: nullo modo igitur o-
pereris cum magnate, unde versus

Vtere pane tuo, sic verè liber eris.

Quantum præceptum est: si scientiam habeas,
Deo gratias, & largire pauperibus, sciens ni-
hoc facias, nihil tibi benè vertet. Vel scientiam
non habes, & operaris. Deum roga: quoniam
se est veritas, justitia & bonitas: & nunquam
revelas secretum tuum: quia si dicis alijs,
diffamatus, & gentes dicent, quod sis falsus
& vir pessimus, sicut semel mihi acci-
dit, & fui captus per unum
mensem.

Ca-

*Quod Lapis noster est herbalis.**Lapis Philosophicus est herbalis.**Mercurius non potest congelari cum herbis.*

Lapis noster est herbalis: *Discipulus.* *Quare?*
Magister. Quia sicut herba habet animam
 ita Lapis noster habet animam. Hermes enim
 dicit. Lapis noster est de re animata, fatui ex
 mantes eum, herbam esse: quia Philosophi dix
 runt: herbalis est: ideo operati sunt cum herba
 & nihil invenerunt: unde dixerunt: non est veritas
 in hac scientia. Alij dixerunt: Mercurius debet
 congelari cum herbis: herbas quassaverunt, &
 frustra. Non tamen dico, non posse Mercurium
 congelari cum herbis, sed nihil valet: quia cum
 dunt aliquid magni fecisse, dicentes scio congelari
 Mercurium, toto errant caelo: dicant potius, de
 struere novi. Nam cum Mercurius congelatur, de
 bet esse vivus, & ipsum congelant, & cum frang
 bile faciunt, & nihil valet. Omnis autem Mercurius
 bene congelatus, debet esse de pondere Auri, licet
 sit albus, quod est perfectionis signum: quia nihil
 ei deest, nisi color, & erit Aurum. *Discipulus.* *Quare*
vocatur Lapis noster, Serpens rubicundus? *Magister.*
 quia cito rubificatur. Dixit *Discipulus.* *Quare*
re dicunt Philosophi, Mercurium non mori, nisi inter
ficiatur cum fratre? *Magister.* Sic primus eorum
 loquutus est: Hermes fuit: Draco nunquam mori
 tur, nisi cum fratre interficiatur: hoc est: Mercurius
 nunquam moritur, id est congelatur, nisi cum
 fratre suo, id est Sole & Luna: ideo dicit Avicenna
 Fac quod non videt: dimitte quod non videt &
 habebis Magisterium: *Et secundo capite.* Lapis her
 balis sunt capilli, sanguis, ova & urina. Hoc dicitur
 ad denotandum quatuor Elementa: ne miles
 credas sed Philosophis: quia qui fecerunt, ut a

iant, receptas, imperitissimi huius scientiæ fuerunt: tantum habentes, qui obscure loquuntur huiusmodi libros. decepti decipiuntur: ut Monachus, qui in hac arte laboraverat per XII. annos, nihil sciens. Vnde desperatus librum fecit, cuius titulus, Flos paradisi, in quo plus quàm 10000. receptæ sunt, eius exempla, omnibus dedit, ut omnes qui desperati erant falleret.

CAPUT V.

De preparatione Lapidis & Via operationis.

QUOD de præparatione dicā Lapidis, partim didici à fratre meo, partim habui à Monacho quodam Germaniæ: sed sit, qui hoc quarit, Philosophus: quia est de occultis Occultorū. Absit invidia, ut errantes ad viā veritatis perducere valeā. Hic in principio omnium eius operationū dicā Hermetis summi Philosophi viā, quod intelligenti erit clarū & imperito obscurum. Dico in quā quod Pater, Filius & Spiritus sanctus unū sunt, & tamē tria: mundus perditus fuit per sceminā, oportuit, ut per sceminā esset restitutus. Matrē igitur purā accipias, & in lecto cū filiis ponas, ut intendis, & ibi strictissimā poenitentiam faciat, donec fuerit benè ab omnibus peccatis mundata, & tunc filiū pro certo portabit, qui omnibus prædicabit, dicens: Apparuerunt signa in Sole & Lunā. Capiatur igitur, optimè verberetur, & castigetur, ne causa superbiæ perdatur. Deber dixit, quod ex Mercurio totū fit. Itē alio capite dicit, quod Sulphur cōmune invenitur in Sole & Lunā: in Mercurio facilis: in corporibus melius: & idem alio capite dicit: Ad hoc fit unctura, ut melioretur plus quàm est in suā.

naturā : Filium verberatum capias cum in lecto
 ponas , ut intus aliquantum delectetur , quod
 cum senties , eum cape nudum , in aquā extin-
 gue frigidā : & iterum in lecto reponē , tunc de-
 lectari incipiet : sed iterum cape & Iudæis ad ali-
 crucifigendum trade , cum crucifixus fuerit , ne
 Sol nec Luna videbuntur , velum templi scinde-
 tur , terræ motus maximus erit & mutationes.
 Fortius ergo incendium adhibendum erit , tunc
 emittet spiritum . At multi in hoc erraverunt ,
 Discipulus . *Equidem hæc verba non intelligo* ,
 Magister . An non convenit , ut hoc Secretum
 secretorum tibi occultem , ut Philosophi in hoc
 & in alijs scientijs fecerunt ? Quæcunque scripta
 sunt , ad nostram doctrinam scripta sunt : Imò
 non ad nostram tantum doctrinam , sed amore
 tui dicam clarius . Purga Lapides terræ , parum
 frange canicula , & habebis rem bonam : si dicta
 Philosophorum intelliges , rem habebis bonam ,
 scilicet Magisterium . Scito quod filius crucifi-
 xus infra parvum tempus resurget de morte ad
 vitam , & cum habebit animam fortius incen-
 dium erit dandum : Nam cum solo igne nutri-
 tur . Idèd vocaverunt Philosophi Salamandram :
 quia sicut Salamandra , solo igne nutritur .
 Discipulus . *Quomodo ?* nam suprà dixe-
 ras , quod erat frigidum & humidum , modo di-
 cis , quod solo igne nutritur : frigidum autem
 & humidum sunt de naturā aquæ , & aqua & i-
 gnis sunt contraria . Quomodo ergo unum con-
 trarium nutritur reliquo ? Magister . Non be-
 nè intelligis . Nonne vides , quod vinum cali-
 dum est , & acetum ex vino tamen esse frigi-
 dum ?

dum? Similiter videmus per influentias Plan-
 tarum, aliquem nasci hominem sub fortitudi-
 ne alicuius Planetæ, qui deberet esse luxuriosus
 & malus, & tamen optima disciplina planè
 alius efficitur, nam ut Ptolemæus ait, Sapiens
 dominabitur astris. Idem dico de Lapide: quam-
 vis sit frigidus, ratione assuetudinis quam ha-
 buit cum igne, jam factus est de naturâ ignis.
 Vnde dicit Morienus Philosophus, Azoth & ig-
 nis latonas albificant, & rubificant. Quare di-
 xerunt Philosophi. Vnus est Lapis noster, cui
 nihil alienum introducit, & si figat, perdetur.
 Discipulus. *De perfectione Lapidis nunquid*
amplius loqueris? Magister. Cum fortius in-
 cendium fuerit affecutus, est filius in Cœlo co-
 ram omnibus, tunc cum percute, & vulnera
 fortiter, unde Philosophus dicit: Fac fixum fu-
 giens, & fugiens fixum: tunc habebis totum
 Magisterium. Intra domum, & vigila ad fi-
 lium: si non vult surgere, projice eum de cœlo
 in terram, & primò accende in cœlo ignem,
 post in terrâ: tunc filius pro certo exaltabitur:
 bellum fortissimum vincet: atq; in suâ potesta-
 te subjugabit inimicos suos: quod in conjun-
 ctione cognosces, seu colore, & tunc de seruo re-
 vertetur imperator pacificus si nationes gen-
 tium converteris. Attende ergò quæ parasti,
 quòd si Lunam posuisti, duplici Coronâ erit
 coronatus, si Solem, diademate tri-
 plici invenies corona-
 rum.

*Azoth &
 Ignis latona
 nas albifi-
 cant &
 rubificat.*

CAPUT. VI.

De multiplicatione Lapidis.

Agam Fili, hoc capite de multiplicatione Lapidis Philosophorum, quæ est insipienti difficilis, at sapienti facilis. Cum igitur Lapis Philosophorum, sit de notabilissima materia, potest multiplicari usque in æternum & in infinitum secundum Philosophos. Discipulus. *Secundum quem numerum?* Magister. Secundum numerum Argorisimi. Discipulus. *Pone numerum, & ut melius intelligam, puta de 10.* decies sunt 100. centum decies sunt 1000. mille decies sunt 10000. & 10000. 10000. sunt 100000 Magister. Pone de electro *unc. i.* supra X. & illis X. una supra Centum. & de illis centum, una supra mille & sic usque in infinitum. Modo dicam tibi veritatē obscurius, *unc. i.* supra decem ferri, & erit totum Argentū. pone de isto ferro infra, supra centum plumbi, & erit totum Argentum. Pone *unc. i.* de electro rubeo supra 100000. foeminae prægnantis de puella, & fiet Rex Gall. nationum: vel pone unam supra 100. plumbi, & fiet Rex Gal. nationum. Intellige quæ dico, & habebis totum Magisterium. Confessor & ad iuro te, ad cuius manus pervenerit hic liber, ne ostendas eum nisi Philosopho: quia si alii ostendes derideberis.

M. ARNALDI DE
Villa-nova.*Epistola nostra super Alchymia, ad Regem
Neapolitanum.*

SCias ô tu Rex, quò sapientes posuerunt in opere multas res & multos modos operandi scilicet dissolvere & cōgelare, & plura vasa & pondera, quod fecerunt ad excācandum ignorantēs, & ad declarandum intelligentibus opus prædictum. Et nota ô tu Rex, quò sapientes denūciaverunt opus sub brevib. verbis: licet plura verba alia posuerint, ad adjunxerint, ut non intelligeretur nisi per sapientes. Sapientes verò dixerunt, quòd est unus Lapis qui ex quatuor naturis est compositus, quæ quidem naturæ sunt: ignis, aër, aqua, & terra. Qui quidem Lapis est Lapis in similitudine & in tactu, non autē in naturā, & vocatur Lapis sive compositum quoddam. Compositum dum est ductum per viam rectam, est id quod quæritur in quo non est aliquid superfluum, vel aliquid quod desit, imò omnia quæ sunt in Lapide sunt ei necessaria, & nullo alio indiget, & quod dictum compositum, sive Lapis est unius naturæ & una res: quæ quidem in decoctione ignis habet diversos colores antequam fiat Lapidis albus perfectus. Et nota ô tu Rex, quòd ubi magis dictus Lapis stat in igne, tantò magis augmentatur de virtute & bonitate, quod in aliis rebus non est ita: quia omnes aliæ res in igne comburuntur & amittunt humiditatem radicalem. Dictus verò Lapis totus solus in

P 2

igne

igne semper melioratur & crescit eius bonitas, & ignis est ejusdem Lapidis nutrimentum. Et istud est unum de evidentibus signis ad cognoscendum Lapidem ipsum, quod intellige bene. Quod compositum sive Lapis dividitur ante operationem duobus modis. Prima corporalis, alia spiritualis, & unum exit ab alio, & est unita, & regatur unum cum alio, & unum meliorat aliud. Et Philosophi nominaverunt unum masculinum & aliud foemininum. Et nota ô tu Rex, quod quando Philosophi nominaverunt Argentum vivum & manguesiam, dicentes, congelat Argentum vivum in corpore manguesiae: quod ipsi non intellexerunt de Argento vivo vulgari: quod videtur: sed intellexerunt quod Argentum vivum est humiditas dicti Lapidis, & quia manguesia non est illa quæ videtur vulgariter, sed manguesiam vocaverunt totum compositum in quo est rota dicta humiditas: quæ est Argentum vivum, quæ quidem humiditas non esset sicut alia humiditates: quæ quidem humiditas currit in igne, & in eodem igne totum compositum dissolvit, congelat, denigrat, dealbat, & finaliter rubefacit & perficit. Et nota ô tu Rex, quod in opere non ponuntur plura, sed una res duntaxat, nec oportet aliqua fieri trituration manu nec aliquid apponi debet cum dicto Lapide. Et nota ô tu Rex, quod terra alba vocatur Lapis albus perfectus: & terra rubea vocatur Lapis rubeus perfectus quæ quidem terra alba per regimen dicti operis absque adjutorio alterius rei convertitur in rubedinem. Aqua verò sive Argentum vivum, vocatur humiditas.

miditas quæ est in dicto Lapide. Et nota quod
 aqua sive humiditas, dum exit de composi-
 tione: sive Lapide versa fuit tota compositio nigra
 in fundo vasis, & sic continuando ignem ipsa
 nigredo in quâ est humiditas, vertitur in diver-
 sos colores: & finaliter in albedinem: quæ qui-
 dem humiditas vocatur etiam aër, quia aër seu
 humiditas miscetur cum terrâ suâ, & cum aliis
 Elementis in ipso Lapide existentibus: donec
 fiat unum quid album. Et nota dñu Rex, quod
 dicta humiditas aërea quæ est Argentum vivū,
 est una res cum terrâ suâ prædictâ, & in aliis
 Elementis in dicto Lapide persistentibus. Quæ
 quidem humiditas licet sit pauca, est sufficiens
 ad nutriendum & ad perficiendum totum La-
 pidem. Et est sciendum, quod in dictâ compo-
 sitione seu Lapide, sunt Sol & Luna in virtute &
 potentiâ: ac Elementis in naturâ: quia si hæc
 non essent in ipso cōposito non fierent inde Sol
 neq; Luna: & tamen non est ipsum Sol, sicut Sol
 cōmunis, nec ipsa Luna sicut Luna communis:
 quis ipsum Sol. & Luna existētes in dictâ com-
 positione sunt meliores, quā sint in ipsâ naturâ
 vulgari, eò quod Sol & Luna dicti compositi
 sunt vivi, & alii vulgares sunt mortui: habito
 tamen respectu ad ipsum Solem & Lunam in
 dicto Lapide existentes, ut est dictum, licet Phi-
 losophi nominaverunt ipsum Lapidem Solem
 & Lunam ad finem illum, quia in ipso Lapide
 sunt potentialiter non autem visibilibus. Et est
 sciendum, quod ipse Lapis sive compositum u-
 na est res duntaxat & unius naturæ, & in ipso
 est totum illud quod est ei necessarium, & in ipso
 est id

est id, quod eum meliorat: & illud quod ipsum complet: & non est istud compositum quod est unum videlicet opus aliquorum animantium, seu animalium seu vegetabilium, sed est natura munda & clara de suis propriis mineris quæ transmutatur per regimen ignis, & putrescit, & nigrescit, & albescit, & rubescit, & ad plures alios colores devenit. Et nota ô tu Rex, quod humiditas prædicta quæ est Argentum vivum, est corruptio ipsius Lapidis, quoniam ipsum Lapidem nigrescere facit, & finaliter ipsum Lapidem dealbat. Et nota ô tu Rex & scias, quod Philosophi dixerunt, Fundatis corpus & affetis eum donec convertatur in aquam, quod intelligitur de dicto composito, quod fundatur & congelatur: & tunc vocatur terra. Et nota, quod Philosophi vocant aquam dum dictus Lapis est liquefactus eum suâ aquâ quæ in ipso Lapide est fixa, quæ aqua tunc est currens & alba sicut aqua. Et nota ô tu Rex, quod ipsi dixerunt, quod convertatur aqua in aërem quod intelligendum quod dicta aqua congelatur, & convertitur in corpus quod antea fuerat, quod corpus stet tandiu in regimine ignis donec convertatur ipsum corpus subtile, & in albedinem perfectam redactum, & tunc nominatur per aliquos aër. Sed quando dicitur quod convertatur aër in ignem, intelligitur quod dictum compositum, quod vocatur aër stet in igne fortiori, tandiu donec rubescat, & tunc erit completum ad rubeum, quod vocatur Ignis sive Sol. Et nota ô tu Rex, quod de uno solo composito: & duntaxat de ipso sit opus, & nō de alio, quod
compo-

compositum recipe purum absq; immunditiâ
 quæ est in eo, nempe quod sit immundum ut
 oportet, quod compositum rege ipsum in igne
 cum suis naturis, & istud facias in principio re-
 giminis ignis, quia in hoc est totus defectus sive
 periculum. Et dum istud est factum, ulterius
 non potest esse aliquis defectus, & tunc ignis
 debet esse inter fortem & lentum: quousq; spi-
 ritus fuerit separatus à corpore, & ascenderit su-
 per terram, & remanebit in fundo vasis corpus
 mortuum sine spiritu in ipso existente, & signû
 est, quod si ponatur super ignem: & non fundit
 neque fumat, jam est complexum quantum ad
 istum passum, & dum est ita, reducatur ipse spi-
 ritus supra ipsum corpus à quo exivit, qui spi-
 ritus est similis nubibus nigris quæ portant aquâ.
 Iste namque spiritus vocatur aqua vitæ. Per
 aquam sustinetur hoc corpus, & cum quâ mor-
 titur, & post mortem revivificatur. Et nota,
 quod cum dicto composito est illud quod mor-
 tificat & vivificat ipsum compositû, & cum ipso
 eodem dealbatur & rubescit idem compositum
 sine adjutorio alicuius rei extraneæ. Item nota,
 quod ignis debet esse in principio operis len-
 tus: Secundò mediocris: Tertiò fortis: valde
 paulative augmentando ipsum ignem de-
 nec dictus Lapis albus fiat, & ulti-
 mò rubens.

ELECTVARII MIRABILIS
Praservantis ab Epidemiâ & confor-
tantis mineram omnium Sir-
tutum.

Accipe Roris madii collecti de mundissimis
 herbis quantum videbitur tibi & distilla
 per Alembicum de vitro : Postea accipe zucca-
 ram albissimam in quantitate proportionabili
 ad ipsum rorem, scilicet ad libram Roris distilla-
 ti *unc. 4.* Zuccaræ, postea ad lentum ignem de
 lignis salicis siccis, & sine fumo dissolve Zucca-
 ram prædictam in ipso rore, & fac bullire levi-
 ter & studiose usque ad consumptionem ipsius
 Roris quo deposito ab igne pone in vase mun-
 do argenteo vel terreo vernisato aut vitreo. Et
 tunc habes de aqua florum pomi citri distilla-
 ta per Alembicum vitri, quod si de prædictis flo-
 ribus habere non poteris, distilla aquam corti-
 cis pomi citri elevando ipsam corticem simul
 cum aliquantulo de albo : sed valde parum : &
 accipe de ipsa aqua *unc. 1.* Item *unc. 1.* aquæ si-
 militer distillatæ, melissæ sive citrariæ : quæ alio
 vulgari nomine vocatur tarongina : & distas
 duas aquas de qualibet *unc. 1.* incorpora ad so-
 lem fortissimè cum supra dicta Zuccara benè
 agitando cum spatulâ, & sic permitte stare in
 vase panno subtili cooperto per aliquod spatiu,
 scilicet per duos vel tres dies donec inspissetur.
 Postea extrahe aquâ de sanguine humano mu-
 dissimo ac purissimo & sanctissimi hominis : ta-
 men non mulieris, & juvenis & recentissimus
 quâ

B I L I
onfor-
r-

undissim
i & disti
cipe zucc
ortionabi
oris distill
n ignem de
olve Zucc
pullire levi
nem ipsius
vase muni
vitreo. Et
ritri distilla
rædictis flo
quam conti
nem simul
e parum de
r. aqua
æ: quæ
æ: & dicta
pora ad se
accara bene
itte stare n
uod spaci
inspillet
mano mi
minis: te
centissimu
qu

qui poterit haberi distilletur per Alembicum de
vitro ter. Aqua ista vocatur Hycoby. Tunc ac-
cipe mediam unciam de electissimo sanguine
Draconis & distempera cum duab. uncis ipsius
aquæ hycoby, & postea misce totum simul cum
iam supradicta Zuccara, & fortiter incorpore-
tur ad Solem. Deinde habeas *scrup. 4.* unum
ad pondus *iiij.* denariorum: de pulvere croci
orientalis, & *scrup. 1.* de electissimo Balsamo: &
scrup. semis de Mulco optimo, & simul cum præ-
dictis omnibus incorpora fortiter ad umbram
suavis caloris in vase argenteo. Item habeas
unc. semis de pul. Rosarum siccarum. Item *unc.*
1. ligni aloes peroptimi subruffi benè & subtili-
ter pulverisati, & aspergendo hos pulveres super
dictam massam incorpora fortiter, & sic permit-
te vas coopertum dicto panno donec exicetur,
& sic reserva, & semper conservatur. Est tamen
bonum quòd ponatur aliquando ad lentum
Solem. Additur etiam pro personis quinquaginta
annorum & supra *scrup. 1.* Auri de payvo-
la, quod Aurum est in modum folii subtilis pro-
pter suam pretiositatem. Coralli rubei pulveri-
sati *scrupulum medium*, Margaritarum electa-
rum orientalium *drachm. semis*. Notandum
autem, quòd in his proportio est servanda secun-
dum hanc formam in maioribus ponderibus
vel minoribus. Est autem cavendum summe
ne dictus Ros corruptus sit, sed recens: quod per
eius turbulentiam & acerbicatem & odoris gra-
vedinem cognosci potest. Vfus autem huius Me-
dicinæ talis est, in menle vel in septimana semel
secundum indigentiam unius cuiusq; in quan-

Aqua
Hycoby.

P. 3,

titate,

ritate, videlicet unius nucis mediocris, id est unius bonæ avellanæ: & accipiatur cum vino albo vel aurei coloris purissimo maturo & odorifero calido tamen: cum quo prædictum Electuarium dissolvatur, & sic bene tepidum bibatur ante auroram & per totam noctem antesteterit in prædicto vino aliquantulū de ligni aloes: nō conqussato: sed integro, & stet ibi etiam dum calefiet: postea reseruetur. Statim autem cum illud biberit patiens intret lectum, & caveat a frigore, nec inde surgat, nec comedat vel bibat: donec sudaverit per totum corpus universaliter: ita quod transierint ad minus quatuor horæ: Scilicet postquam ipsam Medicinam sumperint: usque ad horam qua sumet cibum, & tunc comedat bona & electa & temperate. Hæc est utilitas huius Medicinæ accipientis, cor lætificat, calorem naturalem, & spiritus & principalia membra adjuvat, & confortat humidum radicale, ab omni accidentali & festinanti corruptione conservat, corruptioni stomachi, & venarum obviat, ab ægitudinibus pestilentibus, & ab omnibus venenis conservat: venenum consumit & fugat: & totum corpus ab humoribus corruptis & superfluis per subtilissimam resolutionem & evaporationem per circumferentiam totius corporis, purgat & mundat: juventutem prolongat, & senectutem retardat: hominem in suo vigore naturali tenet & conservat ac periodum eius facit sine ægitudinibus terminari: universaliter omnibus ægitudinibus: omnibus ætatibus: complexionibus & temporibus. confert: sed maxime debet sumi tēpore Epidemiæ & Pestilentiæ.

*Medicina
rara tam
pura pestis.*

Quando

Quando Pomi citri non possunt haberi acci-
 pias Salviā, Scolopendriam, Buglossā de
 qualibet *manipul. 2.* & florum Rorismarini *ma-*
ip. 2. & abstrahatur inde aqua per Alembicum
 & vitro & ponatur cum prædictā aquā *unc. 12.*
 radice ireos, & ministretur de ipsā quantum
 aquæ citri: scilicet *unc. 1.* unam. Omnes au-
 tem distillationes prædictæ fiant per Alembicū
 & vitro: quia multo melior distillatio est & na-
 turalior. Vas etiam in quo dictum Electuarium
 conservatur debet habere orificium factum ad
 modum ventosæ. Si autem Electuarium sæpe
 ustum non posset de facili fermentari: pone-
 rum vas cum Electuario benè clausum ne ali-
 quid valeat, subintrare in sacco, seu arca fursuris
 ticeæ, & ibi benè sepelias & sit tibi: donec ipsū
 deas benè fermentatum. Et quia contingit
 quandoquidē valde necessarium est, ut gutti-
 sive ex *causa* seu materia calidā sive ex colera
 cipiant: qui per prædicta impediri possent, ut
 ctum Electuarium in eis efficaciam non ha-
 beret: ordinetur quod per duos vel tres dies an-
 te bibant tales oxyzaccaram simplicem &
 postea de ipso electuario reci-
 piant in nomine Do-
 mini.

F I N I S.

INDEX

INDEX ALPHABETICVS HVIVS Operis.

A.

- A**blutio Aeris
Ablutio Aqua
Ablutio Ignis & Terra.
Aceti & Vini distillatio ad invicem sibi sunt contraria
115.
Aeris Ablutio
Aeris reductio super Elixir
Aeris virtus
Aetas hominis servatur medicamentis Quinta Essentia
per Naturam
Albedach Lapis
Albificatio Terra
Alchimico non, sed naturali inest virtus conservandi vitam humanam
Alchimista, quomodo corpora Metallorum transmutari possunt
Alchimista ubi falluntur
Alchimistarum sermo
Alembici Caput
Alembicus cum rostro
Amalgamatis ex Mercurio preparatio
Anima est Fermentum
Antimonio probatur falsus Color Auri
Aqua Ablutio
Aqua difficilis & periculosa
Aqua est medium coniungendi illorum Tincturas
Aqua Hycoby
Aqua Ignea
Aqua Solis
Aqua reductio super Elixir
Aqua Vin

Aq

INDEX.

ABE
VS

i sunt continet

Quinta Essentia

us conservand

rum transmuta

Tinctum

ss. 100

Aqua Vita Utilitas	66.
Aqua Vita ad Maniam	170.
Aqua Vita ad Memoriam	170.
Aqua Vita ad omnes dolores sanandos	176.
Aqua Vita solvit Solem & omnes Gemmas	147.
Arcanum pretiosissimum	295.
Argentum vivum quid sit in sua radice	234.
Argentum vivum continet in se Sulphur	240.
Argentum vivum est Elementum omnium Elementor.	247.
Argentum vivum est Materia prima	247.
Argentum vivum est Medicina omnium Metallorum	234.
Argentum vivum est perfectio omnium Metallorum	237.
Argentum vivum est perfectissimum Corporum	237.
Argentum vivum est Sperma Metallorum	313.
Ars distillandi in temperando ignis gradibus consistit	13.
Auri falsus Color probatur Antimonio	36.
Aurum non fit ex Quinta Essentia	36.
Aurum non patitur corruptionem	108.
Aurum per cementum quomodo affinitur	122.
Aurum per cementum affinandi alius modus	130.
Aurum per camentum regale modus affinandi	131.
Aurum potest resolvi in Quinta Essentia	55.
Aurum potest resolvi in Q. Essentia duplici modo	109.
Auri potabilis commoditas	128.
Auri potabilis utilitates	112.
Aurum potabile ad Calvicem	154.
Aurum potabile componendi & solvendi Sale	48.
Aurum potabile ad Leporam	105. 125. 147. 149.
Aurum potabile quomodo fit.	108.
Aurum potabile faciendi alius modus	111.
Aurum potabile cu Gemmis quid operetur in mortuo	150.
Aurum potabile Hugonis pessimum, mortale & venenosum	102. 105.
Aurum potabile iuvenescit Senes	101.
Aurum potabile ad Podagram	98.
Aurum potabile redigendi in substantiam potabilem modo di quatuor	101.
Azoth vel Azoth	204.
Azoc & Ignis albisant Latonas	337.
Azoth	

INDEX.

Nothest invisibili & spiritualis

329.

B.

B Alneum & Furnus quo in domo ponenda

43.

Balneum Maria

39. 40. 45.

Balsamus artificialis Mellis

100.

Balsamus Hermetis sanat humana Corpora

319.

C.

C Amentum quomodo fit

132.

Camentum Regale

131.

Calcinatio Ignis & Terra

267.

Calcinatio Spirituum

303.

ad Calvicem cura

193.

Calybis & Ferri mollificatio

131.

ad Cancrum

171.

Capilli quomodo elongandi & colorandi

100.

ad Capitis aggritudines Curatio

220.

Caput Corvi quid sit

87.

Cera ad lutandum confectio

99.

ad Cerebrum, Cura

128.

Chelidonia Virtutes innumerabiles

87. & seq.

Cibaria quomodo diu retinenda

171.

ad Cicatrices Facies

171.

Cinus Hermetis

320.

Cinus per Calcinationem factus

307.

Circulatorium Cacum

19. 21.

Circulatorium Hermetis

22.

Circulatorium quod Gemini dicitur

20.

Cognitio, quomodo Spiritus a Vino separantur

46.

ad Costum facientia

225.

ad Colicam Curatio

227.

Colores Terra quot sunt

271.

Commoditas veri Auri potabilis

128.

Compositio Aqua visa cum Lapide benedicto & Aurum potabile

218.

Compositio Elixiri rubei

289.

ad Conceptionem Mulieris

171.

ad Confortandum Caput

188.

Coniunctio Lapidis

280.

ad Cor,

ad Cor Ag
ad Cordu
Corpora M
Corpus pri
Corvi Cap
Craccula s
Cucurbita

D Ecce
Deco

Decoctio L
ad Dentin
Desensio
Differenti
Differenti
Differenti
Diffinitio
Directio
Distillatio
Distillatio
Distillatio
Divisio L
Dolium
ad Dolor
ad Dolor
Desti Au

E Effic
Elect

Electuari
Elementa
Elementa
Elemento
Elixir ad
Elixir Coz
Elixir ubi
Elixir est
Elixir per
Elixir Vi

I N D E X.

ad Cor Aqua vita	184. 122.
ad Cordis Passiones	226.
Corpora Metallorum, quomodo transmutantur	248.
Corpus primum philosophicum quid sit	246.
Corvi Caput quid sit.	37.
Craticula super quam ponendi sunt Carbores	52.
Cucurbita	6.

D.

Decoctione Lapidis primi gradus usque ad albedinem	300.
Decoctione Lapidis secundi gradus usque ad rubedinem	303.
Decoctione Lapidis tertij gradus usque ad calcinationem	304.
ad Dentium dolores	171.
Descensio in distillatione, in temperamento ignis	11.
Differentia inter Aquam & Oleum	265.
Differentia inter Circulationem & digestionem	24. 25.
Differentia inter distillationem Aqua vite & aceti	97.
Diffinitio alia Quinta Essentia	3.
Directorium Medicina	197.
Distillandi modus Circulatorie	231.
Distillatio per descensum	91.
Distillatio vini & aceti ad invicem sibi sunt contraria	115.
Divisio Lapidis per quatuor Elementa	261.
Dolium pro Quinta Essentia & musto extrahenda	33.
ad Dolores Dentium	171.
ad Dolores Matricis	221.
Dosis Auri Potabilis	142.

E.

Efficacia Ignis	113. 168.
Electuarium mirabile	344.
Electuarium tempore pestis	347.
Elementa I V. quomodo debent preparari	54.
Elementa I V. quomodo sunt corrigenda	280.
Elementorum transmutatio ad invicem	254.
Elixir ad Argentum & Aurum	240.
Elixir Completum	307.
Elixir ubi inveniendum	295.
Elixir est Lapis sicut Crystallus	59.
Elixir perfectum	251. 273.
Elixir Vita	113.

I N D E X.

de Elixir albi inceratione
de Elixir fixatione in compositione ad album
de Elixir rubei compositione
ad Epatis agritudines
ad Epatis putrefactionem
ad Epilepsiam cura
Epistola super Alchimia
Excellentia Quinta Essentia
Experientia est rerum Magistra
Extractio Oles ab omni re

下。

ad Faciem dealbandam
ad Facies Maculas
Fermentum quid sit
Ferre vel Calybis mollificatio
Fixatio Elixiris in compositione ad album.
Fixio Spirituum
ad Fluxum Ventris
Fornacis preparatio
Fornax ad separandum I V. Elementa.
Furnus ad habendam aquam vitæ.
Furnus Accidia
Furnus alius Accidia
Furnus ad distillandum Aquam vitæ.
Furnus Calcinationis
Furnus Cinerum
Furnus Distillationis
Furnus distillationis per descensum
Furnus & Balneum quomodo ponenda.
Furnus ratiificationis

G.

Generatio Metallorum
 Generatio Vnius corruptio est alterius.
 Gradus ignis cum apparuerit nigredo.
 Gradus putrefactionis quot sunt
 ad Guttam serenam Oculorum

H.

ad **H**æmorrhoidem curatio: 227
Hæmorrhoidis Medicina: quomodo componitur 228
ad Hæsti-

[illegible]

I N D E X.

	ad Hæcticam cura	223.
216.	ad Hepatis egritudines	221.
216.	ad Hepatis putrefactionem	197.
217.	Hermetis dicta	205.
220.	Hermetis Sigillum	90. 94.
191.	Hippocras, quomodo fit	193.
191.	ad Hydropsin	195. 222.
338.	Hycchi Aqua	345.
	I.	
31.	ad I Cteritiam, curatio	172. 228.
364.	Ignæ qualitas excellit omnia olea	75.
	Ignis Augmentatio in distillatione	9.
199.	Ignis Efficacia	113. 168.
171. 193.	Ignis & Terra Ablutio	267.
335.	Ignis & Terra Calcinatio	267.
101.	Ignis gradus quot sunt	10.
216.	Ignis non debet in arte distillandi augmentari usque ad	
169.	quantum gradum	11.
111. 171.	ad Iliacam curatio	227.
31.	ad Iliorum Dolores	172.
314.	Inceratio Elixiris albi	228.
43.	ad Intestinorum tecturam	226.
9.	Instrumenta Ferrea, ad vitra varia	96.
17.	ad Iuncturam pro Guttofi	212.
2.	Iuniperus quid	18.
	L.	
57. 111.	L Ac Virginum	84.
214.	Lapis Philosophicus quid sit	228.
106.	Lapis Philosophicus unde elicitur	205.
91.	Lapis Philosophicus unde fiat	107.
41.	Lapis Philosophicus unus est	241.
119. 127.	Lapis Philosophicus ex quibus extrahitur	243.
	Lapis Philosophicus est Animalis	331.
210.	Lapis Philosophicus est Elixir completum	249.
24.	Lapis Philosophicus est Herbalis	334.
210.	Lapis Philosophicus figit omnes spiritus	98. 76.
14.	Lapis Philosophicus potest elici de naturâ duorum corpo-	
211.	rum	245.
217.	Lapis Philosophicus omnia mineralia metalla resoluit	38.

INDEX.

Lapis Philosophi. sanat omnes infirmitates corporis.	229.	Mercurius
Lapidu coniunctio.	289.	Mercurius
Lapidu Investigatio perfecta.	253.	Mercurius
Lapidu multiplicatio.	338.	Mercurij p
Lapidu mundificatio.	298.	Metalla
Lapidu preparatio.	335.	Metalla or
Lapidu primi gradus decoctio usq. ad albedinem.	300.	Metallorum
Lapidu secundi gradus decoctio usq. ad rubedinem.	303.	Metallorum
Lapidu terti gradus decoctio usq. ad calcinationem.	304.	Metallorum
Lapidu resolutio in Aurum potabile.	212.	Multificati
de Lapidu inhumatione.	259.	ad Morbu
de Lapidu divisione per IV. Elementa.	261.	Mercurium
Lapides quor sunt	242.	Multiplica
de Lapide Philosophorum.	297.	Mundifica
ad Lapidem Curatio.	195.	
ad Lapidem in Vesica.	185.	
Lapidem perficere ex substantia Metallorum impossibile est.		
245.		
ad Lepram curatio.	125. 172. 227.	Natura po
ad Loquelam amissam.	195.	mini
Lumen novum.	296.	Natura Sa
Lutum factum ex Papyro &c.	6.	Natura &
		Natura lei
		Nigredo a
		Novum Li
ad M Aculas faciei.	171. 185.	
Magisterium perfectum.	311.	
Magisteriorum utilitates.	278.	O Cu
ad Maniam Cura.	171. 193.	Ol
ad Matricem Cura.	185. 222.	Olei poten
Medicina arcanisata. consumit omnes immunditates natu.		Oleum qu
ra.	211.	Oleum qu
Medicina Multiplicatio.	292.	Oleum Sol
Medicina natura unde elicitur.	205.	Oleum Vir
Medicorum sermo.	118.	ad Ophtha
Mel, quomodo distillatur.	98.	ad Ori &
ad Melancholiam.	195.	
ad Memoriam. Aqua vita.	270. 193. 188.	P Agar
ad Mensura Mulierum.	171. 185.	ad Par
Mensura & Pondus in omni opere opus est.	283.	ad Peltus
Mercurius est Pater omnium Luminarum.	244.	Pellicanus
		Morcu.

INDEX.

Mercurius fit ex Planetis	238.
Mercurius non potest congelari cum herbis	234.
Mercurius, quomodo depuratur & purgatur	236.
Mercurij preparatio & purgatio	239.
Metalla unde	313.
Metalla omnia possunt resolvi in 2. Essentiam	55.
Metallorum conversio in Argentum vivum	310.
Metallorum corpora quomodo mutantur	248.
Metallorum generatio	233.
Mollificatio Ferri vel Calybis	121.
ad Morbum Caducum	172.
Mortarium marmoreum	80.
Multiplicatio Lapidis	338.
Mundificatio Lapidis	298.

N.

ad Narium & oris sactorem	172. 194.
Natura Medicina unde elicitur	205.
Natura potest Medicamentis Quinta. Essentia. atatem ho-	
minis servare illasum	2.
Natura Sagax in creatione	287.
Natura & Virtutes Oleorum ex I.V. Elementis	75.
Natura latatur natura	288.
Nigredo à Calore agente in humido	271.
Novum Lumen	296.

O.

ad Oculorum aggritudines	171. 185.
Olei & Aqua differentia	265.
Olei potentia	168.
Oleum quomodo extrahitur	264.
Oleum quod tardius à corporibus separatur pretiosius	267.
Oleum Solis, quomodo fit	156.
Oleum Virgineum	162.
ad Ophthalmiam	194.
ad Oris & Narium sactorum	172. 194.

P.

P Agarum incarnatio & mundificatio	700.
ad Paralyfim cura	171. 185. 195. 223.
ad Pectus	184. 188.
Pellicanus ansatus vel Hermetis	25. 28.
Pellicanus	Pellicanus.

I N D E X.

Pellicanus Circulatorium brachiale	25.
Perfectio Medicina	207.
Periclitatio in omni imperfectiōe	207.
ad Pericula Mulierum in partu	185.
adversus Pestem	176.
Philosophicum opus quid sit	246.
Pili, quomodo non canescunt	171.
ad Plagas Curatio.	100.
Planeta quot sunt	331.
Plumbi induratio	121.
Plumbum philosophorum	84.
ad Podagram Aurum potabile	98.
ad Podagram, Aqua vita	182.
de Ponderibus observandis in fixatione.	289.
Pondus & Mensura in omni opere opus est	283.
Pondus Fermentis	277.
Pondus Sulphuris.	277.
Potentia Olei	168.
Præparatio Lapidis	335.
Proiectio in variis rebus.	293.
Proprietates Terra	108.
ad Pulmonem. Aqua	184. 185. 188. 229.
Pulverisatio Solis	132. 134.
Putrefactio in Speculo Calybis	17.
Putrefactio in Vinacea	17.
Putrefactio Materia	15.

Q

Quantitatem Lapidis servare	279.
Quatuor modi regiminis convertentes ad invicem	255.
Quibus distillandi facultas permittatur.	11.
Quinta Essentia quid sit	1.
Quinta Essentia potest educi ex rebus variis.	4.
Quinta Essentia extrahitur à Vino	6. 31.
Quinta Essentia quomodo cognoscitur.	19.
Quinta Essentia incorruptibilis	28.
Quinta Essentia non est omnino incorruptibilis.	39.
Quinta Essentia excellit aliis aquis distillatis	87.
Quinta Essentia Excellentia	3.
Quinta Essentia alia diffinitio	2.

Q. Essentia

I N D E X.

9.	Essentia Ars à multis diu incognita	1.
20.	Quinta Essentia subiectum	18.
26.	Quinta Essentia virtutes ex Chelidonia	72.
27.	Quinta Essentia Vtilitas	2.
28.	In qua Quinta Essentia possunt resolvi omnia Metalla & Aurum	56.
29.	Essentiam extrahendi absq. igne	31.
30.	Essentiam extrahendi duplex via	30.
31.	Essentiam extrahendi à Floribus, herbis & radicibus	79.
32.	Essentia extrahendi ex Chelidonia	72. 73.
33.	Essentiam extrahendi ex pomis piris alijsq. fructib.	78.
34.	Essentiam extrahendi ex sanguine humano	76.
35.	Essentiam separandi à I V. Elementis	38.
36.	R.	
37.	Recapitulatio primi Regiminis	260.
38.	Recapitulatio secundi Regiminis	267.
39.	Recapitulatio tertij Regiminis	274.
40.	Recapitulatio totius Magisterij	297.
41.	Reductio Aeris super Elixir	288.
42.	Reductio Aqua super Elixir	286.
43.	Reductio Aqua super Terram	289.
44.	Regimen primum Lapidis	255.
45.	Regimen secundum Lapidis	260.
46.	Regimen tertium Lapidis	296.
47.	Regimen quartum Lapidis	276.
48.	Registra ad temperandum ignem	51.
49.	ad Renum agriudines	221.
50.	Reseratio sigilli Hermetici	95.
51.	Resolutio Lapidis ad perficiendum Aurum potabile	212.
52.	ad Restaurationem humidi radicali	224.
53.	ad Restringendum sanguinem	229.
54.	Retorta	148.
55.	Rosarius Philosophorum	231. 294.
56.	S.	
57.	Solutio hominis ex Agone Mortis	73.
58.	Sanguis humanus quid sit	55.
59.	Sanguinis humani extractio	76.
60.	contra Scrophulas Faciei	172.
61.	Secretum in natura	148.
62.	Q. S.	
63.		Sepe.

I N D E X.

Separatio IV. Elementorum	109	Tumor
Separatio alia IV. Elementorum	110	Tusim
Sigillum Hermetis	90. 94	
Sigilli Hermetis reservatio.	95	As
Sol, quomodo affinitur	131. 132	Vas cu
Sol, quomodo pulverisatur	132. 134	Cacum
Sol vel Luna, quomodo separantur	132	Cupreu
Solutio Solis	157	desen
Solutio, Sublimatio & Coagulatio, quomodo intelligenda	292	lutatu
contra Spasimum	172	Venenu
Sperma viri non prodest	315	Verme
Spiritus, quomodo reducuntur in corpus	163	Vertigin
Spirituum fixio	168	num acc
ad Splenem	185. 189. 22	redditi
ad Sterilitatem	19	ritus Aie
ad Stomachum	171. 184. 188.	ritates Ch
ad Stranguriam	17	ritates Q
Sublimatio Terra	27	ritates &
Substantia Metallina	21	Aqua
Sulphur, quid sit	208	Visum
Sulphur, ubi invenitur	24	ma alba
Sulphur album & rubeum	27	ritas A
Sulphur album quomodo fit rubeum	24	ritas A
Sulphur extraneum est causa imperfectionis omnium	21	ritas Qu
tallorum	23	ritates A
ad Surditatem Aurium	171. 19.	
Syderum Cursus ex influentia primi mobilis	2	

T.

Terra & ignis ablutio	26
Terra & ignis calcinatio	26
Terra proprietates	16
Theoricam qui ignorat, practica bene assuescere non potest.	232.
Thesaurus occultus Philosophorum	152. 29.
ad Torturam intestinum	221
ad Toxicum	224
Transmutatio corporum Metallorum	24
ad Tremorem Membrorum	17
Tripes Arcanatura	

ad T

INDEX.

ad Tumorem Gigivarum	194.
ad Tussim, Aqua vita	184.
V.	
Vas ad circulationem optimum	23.
Vas circulatorium, quod Gemini dicitur	20.
Vas Cœcum Circulatorium	19. 21. 34.
Vas Cupreum vel Ferreum	41.
Vas descensionis è Terrâ vel Cupro	91.
Vas lutatum in quo est vinum pro 2. Essentia distillada	7.
ad Venenum cura	173.
ad Vermes Aurium	171. 181. 194.
ad Vertiginem Capitis	185. 193.
Vinum acetosum, quomodo suam naturalem substantiam redditur	171.
Virtus Aeris	112.
Virtutes Chelidonia	67.
Virtutes Quinta Essentia ex Chelidonia	73.
Virtutes & Naturæ Oleorum ex quatuor Elementis	75.
Vir Aqua	167.
ad Visum	229.
Urina alba in digestionem significat	233.
Utilitas Aqua vita	60.
Utilitas Auri potabilis	112.
Utilitas Quinta Essentia	3.
Utilitates Magisteriorum	277.

FINIS.

